

ఆంధ్రసాహిత్యవారపత్రిక

ANDHRA PATRIKA
ILLUSTRATED WEEKLY

25 నవంబరు
11-3-59

“శివరాత్రినాడు పూజానంతరము”

—చిత్రకారుడు వై. కాలయ్య, సిద్దిపేట]

శివరాత్రి
విడుదల!

సేషన్ ప్రొడక్షన్స్ పాఠశాల

అంతాపిదరే

(తెలుగు)

నిర్మాత: విజయలక్ష్మి
నిర్మాత: విజయలక్ష్మి
నిర్మాత: విజయలక్ష్మి

శివాజీగణేశన్ • లలిత
అక్కినేని • ఎం.ఎస్ రాజం
తంగిరేణు • వీరప్ప నటించినది.
మోక్షులు, పాత్రలు సంగీతం,
చైరాగి. సుబ్రహ్మణ్యరాజు.

దర్శకుడు
T.R. రఘునాథ్.

పూర్ణ విడుదల

FLOODLIGHT

ప్రశంస

ఆంధ్ర సచిత్రవారపత్రిక

సంవత్సర చందా
రూ. 18—0—0
విడివ్రుతిక 25 వ.పై

Founder: K. NAGESWARA RAO

విజయ పాల్గొను శుద్ధ ద్వితీయ బు వారం

సంపుటము 58
సంచిక 24
11-3-59

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం :

లంబాడీ ప్రేమ

—పాట : పి. పి. —

రాజధానికబుర్లు—“ప్రేమిణీ”	—	3
న్యూఢిల్లీ లేఖ—శ్రీ కృష్ణ	—	6
కార్యశూరులు—వేమూరి వెంకటసుర్యనారాయణ	—	8
తీరనికోరిక—శ్రీలా వీ. రాజు	—	13
జీవనలీల (సీరియల్)—మద్దిపట్ల సూరి	—	17
నదీతీరం—మండిపాక రాజేశ్వరశాస్త్రి	—	20
శివరాత్రి—ఎం. ఎస్. సుందరమ్మ	—	24
మహాభారతం—	—	27
ఆద్యంతాలమధ్య ఆరవింద—పోరంకిదక్షిణమూర్తి	—	29
ఇన స్వేక్తరూ ఇంత పినయా—అపనరాలరామకృష్ణారావు	—	32
నక్షత్ర ఫలితాలు—బి. నరసింగరావు	—	35
శ్రీమతి విధించిన శిక్ష—అకుండి నారాయణమూర్తి	—	38
బాలసాహితీ—“రాజశ్రీ దేవి”	—	40
కూ నేగాడిద—పవన కృష్ణకుమార్	—	41
డిజేట్ లో మొదటిసారి—రాచాబత్తులవీరరాఘవయ్య	—	43
నమర్పణ (సీరియల్) కందుకూరి లింగరాజు	—	45
వనితాలోకం—టి.వి.అనసూయాదేవి	—	48
వనితావాణి—	—	54
సినిమా—	—	55

రాజధాని కబుర్లు

“శాంతికి సాధనం శాస్త్రవిజ్ఞానం”

ద్వితీయ ప్రపంచ సంగ్రామంలో ఒక సంఘటన. జపాను సేనలకు బండ్లుగా ఉన్న ఇల్లయ (బిడ్డ) సైనికులు క్షయించిన ఒక వంశం కథలు. ఆ వంశం పాశ్చాత్యుల ఇంజనీరింగు ప్రతిభకు నిదర్శనం. వంశం నిర్మించిన బిడ్డ నైనికులు సహజంగా ఆ వంశంను మూసి గర్విస్తారు. అదే కాలంలో కలకత్తలా ఉన్న ఒక బిడ్డ నైనికుల ఆ వంశంను కూర్చు దాని పథకాలు సిద్ధపరుస్తుంటుంది.

గతవారం అమెరికన్ సమాచారకాళు ఆధిపత్యం, గతన్న రి సరార్ అగ్నిక్షుభం నగరంలో తెలుగువద్ద ‘నైన్స్ ఫర్ పీస్’ ప్రదర్శనం చూస్తూంటే, ‘డి.బి.డి. ఆన్ రివర్ క్వార్టర్స్’ అన్న పుస్తకంలో వంశంపట్టి ఆ సంఘటన గుర్తుకొచ్చింది.

ప్రతి వ్యక్తిలోను, ప్రతి వ్యవస్థలోను, వస్తువులోను మంచి ఫలితాలనిచ్చే లక్షణాలుంటాయి; చెడు ఫలితాలను కారితీసే లక్షణాలుకూడా ఉంటాయి. కొందరికి ప్రాణప్రదమైనది, మరి కొందరికి వివాదకారణం కావచ్చు. అణువును విభజించి, ఉత్పన్నమైన కిరణి హిరొషిమా నాగసాకి పట్టణాలను ధ్వంసం చేయడానికి వినియోగించారు ఆనాటి ‘మిత్రసుండరి’ నాయకులు. అణువులను విభజించడంవల్ల ఉత్పన్నమైన కిరణి శాంతికాలంలో మనుష్యులకు నివిధంగా ప్రయోజనకారి కాగలదో నిరూపిస్తుంది ఈ ప్రదర్శనం.

నైన్స్ అనేది అందరికీ అర్థంకాదు. (నా కన్నా కూడా అర్థంకాదు.) అందరికీ (అందరితోపాటు నాకూ) అర్థమయ్యే భాషలో అణు విజ్ఞానాన్ని బోధించే ప్రదర్శనం ఏర్పాటు చేసింది మంచి అమెరికన్ సమాచారకాళు వారిని అభినందించాలి. మూడు నాలుగు సంవత్సరాలుగా ఇది భారతదేశంలోని వివిధ నగరాలలో ప్రదర్శితమౌతుంది. ఈ మూడు నాలుగు సంవత్సరాలలో విజ్ఞాన శాంతికాపాలు సాధించిన విషయాలుకూడా ఈ ప్రదర్శనద్వారా మనం తెలుసుకోవచ్చు.

* * * *

శాసన సభల్లో ఒక రం:

చట్టాలు.....

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ, మండలి మొదటివారంలో విను ఇబ్బందులను ఆమోదించాయి. కృష్ణాజిల్లా బస్సు రవాణా వారీ విలు, రెండు మోటారుబండ్ల సవరణ విలులు, ఆంధ్ర కాలవారీ సవరణ విలు ఒకటి, మదరాసు మునుపహాయ సవరణ విలు ఒకటి. ఈ విలుల్లో ప్రజలకు సమీపితి సంబంధంకల విలు మదరాసు మోటారుబండ్ల (ఆంధ్రప్రదేశ్ సవరణ) విలు.

ఇంతవరకు ఆంధ్రప్రాంతంలో బస్సుల్లో మైలుకి 7½ వైసల వోల్టేజీ వనూలు చేస్తున్నారు. ఇకముందు మైలుకి విను నయా వైసల వోల్టేజీ వనూలుచేయడం జరుగుతుంది. అంటే టిక్కెటు

శ్రీ మ తి ల క్షి.

(రాఘవకళాసమితి రాజమహేంద్రవరం)

1955 లో 19వ ఆంధ్రనాటకకళాపరిషత్తు నాటకపోటీలలో “భయం” నాటకంలో “ఉత్తమనటి” బహుమతిపొంది, 1956 లో మైదరానాడులో జరిగిన ఆంధ్రనాటక కళాపరిషత్ ప్రత్యేక మహాసభల — నాటక పోటీలలో “భగవంధాలు” నాటకంలో “పద్మ”ప్రాత్రు తిరిగి “ఉత్తమనటి” గా బహుమతి పొందినది.

రేలు మైలుకి నుమారు 1.25 నయా వైసలు పెరుగుతుంది. ఒక మైలుకి రెక్కలేస్తే ఇది చాలా తక్కువగా కనిపిస్తుంది. మొత్తమ్మీద రెక్కకడిలే మాత్రం చాలా తేడా వస్తుంది. ఉదాహరణకి బందగి నంచి రేజవాడకి బస్సులపై ఇక్కడు 1 రూ 9 అణాలు టిక్కెట్లు వనూలు చేస్తున్నారు. వచ్చి అమలులోకి వచ్చిన తర్వాత అది రూ 2-15 లకు పెరుగుతుంది. ఇది గమనించదగ్గ విషయంలో ఒకటి.

ఆంధ్రప్రాంతంలో బస్సురేలు హెచ్చించబడినా, తెలంగాణంలో తగ్గింపబడుతున్నా అన్న అభిప్రాయం ఒకటి చర్చల్లో పొల్తోన్న సభ్యుల్లో కనబడింది. తెలంగాణంలో బస్సురేలు ఇది వరలో మైలుకి 6 నయా వైసలు లేను. మైలుకి ఒక వారీ అణా— 0.14 నయా వైసలు—మాత్రమే ఇదివరలో ఉన్న రేలు. అందువల్ల తెలంగాణాలో రేలు మైలుకి 0.14 నయా వైసలు మాత్రమే తగ్గింపబడిందని గమనించదగిన విషయంలో రెండోది.

“ప్ర వి ట్”

పవన్ముక్కల శ్రీరామారావు

తల్లిమ జర్నలిస్టుభుత్వం ఇచ్చే విద్యార్థిజీతం పై ఆర్జీడీ నాటికం గంటా ఒక సంవత్సరం పాటు కేసులు పొందే నిమిత్తం భారతదేశం తొలినాటి ఫిబ్రవరి 20వ తల్లిమ జర్నలిస్టుగా. 'నాటిక ప్రదర్శన', 'రంగస్థల సాంకేతిక పరిజ్ఞానం' అనే విషయాలలో ఆర్జీడీ కేసులు పొందుతారు.

శ్రీ కవిపురపు శ్రీరామ్

అమెరికాలోని పెన్సిల్వేనియా విశ్వవిద్యాలయంలో పి.హెచ్.డి. పట్టం కొరకు మూడు సంవత్సరాలు విద్యాభ్యాసం చేయటానికి వెళ్ళాడు. పెన్సిల్వేనియా బొంబాయి లోని ఆరుకే కేంద్రంలో రిసెర్చ్ అఫ్ ఫిస్కల్ టుగా పనిచేశాడు.

కుమారి జి. రాఘవకుమారి

రాఘవకళాసమితి (రాజమహేంద్రవరం) 1969లో హైదరాబాద్ జరిగిన ఆంధ్ర నాటిక కళాపరిషత్ ప్రత్యేక మహాసభల నాటిక పోటీలలో "భవబంధాలు" నాటకంలో "కళ" పాత్రను "శ్రీ లక్ష్మి"గా బహుమతి పొందిన శ్రీ లక్ష్మి.

రాజధాని కబుర్లు

.....స ర సా లు

కానవ సభ్యులు సమన్వయి ఎంత తీవ్రంగా చర్చించినా, అప్పడప్పుడు ఒకరిపై నొకరు ఛలాప్తులు విమర్శించుకుంటూ ఉండేది. ఈ వారంలో పాపిష్టి సభ్యుడు శ్రీ భాట్లం శ్రీరామమూర్తి విసిగిన ఛలా క్రి ఒకటి సభ్యులపక్షంలో ఉండిపోతాడని. 'దుయ్య బట్టడం ప్రతిపక్ష సభ్యుల ముఖమంతా తేలుతూ, ప్రభుత్వ సభ్యులకూడా దుయ్యబట్టవచ్చు. నన్నొకసారి రాజకానుగుడు అన్నాడు... అన్నాడు ముఖ్యమంత్రి శ్రీ సంజీవరెడ్డి. శ్రీ భాట్లం దానికి సమాధానం చెబుతూ, 'నేను ముఖ్యమంత్రిని రాజకానుగుడు అనలేదు. అన్నాడని పొరపాటు. ఎలా అంటాను? రాజకానుగుడు మహారాష్ట్ర చెప్పినాడు...' అన్నాడు. శ్రీరామమూర్తిగారి సమాధానం సభ్యుల నవ్వులో కలిసిపోయింది. ముఖ్యమంత్రి కూడా ఖిచ్చిన నవ్వులు.

* * *

కానవ మండలిలో ఎవరో ప్రభుత్వాన్ని విమర్శిస్తూ "దొరికిందంతా మింగేసిట్టేయి" అన్నాడు. రెవెన్యూమంత్రి శ్రీ కళా వెంకటరావు సమాధానం: 'నన్నొకరు మింగి జీర్ణించుకోలేదు. నేనొకరిని మింగలేను. నేను చాతాపిని కాదు; కబంధుడిని కాదు' అని.

* * *

ఎన్నికల్లో ప్రచారానికి వెళ్ళి ప్రతిపక్షాలను విమర్శించారన్న విమర్శకు కానవసభలో ముఖ్యమంత్రి సమాధానం: 'ఎన్నికల్లో మంత్రులు వెళ్ళి పాల్గొనకూడదంటే వేరేసంగతి. వెళ్ళిన తర్వాత ప్రతిపక్షాలను విమర్శించవద్దంటారు? వెళ్ళి ఏం చెప్పవద్దంటారు? తోపరిష్టులు మంచివాళ్ళు, కమ్యూనిస్టులు గొప్పవాళ్ళు అనా?'

కానవమండలిలో ఒక నిమిషం నిశ్శబ్దం. నియంతల ప్రకారం కానవసభ్యులెవరయినా అరెస్టు చేయబడితే, నిరీతి కాలములో సభాపతికి ఆ విషయం తెలియజేయాలి. కానవమండలిలో గతవారం ఒక సభ్యుడు లేచి "ఫలానా సభ్యుడు అరెస్టు చేయబడి తిరిగి విడుదల చేయబడ్డాడు. మీరే సమాచారం అందిందా?" దీనికి ఉప సభాపతి సమాధానం: "ప్రశ్న తీరాల సమయం బహుమిది" తరువాత సభ్యులు కర్తవ్యతాయాధులై ఒక నిమిషం నిశ్శబ్దంగా ఉండిపోయారు.

భూమి తనిఖీనఖా విందు

భూమి తనిఖీనఖా వాళ్ళు విందుచేస్తే, ఎలా చేస్తారు? భూమి తనిఖీనఖాపైటెట్లు చేస్తారు! అని నా ఊహ మొన్న మొన్నటివరకు. నా ఊహ మార్పుపెట్టాను. భూమి తనిఖీనఖా వేంకులు కూడా ఆహారంలేని విందులు ఏర్పాటు చేయగలవు. ఆహారంలేని అతిథుల్ని ఆహ్వానించగలరు.

నాకు వేంకు వాళ్ళతో పరిచయం తక్కువ. నా దగ్గరున్న డబ్బు తక్కువ. వేంకుకి డబ్బులేనీ ప్రశ్న ఉదయించలేదు ఎప్పుడూ. నాకు ఎప్పుడూ అప్పు ఇచ్చే ఆలోచన ఉదయించలేదు వేంకు వాళ్ళకి.

ఉన్న భూమి తాకట్టుపెట్టి, సహకార భూమి తనిఖీనఖా వేంకులతో సహకరించాలనే కోరిక నాకు కలగకపోలేదుకాని, లేని భూమిని తాకట్టుపెట్టడం సాధ్యంకాదు కనుక నా సహకారంవారికి లభ్యంకాలేదు. ఈమధ్య ఈ వేంకుల ప్రతినిధులందరూ హైదరాబాదులో కలిశారు. వేంకువాళ్ళు నలుగురూ కలిసి ఒకరిపై ఒకరు చెప్పేలా రాసుకుని మాట్లాడుతూ కూచుంటూనే నా ఉద్దేశ్యం. తీవ్రంగా ఒకరినొక ఒకరుమాన్తూ, 'గరల పెరుగుదల'ను గురించి

‘వేసినచాచే ఉన్న గొంగళి’ రైల్వే బడ్జెట్

రైల్వే బడ్జెట్ పై పార్లమెంటులో చర్చ జరిగింది. వేసినచాచే ఉన్న గొంగళి లాంటిది రైల్వే బడ్జెట్. అది యాభానికి ముందు రోజుల్లో ఎక్కిడుండేదా ఇప్పుడూ అక్కడే ఉంది. ఆ రోజుల్లో రైల్వే ఆయన క్షయాలు బాగా ఉబ్బుచేసేవి. వీరసించి ఉండేవి. వాటిపై పరిపాలన కొంత ప్రభుత్వానిది. కొంత కంపెనీది. అలాంటి ద్వంద్వ పరిపాలన ఉండే రోజుల్లో కూడా రైల్వే నిర్వహణ ఇప్పటికంటే సమర్థంగా ఉండేది.

రైల్వేలు తమ రవాణా భారాన్ని సమర్థంగా వహించటంనూ అటుంచి, అసమర్థంగానైనా విద్యుదీకరణ పాతకావ్వాయని, కనీ కొంత భారాన్ని రోడ్డుమార్గామీదికి, నీటిమార్గామీదికి తోసేయాలని రైల్వే శాఖ కిందపేరుపరకూ అలా చిన్నా ఉండేది. రైల్వేల భారాన్ని నీటి రవాణామీదికి కొంతగా మల్లించాలనే ఉద్దేశంతో పథకం

తయారుచేయటానికి కొన్ని కమిటీలు వేశారు. కాని రైల్వే మంత్రి ఒక పాడివేశారు: ఇరవయ్యేళ్ళకి మళ్ళీ ఈ నాడు రోడ్డు రవాణా రైల్వేను పెనుభూతిలా వెంటాడుతోందట. రైల్వే శాఖ తన భారాన్ని కొంత తన పాటిదాని అప్పగించాలని ఇప్పుడు స్ఫూర్తి కలిగి ప్రయత్నించేది, ఇప్పుడు మళ్ళీ రోడ్డు రవాణా తనకు పెనుభూతిలా తియ్యగలదని వాపోవటం బాగా లేదనీ, తన అసమర్థతకు, లోపాలకూ కారణంగా పాపాల వైరివల్ల ఒకటి సృష్టించాలని ఎరువేస్తోందని కొందరికీ పాపమివ్వన్నాడు.

ఒక చిన్న చూట. రైల్వే కార్మికులు రకరకాల శ్రేణి యూనియనులలో సంఘటితులై ఉన్నారు. కొన్ని కొన్ని ప్రాంతాలలో రైల్వే సవరణి పోట్ల బలాన్ని నిర్మూల్యం చేసి ఉరుకొట్టానికి విలులేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. అంటే రైల్వే సవరణి నియోజకవర్గాన్ని జాగ్రత్తగా లాగించి పారించాలన్న చూట. రైల్వే శాఖపై మంత్రిత్వం నెరపిన కొంగను మంత్రిులందరూ ఈ విద్యలో ఘటితులు. రైల్వే రాకపోకలు ఏకాలంలో జరిగేట్లు చేసిన ఇంజనూ ప్రయత్నం, గార్డులకూ బహుమతులు కూడా ఇచ్చేవారు. ముందు ముందు లంచాలు మానేసి అవిసరిసి కడిగేసుకున్న రైల్వే సిబ్బందికి ఆలా స్వార్థిత్వాకం చేసినందుకు గాను పరిహారం చెల్లించేట్టి కూడా వస్తుండేదా ఎవరు చెప్పగలరు! రైల్వేలో చిల్లర ములర దొంగతనాలు భారాళంగా జరుగుతున్నాయి. రైల్వే ప్లాట్ ఫారాలు, వెయిటింగ్ రూములు, కంపార్టుమెంటులు ఎంత అసహ్యంగా ఉండాలో అంత అసహ్యంగా ఉంటున్నాయి. రైల్వేలో రద్దీ,

రాకపోకల అలస్యం యథాప్రకారంగానే ఉన్నాయి. ఇవి చాల తన్నట్లు, గోరు ముప్పై రోజుటిపోటుగా రైల్వే రైలు, చార్జీలు అమితంగా పెరిగిపోయాయి. లాటు ఆకలిధానం పుణ్యమా అని, జీవన వ్యయం రోజు రోజుకీ పెరిగిపోతోంది. యాదంతేని రోజుల్లో ఇంత భారీపర్తువ జీవనవ్యయం పెరిగిపోవటం ఏనాడూ లేదు.

జీవనవ్యయం ఇంతగా పెరిగిపోవడం వల్ల — అవసరంగా ప్రయాణాలు చేయటానికి తగినంత డబ్బు ప్రజలచేతుల్లో అడటంలేదు. ప్రయాణం చేయక తప్పనివల్లే ప్రయాణం చేస్తున్నారు. ఏ ప్రయాణం దనకగా, హాయిగావుంటే ఆ ప్రయాణం చేస్తారు. రోడ్డు ప్రయాణాలు చేయటం, రోడ్డు వ్యాం రవాణా చేయటం రైల్వే వ్యాకంలే బాగా ఉంటోందనీ, దనక అనీ, త్వరితమనీ, కుభ్రంగా, కుచిగా ఉంటుందనీ ప్రస్తుతం ప్రజాభిప్రాయం.

రోడ్డు రవాణాకు డబ్బుతగిలే చర్యలను వేటిని తీసుకోవటానికి రాజ్యసభ సభ్యులు సుముఖులుగా లేరని చర్చలో స్పష్టమైంది. ఈ సమస్యను హర్షి వ్యాపకం పెంకోవలసిన విషయాలు రెండు ఉన్నాయి. రోడ్డు రవాణా, ముఖ్యంగా ప్రయాణ సాధనాలను సంబంధించినవరి వరకూ చాలా మటుకూ జాతీయం చేవేశారు. ఇది మొదటిది. రోడ్డు రవాణా సంస్థలు చాలావాటిలో రైల్వేలకు వాటాలున్నాయి. అందుచేత రోడ్డు రవాణాను తగించటానికి తీసుకునే చర్యలేని ఫలప్రదం కోవాలవు. ఇది రెండవ విషయం.

రెండేళ్ళ క్రిందట 1957 ఫిబ్రవరి 10 క వేదిన రైల్వే మంత్రి రైల్వే సిబ్బందిలోని నాన్ గెజెటెడ్ ఉద్యోగులందరినీ భారీపర్తువ

కల్లికొట కాలేజి లాటరీ
22-2-59 క జరిగినకలపుకు సేమవ్యయం గా వెల్లివాను ప్రయజాలు పెంచినారు ఫస్టు ప్రయజాడు 75,000 లా శ్రీ యల్లంటిమహానుంరెడిగాడు, కొలవకోడూగు, వయూగూడూగు. ఆంధ్రప్రదేశ్, కుతచ్ఛినది. జూన్ 1959లో జరిగినన్న కలపుకు టిక్కెట్టు కావలసినవారు టిక్కెట్టు 1 కి రు1-15 వ. పై ముందుగా M. O. చేసి రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకున్నచో టిక్కెట్టు ఏప్రిలు నెలాఖరులోగా పంపబడును. M O క్రింది ఆదేశముకు పంపండి.
బొగ్గవరపు సోమేశ్వరరావు,
కాకినాడ. తూ|| గో|| జిల్లా

పునర్వ్యవస్థీకరించాలని చాలా 'సాహసం'గా ప్రకటించారు. ఈ సభకంపల తక్కువ జీతం గడులూ పున్న సుమారు 1,70,000 మంది పిల్లలకి మేలు చేశారని. య. 4 శాతం ప్రభుత్వానికి ఖర్చు తగిలింది. "రైల్వేలను ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలు వావాటికి తీవ్రం కొనబడతాయి. ఈ పనివారి బాధ్యతలు, పని ఒత్తిడికూడా బాగా అధిమయ్యాయి." సరే ఇంతవరకూ బాగుంది. కాని తమ "సాహస చర్య"లను రైల్వేలకు ఏమిసా మేలు చేశారనిదో, లేదా ఆయన వివరించ లేదు.

ప్రజలు ఎంతవరకూ భరించగలరూ అనే దాన్ని బట్టి రైలు, చార్జీలు నిర్ణయించాలని ఒక ముఖ్యమూలం ఉన్నది. ఈ మూలాన్ని ప్రభుత్వం వాటింపటం మాని చేసింది. ద్వితీయ ప్రజాశక్తికి ఎక్కడనెవరించే నిమిత్తం రైల్వేలను, తిరిగి తపాలాశాఖను ఉపయోగించుకుంటున్నది. వాడకం తగ్గి బాటలంపల అనండి, మరే ఆర్థిక కారణం వల్ల అనండి, మొత్తంమీద రైల్వే ఆదాయం అనుకున్న దానికంటే బాగా తగ్గింది. అందు చేత కొడు ప్రయాణాలను, రవాణాను నిందించటం కంటే, రైలు ప్రయాణాలను, రవాణాను ఇప్పటికంటే సుఖంగా, సుకరంగా చేయటం ఎంతైనా అవసరం. దీనికి కాంగ్రెసు మంత్రులు కొంత త్యాగం చెయ్యవలసి వుంటుంది. తమ పలుకుబడికంటే రైల్వే ఆభివృద్ధి ముఖ్యమని భావించవలసి వుంటుంది.

ఇంకా మాత్రం. మంత్రులు రైల్వేలో ప్రయాణం చెయ్యాలి. ఎయిర్ కండిషన్డ్ టైలలో కాదు. మాడవరకలి టైలలో ప్రయాణం చెయ్యాలి. దీనివల్ల రైల్వే ఆదాయం పెరగవచ్చు.

ప్రభుత్వోద్యోగుల ప్రకర్తవను విచారణచేయటానికి ఒక కార్యక్రమాన్ని మంచిన్నా కాజ్యసభ సభ్యుడు, జర్నలిస్టు శ్రీ బి. శివరావు ప్రధానమంత్రికి ఒక లేఖ వ్రాశారు. బ్రిటన్ లో ఆలాంటి కేసులను అటార్నీ జనరల్ కు పంపిస్తారని ఆయన అన్నారు. అతిశయించనట్లుగా విచారణజోపి ఒక నియమానికి వస్తాడు అభియోగం లేబడిన వ్యక్తిపై ఆరోపణ సరియైనది అవునా కాదా అని నూచించేది అటార్నీ జనరల్ నివేదిక. ఈ పదతిలన సీనియర్ అధికారులు తమకు ఏ కేసునా నివేదించబడినప్పుడు సాక్షిగాన పడవలసిన అవసరం ఉండదు. ప్రభుత్వోద్యోగులపై ఆరోపణచేయటం మామూలైపోతున్నందువల్ల ఇలాంటి పకడ్బందీ కార్యక్రమం ఏదో ఒకటి రూపొందిటం మంచిది. ఏదో అప్పటికి ఆ కార్యక్రమం తోపే దాన్ని అతలంబించటంవల్ల ఆరోపణ చేయబడిన వ్యక్తికి సరియైన రక్షణ

శి వం

1959 ఫిబ్రవరి 4 నుండి 7 వరకు హైదరాబాదులో జరిగిన ఆంధ్ర వాటక పోవత్ ప్రత్యేక మహాసభలో ఉత్తరవచనగా ఎన్నుకొని "సేమ-శక్తి" వాటక-రచయిత.

విర్యుడు; వ్యాయం జరుగుతోందన్న సమ్యక్ కలగదు.

* * *

'కుటుంబ నియంత్రణ' సమస్యపైద అంతర్జాతీయ సమావేశం ఒకటి ఢిల్లీలో జరిగింది. దశదశల నొప్పిపుట్టే ఉపవ్యాసాలావ్యటంతోనే దేశపు సమస్యలు తీరి పోయేట్లుంటే భారత దేశ సమస్యలు ఈపాటికి మాకు సార్లు పరిష్కార మైపోయి ఉండేవి. ఎందుకంటే 1947 నుంచి పనికింటే ఉపవ్యాసాలావ్యటం ఎక్కువగా ఉంది.

ఆసియాదేశాల్లో ఈ సమస్యను అతి శీఘ్రకాలంలో పరిష్కరించుకోగలిగిన దేశం జపాన్ ఒక్కటే. 'జపాన్ లో జననాలు సగానికి సగం ఎలా తగ్గిపోయాయి' అనే విషయమై ఢిల్లీ సమావేశంలో ప్రాఫెసర్ జాట్లా కలవోకా ఒక ప్రసంగం చేశాడు. ఆయన ఇలా చెప్పారు: "జపాన్ లో కుటుంబనియంత్రణ ఉద్యమానికి అన్నిటికంటే ఎక్కువ తీవ్రంగా పనిచేసింది జపాన్ ప్రభుత్వమే. ఈ ఉద్యమానికి అడ్డంకాడన్న అవరోధాలన్నీటిని ప్రభుత్వం తొలగించివేసింది. ఉద్యమానికి సంబంధించిన సమాచారాన్ని విరివిగా అందజేసేందుకు, కుటుంబ నియంత్రణను ప్రోత్సహించేందుకు ప్రజాశాస్త్ర సంస్థలను చక్కగా సమీకరించింది. ప్రభుత్వం జరిపిన ముఖ్యచర్యలవి:—

1. గర్భనిరోధాన్ని ప్రచారం చేసే

గుకు "ప్రాకర్ ప్రచారకులను" 40 వేల మంది మంత్రిసానులను, వద్యులను తిప్పి చెసింది. వారిలో 2 వేలమందికి 75ల జీతాలిచ్చి నియోగించింది.

2. గర్భనిరోధం పద్ధతులను పోషించాలని 900 ఆరోగ్య కేంద్రాలను ఆదేశించింది.

3. గర్భనిరోధ పద్ధతులను అనుసరించ గోరవారికి ఉచితంగా పరీకరాలను, ఔషధాలను సరఫరాచేసింది.

4 1956 నుంచి కుటుంబ నియంత్రణం గూర్చి జాతీయ సమావేశాలు ఏటేటా ఆరోగ్యశాల, జాపీస్ కుటుంబ నియంత్రణ సమాఖ్య అధ్యక్షాధ్వన జరుగుతున్నాయి. 2 వేల మందికి పైగా సమావేశమై చర్యలు జరుపుతారు. గర్భనిరోధ పద్ధతులను ఎలా అభివృద్ధి చేయాలి అని చర్చిస్తారు. ఉదాహరణకు తమకుతోచిన విధంగా పోషకద్రవ్యాలని పానీక, కేంద్రప్రభుత్వాలను, ప్రజలను ఆర్జిస్తారు.

5. గర్భనిరోధ ఉద్యమంలో విజయాలు సాధించిన వ్యక్తులకు, సంఘాలకు ఆరోగ్యశాల బహుమతులిస్తున్నది.

కుటుంబ నియంత్రణ ఉద్యమానికి ప్రభుత్వం తీరవరక ఎక్కువగా సహాయపడుతున్నది ప్రతికూల లక్ష్యాది కాపీలు అమృతవాడేవాటితో సహా జాపీస్ ప్రతికూలీ ఈ ఉద్యమ ప్రాధాన్యం గుంచాయ. జపాన్ పెనుగుడలనల కలిగి అపాయం గూర్చి ఇవి ప్రజలను హెచ్చరిస్తూ, గర్భనిరోధానికి సంబంధించిన సమాచారం వ్యాప్తి చేస్తున్నాయి. మాస, వారపత్రికలు, ముఖ్యంగా స్త్రీల పత్రికలు (వీటిలో కొన్ని పదిలక్షలకు పైగా అమ్ముడయ్యేవి ఉన్నాయి) ఉద్యమప్రచారం చేస్తూంటాయి. గర్భనిరోధానికి అనలం దించవలసిన ప్రతి వివరమూకూడా ఇవి తెలియజేస్తున్నాయి. జపాన్ లో వాడారంగా యోజనలందరూ ప్రతికూల చదువుతారు. స్త్రీలలో చాలామంది ఏదో ఒక మహిళాపత్రిక చదువుతూనే ఉంటారు. అందుచేత గర్భనిరోధపు వివరాలు తెలియని జాపీస్ వయోజనలంటూ ఎవరూ వుండరని ఘంటసథంగా చెప్పవచ్చును.

గర్భనిరోధపు పరీకరాలు, మందులు తమంతిలతామ అడిగి తెచ్చుకోటానికి స్త్రీలు సిగ్గుపడతారని అంటారు. అయితే జపాన్ లో ఒకపద్ధతి ఉంది: 20 వేల ఘర్మసీలున్నాయి. వీటి తిలువులమీద "గర్భనిరోధం సలహాదా" అని తొట్టలుంటాయి. అక్కడికి ఎవరైనాపరే సిగ్గు భజనూ లేకుండా సరాసరి సులభంగావెలి వివిషయం కావలసినా అడిగి తెలుసుకుని, ఏ మందు, ఏ పనిముట్ల కావలసినా అడిగి తెచ్చుకోవచ్చును.

★

కార్యశూరులు

1

అయిన రైలుదిగాడు. ప్లాట్ ఫారమ్ మీద ఆచిత్రంనుండి యీ చిత్రరంగు దృష్టి పారించాడు. సంతృప్తిగా తల విదిల్చి ముగగురు కదిలాడు. సేవన్ లోని మెక్కరి దీపాని కాంతిలో ఆయన కేసుకొన్ని పొందిన నూలు నిగనిగలాడుతుంది. తల మీదనున్న ఫ్లేట్ హాట్ నీడ ముఖమీద పడుతుంది. ఒకసారి చెయ్యివిదిల్చి రిఫ్టు వాచి చూసుకున్నాడు. 'అప్పుడే పదిన్నర అయింది' అనుకొని గేటుదాటి రోడ్డు మీదకువచ్చి చిక్కదకా నడక ప్రారంభించాడు. ఇంతలో ఆయన పర్సనల్ అసిస్టెంట్ చంధు-త్యర త్వరగావచ్చి ఆయనను కలుసుకొన్నాడు. ఇద్దరూ నిశ్చలంగా నడుస్తున్నారు. ఆజాను బాపాడూ, భిచ్చితంగా ఆరడుగుల భారీ కిరీంకలవాడూ అయిన మొదటివ్యక్తి వేసే అడుగులో అడుగు కలపలేక చండు ఉండుండి, కనపడే కనపడనటువడకలోనే పరుగులీసి, నడక పగులుకొని కేగంతో మొదటివ్యక్తి నడకను అనుసరిస్తున్నాడు.

సేవన్ ఆవరణదాటి యిద్దరూ చాలా దూరం వచ్చారు. అప్పుడే దగ్గర దగ్గర పడకొండు గంటలవుతూ వుండడంవలన ఉరంతా నిద్రపోతున్నట్లుంది. అప్పుడొక భీమసేనరావుగార్ని తెలియనివాడు చాలా తక్కువ. అప్పుడన్న మాటేమిటి, అజిల్లా మొత్తంమీదనే ఆయనకం పేగుంది. సర్కారు ఉద్యోగస్తుల్లో ఈమధ్య ఆయన పేగు మరీ మారుమోగి పోతుంది. వాళ్లందరికీ ఆయనంటే ఎంతభయం, ఎంతయిది? క్రిందటి సారి ఆయన భుజానా తిరిగి చేసినప్పుడు ఆ దివ్యుటి కలెక్టరు తన ఉద్యోగం ఏమయిపోయిందో నసి అల్లాడి పోయాడు కదూ? కలెక్టరు దగ్గరనుండి బిల్లి

బంట్లోకు చాకా. డి. ఎస్. పి. దగ్గరనుండి బీటు కాస్తేబుల్ వరకూ, షాద్ కౌలు యైన వర్గ లనుండి, బిచ్చ మెత్తుకునే ముచ్చివాళ్ల వరకూ, ఆయనపేగు తెలియని వాళ్లూ లేరు, ఆయనసంగతి ఎగుగని వాళ్లూ లేరు. అలాంటప్పుడు తను యీ వూరు వచ్చినట్లు వాళ్లకు తెలుస్తే, తిను వదిలిపెడతర శిమలు పెడి కల్ల. ఈ గవర్న మెంటు ఉదాగస్తులు వాళ్ల వాళ్లు మరీతన తన వాళ్ల కంటిపడ్డాడో, వాళ్ల స్వే ఆర్థిం తినుకుని తీరవలసిందే! అయితే, తిప్పని పరిగా యీ వూళ్లో తనకు ఒకపని వుండడంవలన యీ వూరు రావలసిన అవసరం ఏర్పడింది. రాత్రికి రాత్రే పని పూర్తయేమోనీ ఎవరికీ కనబడకుండా తెల్లవారే లోపున వెళ్లి పోవాలని ఆయనశిక్షణ. అసలు నిజం చెప్పాలన్నై, వీళ్లి తాకిడికి తట్టకొలేక పోయే

వేసుూరి వెంకట సూర్యనారాయణ

ఉపద్రవం రావచ్చుననే జంకే ఆయన పాలు కాకుండా రాత్రిలాట వూళ్లో దిగడానికి, కారణం.

'చందూ! గంభీరంగా వీరిచాడాయన, నడుస్తూనే వేగాన్ని మందగింపజేస్తూ.

అప్పటికీ అరుగవాలి వెనకపడి పోయిన చండు గబగబా ముందుకొచ్చి, 'సార్! అన్నాడు.

'ఎవరూ? — ఇన్ కమ్ టాక్సు ఎగ్జిటేషన్ కి ప్రయత్నిస్తున్నారని చెప్పేవు?

'రంగస్వామి చెట్టియారండీ!

'అయితే మనం ఎక్కడి కల్యాణి?

'ఇల్లా, దుకాణం ఒకటే వండి. అక్కడికే వెళ్దాం.'

'ఉహ! — పడ.'

ఇద్దరూ ముందుకు నడిచారు. రెండు వీధులు చాలాగు. అయిదు విముషల్లో ఒక పెద్దమేడ ముందు నిలిచారు.

చెట్టియారే చేసేది బంగారం వ్యాపారం. ఆ మేడలో ఒకవైపు దుకాణం పెట్టుకుని మరొకవైపు నివాసం యేర్పరచుకున్నాడు.

ఇద్దరూ మెట్లెక్కి తిలుపుముందు నిశ్చేష్టారు. చండుతిలుపు తనన రెండు నిముషాలకు రంగస్వామిచెట్టియారే 'ఎవరూ?' అనుకుంటూవచ్చి తిలుపుతీశాడు. చండు వెనక శి భీమసేనరావుగారు కూడా లోపల అడుగు పెట్టి తిలుపు మూశారు.

'ఎవరు బాబూ! ఏంకావాలి?' చెట్టియారే అక్కోబాటూ అడిగాడు.

'ఎవరో తెలియదే? ఆయన భీమసేనరావుగారు,' అన్నాడు, చండు గంభీరంగా.

భీమసేనరావుగారు చిగునవునో బుర్రమీద ఫ్లేట్ హాట్ ను చిలాసంగా తొలగించి చేత్తో పట్టుకున్నారు. దీపం వెలుగులో ఆయన ముఖం స్పష్టంగా కనిపించింది, చెట్టియారే కి.

ఆయన్ను చూసేసరికి చెట్టియారే ఆపాద మస్తకం కంపించడం మొదలుపెట్టాడు. 'తమ రాబాబూ! పొయ్యిలో తేక పోయాను. తిమిం చండి,' అన్నాడు. కాస్తేపాగి, 'లోపలికి దయ చెయ్యండి బాబూ!' అని ఆహ్వానించాడు.

చెట్టియారే వెనక భీమసేనరావుగారు, చండు లోపలికి వెళ్ళాడు.

'దాహం పుచ్చుకుంటారా బాబూ!' చెట్టియారే మర్యాద ఉట్టిపడే కంఠంతో అడిగాడు.

'దాహం లేదు, గీహం లేదు. నీవక్కా వినయాల వాదగర కట్టిపెట్టు. దొంగ లెక్కలు వ్రాస్తున్నావా, లేదా? — చెప్పు' భీమసేనరావుగారి ఖంకురునే కంఠస్వరానికి గదిలోపున్న కంచు చెంబులు మారుమోగాయి. చెట్టియారే కి భీమసేనరావుగారి సంగతి యంతకు ముందోకసారి అనుభవమంది. చేతులు నలుపుకుంటూ చెప్పడం మొదలు పెట్టేడు. 'ఇండులో తెలియనిదేమందండి. నా నోట వివాలని అలా అడుగుతున్నాడు కాని...'

భీమసేనరావుగారు వినుక్కున్నారు. 'ఈ పోడి అంతా వివదానికి నాకు వేరేలేను. తియ్యి, ముందు నీ చిట్టాపుస్తకం తియ్యి.'

చెట్టియారే కదలలేను. మెదలలేళ్ళు. పాణువులా వుండిపోయాడు.

విండు కూడా కల్పించుకొని, 'ఏం, వారు చెప్పేది వినబడంలేదా? ఏదీ చిట్టాపుస్తకం' దబాయించెడు.

చల్లనిపాలతో కలిపి
ప్రగాటాల్
ఎల్లప్పుడు సేవించండి

కెటియార్ చెప్పేదిలే మెలగా కదిలివెళ్లి పుస్తకం తెచ్చి వారిముందుంచాడు. రావు గారి పిగిరెట్టి పిసి ముతరంగా రెండువేళ్ళ మధ్య పట్టుకుని పిగిరెట్టి కనుమీద రెండు మూడుపార్లు నెమ్మదిగా తాటించాడు. అనుభవజ్ఞుడయిన అసిస్టెంట్లు, చందూవెంటనే అగ్గిపుల్ల వెలిగించి అందించాడు. భీమసేన రావుగారి తృప్తిగా రెండుపార్లు గాలిలో పోగవదలి, క్షుధిగా చిట్ట పుస్తకం కోరితాయి తిరగవయ్యడం మొదలుపెట్టారు. పుస్తకం చూచు ముగ్ధుడు ఒక పెద్దగిరి అగివాయి 'ఎగదు నిలవ ఎంతి వుంది?' ఇవ్వచ్చే త గొలు తియ్యి,' ఆజ్ఞాపించారు.

గజగజలాడుతూన్న కెటియార్ బొడులో నుంచి తళింతెవులుతీసి యివ్వచ్చే తెర చాడు. చందూ ముందుకువెళ్లి అందులోవున్న డబ్బంత తీసుకవచ్చాడు. లెక్కపెట్టి, యిచ్చేవేల రూపాయలందని చెప్పేడు.

భీమసేనరావుగారి కళ్ళు క్రోధంతో రక్త విర్ణు చాల్చేయి 'ఏమిటిమోసం? చితానిం విల్లెవేల రూపాయలవరకూ కనిపిస్తూంది. లెక్కన ముప్పయివేలూ ఎంతావు? కదిలవం? వెళ్లితీసుకురా, ఆ సొమ్ము.'

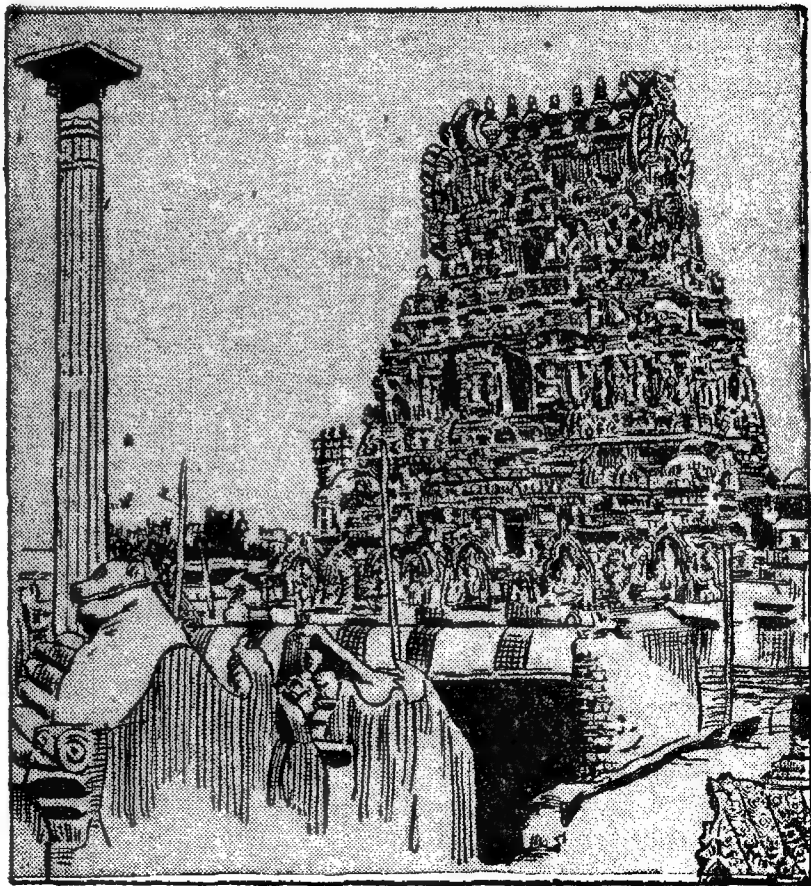
ఈ డబ్బుతో కెటియార్ కు తరీ మంతా కనుటలు వాసింది. అలాగే లాపలిగిన్న పు నడిచాడు. అతన్ని చందూ అనుసరించాడు. మళ్ళీ డబ్బుపట్టుకుని యిద్దరూ వెనుకకు వచ్చారు. చందూ లెక్కపెట్టేడు. 'ఇంకా అయినవేలు లెక్కవవుంది,' అన్నాడు, భీమసేనరావుగారి వైపున పి.

'ఏమిటి టి సంజాయిషీ?' అన్నట్లు చూడారు భీమసేన రావుగారి. కెటియార్ లిక్క మొహం వేశాడు. చందూ కరెన్సీ నోటుల కట్టలు కట్టలుగా నూట్ కేస్ పెట్టుకున్నాడు.

భీమసేన రావుగారు తగ్గిపోతూన్న సమా నాన్ని చూడ దినుకొంటూ, మళ్ళీ ప్రశ్నించారు. 'కెటియార్! కుట్ట డబ్బం?'

కెటియార్: యింకా నీకు వవులూలే వున్నాడు. రావుగారికోసం అవధులు వాటి వాయింది. 'చందూ!' అని పిలిచారు అది పిలుపుకాదు. సింహాస్తం! 'చందూ! మరి లాభం లేదు ఇతన్ని కనిపించడానికి వీలేను. ఈ డబ్బు తీసుకొని నువ్వు స్టేషనుకు పది. అంతాకా యితనిదగ్గర నేనుంటాను,' అన్నాడు.

చందూ వెళ్ళిపోయాడు. ఎదురుగా కర్కీలో హుంహగా మార్పున్న భీమసేన రావుగారి యెదుట కెటియార్ యింకా చేతులు క్లుప్తమని నిలబడే వున్నాడు. పట్టు కుదుపుల్ని ఆనుకుని, కడుపులో చుక్కదల కుండా బొజ్జ నిమిరుకుంటూ మోకా చానికి అలవాటుపడిన కెటియార్ అరగంట నుండి అలా నిలబడే వున్నాడు.

శ్రీ కాళహస్తివ్యాలయ ప్రధాన గోపురం.

నీరసం వచ్చింది కోపోలు—అతనికి కాళ్ళు లాగుతున్నాయి. కళ్ళు తిరుగుతున్నాయి, ఒళ్ళు జోగుతూది. అయినా విసుక్కొనుండా అలా చేతులు కట్టుకుని నిలబడే వున్నాడు.

చందూవెళ్ళి చాలా సేపయింది. ఈ పాటికి స్టేషనుకు చేరుకునే వుంటాడు. భీమ సేనరావుగారికి అలా మోగ వుండే విసుగెత్తు తూంది. వూరు ఏలానూ వచ్చాడు గనుక మరొక చిన్నపని చక్కచెల్వకుని వెళ్ళిపో వాలనుకున్నాడు. కానీ తనకు అక్కడి నుండి వెళ్ళిపోతే కెటియార్ సంతోషి ఒక్క ఊటం అలోచించి, కెటియార్ ను ప్రక్క నున్న గదిలోకి పదిపించారు. గదికి సైన్ తళింతేసి తళింతేసి జేబులో వేసుకు న్నాడు. వీధిలోకి వచ్చి యాచివరినుండి ఆచివరికు ఒక పాగ తీసుకొనిగా చూడారు. తగినాతి చక్కదకా ముందుకు పోగిపోయారు.

2

భీమసేనరావుగారు ఉళ్ళోకొచ్చారనే వార్త ఒక గంటలో ఊరంతా అల్లుకు పోయింది. ఈ వార్త క్లుప్తలో డబ్బేసి

పేకాడుతూన్న డిప్యూటీ కలెక్టరు, డి ఎమ్. ఓ. వగైరా. వగైరా జిల్లా అధికారుల వరకూ ప్రాకిపోయింది. ఈ విషయం వినీ వివరింతో మేజిస్ట్రేటుగారు పట్టుకున్న పేకముక్కలు అలాపడేసి, బల్లమొదనున్న చిల్లర డబ్బులు జేబులో వేసుకుని గబు మక్కిన లేచి నిల్చున్నాడు.

'వర్సనల్ అసిస్టెంట్లు చందూకు చా వచ్చాట్ట! అన్నాడు, పోలీస్ డి ప్యూ టి నూపరింటెండెంటుగారు.

'ఇంతవరకూ మనకు తెలిసిందికాజే! అని ఖజానా డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు తమ అజా గ్రతకు కించిపాత్రం కించపడ్డారు.

'కొనుకోలేపోయాం,' పోలీస్ కిల్లా నూపరింటెండెంటుగారు చిన్నబోయినట్లు కనిపించారు.

'వర్సలానేని యింటిదగర మనం కలుసుకోదానికి అవకాశం వుండొచ్చు. తనజేహా మాత్రమయిన అభిపాయాన్ని వెల్లడించారు, స్పెషల్ పర్సన్ ఎగ్జిక్యూటివ్ యింజనీరుగారు ఆయన దిద్దోన్న యింటిజెన్న సిపార్టుమెంటు ఇనస్పెక్టరు ప్రభువపరిచారు.

కార్యశూరులు

'ఒక్కటే అంశం' అని వారీన
మూసరింబెండెంటుగాడు కర్మిలోంచి తేచి
తేరిపోన గదివైపు వివరించాడని వర్ణన.
ఎరికో నామరే చేసి అయిన నిమిషాల్లో
మర్నా తిరిగి వచ్చాడు. 'మనం యింకా
యిక్కడండి' అని ఎలాగో రాదల్పాల్సి
వచ్చిందా పదండి. వర్ణన, అన్నాడు.

క్లబ్బు ఆవరణలో నుండి బయలుదేరిన
కాల్లు, వనసగా రోడ్డుమీద ప్రవేశించి

Statement about ownership and
other particulars about
newspaper

ANDHRAPATRIKA Illustrated Weekly

1. Place of Publication :
6&7, Thambu Chetty St. Madras-1.
2. Periodicity of its publication :
Every Wednesday
3. Printer's Name :
Sri S. Radhakrishna
Nationality: Indian
Address: 6&7, Thambu Chetty
Street, Madras-1
4. Publisher's Name :
Sri S. Radhakrishna
Nationality: Indian
Address: (As above)
5. Editor's Name:
Sri S. Sambhu Prasad
Nationality Indian
Address: 29, Chamber's Road
Adyar, Madras 28.
6. Names and addresses of individuals
who own the newspaper and partners
or share-holders holding more than
one per cent of the total capital.

NAME ADDRESSES

1. Mr. S. Sambhu Prasad 29, Chamber's
Road, Adyar,
Madras-28.
2. Mrs. S. Kamakshamma Do
3. Mr. S. Nagaswara Rao Do
4. Mr. S. Radhakrishna 6 & 7, Thambu
Chetty Street,
Madras-1.

I, S. Radhakrishna, hereby declare
that the particulars given above are
true to the best of my knowledge and
belief.

(Sd) S. RADHAKRISHNA,
25-2-1959. Signature of Publisher.

శ్రీ శైల మల్లయ్య

[విశేష వేంకటేశ్వరరావు]

శ్రీ శైలనాథుని విరావనంబి
శ్రీ గౌరి రమణుని - భక్తితో గాంచి
సేవింది తరియింపరే

శ్రీ శైలం

క్షేత్రాని కరుదెంచరే.

తైలగోరినవలంబి తేరులేకదలా

వృషభాల రంకెల్లో ఓంకారమెడలా

మల్లెకు ధ్యానింపరే

శ్రీ శైలం

మల్లికార్జును గొల్వరే.

గృహగణానందాల మంటలే మోగ

గరళకంధుని కీర్తి గానమ్ము జేయ

గీత మెత్తి వినదంపరే

ఈశుని

కరమలా పూజింపరే.

హృదహరా శంకరా గిరిజా మనోహరా

చేరుకోమల్లిక! శ్రీ శైలం వాసా

ఓంకార వినదాంకో

ఈశుని

శంఖాల పూరింపరే

ద్రష్టాం నృష్టాం కావవే శంభో

కామితార్థము లిచ్చి కాపాడుమీశా

చేయెత్తి ప్రారింపరే

ఈశుని

"శై" యంచ వినుతంపరే

గొలుసు కట్టుగా ముంగుసు సాగిపోతు
న్నాయ్! మరో పదినిమిషాల్లో నిర్మలాదేవి
యింటినుంచి అగాయి. అగిన క్లాల్లో
నుంచి, జిల్లా పరిపాలనా వ్యవస్థాపకటిన్
అరచేతుల్లో ఉంచుకొన్న వివిధ కాళ్లకు
చెందిన అధికారులంతా చిలచిల్లాడుతూ
దిగారు. అప్పటికే వీవీనా రెండో ఆటనుండి
వస్తూన్న జనసమూహం భీమసేనరావుగారి
దర్శనార్థం కొబ్బరి ఆ పీఠిలోకి రావడా
నికి సరిమరితువుతున్నారు. వాళ్ల కోలా
హలం ఆవుచెన్నులేనూ, వాళ్లను ఆ పీఠి
పరిసరాల్లోనికి రాకుండా చెన్నులేకనూ
పోరీన జవాబు మహాయుబ్బంది పడిపోతు
న్నారు. అంతలో ఆక్కడికి వచ్చిన అధి
కార వర్గాన్ని చూసి ఎవరిముఖం వారు
ప్రక్కలకు తప్పుకొన్నారు.

మూసరింబెండెంటుగాడు తన శ్రీం ది
ఉద్యోగస్థులకు తొందర తొందరగా వీవీ
ఆజ్ఞలు తారీ చేశారు. తనవార ఆయన
ఆజ్ఞలను సారం నిర్మలాదేవి యింటి
సింహద్వారం ముంగుసు తుపాకులు
మాడుపాల్లు గాలిలోనికి పేల్చబడాయి.
సాధారణంగా యిటువంటి మర్యాద ఎరికో
మహారాజులకు, దక్షతర్జి మానాలో నున్న
ప్రసిద్ధ వ్యక్తులకు మాత్రమే లభిస్తుంది.
అనే దర్శనం దూరంగావున్న జనసమూహం
లో బయలుదేరింది.

లోపలవున్న భీమసేనరావు గారికి మామ
పార్లు తుపాకి పేలిక కల్పించినది. తానెంత
రహస్యంగా గడుపుకు పోదామన్నా పిల్ల
నిడిచి పెట్టేలా లేదు. మేడమీద నుండి
ఆయన కిటికీ దూరంగా వుండే ఒకసారి

కోడుమిదకు దృష్టి సారించారు. తనకోసం వచ్చినట్లా అధికారులంతా కనుపించారు. వాళ్ళంతా కోడుమిద కనిపెట్టకునే వున్నాడు. ఈ సమయంలో తనవల్ల కంట పడితే తనను కదలనివ్వరనేమాట మాత్రం వాస్తవం. ఇంకా దుర్మార్గుడు మరో పూర్ణో తన హాజరు కాలనీవ అర్హతవరమయిన పనులున్నాయి. అందుచేత వాళ్ళదృష్టిలో పడి వాళ్ళనుగ్గ చిక్కు పడి పోకూడదు.

భీమసేరావుగారు ఒక్కక్షణం ఆలోచించారు. తల పంకించి మేసిదిగి, తలుపులు తెరుచుకొని పెరిటి ద్వారం సమీపించారు. మెల్లగా అతలుపు గడిచి కూడా తీసి అవతలి కోలుపెట్టాడు. ఆయన వెళ్లిగాని, అక్కడి మాత్రం ఎక్కడైతే వుండేదా? అక్కడే వున్న పోలీస్ డిప్యూటీ కూతురిండెంటు. సర్కిల్ యినెక్కడు భీమసేరావుగారి రెండుచేతులు పట్టుకున్నారు మాటాడుగా కరచాలనం చేసిస్తూ భీమసేరావుగారు విన్నపొయ్యారు!

ఒక్కసారి పోలీస్ విజిల్స్ ప్రతి దృశించాయి. అప్పటికి అంతా అటుచు చేరుకున్నాడు. బాధ్యతాయోజులయిన యిద్దగు పోలీసు అధికారులు తనకు అండ దండగా యొక్క ప్రక్కనూ నడుస్తువుండగా భీమసేరావుగారు తీసుకొని, గాంభీర్యం యొక్క రూపాంతరమో అన్నట్లు నడుస్తూ వచ్చి పోలీస్ వాన్ లో ఆడుకున్నట్లు చూచు, పదివన్నెకరు సరసను అప్పటికి దీనిలో కూర్చోని వున్నాడు. వలచైతే అయినా వేల రూపాయల సకనుతోందిన మూట్ కేసు దండు చేతినుండి పడినన్నెకరు చేతి లోకి ఎప్పుడో బదిలి అయిపోయింది. రావు గారు, ఆయన వెనకపోలీసు అధికారులు ఎక్కడానే పోలీస్ వాన్ తలుపులు మూసు కున్నాయి.

రంగస్వామి పెట్టియార్ ముఖంపొడకు ముక్కును కలిగించే క్యాన్ ను విడిచివేస్తూ అతను ఊపీరిబంధించి తనకు ముక్కులగ నండా బాగ్ గర్ల పడాడని—అయితే తెలిసి తప్పిపోతున్నట్లే ఒక్కొక్కటాన్నట్లే వదలించాడని, అయితే అతన్ని బంధించి గదిలో పెట్టిఫోన్ వుందని, అతనే తన విషయం పోలీస్ సేవకు! ఫోన్ చేశాడని, సేవకుకు బయలుదేరిన చందుకురైలు తప్పి పోతుందని—పాపం, భీమసేరావుగారికేం తెలుసు? డబ్బుతో వెళ్ళిన చందుయీ పోలీసువాళ్ళ కళ్ళపైకి పోతాడని మాత్రం ఆయన కలగన్నాడా?

ప్రజల కోలాహలం మృగ్య, ముందు వినుక పోలీస్ జేఫ్రలతో భీమసేరావుగారు కూర్చున్న పోలీస్ వాన్ పోలీస్ సేవన్ వైపు పరుగుతీసింది. ★

కాల్గేట్ కు నిదర్శనమున్నది! కాల్గేట్ డెంటల్ క్రీమ్

ఒకే ఒకసారి తోముకుంటే
దంతక్షయానికి కారణమైన
క్రీములను నూటికి 85 వంతులు
అది తొలగిస్తుంది — భుజించినవెం

టనే కాల్గేట్ తో దంతములను తోముకోవడంవల్ల దంత క్షయాన్ని ఎక్కువగా చాల మందికి అరికట్టును. దంత కాస్త చరిత్రలో మరి ఏవి ఇట్టి గుణము యిచ్చినట్లు ప్రచురింప బడలేదు.

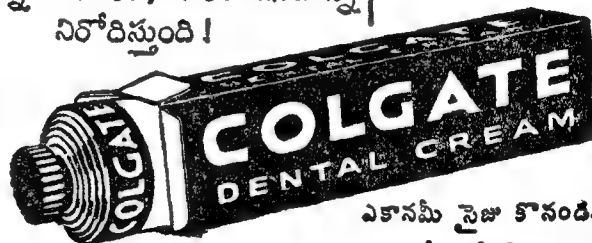
దుర్గంధాన్ని ఆపుతుంది
తక్షణమే — 10 మంది మీద ఇరిపిన కాస్త పరిశోధనలవలన అందులో 7 గురికి నోటి దుర్గంధాన్ని కాల్గేట్ తక్షణమే పోగొట్టినట్లు రుజువైంది.

ప్రజలందరికి హితవైనది
— దేశమందంతటా విరివిగా వాడ బడుచున్న ముఖ్యమైన టూత్ పేస్టులలో కాల్గేట్ మార్కుగలవే ఎక్కువ హితవుగానుండి ప్రజాదరణ పొందుచున్నట్లు తెలుస్తున్నది.

కాల్గేట్ ఒక్కటే ఈ మూడింటిని చేస్తుంది!
దంతములను పరిశుభ్రము చేస్తూనే
దుర్గంధాన్ని నివారించి, దంత క్షయాన్ని
నిరోధిస్తుంది!

ఇండియాలో విశేషంగా
అమ్మకమౌతున్న
టూత్ పేస్టు!

ఎకానమీ సైజు కొనండి—
అదా చేసుకోండి.

నత్వలితాలకు కాల్గేట్ టూత్ బ్రష్ నే ఎల్లప్పుడూ వాడండి

వేదకాలనాటినుండి...

"తత్ సత్వం, రక్షయో భానుమన్విహి,
జ్యోతిష్మతః
ఏవో రక్ష ధియా కృతాన్ ॥
అనుల్లభణం వయత,
అగృహమపి, సన్మభేద, . . ."

శ్రీమద్

మిలమిల మెరపే, కన్నుల విరిపే
రంగుల నెంచీ, అనుకరించి మించీ
వడికిన నూలు - జాతికి మేలు
సున్నితమైనవి. మందరమైనవి
నేయందెన్నో మాత్రాలు....
కవి వంగవులై, కలానవ్వలై
తాళలు చూపిన దారిని చూచి
అనుగమించి పృష్టింపండి.....

(ఋగ్వేదం ఆధారంగా)

మగ్గం కదిలితే
మనోహర సృష్టి
చేనేతవస్త్రాలు

ఆల్ ఇండియా హ్యాండ్ లూమ్ బోర్డు
షాహిబాద్ భవనం, వి.ఎ.ఆర్.కోడ్, బొంబాయి.

MA-58/114

చిరనిద్రోరిక

అయినను నాటకాలంటే మహాపిచ్చి! ఎంతసేపూ “(మా) ఆయన... మా ఆయన” అంటూ రేనే చెప్పకు తిరగాలిగాని “మా ఆవిడ” అని ఎప్పుడన్నా తన నోటి నెంటు అన్నారా? ఎంతసేపూ ‘ఏమేమో’ ‘ఒకేసే’—యివేవేలు! ముచ్చటగా పేగట్టి పిలిచి “నాటకంలో నావేదం చూద్దువుగాని నాతోరా” అని ఎప్పుడన్నా పిలిచారా? అంత వారిని పొరుగుతూంటే ఏమిటా!— ఆవేదంలో వారిని ఒకసారి చూద్దామని పిన్నంటుంది. ఒకసారియినా తీసుకువెళ్ళి లేనా? ఎవరితోనన్నా వచ్చి చూస్తానన్నా వంటంటారుగా! పక్కంటి పార్వతి, పీత లక్ష్మి ఎన్ని ముగ్గుకూడా రమ్మని బలవంతం చేశారని! వెళ్ళిందేనా? “ఏదో—అడుగు లోందకదా ఒకసారి పంపిస్తే ఏంటాయో?” అయినా ఉంటుందని వారికి! “ఏమిటి చూస్తావులేదా? ఆ నాటకాలు నీకునచ్చవు” అనేవారు. లేకపోతే దానికి సరిపడినవంక ఏదో చెప్పారు. వారికంత యిష్టంలేకపోతే తనమాత్రం చూడవంటేనికి? ఎప్పుడయినా గట్టిగా పట్టుబడితే తీసుకువెళ్ళవారేమో, ఎప్పుడయినా పట్టుబట్టి ఆడిగితేనా? అప్పు... అడుగుదామనుకున్నా అదేమిటో గాని తనికోపాన్ని తెచ్చుకొని తను వడించ లేదుగా!

ఏదో వారివేదం చూద్దామన్న కోరిక తప్పితే నాటకం ఎలాఉంటే ఎవరిక్కో వారి? చిన్నప్పుడు కురుక్షేత్రం అరణ్యమ న్నాయినా చూసిందిగా తను! ఆ పూరివారికి చెరియిన నాటకం అదొక్కటే! అంగుళ ఏటా కురుక్షేత్రమే ఆ జేనాదు. ఆ నాటకాన్ని చూసి చూసి విడుగుకు పుట్టింది. మొదట్లో తెనగపప్పుయినా కంది పప్పుయినా చిన్నగుడ్డ ముక్కలో మూట గట్టి, కొద్దికొద్దిగా నోట్లో వేసుకొంటూ తెగొక్క నాటకాన్ని చూసేదితను. కాని ఆ తర్వాత తర్వాత అన్నీ అలానే పోయాయి. ఇప్పుడన్నా వారు నాటకం వేస్తుంటే వారి వేదంబరించి వెళ్ళాం అని పిస్తుంటుంది. లేకపోతే నాటకం చూడాలనా?

పెళ్ళయిన కొద్దిలో వారిగట్టిలో ఫోటో

లు వేలాడుతూంటే చూసి ఎవరినో అనుకుంది తను. ఆ కోరమీసాలు, గిరనాలజుట్టు, కిరీటం, చేతిలో గడ— ఇవన్నీ చూస్తే వారిని ఎలా అనిపిస్తుంది? మరో ఫోటోలో ముఖం నిండా, ఒంటినిండా మనీ, కాదునలుపు బట్టలు, చేతిలో పాడుగాటి కర్ర, మాడా ఒంటుండ— అది అంతే! ఎక్కడన్నా పోలిక ఉంటేనా? “ఎవరినో ఫోటోలు తెచ్చి ఆక్కడ ఎందుకు పెట్టారా?” అనిపించింది. పోనీ— వారియినా ఆ తర్వాత చెప్పాడూ? ఒకరోజు అవన్నీ తీసి కేపుడి ఫోటోలు తగిలిస్తుంటే ఆ తగిలారు మా! “ఆదేమిటమ్మాయి! నాజేడో సరదాకొద్దీ నాటకాలలో వేమాలు వేసింది ఫోటోలు కట్టించి పెడితే నవ్వు తీస్తేస్తున్నావ్?” అంది. “వారా!” అనుకుందితను, అవునుమరి, తన కేం తెలుసు! ఎప్పుడన్నా చెప్పారుగనకనా? అంతకుముందు కొద్దిలో ఒదిన ఒకమారు

శిలావీర్రాజు

వేళాకోళం ఆడించగదూ “నువ్విక వీనిమాలు చూడక్కర్లే దమ్మోయ్” అని. అప్పుడు ఎందుకలా అందో అర్థం కాలేదు తనకు. తర్వాత తెలిసింది. అదే— మొన్న మాణిక్యం పిన్ని మరెవరో మాట్లాడుకొంటుండగా తను వంటే తెలిసింది. లేకపోతే తనకేం తెలుసు? ఎప్పుడన్నా చెప్పిఉంటేగా? ఒకసారి వారిలో “ఆ సంగతి నాతో చెప్పలేకనుండీ? మీరు నాటకాల్లో వేమాలు వేస్తారటగా!” అంటే, “అబ్బే! అప్పుడప్పుడు ఏదో కొద్దిగా సరదాకు వేస్తుంటారే,” అన్నారు. ఏమేమీ వేళాకో, ఎప్పుడు వేళాకో అవన్నీ చెప్తే ఏం పోయిందో? ఏదో తెలుసుకుందామని సరదాకొద్ది అడిగాను. చెప్పగూడదా? ఒకమారు అత్తిగారిని కదిపి “ఏమండీ, వారు నాటకాలు వేస్తుంటారటగా?” అంటే “అయ్యోరాతా! ఆ సంగతి నీతో ఎప్పుడూ చెప్పలేదుటే! వాడు గుక్కో ధనుడి వేదం మహా బాగా కడతాడనో. నువ్వు చెప్తే వేదం వేసి స్టేజికికే... ..

అచ్చంగా అవతలివిధిలో చిల్లరకొట్టు పావ కాలవెట్టి లేదూ— అగా ఉండేవాడు తెలుసా! ఈ సారి వేస్తే వెళ్ళి చూద్దువు గానిలే,” అంది. ఏదీ!— ఒకసారియినా వారు రమ్మంటేగా? వారు రమ్మనక పోయినా తానే కల్పించుకొని “చూడ దానికి నేనూ వస్తానండీ” అంటే, “ఎందుకు లేదూ” అంటారు. అయినా అదేమిటో గాని ఆ సమయానికి అన్నీ అవాంతిరా లే వస్తన్నాయి.

ఏటా నవమికి కోదండ రామాలయం దగ్గర నాటకాలు వేస్తుంటారు. అక్కడ దేవుని కల్యాణం కాస్త ఆర్యాటంగానే జరుగుతుంది. మొదటి పంపత్సరం తను కావరానికే! శ్రేణువుటికి నాటకాలు అయిపోయాయి. ఆ ముగిచటి పంపత్సరం పెద్దపిల్ల కళాపులలో పడింది, పుట్టింటికి వెళ్ళిపోయింది. మూడో యేడు— వారసలు ఊల్లో ఉంటేనా? ఏదో నాటకం కంపెనీతో సంపత్సరం పాటు దిశ మలా తిగి యీనె పుల్లలా తయారయి వచ్చాను! వెళ్ళేటప్పుడు చెప్పవైనా చెప్పారా? చిడీ చప్పుడు చెయ్యకుండా కట్ట బట్టల్తో మాయమయ్యారు. అప్పుడు తను ఎంతో ధియ పడింది! అనుకోగూడదు కాని “ఏమయి పోయాలో?... ఏమిటో! అని ఒక టేపుయం.

తిరిగి తిరిగి మళ్ళీ ఒక ఏడాదికి ఇల్లు చేరుకున్నాడు. వారే అని వమ్మలకే పోయింది తను. నిజంగా వేదం వేసుకొని వచ్చారని పించింది. గడ్డం, బట్టలు, పల్లగా నడి బొగ్గులా మాడిపోయిన ముఖం— పూర్తిగా! కారమే మారిపోయింది! ‘ఈసారి దుశ్యోధనుడి వేదం వేస్తే ఎలా?’ అనిపించింది. దుశ్యోధనుడంటే సరసింహంతాతిగారిలా అడ్డంలో ముగురు మునుపుల లావయినా పుండారిగా మరి! అంగుళ ఆ యేడు వారు

సోడానీరుతో కలిపి
ప్రగాటాల్
ఎల్లప్పుడు సేవించండి

నాటకం చెయ్యలేదు. వారు చెయ్యండి చూడడం ఎందుకులే అనిపించింది. ఆ తర్వాత నవమి! డబ్బు వసూలుకోక అసలు నాటకానికి చెయ్యలేదు.

అయితే రెండు రోజుల పాటు తోలు బొమ్మల్ని పెట్టింది మిగిలిన రోజులన్నీ ఆవురీ భాగవతం గారి చేత లంకాదహనం చెప్పించి వేశారు.

ఆ మధ్య జమిందారుగారి కూతురి పెళ్లి నాటకం ఒకటి వేయించారు. వారు అందులో వేస్తున్నారు. అత్తిగార్ని తోడు తీసుకొని వెళ్ళి చూడడం అనుకుంది తను. వారితోనూ చెప్పలేదు. కనీ మహా చూడొచ్చారేమిటే అని. తీరా వెళ్ళింది అనుకుని నాటకం పదకొండేంటికి కా అప్పుడే ఎందుకులే అని చంటిబాలు ఏడుస్తుంటే ప్రక్కన వరుకొని జోకొడు తొంటే మెల్లగా విడపట్టేసింది! వారు తెల్లవారు ఝామున నాటకం వించితప్పి విడిచలేనంతగా తెలిసిరావలెదు!

ఇంతకూ తనకు వారి వేషం చూసే అదృష్టం లేదనుకొనాలి. లేకపోతే ఏయేడు కాయేను అన్నీ ఆ వాంఠరాలేమిటి? ఏమయినా మనం అనుకుంటే సరిపోతుందా? నిధి కూడా అనుకుంటున్నా? అలా మనం అనుకున్నవన్నీ అయిపోతుంటే నేనెవరిల మయిపోయా! మర్నాడు ఉదయం పైపు దగ్గర సీతలమ్మే చెప్పింది కదా! “వదివా అన్నయ్య రాత్రి ఎంతలాగా వేశాడనుకున్నావో! అచ్చంగా నువ్వుకేటే! ఎక్కడన్నా పోలిక దొరికేవా? మీ పెద బాటగారికొడుకు ఫోటోలు కూడా తీశాడు,” అంది!

కాళ్ళంత వారిని అలా పొగుడుతుంటే ఎలాగో అనిపిస్తుంది తనకు. తనలో తను మురిసిపోయినట్టి నీ అలా చూస్తూ నుంచుండి పోవలసి వస్తుంది అంతకన్నా తినేం చెయ్య గలదుమరి? వారి వేషం నుంచి తనకేం తెలుసు. ఎప్పుడన్నా చూస్తేగా? అప్పుడప్పుడు గదిలో తలుపులన్నీ వేసుకొని వారువచ్చాలి పాడు

కోవడం వివడం తప్పించి తనకేం తెలుసు? అదీ యాముగ్య పన్నుబడి మళ్ళికొద్దిగా లావక్కినతర్వాత పాతి వేసలతాలాకుపచ్చాల్లా అవి పాడుతుండడం మొదలు పెట్టారు.

అంతేంనుకు. పెద్దదాని! అయితేళ్ళు వున్నాయో లేనో, మొన్న పెద బాట గారబ్బాయి శేఖరంతో నాటకానికి వెళ్ళి వచ్చి ఉదయం అంటుందికదా “అమ్మా... మరేం... నాన్నేం... బలేబలే” అని, ఏం చెప్పేది. నోటిమీద వేలువేసుకుంది తను! కాకపోతే ఇంత ఉండోలేదో అది చూడడమేమిటి? తను చూడకపోవడమేమిటి? కలికాలం! ముందొచ్చిన చెల్లెలన్నా వెనక వచ్చిన కొమ్ములు వాడెక్కువంటారు-ఇదే!

శేఖరం ఏవో ఫోటోలు వారికి చూపిస్తుంటే తను వెళ్ళి చూసిందిగా. నాటకం నాడు శేఖరం తినినవలు అని. “ఇదుగో నీన్నీ బాబాయ్” అంటూ శేఖరం చూపించేటంకు వారిని తను గుర్తుపట్టలేదు. ఎక గ్రేకో చెరికి ఉంగరం పెడుతూన్నాడు. అది పోగొందట! నాటకంలో వేషం వేస్తున్నదట. “నాటకంలో ఇదొక సీనులేవే” అన్నారు వారు. ఎంత నాటకంలో నీయిలేమ్మట! అంత దగ్గరగా కూర్చుంటారా? ఎంత ఆహ్లా

అమ్మా! ఇంకా స్నానంవేళ కాలేదా?

అవును, మరొకమాటు స్నానం. డూమెక్స్ బేబీ సబ్బు అద్ద

మళ్ళివి గరిగిస్తుంది. ఇది విధుకు స్నానం చేయకముందుండే

వీరిమరిసమును కొంగింపేస్తుంది—కళ్ళనొప్పులు చర్మవాపులు

వుండవు. ఏవేళనైనా డూమెక్స్ తో స్నానము చేయవలె

వనిపించును—అది పౌష్యమైనదిన్ని కనుపకక

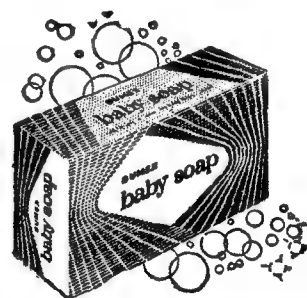
మైనదిన్ని. తెలివైన తల్లిలందరూ వాడుచున్నటువంటి

అప్రోదకరమైన లేత గులాబీ వర్ణపు సబ్బు.

డూమెక్స్
బేబీ
సాప్

విధుకు చర్మమునకు
మేరైనది

డూమెక్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్.

కాపర్ హౌస్, రెడ్డా పేట, హైదరాబాద్ 1.

యంగా చేరి జంగం తోడుకున్నాడు. ఎప్పుడయినా అంతచక్కగా తవతోరినీ కూర్చున్నారా? ఒక్కసారియినా అలా ప్రేమతో దగ్గరకు పిలిచి లా రించారా? “ఏమిటండీ యిది?” అంటే “అంతా పటచే ఇది. నాటకం అంటే ఏమటనుకున్నావ్?” అన్నాడు.

మహా-నాటకం అంటే తనకు తెలియదు.

ఆ తర్వాత వారే వచ్చి తనక్కడ వాధిపత్యం అని నువ్వుడికొడుల దొంగంటే భుజం తడుముకున్నాయి. “నాటకం నీవూ, రమ్యరేఖ నీవూ నువ్వు చూడలేదా? అందులో వాగ్దేవత్రావు ఎలా యాభుచేశాడు? అప్పుంగా ప్రేమించి పెళ్ళాడినా లేదా. అంతా వట్టి నే. బయటికి వస్తే మళ్ళీ ఎవరికివారి! ఒకరి నోకరు పలకరించుకోవడా పలకరించుకోకు,” అన్నాడు. అంతా వట్టి నే. ఏదో ఒక పెళ్ళయి తనను విచ్చేడారు. అంత తెలివి లేనిదా తను? అమాత్రం అర్థంకాదా? అయినా ఈ మగాళంతా యింటే! నమ్మమని ఎవరు చెప్పారు లేనూ!

ఇదిమిటి? ఈ పోదంతా ఆలోచిస్తుంటే మిటి తను! వారు ఎలాఅయితేనేం యింత కాలానికీ నాటకం చూడడానికి రమ్మన్న తర్వాత నాటకం గురించి ఎదురు చూస్తూ భార్యగా కూర్చుంటే యీ ఆలోచనలన్నీ వస్తున్నాయి.

మొన్న వారు బయటినుంచి వచ్చి “ఎల్లుండీ నాటకం ఒకటుంది. రిహార్సలుకు వెళ్ళిరి. వంట త్వరగా తెమలమయ” అన్నాడు.

దోర్లో కొత్తగా కట్టిన స్కూలుని ఎల్లుండీ పట్టుకుంటుంది ఎవరో చెప్పి ప్రారంభిస్తారట. రాత్రికి నాటకంకూడా వేద్దామనుకున్నారట.

వారికి భోజనం వడినూ “ఏమండీ, నేను చూడద్దా?” అంది తను. పూర్వంలాగే “ఏమిటి చూస్తావులేనే” అన్నాడు. ఇక ఇల్లా అయితే లా భిరే దనకు కొని ఈ రెండు కోజాలూ ముఖావంగా తిరిగడం ప్రారంభించింది. వారు పిలిచినా వినిపించనట్లే తిరిగింది. నిన్ని అత్తగారితో కూడా చెప్పిందిగా తను. నాయంకాలం అత్తగారు చెప్పివట్టుంది. ఉదయం వారు “సరే. రాత్రి నాటకానికి వద్దువుగానిలే” అన్నాడు. అప్పటినుండి రాత్రి ఎప్పుడవుతుందో అని ఎదురు చూస్తోంది తను.

వారు ప్రాద్దుటినుండి నాటకానికి వందరి స్టేజివెయ్యడంలో మునిగిపోయారనే వుంది. లేకపోతే మధ్యాహ్నం భోజనానికి ఎందుకు రాయా? తను మధ్యాహ్నం భోజనం ఏదో చేసిందిగాని రాత్రికి తిసాలిపించలేదు. నాటకం చూద్దామన్న సంతోషంతో ఆకలే అనిపించలేదు. ఏదో. అలా నాలుగు మెతుకులు నోట్లో వేసుకున్నాడంటే!

ఇండాక సీతాలక్ష్మీ కనుపిస్తే “నాటకా

దీర్ఘ లోచన
—చిత్రకారుడు : డి. మూర్తి]

ని! నేనూ వస్తాను తదితా! ముదిద్రం కలిసే వెళ్ళాం. వెళ్ళేటప్పుడు ఇలా మాయంటికి రా” అని చెప్పింది తను. “అలానే” అంది. ఏదీ! ఇంకా రాలేదు. అప్పుడే ఎనిమిది కూడా అయిపోయింది. నాటకం తొమ్మిదింటికేట. పిలలు ఇద్దరూ వాళ్ళ నానమృదగ్గర నిద్ర పోతున్నాడు. ఉంటే బాబు లేస్తే కూడా తీసుకు వెళ్ళొచ్చుతే. పెద్దదిలేస్తే— మొన్న చూసిందిగా, మళ్ళీ ఎందుకు? పోనీ తీసుకు వెళ్ళితే ఏం పోయిందిలే. అయినా యింకా సీతాలక్ష్మీరావడిమిటి? “కొస్తే కేగంగా బయలుదేరు వదితా” అని కూడా చెప్పిందితను. బహుశా వాళ్ళామని భోజనం వడిస్తుంటేమో. అవునుమా!.. ఇప్పుడిప్పుడేగా వాళ్ళాయన యిలా వెళ్ళాడు. ఏమయినా అంతసేపు భోజనం చేస్తాడా?.. ఇప్పుడిప్పుడమకున్నా అరగంటపై బడింది!.. బహుశా భోజనం అయిపోయి వుండాలి. నాటకానికి వెళ్ళాకని ఆడుగు తున్నదేమో...సరి సరి, అయిన్నా అడగా

లేమిటి? అడగ్కుండా వచ్చినా ఏమీ అనకు...అయ్యో యిలా అనుకోంటూంటే అరగంటకూడా అయిపోయిందే!...బహుశా వస్తున్నదేమో... అదిగో వచ్చినట్లుంది, తలుపు కొద్దిగా తెరుచుకొంది... ఏమిటి! తలుపు పూర్తిగా తెరచి లోపలికి రాదంటే మా ఆయన ఉంటారనా ఏమిటి? భలేవది! నాటకం వస్తుంటే యిక్కడెందుకుంటాడు?”

“రా...వదితా ఫర వాలేదురా”... రాతేమిటి చెప్పా! నేనాలోగం ఆడు తూండామేం? అయినా ఎక్కడూ నేనాలోగం ఆడుకోకడం యిద్దరి మధ్యా లేదుగా...అదిగో!

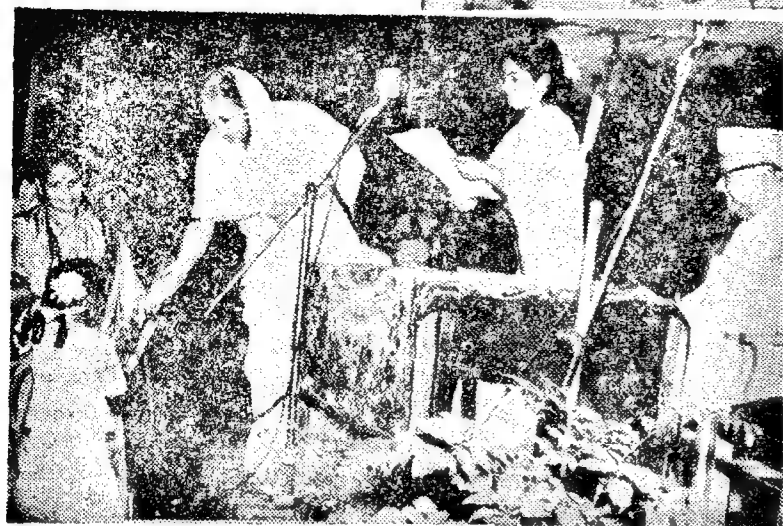
...ఏదీ?...అడమిటి అక్కడ! లోపలకు నీళ్ళు వస్తున్నా యేమిటి! బయటి నుండి జల్లు ఆగకుండా మరీ కొడుతోంది. కిటికీ లోంచి కోసువినాడ నీళ్ళు కనుపిస్తున్నా యేమిటి! అయ్యో!... కాలకలు కూడా పలుగడుతున్నాయే. అదంతా...ఆ వర్షం నీళ్ళ!

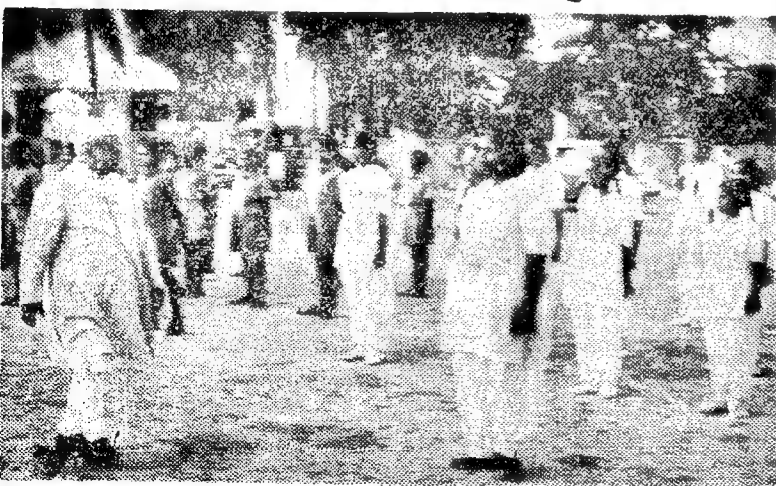
కేసరీ విద్యాసంస్థల వార్షికోత్సవం

ఇదరు గవర్నర్లు (శ్రీ మేధీ,
శ్రీ గిరి) వేదికపై ఆసీనులై
వున్నారు; శ్రీ బి. వి. శ్రీహరి
రావు నాయుడుగారు వార్షిక
నివేదిక చదువుతున్నారు.

బాలబాలికలకు బహుమతులు ఇస్తున్న శ్రీమతి మేధీ

తాళగారయ నగరంలోని కేసరీ ఉన్నత
పాఠశాల వికలావరణంగా సెప్టెంబర్ 21-న
తేది సాయంత్రం కేసరీ విద్యాసంస్థల వార్షి
కోత్సవం జరిగింది. విద్యాసంస్థ యాజమా
న్యవ నగరంలో ఎదురున్న మూడు పాఠ
శాలల (రెండు ఉన్నత పాఠశాలలు, ఒక
ప్రాథమిక పాఠశాల) తొలుతు వెయ్యిమంది
విద్యార్థులు, వారి తల్లిదండ్రులు, తిదితరులు
మొత్తం మూడు వాయన పేరుమంది ఈ ఉత్స
వానికి హాజరైవారు. ముద్రాసు గవర్నర్ శ్రీ
విష్ణురాంమేధీ సభాకార్యక్రమానికి ఆధ్య
క్షతి వహించారు. శ్రీమతి మేధీ బాలబాలిక
లకు బహుమతులు పంచివెచ్చారు. ఉత్తర
ప్రదేశ్ గవర్నర్ శ్రీ బి. వి. గిరి గారు కూడా
సభకు హాజరైవారు. కీ|| శే|| డా|| కేసరిగారి
బొకారాస్వీ, విద్యాసంస్థ వాపస ద్వారా
నగరంలోని తెలుగు బాలికలకు వారు చెప్పిన
సేవను ఇద్దరు గవర్నర్లు ప్రశంసించారు.
విద్యాసంస్థల అభివృద్ధికి దివాన్ బహదూర్
శ్రీ బండి శ్రీహరిరావు వాయన గారు చేస్తున్న
సేవను ఉద్ఘాటించారు. బహుమతి ప్రవాహ
వంతరం విద్యాసంస్థల బాలబాలికలు రంగం
పాల్గొనాటికలను ప్రదర్శించి ప్రేక్షకులను
ఆనందపరిచారు.

కేసరీ పాఠశాలల ఆధ్వర్యంలో కేడెట్ కోర్
విద్యార్థులు, విద్యార్థినులు గవర్నర్
మేధీకి గౌరవాభివందనం సమ

ర్పిస్తున్న దృశ్యం.
—ఫోటోలు: సోమయాజులు]

జీవనవిల

మూలం
మానకి బింద్వాపాద్యాయ
అనువాదం
మద్దిపట్ల సూరి

[గతవారం తరువాయి]

స్థో తెల్లతోయి మంద ముఖంకేసి చూశాడు. ఇంతమాటిగా చూస్తూ ఉంటే ఎక్కడ నేర్చుకుంది మంద? మంద చాలా ముఖవంతులని, అమెది అవందమయి జీవితమని భావించి అనిపించింది కిక్కి. మంద గాలిమేడలూ కలుపుంటూ ఉంటుంది. మేడలన్నీ వారిని చూసి తుర్చిపడుతూనూ ఉంటుంది. చీరలన్నీ బగలన్నీ అత్తల్ని అమెకే. అమెధర్మి గోపాల్ శుభాపాలలో ఒకడు. అయినా మందమూలం ముఖవంతులారే. తమకి అవి లేవని, ఇవి లేవని లేనిపోని విచారల్ని తెచ్చిపెట్టకొవటం అమెకే అవందం... అమెచేసి ఫిర్యాదులన్నీ అలాంటివే. ఇన్నాకూ మంద కిక్కిరిస్తోక జడ పదార్థంలా, ఎందుకూ కొరగానిదిగా కనిపించింది. నిరర్థకమైన అమె జీవితంలో అనందం ఉన్నట్లు గ్రహించేసరికివాళ్ళి అరిచు కొంచెం దిగ్రాస్తుంటున్నాడు. భనుమ వినిచేసిపోయిందో కిక్కి ఎదుటనున్న వ్యక్తులముఖంలో కళ్ళలో || జీవకోపమా ఆడుర్చగా చూస్తూఉంటాడు. ముఖంలో చిరువత్సరచూసివా, కళ్ళలో అనింద రేఖల్ని చూసివా కిక్కి మనస్సుకెంతో సంతోషంగా ఉంటుంది. విడుపుకళ్ళతో, విచారముఖంతో ఎదురుగావచ్చి మంచుమృతాళిని తంకినయ్యాలని అనిపిస్తూంటుంది కిక్కి. భావార్థంగా మంద చాలా మందిగా తోచింది అరిచికి. ఎంత అశుభంగా "నికేతావా" చెప్పి మందా? మందిచీర ఏరైవాకావాలా? రెవారనీచీర? అని అడిగాడు

మంద తెల్లతోయింది. "భావార్థంగా ఇప్పుడు రెవారనీచీర ఎందుకు చాచా?" అని అడిగింది.

|| గంభీరంగా "ఇన్నాను, నీకోచీర కొనిఇచ్చాను. ఏలేడు, తురికే నీ కొనియిన్నాను మందా" అన్నాడు.

కిక్కి మందకి తురికే నీ చీరకొనిఇచ్చాడు. ఇక్కడ గోపాల్ గుడుడేవుల వంచోకాడు. భోలాబ్రహ్మచారి అనే అంటారందరూ అయిష్టి, మిసాలూ, గడ్డం, తల కనుబొమలూకూడా మన్నులు, ఉంటాయరేడికి. చెరిలో చిన్న వల్లడిదండం, కామయకస్తాగా కామయరంగు వేసిన కావ్యాన్ బూటు కాలికరేడికి. గోపాల్ ఈ అయిదోగ్గించి ఇంతుమించు మరిచిపోయాడరేడికి. కాని భావార్థంగా ఎంతో వ్యాధులపాటుతో శ్మశించుకున్నా డరేడికి. అలా శ్మశించుకుంటే భగవంతుడైవా కనిపించేవాడే

ఈపాటికి. అరేడికి సగౌరవంగా వాస్తాంగ ప్రణామం చేశాడు గోపాల్. స్వభావంతో ఆయన పాదాలు కడిగాడు. అంతకుముందే లోపల ఒక గది శుభ్రంచేసి ఆయనకోసం ప్రత్యేకంగా. ఆ గదిలో ఆయనకి బస ఏర్పాటు చేశాడు. బ్రహ్మచారి గారిమీద కిక్కి భక్తిభావమంది. ఈ సమయంలో భావార్థంగా ఆయన వంచేసినందుకు అంతగా అనందించకపోయానా, ఆయనకి మామూలుగా భక్తితోనే నమస్కరించాడు కిక్కి.

భోలా బ్రహ్మచారి వారం రోజులున్నాడు. ఈ వారం రోజులా ఒక్కక్షణంకూడా అశాంతి విడిచి ఉండలేదు గోపాల్. ఎన్నో వివేచించుకున్నాడు, ఎన్నో అడిగి తెలుసుకున్నాడరేడి వల. గోపాల్ అగ్రధ్వజ వాజ్తే పూర్ణాచార్యుల ఒక చాచా ఓడి పోయాడు. వాచాపోలేపోయింది. అరేడికిమ్యం వైరాగ్యం వచ్చేసింది. ఈ చాచాలా అని ఇప్పుడరేడి దృష్టిలో తుద్యమెవని. శేవలం నేనరేడి మూలంగాకాదు. ఇదంతా ఎవరికోసం అప్పుభావం గోపాల్ కి చాలాకాలం క్రింద కలిగింది. ఎవరికోసం తానింత కష్టపడి ఇంతసంపాదించడం. ఒక మాతురున్నది సింధు, నాలుగు రోజులు పోయాక పెళ్లి చేసేస్తే ఆ సిల్ల ఓ అయ్యుఇంటికి వెలిపోతుంది. అప్పుడేనా ఎవరుంటాను గోపాల్ కి? కిక్కి || విషయంలో అరేడికి అశ్రులు పెట్టకొలేదు. రంధ్రాని అసహ్యించుకునే కొడుకు మీద ఆకేటెటెటెటెటెటెటెటె అయినా? ఎంతచిక్కపట్టు వుంచానున్నా మనసు విరిగిందరేడికి.

భనుమ మనస్సులాగానే గోపాల్ మనస్సుని కూడా || విరిచేయటం చాలా ఆశ్చర్యం! ఈ ఇద్దరి మనసులకి వచ్చినట్లు వడదు కొరక పోవటమనేది ఎంత అపరాధం కిక్కి! విరిగిన మనసుతో భనుమ వైదొలగిపోయింది. గోపాల్ యింకా అశ్రవణకొలేడు, భోలా బ్రహ్మచారి డగ్గర అంతా వివేచించుకుని గోపాల్ కొంచెం ప్రక్కకి వెళ్ళాడు. బ్రహ్మచారి కిక్కి నిలిపించారు.

"నాయనా, కిక్కి నవ్వు వదులుతున్న వాడిని, బుద్ధిమంతుడిని, నీయీ ఖయాలికంటే కర్తవ్యం చాలా ముఖ్యమైనదని చెప్పటం అశరణమనుకుంటాను" అన్నాడు.

"చిత్తం"
"రంధ్రంపై భక్తిధ్వజం మోవడంకంటే భయమని తరచు కర్తవ్యం ఏమంది?"
నీగ్గా ఇలాగే ఉపోద్ఘాతం ఏమిలేకుండా కొంచెం కలుపుగా

మాటాడుట బ్రహ్మచారి అటాటలు గుచ్చినట్లున్నాయి. కీ కొంచెం వెళ్ళుచుంటుంటే "తండ్రినిగలవలె" కొడుకు ముఖ్య కర్తవ్యం అది కాకపోతే మేమిటి? అది కొడుకు ముద్రయంతో ఉండే కావ్యభావికభర్యం. ప్రత్యేకం నవ్యచెప్పవలసిందేమో కాదు. తండ్రి వ్యభావం నుంచిది కాకపోతే—కొడుకు పెదవాడయ్యాక నిలిచి ఉండటంలేక మాట్లాడడమే. కాని తండ్రి ఎలాంటివాడైతే కొడుకు ముద్రయలోని మాధుర్యక్రమాత్రం ఏమాత్రం పరిపక్వం అన్నాడు.

కీ తక్కువ వాణే కాదు. గురువుగిరిగన స్థాయిలోకి వెళ్ళాడు సమాధానం. ఏదెందుదో క్రిం ఫోలా బ్రహ్మచారి తెలిసే గోపాల్ అతడికి ఉపదేశం చేయించాడు. 'సమూహ దర్శనం' అనుకుంటూ ఆ ఉపదేశాన్ని కీ కొన్నాళ్ళు ముసంకూడా చేసు తున్నాడు. తర్వాత కీలో ఎంతోమార్లు వచ్చింది.

తర్వాత ఫోలా బ్రహ్మచారి వ్యవంగా ముక్తమీగా-విజ్ఞాన సర్వతంగా చాలా విషయాలు మాట్లాడాడు. వాటి నన్నిటిని క్రిందగానిది కీకూడా విజ్ఞానసర్వంగానే యిచ్చాడు సమాధానాలు. గురువుకంటే తనలో విజ్ఞానం చాలా పెంపొందిందని తనలో తాను అనుకున్నాడు కీ. కాని అది బయటపెట్టలేదు. || బ్రహ్మచారికి చాలా నచ్చాడు. కొడుకునివలె మై తండ్రిచేసి ఫీర్యాదు అన్నిటిని మరిచిపోయి, ఎన్నాళ్ళనుంచో బ్రాహ్మచారి పెంపుని ఉన్న ఉపదేశ కాక్యాలను ప్రక్కన పెట్టి, కీలో చాలాసంఖ్యలు మాట్లాడాడు బ్రహ్మచారి. అనేక సంవత్సరాలనుంచి వారిద్దరిమధ్య నున్న గురుభివ్య సంబంధం ఇవాళిలో కొట్టుకుపోయినట్లు అని పించింది. క్రమంగా ధార్మికవిషయాలే కాదు, ఇవాళి-పర కాళాలకి పాప భూత్యాలకి సంబంధించిన ప్రశ్నోత్తరాలే కాదు, ఈసారి వారిద్దరూ ముఖాముఖి మాట్లాడి సమానవత్తుకుంటూ కాని స్నేహితుల్లా మాట్లాడుకున్నారు. రెండురోజు లోక్తడ అనవేయటంతో కీదగ్గర బ్రహ్మచారి సమాజంగామానే కాంక్షికం కాస్తా ఎగిరిపోయింది. తన విజ్ఞానభావం కీకి ఆకళింపు అయ్యేట్లు చేశాడతడు. తాను వస్తుంది. బోలామనిషి. తననీకుల ప్రావల్యంనల్ల బ్రహ్మచారయ్యాడు. అంతేకాని మిద్ది భూర్వకంగా అయినవాడు కాదు. తర్వాత అభ్యాసంగా పరిణమించింది. క్రమక్రమంగా తనజీవితంలోని ఒకటి రెండు సంఘటనలకి, చింతలు వలనలు కల్పించి కీకి విప్పించాడు. తొలి యాన తంలో సభ్యాన జీవితం, ఏదో ప్రాప్తిందని దానికోసమై నడుచుకుంటూ దేశదేశాలు గాలిస్తూ తిరగటం మొదలైన కలనన్నీ. ఇలా ఇల్లువదిలి బయలుదేరిపోయిన వాళ్ళగాధలు కీని మొదలుపెట్టించి త్యాగభలపటనూ ఉండేవి. తనకి ఇల్లువదిలి పోవాలనే కాంక్ష ఎన్నాళ్ళనుంచో ఉంది.

గోపాల్ అభ్యర్థనమీద || మనస్సును ఇంటిపై నురుపు పోయి, అరిడిలో ఇల్లువదిలిపెట్టి పోవాలనే ప్రవృత్తినే రెవ్వకొట్టిన వాడయ్యాడు బ్రహ్మచారి.

వారంరోజులు గురువుని అంటిపెట్టుకుని ఉండి, గోపాల్ అన్నీ ఎక్కడికక్కడ దురిపేనుకున్నాడు. తనలోతానే ఏదో కాశ మాతానికి వచ్చిఉంటాడు. ఎంతెంతో—తనకర్తవ్య నిర్వహణలో, కీలో వ్యవహారంపటంలో అతడు మామూలు భోరణిలోకి వచ్చాడీప్పుడు.

"అప్పురికి రోగులు రావటం అదీ ఎలా ఉంది కీకి?" అని అడిగాడు.

"ఇదివరకటికంటే కొంచెం సంఖ్య పెరిగింది" అన్నాడు కీ.

గోపాల్ నిద్రాన్ని తెరిచుకున్నాడు—"శరణా వారం తమందా తిరిగి కాకు ప్రోత్సహించుకున్నావు. నెలనెలా శరణం కింద కొంత మొత్తం ఎందుకు తీసుకోవాడను? నీ క్రమం నిలువలేదు. ఉంటుందిగా! మరోక జ్యోతి నెవరయినా పెడితే అరిడికి ఇవ్వక తప్పదా?" అన్నాడు.

కీ ఏమీ తీసుకోకపోయింది! అసలు గోపాల్ ముసలూ ఉన్నదదికాదు. ఏదో నెపంతో అతడితో కొంతసేపు మాట్లాడటం... కావలసింది సమాజంగా ఇలాంటి స్త్రీ ముఖ్యమైన ప్రశ్నలకి కడు గోపాల్ || మధ్య మధ్య కీని అతడు తెలపోయేట్లు చేస్తూంటాడు. బ్రహ్మచారి చెప్పినదానికి || ఏమీ ఎదురుమాటా చెప్పి యుండుడు. గోపాల్ కిప్పటికీ క్రిందభయం ఉంది. బహుశా అది ఎప్పటికీ అలాగే ఉండొచ్చు. గోపాల్ మొదలుపెట్టి అతడి మనస్సునికట్టి ఉంచినవాడు. అతడి అభిప్రాయాన్నిప్పుడు మార్చకలిగించెనా?

కాంత్యవిధిని తెలుసుకున్నప్పుడు ఒక్కోసారి యాదాని కవిరాజుగా రింట్లోంచి వంటివిద్ద ఏడుపు విప్పిస్తూంటుంది కీకి. మరి పసిగొంతు ఏడువది. వినిపిస్తే తరీ చిన్నదిట్టలున్నారా? ఆ ఇల్లు వాటి నల్లివాచాలా దూరంవరకు ఆ ఏడుపు తెలిసి పడుతున్నట్లే ఉండుంది. తనిలా పెరి ఊహలు పెట్టకపోతే తనకే బాగుండాల. కనుకంటూ పుట్టక మధ్యమధ్య ఏడవకుండా ఉంటాడా! అమాతానికి తనింత విచరితుడంటే చేసి? ఇలాంటి ఏడుపు తనయింట్లోనూ ఎన్నో వార్లు విన్నాడు.

సేనదీదీ వచ్చిపోయిన మాడు నెలలకి - ఒక రోజున కీ చాలా ప్రాదు ఎక్కి ఇంటికి వచ్చాడు. ఊరికి అలా ఏడుస్తున్న విడన ఎత్తుకుని వుండ ఎదురుగావచ్చి నిలబడింది. "సేనదీదీ పిల్ల వాడు కీదా!" అన్నది.

అప్పటికికా అతడు స్నానం చేయలేదు, భోంయెత్తి లేచి. ఎండలో తిరిగి తిరిగి రావటంలో మొహం వాడిపోయిఉంది. వానికోసం కొంచెం తెలపోతూ—"ఎవరి పిల్లవాడన్నావ? సేనదీదీ కొడుకా?" అని అడిగాడు.

"ఊ! ధూమ్యాదవనే వడలంతోనే తరిచి మింగాడు రాక్షసుడు కృపావాన్ మనకోడయీ వసిపిల్లకల్లి. ఆమెని చాటను పెట్టుకునే వాణేమో! వాళ్ళంతా ఇవాళి నల్లిపోయారాగా! అంతే—మామయ్య తీసుకువచ్చి వాకు అప్పగించాడు. వానిల వాడితోపాటే వాడగ్గర పాలు తాగుతాడు. తల్లిని (మింగివెట్టు చినరికి నన్ను కూడా (మింగివెట్టుకుండా ఉండాలి మరి!" అన్నదిమంద. తర్వాత కొండ వోటినిచా వత్సకూ. సేనదీదీ విడని కీకి దగ్గరగా పట్టుకుని "నీటి పెంచినందుకు కీచారం చేయించి ఇస్తానన్నాడు మామయ్య. ఆయన ఇటీవల పెదదాత అయినాడు" అన్నది.

"నీటి ఎవరు తీసుకువచ్చాగ?"

"మామయ్యే తీసుకువచ్చాడు. ఇలాగే వారంతాకీ ఎత్తుకుని తీసుకువచ్చాడు. ఇంట్లో వాళ్ళెవరినీ దగ్గరికి రానియలేదు. పరం విడని మామయ్య అలా ఎత్తుకురావటం మానే చాటచెక్కలయే వత్స వచ్చింది. వాతో ఏకన్నాడో తెలుసా? పిల్లవాడికి గేను తీసుకున్నానుకూడా! పెంథగలవా నువ్వు మరి? పదికొనుల గొలుసు చేయించి పెడతా నీకు! అన్నాడు. 'ఇయ్యి మామయ్యా, వానిల తపోపాటే పెంచుతాను. దినికంటే హంగామా ఎందుకు? అన్నాను నేను".

"ఈ భారాన్ని ఎండుకు వైసేనుకున్నావ్ నువ్వు? నగల మీద ఇంత ఆకా నీకు?" అంటూ యుక్త మన్నాడు కీ.

"నగలమీద ఆకతో అలా అన్నావా ఏమిటి? తల్లితని, కళు

తెరవని పసిగుడుకా! ఎవరో ఒకగు పాటియ్యకపోతే ఎలా బ్రతుకు తాడు? నిద్ర పిల్లకెల్లా ఉన్న మేనల్లులూ వాళియినా ఎవరూ లేరయ్యే అడలా ఉంచు. మామయ్య వచ్చి అడిగితే 'వా వల్ల కాదు' అని అనలేక పోయాను." అన్నది వంద తెల్లపోతూ.

నందేహంగా చూశాడు కి. కొంత అర్థమయింది, కొంత అర్థం కాలేదతడికి. ఇంత సేపటికప్పుడు చలువగ్నన ద్రవ తీసి వేయటం మొదలెట్టాడు. "అంత కొంతం యెందుకు కివా?" అని అడిగింది వంద.

"అహా కొంతమీరాలేదు."

సేనదీపి విడ్డ పిడుపు చూశాడు. వంద వాణ్ణి అపార్యయంగా అవరంగా పి ముద్దు పెట్టుకుంది. వంద మనస్సులో ఏం కొంటే యిది ఉందో ఎవరికి తెలుసు? తర్వాత పిల్లవాణ్ణి మరొకపారి కి దగిరగా పట్టుకుని, "ఎం చక్కగా ఉన్నాడో పిల్లవాడు, చూడు కివావా! అదృగా సేనదీపిలాగానే ఉన్నాడు. ముఖం చూస్తే బారినయ్యటంలా?" అన్నది.

కి కొంతం చికకుగా "నవ్వు పెక్కు వంద! తిరిగి తిరిగి వచ్చాడు. కాసేపు విశ్రాంతి తీసుకొనియ్" అన్నాడు.

ఎవరిమీద కొంతం తెచ్చుకుంటాడు? ఎవర్ని పినుంటాడు కి? సేనదీపి విడ్డ చక్కగానే ఉన్నాడు. చాలా చక్కటివాడు. ముకూచికలో చూరించిపోయిన సేనదీపి చక్కవనమంతా పిల్లవాడి లో ఉట్టిపడుతోంది. గట్టిగా కట్టు తెంచని పసికందు, ఎంత పసిడి బొమ్మలా ఉన్నాడు. వాడి ముఖం చూసేసరికి గోపాల్ కి బారీ పుట్టుకున్నట్లు ఉండొచ్చు. బారీకొద్దీ గోపాల్ ఈ కనుపుని ఇంటికి ఎత్తుకునివేస్తే — ఎంతమనబూనికైనా అతకాకం ఎక్కడుంది అందులో? అది గొప్ప విషయం, ప్రకంపించ తగిన విషయం కదా! విచారంతో బాధతో... ఇంత తెంచేట పడిపోవటమయినా ఏమంత భావ్యంగా కనిపించదు.

మొగిలిపువ్వులాంటి సేనదీపి విడ్డని చూస్తూంటే కికి రవంతయినా మురుక కలగ నేలేదా? అతడిలో మురుక కలగటమనే నశాజలకత్తు తిని కునుమ అంత మరీ బాగానే సేందా? చివ్వు త్రుచ్చుకున్న ముఖంతో స్నానానికి వెళ్ళాడు కి. సేనదీపి పిల్లవాణ్ణి ఎత్తుకుని వచ్చి, వంద దగిరగా చూశొట్టుతో... సరిగా భోజనంకూడా తెయ్యలేదు. కేవల కాస్త అతడిలోని అలసట తగ్గింది. ఎంత అకలేస్తోంది నితా?!

మధ్యాహ్నమంతా తిరిగితే చూస్తున్నాడు కి. ఇలా ఈ పూర్తైనా ఏదో ఒకటిచెయ్యాలి. ఇంక మెడలకుండా తిరుగోటానికి ఏలేదు. ఇప్పుడుమాతా పట్టించుకోకుండా ఉంటే వందదను. నిశ్చయంగాఉన్న మధ్యాహ్నం వేళ బద్దకంగా వదులుకుంటే ఒక కానివెంట ఒకటి ఎన్నెన్నో ఆలోచనలు రావటం మొదలెట్టాయి. నివ్వ అంచునపెట్టిన వస్తువు పొడి అరిపోయినట్లు... తన మృదయంలోని అద్భుతంత ఇసుపుకు పోయిందన్న భావం కలగసాగిందతడికి. ఏమాత్రం వివక్షలు, దయవాడికావ్వలు, లేనివాడిలా తయారవుతున్నాడు! కునుమమీదికి లాగుతోందా మననతడికి! చాలా బాధగాఉందా అతడికి? ఇంత ప్రయోజనకరైన కొడుకు గౌరవానికి భంగంకలిగింది, గోపాల్ ఎంతమాన్యు తీసుకువచ్చాడతడి మనస్సులో! ఇదంతా తలచుకుంటే ఈశాడు చూపుకున్నదంగా కనిపిస్తోందా? అతడు ఉంటున్న ఇంటోనే సేనదీపి కొడుకుని వదులు చేసుకు లేకుండా గోపాల్ ఎలా తీసుకురాగలిగాడు? సేనదీపి చావు ప్రభువులమీద ఉండని తెలిసికూడా అప్పుడువచ్చి చికిత్స చెయ్యటానికి నిరాకరించాడుకదా కి? ఆ సంగతి మరచిపోయావా గోపాల్? కికి గౌరవ మర్యాదల సేవి అంత మలక నైనదా గోపాల్ దృష్టిలో? అరి జేసుకుంటాడో అనేది అంత త్రోసి పుచ్చుకొని విషయమా? కికిముందు రవంతయినా సంగోచించవలసిన అవసరం లేరా అతడికి? సేనదీపి కొడుకుని ఇంటికి తీసుకువచ్చి, త్రుతివార్చు

అర్థంలో తెంచుకున్న కికి మెడలకుండా తిరుగుంటాడు, ఏమీ పట్టించుకోడు. అన్న అభిప్రాయమా గోపాల్ కి? ఏమో! కికి మెడలకుండా తిరుగున్నా, తిరుగోకుండా గొడవచేసినా తా సేమీ పట్టించుకోమాడవ నేమో గోపాల్ ఉత్తేరి! ఎవరికి తెలుసు?

మర్నాడువరకు అప్పటి కమిటీసభ్యులకి 'అర్థం' అనే పేరి ఒకటి వందాడు కి. కిరలబాటు ఇంటికిగిర కమిటీసభ్యులు ఆ పాఠం(తం అత్యవసర నమనకం జరిపారు.

కి తన రాజీనామా వక్రాన్ని వదుర్పించాడు వాకి. వాక్కుకొనం ఒక ప్రకటన చిత్తు ప్రాసించాడు. అప్పటి బాధ్యతంత అరి నమర్తులైన ప్రెసిడెంట్ కిరలబాల్ నమోదాలని మాటా చెప్పాడు.

కమిటీ సభ్యులందరూ నిర్ణాంతపోయి "ఏమిటికి? ఎందు కిని?" అని అడిగారు.

"నేనీ తిరుగిడిచిపెట్టి వెలిపోతున్నాను" అన్నాడు కి.

ఇహ సంగోపంలేదు, తిడుక యేమిలేదు. || ప్రయోజనపు ఏర్పాట్లు నిర్దిష్టంగా పాగిపోతున్నట్లే. అప్పటికి సంబంధించిన వ్యవహారాలన్నీ కిరలబాటుకి విశదపరిచాడు. జమాఖర్చులు అప్పగించాడు. ఇహమందు జరగవలసినవాల్ని గురించి కొన్ని మాత్రసలు మాటా చేశాడు. వాక్కుకొనం వక్రాలకి ప్రకటనలు వండితే దరఖాస్తులు చాలా వచ్చాయి. కమిటీసభ్యులలో సంగ్రహించి, ఆ జరఖాస్తులు వండినవారిలో ఒకరికి ఇంటర్వ్యూకి రావలసిందని ఉత్తరం రాశాడు కి.

అంతయో గడవిక వదుకున్నాడు. కొందరు 'అయ్యోపాతం' అనీ అనుకోవాలేదు. ఎక్కడికి వెళుతున్నాడు కి? ఎందుకు వెళుతున్నాడు? అతడు వెల్లిపోతే తిరుగోవల్లగి యేమవుతుంది? వాక్కు అవసరం వచ్చిందంటే తానుకా మళ్ళీ వాజుకూర్ వరు గల్లవలసిందేనా? కికి సంబాండ్ అడగాలని ఉంది అందరికి. కొందరు కికితో వాడన నేనుకూడా అని చూశారు. సంబాండ్ ఇవ్వలేదు కి, వాడనకి దిగలేదు. || చిరునవ్వుతో వారి అవరాగాన్ని గ్రహించి, ఆ ప్రశ్నలని ఎగరకొట్టేశాడు.

అయినా ఈ మాట తిరంతా పొక్కినవట్టుంది పెద్ద అల జడి ప్రాకారంయింది. వానికి కికి లోపలోపల కొంత చిరించి పోయాడు. వాక్కుకొనా అతే ఒకటి పొన్నొద్దొస్తే తాక వల్ల గరింగా తానంటే అందరికి అదరభావం ఉండన తప్పదు. మామూలు వ్యవహారాలకూడా తానుకనుక పోటంటే అందరికి ఉత్సాహం వస్తూఉంటుంది. నిశ్చయంగా తంమీద వదిలి తిరుగుంటాడు ఆ వ్యవహారాల్ని. ఇలాంటిది తిరిగే జరగదు, ఎంత అద్విష్టం కికి! అయాచిరింగా ప్రజలంతా ప్రతిపాత్రుడవటం! అది ఉపకారాలు చెయ్యటంకల కలిగింది కాదు. అంత తన కొరాలు ఏంచేశాడు కికి? కొడుకు రాకుచేయించటానికి నడంకటివ వాడుకాదు. మరెయో విరోధానికే తెలుపులో వాళ్ళలో నుండు కలిపినవాడుకాదు. రాత్రి పాకాలాలేం పెల్లరేదతడు. యావజన నంతులు, గ్రామనంతులు ఏమి పానించలేదు. అయినా ఇప్పుడు ముట్టుప్రక్కల వది తిరుగోలో కికి ఉన్నంత పలుకుబడి ఎవరికిలేదు. కికి అంటే అందరికి అభిమానం లేకపోతే ఇంత పలుకుబడి ఎలా వస్తుంది?

(ఇంకావుంది)

నదివిరం

ప్రజలునున్న కుండరమ్మ అతివృద్ధుని దాచి
చివరి కాలి పలుకుమీటికి ఎక్కిరా
గలిగింది. తలమీద నీళ్ళతో నిండిన చింబె;
చింబెమీద లోటా; చింబెలో నుండి గ,
నీళ్ళతో నిండినదే; భుజాలమీద ఉలికి పిండిన
బట్టలు—ఇన్నింటితోనూ పడిలంగా,
కాళ్ళు తడవడి జారకుండా, అడుగు తరచాత
అడుగు పేనూ పడిగజాల దూరంలో ఉన్న
తన యింటి గుమ్మం చేరుకొని ఎలాగో
ఇంట్లో ప్రవేశించగలిగింది. నీళ్ళ చింబె,
నుండగ నుండింటో దిమ్మమీద ఉంచి,
కుంటుకుంటూ పెంట్లోకి వెళ్ళి, భుజం
మీది రెడిబ్బలు ఆచేస్తూ ఈ బట్టలూ
కట్టి, వసులిమీద వేలవేసి, ఇంటి పంచల
మీది పరిచి ఆరవెయ్యడం మొదలు పెట్టింది.

“ఇంట్లో కూరలేమేనా ఉన్నాయా,
తేమిసి ఉంటుందా?” అంటూ విన్నయ్య
పెరట్లోకి వచ్చాడు. బహుశా భార్య
మునుకు చిప్రమీద చెబ్బ, కాదుతున్న
రక్తిం చూశాడు.

“అబ్బమిది, ఆంధ్ర పెద్ద చెబ్బ! ఎక్కడ
తలెత్తుకున్నావు?” అంటూ అక్కర్యంతో
అడిగాడు.

“అంతటితో సంతోషించండి,” అంది
కుండరమ్మ.

“ఇంకా కాలి పలుకుల మీద కాలుగాని
జారిలే పెట్టిమీదా చంకలోనూ ఉన్న
నీళ్ళ చింబెలతో సహా దొంగకుంటూ, బుర్ర
అద్దలే పోయి ఈ పాటికి ఎట్లో కొట్టుకుపోయి
ఉండును.”

“దిక్కుచూరిన ఈ దరిద్రగోట్టు గ్రామా
■ కుర్ర ఈ అవర్తంబోదు. గ్రహచారం,
నింజేస్తాం? మనలాంటి అసామర్థయుల
నూట ఎవడు నిండాడు?—ముందు చెబ్బకు
మందు పెడతానుడు”

విన్నయ్య పెరట్లో ఆమూలా ఈమూలా
బతికి విశేషకరణి ఆకు దూచుకువచ్చి బాగా
నరిసి, రసం, భార్య చెబ్బమీద వేసి, ఆకు
నీటి నాటుమీద వేసి నుడ్డ పీకీతో
దిగించాడు.

* * *
విన్నయ్య ‘దిక్కు చూరిన దరిద్రగోట్టు

గ్రామం’ అని సంబోధించిన ఆ పూర్వో
అగ్రహారం. ఏటిగట్టుకు బాగా ఎత్తు శేతుంది
గజక ‘మెట్టూరు’ అని అని అందాం. ఏరు
కాస్త పెద్దదే కాబట్టి ‘పెన్నేరు’ అని పిలుస్తాం
మెట్టూరుకు పట్టణ మెట్టమెట్టి అన్నం
ఏట్లోకి దిగడానికి మెట్టగాని పావంచాలు
గాని లేకపోవడం. మెట్టూరు గ్రామం
సరాసరి ఏటివొడ్డు శేతుంది. కాని, ఏరంత
పొంగివా గ్రామంలోకియూతం నీళ్ళురావు.
అంతవరకూ బాగా నేవుంది. అయితే ఏటి
గట్టు తాటి ప్రమాణం. అంత ఎత్తునించి
కిందికి దిగితే నేగాని నీళ్ళుండవు ఎవరో
పూర్వం చాలాకాలం క్రిందట కాలి
పావంచాలు వేయించారటగాని అవి ఏనాడో

మండపాక రాజేశ్వరశాస్త్రి

వరదలలో కొట్టుకపోయి నానురూపాలు
లేకుండా పోయినవి. తరచాత గ్రామస్తులే
ఏట్లో అక్కడా అక్కడా పడిఉన్న కాలి
పలుకులు దొర్లించుకువచ్చి, క్రింది నుంచి
మీదివరకూ ఎట్టమీద పాలి, మజుళ్ళులు
ఎక్కడిగడానికి విలుగా పేర్చారు. ఈ
కాలి పలుకు లోకక్రమంలో లేవు. పలుకు
తిగిలి పలుకులేదు. పలుకుకూ పలుకుకూ
అసమం మూరకు ఎలేవా ఉంటుంది.
ఏట్లోంచి బయలువు చింబెలతో ■ ట్రెక్కి
రాలనీన స్త్రీలు నిత్యమూ పడుతున్న
అవస్థ ఉపహించవలసింది. వాళ్ళకిది దినదిన
నందిస్తోంది. వాళ్ళ మొర్ర విన్నవాడు
లేదా గ్రామంలో.

భార్యకు తిరిగిన చెబ్బ చూడగానే
విన్నయ్య కిమాంతంగా గ్రామ పెద్దలమీద
కోపం వచ్చేసింది. చింతాకు వాసిలో తిప్పి
పోయిందిగాని, భార్య బుర్ర బద్దలైపోయి
చచ్చి ఉండును. ఎన్నార్ని బాప ఆడ
వాళ్ళందరూ పడిఉండడం? ఏరోవా
కాళోజేగండ్లపేటలో ఇక మడిగా ఏట్లోంచి
నీళ్ళువచ్చివస్తే. ఏటిగట్టు వ్యవహారం గ్రుతి

మించిపోయింది. ఈళ్ళో నలుగురినీ కలుసు
కొనిమాట్లాడి దింబంలేమిటో తెల్పవలసిన
సమయం వచ్చిందనుకున్నాడు విన్నయ్య.
విన్నయ్యకు ఈళ్ళో పెద్దల దగ్గర నూట
పలుకుబడి బాగా లేకపోయినా, అతడిని
గ్రామంలో నలుగురూ గౌరవంగా నూత్రం
చూస్తాను. తరిములైతల దగ్గర్నొచ్చి
మెట్టూరులో శేతుంటూ, స్వగ్రామంలోను
మొగ్గ పట్ట వడివెన్నెందు గ్రామంలోనూ
పాళ పీఠ్యం చేసుకుంటూ కాలక్షేపం
చేస్తాన్నాడు విన్నయ్య. అధమం మూడు
నాలుగు నెలలరక్తనా సరిపోయే ధాన్యపు
గింజలింటికి వస్తాయి. చాలనికాడికి గ్రామా
లో తిరిగి వారినీ పీరినీ అడిగి తెచ్చు
కుంటాడు. పెడదగ్గర ప్రవర్తిస్తూ
డూటూ, సమామలతో ధలాపులాడుతూ,
పిన్నలతో వచ్చిపచ్చిగా మాట్లాడి మాక
లేస్తూ ఉపాయంగా మెనుకుకున్నాడు.

* * *
విన్నయ్య వినురుగా నుమ్మందిగి, పిధి
లోకి నడిచి నాలుగైక్కి దాటి శివశివరం
గారింటికి వెళ్ళాడు. ముప్పై ఏళ్ళలోపు
వయస్సులో ఉన్న శివశివరం నుంచి
స్ఫురద్రూపి. చిరునవ్వులు చిందుకున్న
ఆ ముఖం, తీర్చిదిద్దినట్టున్న ■ కేసుబొమలు,
ఆ పలువరిన, నైడక సంపత్తు నూ చిం చే
నుడుటిమీది విధూతి రేజలు, సంపన్నుని
దేశభిమాన చిహ్నంగా 120 నెం. మనూలు
పట్టంచు ధోవతి, ధోవతికి సరిపోయే
వోటితో శివశివరం తన్నో పారి చూసిన
వారికి మరుపురాదు. పిన్ని వయస్సునుంచి
శివశివరం రాజభోగాలనుభవిస్తున్నాడు.
తిండికి ఒక్కడే కొడుకు. ఇద్దరు అక్క
చెల్లెళ్ళు మాత్రమున్నారు. వాళ్ళిప్పుడైతే
వారింట్లో కొత్తరం చేస్తున్నారు. వండి
బంగాళా వాతావరణంలో, వందల గరికెల
ధాన్యరాసుల గాలిలో, అడుగు నుకూ,
పనికి పనికి, ఒకరికి నలుగురువొప్పన మెసలే
నాళ్ళ వర్తంలో పెరిగాడు శివశివరం.
ఇంట్లో ఏమూలచూసివా బహుముఖంగా
లక్ష్యితాండన మాడుతున్నది. ఈ వ్యాధి
గావించాలూ పొందూరు సరుకే. దండెముల
నిండా, ప్లాండుల నిండా బరంపురం పట్టు

పందలా, నీలం పీఠలా, కాళ్ళిరుకాలువలా
క్రింద నీలంబులా ఉంటుంది.

విశ్వరూపిణి తనకు కార్యదీక్షలు వ్యక్తి
శివశంకరం. తండ్రిగారు గతించిన తరువాత
తన ఎట్టెలాంటి ఉన్న నీడుభూమియనవత్తు
వంకరించి సాగులోకి తెచ్చాడు. భూములు
వలంబేనే మూత్రం చేర్చుకొని వంటల
దిగుబడివృద్ధి చేశాడు. మెట్టుపండ్లు
విభులంగా వేయించాడు. కొప్పరి, మామిడి,
జడిబోటలు వేయించాడు. పంటకువోటలు
వేయించాడు. అన్ని వంటలమీదా పుష్క
లంగా భవం నంపాడినట్లున్నాడు. ఇంట్లో
కొత్తగా అతిథావ్యుత్త కొట్టా, రెండు
అపరదినుసుల కొట్టా కట్టించాడు. లోపలి
ఇంట్లో ఒక భాగం మీద చాలా వేయిం
చాడు. తన భూముల మీదా ఇంటి మీదా
ఇంత క్రొత్తవహిస్తున్న శివశంకరం ఇంటి
ముందున్న కొడు మూత్రం వాగుచేయించ
లేడు. వేసవిలో పెద్ద గోతులు, ముజికెడు
భూలి, వృత్తాలలో ముణుకుదిగిన బురద,
పెడ రొమ్మ అలాగే మానూ ఉండటంబాడు.
అందులోంచే తనూనడున్న అవస్థపడుతాడు
గ్రామంలో కూడు విధులు నిలుపుగానూ,
కూడు అడంగానూఉన్నవి. అన్నీ తన వీధి
లాగే నానా అసహ్యంగాఉన్నా గ్రామస్థు
లతో ఆవూసే ఎత్తకు. ఉండు చుట్టూ వె
కొక ఉండు మధ్యనే అక్కడక్కడా ఉన్న
పెంట గోతులు వృత్తాలలో కుప్పనీటితో
విండి ఉండా తంపు కొడుకున్నా అలాగే
ధరిస్తాకుగాని ఎవ్వరినీ ఏమీ అనడు.

* * *

శివశంకరంగారి ఇంట్లో తనకున్న చతు
కొద్ది విస్వయ్య వొరకగా సరాసరి లోపలికి
జడిచి వగండాలో తివాసీమీద కూర్చొని
ఏవో దస్తావేజులు చూసుకుంటున్న
శివశంకరం దగ్గరికి వెళ్ళాడు. విస్వయ్యను
చూస్తూనే శివశంకరం చిరునవ్వువచ్చుతూ,
“ఏం విస్వయ్య మామా, పొగున్న ఇలా
వచ్చావో? రా, ఇలా తివాసీమీద కూచో”
అన్నాడు.

“ఏమీ లేదోయ్ నిన్నో మాకు మామి
దోదామని సాధారణంగా అగ్రహారం లలో
పెద్దా పిన్నా తారతమ్యం లేకుండా ఒకరి
నొరు వివో వరసపెట్టి ఏకదన ప్రయోగం
చేస్తూనే ఎలకరించుకోవడం ఈ వాటికి
ఉంది”

“మీ పెద్దవాడు ఉత్తరాలు రాస్తూన్నాడా
దేవుమేనా—”

“హా, పంపిస్తాడు, నా మొహం. తన
కేమేనా పంపమని నన్నడక్కుండా తుంటే
నాకు పంపించినంత ఫలం.”

“అంతే మామా. ఇంకా ఇంకా లం లో
ఎగరికి వారయమునా తీరే. ఇంత వయసు
వచ్చినా నీచాంద్రాయణాలు నీకు తప్ప
లేదు గదా!”

“ఏం జెయ్యమంటావు? క్రింద జన్మలో
అర్జునుకున్న కర్మఫలం అనుభవించక తప్ప
కుండా? అయినా, గ్రామంలో మీలాంటి
పెద్దలంటూ ఉంటే నాకేం భయమెందు
కొంకరం? నాకు లేకు అంటే మీరు మానూ
ఉండకొని గదా? ఒక వేళ తన మీరంతా
కలిసి పిడికెడు మన్న చేసేతరటోయ్?”

“అయ్యయ్య! అంత మాటెందుకోయ్
మామా? అలాంటి ఇచ్చింది ఇప్పుడే
మొచ్చింది గనక?”

“వచ్చింది గనక నే పనిమాడా నీ దగ్గరికి
వచ్చాను.”

“అలాగా? ఏమిటైంది?” అంటూ
శివశంకరం విస్వయ్య వైపు చూశాడు.

విస్వయ్య వెంటనే జవాబు చెప్పలేదు.
మరం మర్చి పరుగొని మాట్లాడుతూ,
“శంకరం” అంటూ మొదలు పెట్టాడు.
“శంకరం, మరి మీ వంటి పెద్దవాళ్ళ మానూ

ఉండకొకడ మేనా— లేకపోలే—నీ మేనా
ధఖలు తుచ్చుకోవడమంటూ ఉందా?”

శివశంకరానికి అసలు, విషయ మేమిటో
తలుకలేదు.

“ఏమిటి మామా నువ్వంటున్నది? ఇప్పుడే
అన్నం వచ్చిందేమిటి?”

“ఏం లేదు, ఏటిగట్టు వంకరి. ఏటిగి
తావంచాలు వేయస్తారా లేదా అని.”

శివశంకరం నిదానంగా అన్నాడు:
“మామా, పెద్దవాడివి, నీకు తెలియదని కొద
నేను చెప్పుకున్నది. మన మెట్టూరు రాజ
కీయాలు చాలా చిత్రంగా ఉంటాయి.”

“నిజమేనయ్యా, నిజమే. అయితే, మన
గ్రామంలో ఆడ వాళ్ళందరూ ఏట్లోపడి
కొంకుబోదే చా కొమి రాజకీయాలు ఒక
కొలెకి రావాదుమిటి?”

“నువ్వలా అంటే నేనేం చెప్పాను?”
“శంకరం, తల్పుకుంటే నువ్వొక్కడివే

ఎక్కువ సొగసైన...

ఒత్తుగావచ్చిన పొదుగైన అందమైన కేశములు!

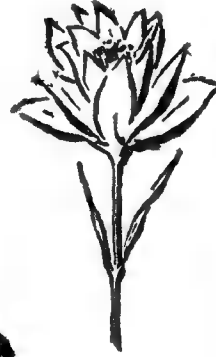
కాల్గేట్ పెర్ఫ్యూమ్డ్ కాస్టర్ హెయిర్ ఆయిల్ ను
నోజూ తలకు రుద్ది రాసుకోండి. అలా చేస్తే,
యౌవన కౌంతితో దివ్యముగా తళతళ
మెరుస్తున్న కేశములు ఒత్తుగా, పొదుగుగా
మరియు అందముగా పెరుగుటకు చూచుటకు
మీరు ఆనందిస్తారు. అందరి ప్రశంసలను పొందే
టట్టుగా మీ కేశ సౌందర్యానికి వన్నె తెస్తుంది.
ఉల్లాసము కలిగించే సువాసన—
ఇది మీ కుటుంబమునకు నచ్చుతుంది!

ఎకానమీ సైజు సీసాను కొని మధ్య అందా చేసుకోండి!
CCH01613

పుష్పమువలె...

రెక్సోనా

మీ చర్మసౌందర్యము వికసించును

రెక్సోనా నబ్బులో నున్నట్టి కేడిర్ - ఒక ప్రత్యేక మానెం
మిశ్రమము - చర్మమును పోషించి, మీ వహజ సౌందర్య
మును నియల్పరచును.

ఇది ఒక్కచే కేడిర్తోగూడియున్న టూల్స్ లెట్ నబ్బు

రెక్సోనా నబ్బులకు పేటెంట్. వాటిని రెక్సోనా ప్రొడక్ట్స్ లిమిటెడ్ వారి కేంద్ర ఆఫీసులో మాత్రమే పొందవచ్చు.

RP-118-218 22

ఈ స్వల్పపు పని చేసేయ్యలేక పోతున్నావా?"

"నువ్వన్నది నిజమే. ఈ పాపంచాల పని విగు వందలతోనో, మహాఅయితే వెయ్యి రూపాయలతోనో అయిపోతుంది. కాకం కన్నకూకాదు. అయితే నేనెందుకు తగ్గుతున్నానో నీకు తెలిస్తే ఈ మాట అనవు."

"కొంకరం, ప్రజాభావశాస్త్రానికి పనికి వచ్చే పని ఇది. ధర్మజ్ఞానంతో చెయ్యవలసిన ఇలాంటి పనులకు నువ్వెందుకు వజర తీసుకున్నావో నా కళ్ళం కొనడంలేదు."

కొంకరం నవ్వాడు. "మామా, నీకే శ్లోకాంటి మీది కొచ్చాయిగాని మన గ్రామ రాజకీయాలు నీకు బోధపడలేవు."

"ఏమిటో నుమా. మా కొండ్రి కాలం వంటి ఎరుగుదును. నా చిన్నప్పటి నంకలి చూశాను. ఆశోకాల్లో ఇలాగే ఉండేదా మన గ్రామం?"

"అప్పటి నంకలు నా కళ్ళతో చూడ లేదు నిజమే. అయితే అందరూ అనుకుంటున్న మాటలు వింటూనే ఉన్నాను గదా. మన బ్రాహ్మణవిధిలో దిగజాలాంటి పండితులు ఉండేవారట. వీరి తొలి తొలం లోనే ఈ అగ్రహారం దఖలు పడ్డదట. ప్రతి వ్యక్తికి చాలినంత భూమి ఉండేది. వారందరూ తమ విద్యా వ్యాసంగంలోనే కాలంగడుపుకుంటూ, ఎవరినో ఏకాగ్ర్యం వచ్చినా అందరూ కలిసి కలుగునెడలూ ఒకటి వచ్చిన కక్షయ అందరూ పండుకుంటూ ఒక్కటటం అంతాగే మెనులుతూ వచ్చారు. రాను రాను యే జరిగింది? వాళ్ళ కుటుంబాలలో వ్యక్తులు బస్తీలకు ఎగబడ్డారు. క్రమంగా వాళ్ళ కుటుంబాలు భూములయ్యడం ప్రారంభించి చివరికి ఎకంగా బస్తీలలోనే కౌతురాలు స్థిరపడుతున్నాయి. ఇప్పుడు మన గ్రామంలో అది మారుమరి కుటుంబాలున్నాయి— అంటే వందవరకలు పైగా పండితులన్న వాళ్ళుగో. వీళ్ళలో నలుగురు బ్రాహ్మణ, వీళ్ళందరూ ఏలా మారుమరిలయ్యారంటావు? బస్తీలకు వెళ్ళిపోయినవాళ్ళ ఆస్తులన్నీ ఇతర గోనుగొన్నావా? ఇన్వెస్ట్మెంట్ పెరిగిందా? ఏమాటంటే? ధర్మచింతన కలిగిందా? స్వార్థం పెరిగిందా? మర్నెరుబుడి ప్రతికారవాంఛాకృత్తికావా? ఏమంటా?"

"నాకు తెలియకా కొంకరం, ఇవన్నీ ఏకటవు పెనుతున్నాయి?"

"నిను. సందర్భం వచ్చింది గనుక చెప్పాలి. ఈ ఆరువరలో ఒకరినిచూస్తే ఒకరికి పడదు. వైకి పరమమిత్రులలా పంపిస్తున్నా, ఒకరితోకల పనిపెనుతూనే ఉంటారు. ఒకరి కేమాత్రం ధర్మచింతన

ఏ పనినా చెయ్యదానికే పూనుకుంటే ఆ కీర్తి పుణ్యమూ వాడి కంకుడక్కలని తక్కినవాళ్ళు నంటనే పూవంపన్నీ ఆ పని కొనుడా చేస్తారు."

"అవునోయ్ కొంకరం. నిలుగు అయ్యతారి నడి మరమ్మతుకు ధర్మజ్ఞుగాను పూనుకున్నాడు అయింది కాదా?"

"అవునుకదా! ఎందుకు మరమ్మతులు కాలేదనుకున్నావు? తక్కినవాళ్ళు పూని రెచ్చగొట్టి వాడిచేత అక్కర్లేదనిపించారు."

"అదా పంకలి!"

"ఇంకా నిను. ఈశో గ్రామచాచడి లేదు. నేను చూడుంటే ఖర్చుపెట్టి ఒక చాచడి కట్టిద్దా మనుకున్నాను. స్థలకోసం ప్రయత్నించాను. ఈ సంగతి పనికిటి తక్కినవాళ్ళు విశ్వప్రయత్నంచేసి నాకు జాగా అమ్మకుండా ఆ ఆశామీకే యేదై రూపాయలు లంచమిచ్చారు. నాకు గొప్ప తామసం పుట్టిందినుమా. ఏంటే? నమకున్నావు? ఆ మాడుకేలా ఒక ఉత్తిరాది మతానికి ధర్మంచేసేను."

"మాడువేలే! అయ్యయ్యో, అంతదమ్మ మన గ్రామంలో ఖర్చయితే—"

"వివరాలు మామా. నవ్వు వీటికిమాటికీ గ్రామాంతరం వెళ్ళిపోతూ ఉంటావుగనక కొన్ని విషయాలు నీ చెవివరకూ రావు. వీలల పాఠశాలకు వీలమైన ఇల్లులేదు. ఇప్పుడున్న మాటలు ఒక పాత ఆవులకాల. ఏ ఊరిలో వీలమిద మారిపోతుందో! నేను వెయ్యిరూపాయలకా ఖర్చుపెట్టి దిట్టయింప ఇల్లు కట్టిద్దామనుకొని, ఒక పాత ఇల్లు చేరంచేశాను. రెండువందలకు. ఈసంగతి ఎలాగో తెలిసింది మనవాళ్ళకు. నంటనే ఆ యింటి ఆశామీనివీర్చి, యిల్లు అమ్మకన్నీ వాడికి బోధచేసి, మరమ్మత్తు చేసుకుంది? వందరూపాయలు అప్పుకుడా పెట్టారు."

విస్మయం కలిగితే యీ విషయాలు చూచావాదాగా తెలుసును. ఈ ధోండ్రిలోనే ఇతరులు చూటాడెదుగా విన్నాడు. తన వైదికవృత్తిలో అందరింటికీ నల్లతూనే వుంటాడు ఇప్పుడు శివకొంకరం ఇతరుల మీద చెపుతున్నట్లే ప్రతి పెద్దమనిషీ తన పారమార్థిక చింత, ఇతరుల మర్నెరుబుడి ఏకటవు పెనుతాడు. అందుచేత నలుగురి దగ్గర నుంచిగా ఇతర కేర్విన విస్మయం శివకొంకరంమాటలు విన్నాడుగాని వ్యాఖ్యానం చెయ్యలేదు. మరోవిషయం ఎక్కువన్నాడు.

"పోనీ, ఏటిగొనుటలు అలావుంచవోయ్. మన వీధిలో గోమలకప్పి చేసి, కొండవించి

రాళ్ళు తెప్పించి కొద్దు మరమ్మత్తు చేయించ లేనట్లయ్యే?"

"మామా. ఇంత నే పూనా మాటలు వింటున్నా నీ పాఠశాలలో మరీ మానవే! మనవిధిలో ముగ్గు పెద్దవాళ్ళున్నాడు. ఎవళ్ళు కొడుకుమరమ్మత్తుకు పూనుకొనాలో నవ్వు చెప్పి."

"బాపంధోయ్ కొంకరం! నన్నా అనుకున్నావు? మీ ముగ్గుకలిసి చేయించేయ్యండి."

"ఈ జన్మలో నేం ముగ్గురం కలవడం అసంభవం."

"అయితే ఇలాగే యీ విధి గతుకులతో అభూరినా వుండవలసిందేనా?"

"అనో! ఒకడు పూనుకుంటే తక్కిన వాళ్ళు వోప్పరు. ఊరందరూ దోమలతో యమరాధ పడుతున్నా కొనేరు మరమ్మత్తు మాట ఏమింది?"

"తక్కిన వీరులూ ఇలాగే ఎదురున్నా యోయ్ కొంకరం."

"అననీ, కూడవీధులు. అవి మరమ్మత్తు చెయ్యాలంటే ముదిట కొద్దు ఆక్రమించి కట్టవలాలన్నీ ఓకించెక్కాలి. అలాచెయ్యదానికి ఎవరికి సాహసంవుంది?"

ఇక ధోండ్రిలో శివకొంకరంతో ఎంతసేపు మాట్లాడినా ప్రయోజనంలేదని గ్రహించి, అతడివద్ద కలవుతీసుకొని విస్మయం ఇంటికి వచ్చేశాడు.

* * *

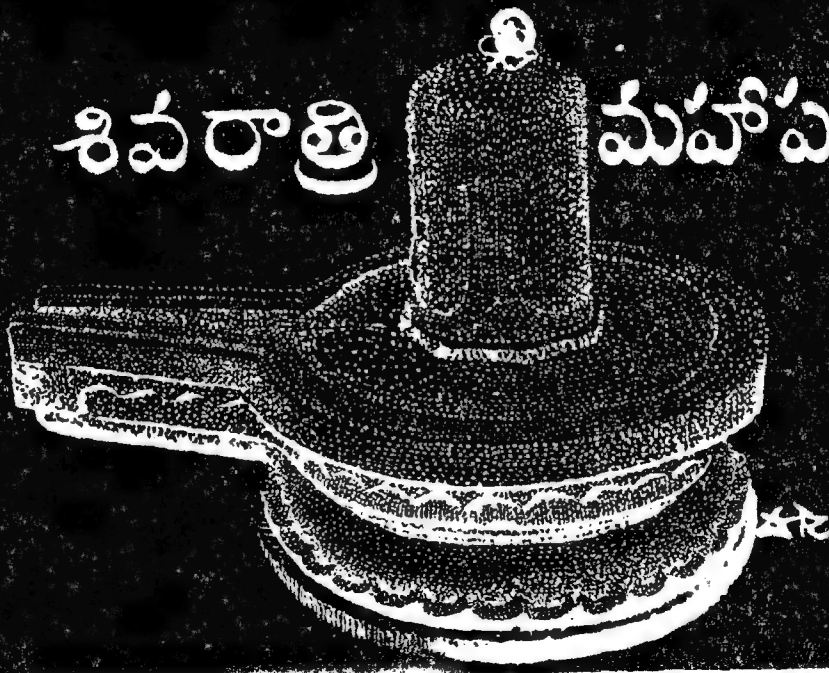
రెండుమాడు నెలలవరకూ మెట్టాగు గ్రామం స్థితిగతులేమీ మారలేదు. ఒక వాటి ఉదయం అనంతలివిధిలో ఉన్న పెద్దరయ్యకు రంకాయకులి యింటికి జగన్నాయకులు వచ్చాడు. అక్కడికి పదిపైళ్ళవూరంలో ఉన్న సింహాద్రిపురం గ్రామముననలు జగన్నాయకులు. పెద్ద భూవ సతి తో పాటు సగంకంగా దాన, వివిల్లుల జగన్నాయకులు విశాలవృద్ధయుకు, దైవచింతకలిగిన ధర్మచార, హేముడు. ఎట్టి స్వల్పఅనకాకం వచ్చినా బ్రాహ్మణ నంకర్లులూ వీదలకు అన్నదాశాలా చేస్తూనే ఉంటాడు. అతడి వ్యాయబుద్ధి చాలా విశిష్టమైనది. అందుచేత యువకల్లల గ్రామాలలో అనేకులదికే మధ్యవర్తిగా నిర్ణయించుకొని తన తంతులు తీర్చుకుంటూ ఉంటారు. తన

(62-వ పేజీ చూడండి)

డిస్ట్రీబ్యూటర్

కుసుమ, బహుధానోప్పులకు
అద్భుతముగాపనిచేయును
వివరములకు - AGENTS
R. K. BROTHERS
4/27, RAJAHMUNDRY.

శివరాత్రి మహాపర్వం

హిందూవులకు మహాశివరాత్రి అనంత ప్రీతి కలిగిన పర్వదినము. ఇది మాత్రం మానవులకు కృష్ణచతుర్థివాడు వచ్చునది. ఆ దినమున శివునకు మంత్రము క్రియగ అభిషేకము చేయించుట మన హిందూవులలో యొక్క వసుంధికాచారమైయున్నది. అందును అగ్రవర్ణములవారి సంఖ్యయొక్కత. ఆరోజు ఉపవసించుట, ఆరాత్రీ జాగరణ చేయుట, శివునకు పూజచేసి ధ్యానించుట, అందువలన జన్మరాహిత్యము కలుగునను విశ్వాసము మన హిందూవులలో అనాది నీడముగ వచ్చుచున్నది. ఈ మహాపర్వదినమునకు కారణము శివరింగోద్భవము. ఈ శివరింగోద్భవమునకు విచిత్రమైన పురాణ గాథ కలదు.

ప్రళయకాలమున మున్నీట ముగిసిపోయిన తరువాత గోళంబులై శేవరెలు శ్రీమహావిష్ణువును ప్రార్థించి వానిష్ణుత్వంబును లోకకల్పాంతము మాత్రం యోజనముల పొడవుగలిగి మేను పర్యతిమును పోలిన విశాలమును, రజతవర్ణమును, తెల్లనివాడియైన డంతములును, వాడియైన గిట్టలును గలిగిన వరాహరూపంబు దాల్చి భూగోళంబు కొరకు వెదకి రహితలంబున నీలమునిగి యున్న పృథివిని తన కోమలతో పైకెక్కి కొనితచ్చి యధాస్థానంబున నుంచెను. శ్రీశివగారు రూపంబును భూదేవి నెట్లొచ్చెనో అట్లుండెడి యాకల్పమునకు శ్రీశివరూపంబునని పేరు వచ్చెను.

మిన్నుల శ్రీనివాసవిష్ణువు ప్రళయకాల వాండలి ఉపద్రవంబును దిర్ఘభూతనిని యధాస్థానమున నుంచుటవలన కలిగిన ఆయానమును దిర్ఘకాలములై పాలిపముద్రమున

శేవకాయలై కరుండి తన మనస్సువంతు వాయంతిటివాడు లేడనియు, భూదేవి జన్మరించిన తనకుతానే నాటియనియు గర్వించుచుండెను.

అంతి సరమ శివుని యిచ్చుకలన మహావిష్ణువు వాళినుండి వెలువడిన కులమునందు జన్మించిన బ్రహ్మయు మరలపుష్పియంతయు వానిచ్చి శివుని మాయాజాలమునకు లోపయి 'నా అంతిటివాడు లేడనియు, అభిలప్తంబును నిర్మించిన తనకు తానే నాటియనియు, గర్వించి తాను పృథివించిన భువనంబులు చూడవలచి విలాసనముగా తన హంస వాహన

ఎం. ఎస్. సుందరమ్మ

మొక్కి జయించెను. కొంతదూర మేళునరికి యెగుట శేవకాయలను శ్రీమహావిష్ణువును గాంచి తనకెదురు వచ్చి నమస్కరింప లేదను అహంభావమునకుంచి 'శ్రీ! పాల సముద్రమున శేవశివయ్యలై విలాసముగ పవ్వరించిన నీవు పృష్టికర్తవగు నన్నే కనకాలకుంటివా? జగత్కలనకు నేను రాగా పాన్యు విగ్రహు. ఎరుక్కొనవు. ఎవ్వడవురా నీవు? అని పలుక వా మహావిష్ణువును చిరు నవ్వు వచ్చి 'వరాహ! ప్రళయకాలంబున నీలమునిగిన భూదేవి వరాహరూపమై తి ఆదరించిన నన్నే యెరుగవా? నా కాళిక కులమునుండి పుట్టిన నీవు నన్నే యెరుగవా? శ్రేలోక్య రక్షకుండను నేను ముక్కొట్టి చేవరెల ననుష్కరింబు లందుచుండి నీవు

వాకు నమస్కరింపక నన్ను వడనని అడుగు చుంటివా? అనెను.

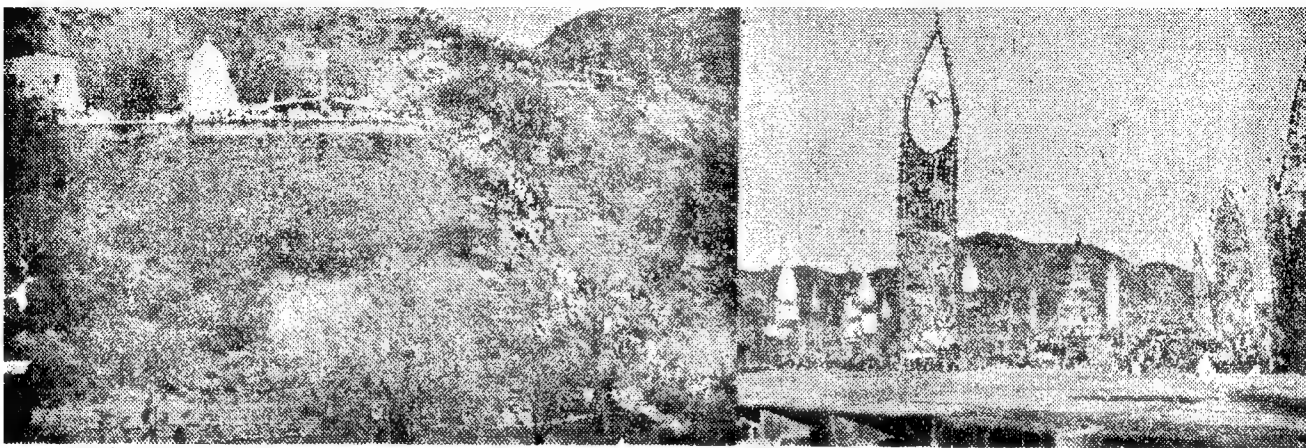
ఇట్లు వాదోపవాదంబుల చేలరగుచు ధరాతిలంబునెల్ల డిండించిన గర్వంబున విషంబును. స్పృహయనర్హిన గర్వంబున బ్రహ్మయు శివుని మాయకులొనై అహంభావంబుల నీ ప్రజ్ఞయంతయు తివడి యనుకొని యెవరికివారె గొప్పవనుకొనుచు కుడిచి ముగ్ధుండైత రహోగణ ప్రవృత్తిచే చిట్ల చివరకు యుగపురుషు యుద్ధమునకు గడంగిరి.

అట్లా ఇరువురును యుద్ధమునకు సిద్ధులైరి. అందు విష్ణువు కృష్ణు నెక్కు నెట్లెను.

బ్రహ్మయు గాండీవంబు నెక్కు నెట్లెను. వికర్తి పోగు నదలుచున్న వాణ పరివర విశ్వమంతయునిండి నూర్చుని కిరణములను వారసయిక అంతిల అంధకారము అలము కొనునట్లు చేయుచుండెను.

విష్ణువు తుదకుచిసి ఎదుర్కొన శక్యంబు గాని చిక్కింబును బ్రహ్మ ప విసరెను. బ్రహ్మయు బ్రహ్మశిరోవాసుకమును అస్త్రమును విడువ వా అస్త్రము ఆవిష్టుచిక్కిమును యింగివె చెను. అంతి హరి పాశుపతాస్త్రంబును విడువ, బ్రహ్మయు పాశుపతాస్త్రంబును విడిచెను. అట్ల పురాణ పురుషులచే విడువబడిన రెండు పాశుపతాస్త్రంబులును ఒకదానితోటి ధీశీకము; ఒక్కొక్క ఒక్కొక్కటిలెను. శ్రీభువనములు వలక జొచ్చును. ముక్కొట్టి కనకంబు తిలదనుంబిరి నూర్చు చింగులు గతులరిప్పిరి. ఎల్లరును మురియుచు ప్రళయముని భయమందిరి.

తన మాయాజాలమున ప్రుగి అహంభావ మున మునిగి తన్నెరుంగక తిసుట తామే

గుంటూరుజిల్లా నరసారావుపేట తాలూకాలోని కొటిశ్వరుని కొండవద్ద మహాశివరాత్రినాడుజరిగే పథలసంబరం

గొప్పవారిమని భక్తులూడు బ్రహ్మ విష్ణువు అను పరికించుచున్నవాడై పరమేశ్వరుడు తన శక్తినిచూపి వారి జ్ఞానశ్రేణులను తెలుపవలచి ఆదిపుణ్యస్థానములైన నట్టియూ, పెనుగుటయూ, తిరుగుటయూ లేనట్టియూ, అగ్నిశ్వాసలచే ఆవరింపబడినట్టియూ, నాళలింగరూపమున వారిరువురి మ్యును ఆవిర్భవించెను. ఆ లింగద్వార సమయమే తూర్పుకృష్ణ చక్రవర్తి నాటి మ్యురార్తి. ఆదిమునీరునము మహాశివరాత్రి యనుచున్నాము.

అంత నా యిరువురును బోరుచు ని ఆ లింగమునుజూచి ఆశ్చర్యచకితులైరి. ఇయ

జను భక్తులతో సనకాదియోగీంద్రులు శివుని నులించిరి. చిట్కలవిండ దుందుభి నాదంబులు తూర్పుమోగెను. అంత పాకు పతాస్త్రంబులు రెండును తమ తమ శివులుడిగి చలబడెను. అంత నా అగ్నిచే మట్టబడిన సుంభమునందు నీడవలె శివుని ప్రతిరూపము కావబడెను.

అప్పటికిని తమ అజ్ఞానాంధకారమునుండి బయటపడలేని ఆ పురాణపురుషులిద్దరు శివ లీలలను కనుగొనలేక ఈ సుంభమెల్లవచ్చెను. ఇట్లు కమ్మటకు కారణమేమి? దీనికాద్యంతములు నిన్చింతలేదేమి? అను ఆలోచనలతో ఆ యిరువురు సతిమత మగుచు విష్ణువు ఆ లింగము యొక్క మూలము కనుగొనుటకును, బ్రహ్మ ఆ లింగముయొక్క తల భాగము గనుగొనుటకును ఒడంబడిక బయలుదేరిరి

విష్ణువుకరాకారూపంబునుచార్చి భూమిని క్రమక్రమముగా తొలగి, బ్రహ్మ హంస రూపము చార్చి పైని బోవుచుండిరి.

అట్లా యిరువురును యెంతదూర మెంత కాలము బోయినను ఆ లింగముయొక్క ఆద్యంతములు గనబాలకుండిరి. విసిగి వేసారి యిరువురును వెనుదిరిగి యధాపాతమున కేలేంచి, సుంభమునందు నీడ మాత్రముగా గోచరించుచున్న పరమ శివుని జూడగాంచి యిది యంతయు యాశ్చర్య మనినయే యని గుర్రెరింగి పరిపరి విధముల యిరువురును యాశ్చర్యమి ప్రాప్తించిరి.

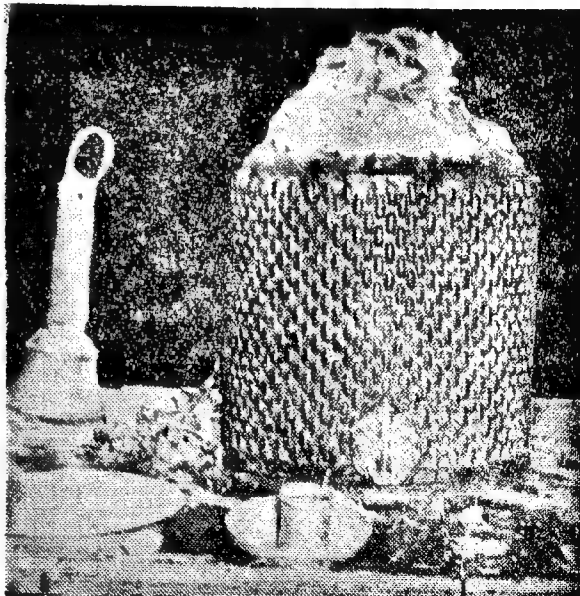
అప్పుడా సుంభమునుండి మరల ఓంకార శబ్దము వినిబడంజొచ్చెను. కొద్దిక్షణములలో ఆ ఓంకార శబ్దము అకార ఉకార మకార ములను మూడు భాగములై సుంభమునకు కుడిచేతివైపు అకారమును, యువకుచేతివైపు ఉకారమును, మధ్యగా శ్చింతంబు పైమకారమును గోచరమగుచుండెను. ఆ పైన పైటికకును ఒడంబడిక బయలుదేరిరి

అప్పుడా సుంభమునుండి మరల ఓంకార శబ్దము వినిబడంజొచ్చెను. కొద్దిక్షణములలో ఆ ఓంకార శబ్దము అకార ఉకార మకార ములను మూడు భాగములై సుంభమునకు కుడిచేతివైపు అకారమును, యువకుచేతివైపు ఉకారమును, మధ్యగా శ్చింతంబు పైమకారమును గోచరమగుచుండెను. ఆ పైన పైటికకును ఒడంబడిక బయలుదేరిరి

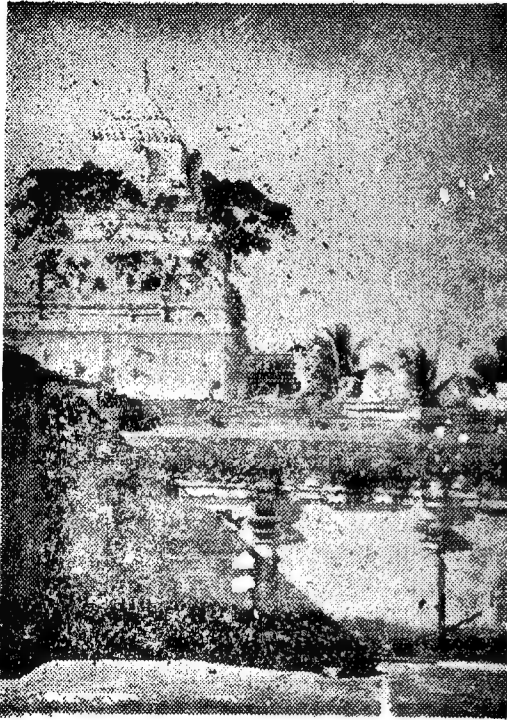
అప్పుడు కొటిశ్వర్య ప్రకాశించెన కాంతి

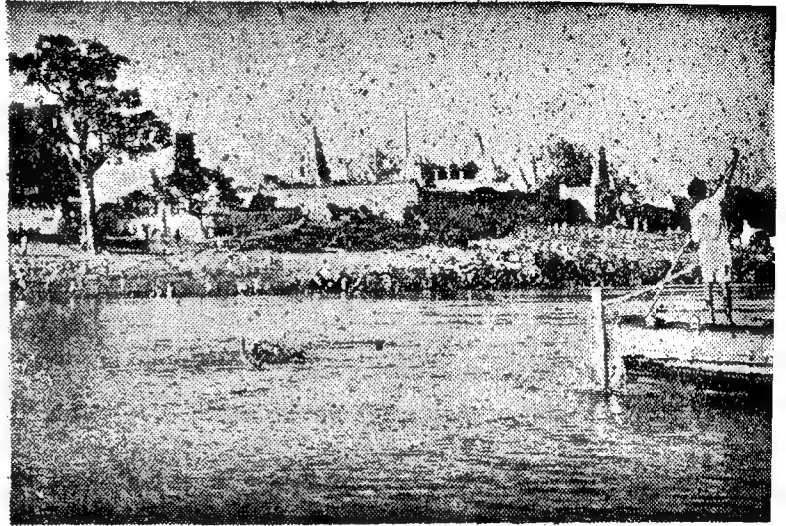
శ్రీ శైలవందీశ్వరుడు

శ్రీ శైలాలయ ఆవరణలోని సహ నలింగేశ్వరుడు

దామరామ భీమేశ్వరాలయం

అమరావతిలోని అమరేశ్వరస్వామి ఆలయం

—ఫోటో: జి. జి. కృష్ణమూర్తి, గుంటూరు]

మంత్రంబు లన్నిటితోను పరమేశ్వరస్వామిమచ్చెరువైన పరమేశ్వరుడు ప్రసన్నుడై వారి బ్రహ్మల కిట్లు చెప్పెను:

నిలవబడుచున్నది.

ఈ గాథకే మరి కొన్ని చేర్పులు కొన్ని పురాణముల కప్పించుచున్నది.

తగవులాడుకొనుచున్న వారి బ్రహ్మల మధ్య పరమేశ్వరుడు లింగరూపమున వెలసినదే తప్పకుండా వారి బ్రహ్మ లిరువురును కలహములు మాని ఆ ప్రంభముయొక్క అద్వైతములు కన గొరి వారి ఉరాచూడతొందున భూమిని తిరుగు కొనుచు పోయెను; బ్రహ్మ హంస రూపమున పైకి యెగిరి పోవుచుండెను. ఇట్లు వారి రిరువురును యెరిదిదూరము, యెరిది కాలము ప్రయాణము చేసినను ఆ లింగముయొక్క అద్వైతములు కనబాలకుండీ పైకి పోవుచున్న బ్రహ్మదేవులకు ఎదురుగా ఒక మొలితెచ్చి కచ్చుచుండెను. బ్రహ్మయు ఆ మొగలి తెచ్చును యెప్పటినుండి కచ్చుచుండినది అనుగ శివుని జటాజూటను నుండి వారితిండి చెప్పెను అంత బ్రహ్మ ఆకొల అ పరమ శివుని శిరోధాగను ఇంతెంత దువ్వెచ్చునని అనుగ ఆ మొగలితెచ్చి 'నేనెప్పుడు ఆ జటా జూటనునుండి వారితిండి, ఎంత కాలమునుండి ఇట్లు కింది కచ్చుచుంటివో, ఎన్నియోన నములు వచ్చితివో వాకే తెలియదని చెప్ప బ్రహ్మయు ప్రయాణమునందు నిమిషమై నిష్ఠువు ముందు తన కైగి ను కళాధరము తప్ప కను భయముతో ఆ మొగలితెచ్చిలో తన నిమిష మంతయు చెప్పికొని తాను శివుని శిరోధాగము ముంచి వచ్చినట్లు సాక్ష్య నిమిషమి కొరెను. అందుల కొ మొలితెచ్చి 'ఇంత మాత్రమునకే బ్రహ్మనైన నీవు యెట్లు నేకవలయువాకే తప్పక అట్లే చెప్పవలెను. బ్రహ్మయు మొలితెచ్చును తిసిగొని యధా స్థానము చేరెను. నిష్ఠువును విడిగి నేకాకి జూటమును కనుగొనలే విడిగి యధాస్థానము (61-వ పేజీ చూడండి)

★ శివరాత్రి మహాపర్వం ★

పుంజులుగో అగ్రవాదేశ్వరుండై ప్రశస్తి మయ్యెను. అంత వారి బ్రహ్మల అజ్ఞానాంధ కారము మటుమాయమయ్యెను అంతయేగాక వారి బ్రహ్మలకులింగాకారమునకు నుడిచి పున ఉచ్చ అకారము బ్రహ్మస్వరూపముగాను, ఋగ్వేదముగాను, బ్రహ్మాండస్పష్టికారణ భూతిముగను కన్పించెను. ఎదవైనపుడు ఉచ్చ అకారము విష్ణుస్వరూపముగను, సామ వేదముగను, శృష్టియొక్క శృద్ధి కారణ భూతిముగను కన్పించెను. ఇక మరొకరు ముద్రస్వరూపముగను, యజుర్వేదముగను, శృష్టియొక్క అంతకారణ భూతిముగను కన్పించెను.

తైరిరియోపనిషత్తులో యజుర్వేదం: అను శ్లోకంలో యా పై వివరములు చెప్పబడి యున్నది.

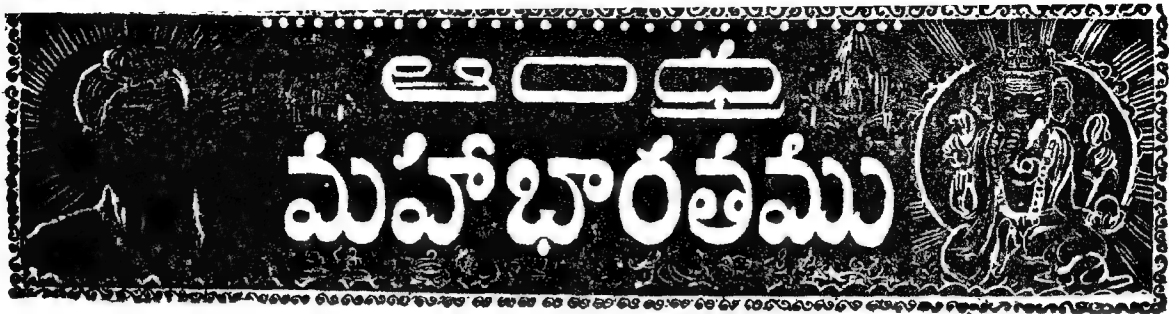
ఆ పైన వేదకర్తృత్వముగా నిలవకున్న పరమేశ్వరియందు ఆ ఆ మొగలు కి. న. న. పరమగు అక్షరములన్నియు కన్పించుచు అక్షరకర్తృత్వముగ రూపము పరమేశ్వరిని గోచరింపజేయుచుండెను. అతియును ఆ యాత్రి లోనే వర్ణితమైన గాంధీశ్రీ మంత్రము, మృత్యుంజయ మంత్రము, వంశాక్షరీ మంత్రము, సక్షి వామూర్తి మంత్రము, తర్క మునీశ్వరుడు మహాకవి మంత్రము మోచా కన్పించుచుండెను.

వారి బ్రహ్మ లిరువురును గోపరమునున్న

“పురాణపురాషులారా! మీ ధర్మ కెంతయు సంపదించితిని. ఎల్లప్పుడు యీ లింగమునే పూజింపుడు. లింగమే వాయొక్క రూపము. వేదశిల్పశాస్త్ర మైన ఓంకార మును ప్రవణ వాదమే వా రూపమునకు ఉన్నది. అట్టి లింగ మును సదా పూజించువారికి బ్రహ్మహత్వాది మహాపాతము లంటవు. అతియును గాక మీరు వాయొక్క నిర్మల. మీలో బ్రహ్మను వా కిరిండులోని నుడికాగమునుండి శృష్టి గానించితిని; అతియు రక్షింపుడు ప్రధానమై నీల శృష్టిని గానించును. ఇక నిష్ఠువు వా కిరిండు లోని యెడల క్షాగమునుండి శృష్టి గానించి తిని. అతియు శక్తియును ప్రధానమై శృష్టిని కొరకునును పరిపాలించుచుండెను. ఇక వాలోని ఒక అంశమే దుడ్రుడై బ్రహ్మ ముఖమున పుట్టియున్నాడు. అతియు తమో గుల ప్రధానమై సర్వలోకములకు అంత కారణుడగువాడు.

సచ్చిదానంద రూపమున పరబ్రహ్మను మహాతేజము మోడు మూర్తులుగా వెలసి శృష్టి నితి అంతకారణమై ప్రకాశించుచున్నది తేరిదికొనకే మీలో మీది కంపించు చున్నాడు. యెప్పటికైనను వాకే ప్రవణుల తెరిచి పరబ్రహ్మను ధ్యానింపుడు అని చెప్పి అంతరించుచున్నాడు.

ఆ వాటినుండి ఈ వివరము వర్ణించుచుగా తేరిగింతులది మహాకవికారియను నేలతో

ఆది పర్వము - షష్ఠాశ్వాసము

- ఉ. లోకదుశంతు పాండుఁ డను లంఘన మహాగుణరత్నపూర్ణత
త్పాకరుఁ డత్తుడారమతి నంధుఁడ నైనను నన్ను రాజుఁ గా
జేకొని నాకు ఖక్తిఁ బని నేయుచు నర్యజగజ్జగీషుఁ డై
యీకురువంశరాజ్యభర మింతయుఁ దాల్చెఁ బరాకమంబునన్.
౭. కరదక్రవతులచే ధీకరుఁడై ధనశాను లడిమి కప్పము గొని తె
చ్చెరఁ దెచ్చి యిచ్చి నన్నును, భరతకుల్ శేష్ఠుఁ డునిచే బహుమంజులన్.
౮. మఱియు వానికంటె గుణంబుల మిక్కిలి యిది జనంబులకు ననురక్తులై వరఁగుచున్న పాండురాజుకమాదుల నెవ్వ
రంబునఁ బావనేర్తు నని దుఃఖించిన ధృతరాష్ట్రునికు దుర్యోధనుం దిట్లనియె.
- సీ. వైత్యకం బగులక్ష్మీ పాండుభూవతి మున్ను, తాల్పుటఁజేసి త త్రనయుఁ డైన
ధర్మజుఁ డివ్వకు దాల్చిన నాతని, తనయుండు మఱి దానిఁ దాల్చుమీఁద
నిచ్చుటఁ బాండువంశేశుల వసుమతి, రాజ్యాస్తు లగుదురు రాజ్యమునకుఁ
బరువడి మే మింతఁ బాసిన మాపుత్రి, పౌత్రివర్గంబునుఁ బాయు నింక
౧౨. నౌరులఁ గొలిచి కుడువ నోప మే మట్లు గా, కుంభ మమ్ముఁ జేయ నోపుచేసి
పాండురాజుతోంటి ఖక్తియు నప్పాండు, తనయులందు దయయుఁ దలఁపకుండు.
౧౩. ఈ రాజ్యంబు మొదలింపంగోరె తవదీయం బయినం బ్రకృతిజనులు వక్రులు గాకున్నను గ్రహగతం బయి మాకు
వక్రయత్నలభ్యం బగుఁ దొల్లి పాండురాజు రాజై గుణంబులం బ్రజానురాగంబు వదయుటంజేసి యెల్లవాడును ధర్మ
రాజు రాజ్యంబు వలతురు దాని నెఱింగికాదె దానవమ్మానంబులం బ్రకృతిజనంబులకు నంతోషంబు పేయుచు
నుండుదు నిందులద్వజనుల వక్షపాతవచనంబు లుడుగునంతకు నుపాయంబున గొంతిని బాంధవులను దదీయ
భృత్యామాత్యవర్గంబుతో వారణావతంబునకుం జాత్రము మనకు రాజ్యంబు సుప్రతిష్ఠితంబైన మఱివార లిందులకు
వత్తులనిన దుర్యోధనునకు ధృతరాష్ట్రుం దిట్లనియె
- తరువాత. సీ నల్లబ్రాద్దు నా యెడలోనఁదాటె నీ యభి పాయంబు యిది దారుణంబు
గాన పాకునకుఁ జల్లనతేర నోపఁ గడఁగి పాంధవుల నేకత మెట్లు లనుజఁ
గా నగు మఱి దీని గాంగేయవిదుర కలకాశ్వాత్థామ గౌతముల్ బుద్ధి
గా నొడంబడుదురె కాదయ్య యనినఁ గౌరవశ్రేష్ఠుండు ఘనుఁ డిట్లులనియె.
౧౪. తవదనుజ్జగిరవంబున గాంగేజుడులు దీనికి నొడంబడుదురు వారు కొరవుల కెల్ల నములై యుండియు నావారల
యెల్లనిన నక్ష్మణామ శా కిష్ఠుండగుటంజేసి పుత్రి స్నేహంబున దోజుండు నన్ను విడువఁడు భారద్యాజుని భాగినీయు
వింజాయనేరయింపజేసి కృపాదార్యుండును నాయొద్దన యుండు మఱి భీష్ముండు మధ్యస్థుం డగుటఁ బాంధవులం
బిగ్గహింపఁడు విడురుండు పాంధవవక్షపాతి యమ్మును నొక్కరుండు నా కహితంబు పేయ నోవండు గావున
విక్కార్యంబున దోషంబు లేడు వినిద్రకరణంబయిన నాహృదయకల్యంబు నుద్ధరింపు మని ధృతరాష్ట్రు నెట్లనేనియు
వొదలఁపిచి దుర్యోధనుం దప్పడు.
౧౫. కలనుగల మంత్రుజరులం, విలిచి శృభానంజనులకుఁ బ్రియముగఁ మీరి
మ్ముల వారణావతంబును, వెలయఁగ, బాగడుండు వారు విని తగుల నడన్.

వ. అనివంచిన వారును వారణావతంబు ననవరకసురభికుసుమపరివారప్రమత్తమకాభావికాలతరువనరేఖలంకృతంబనియును వనజలకేళికండుక మృగమూది వివిధ విహారహారి ప్రదేశాభిళేఖితంబనియును నవమదాదౌతపౌధసుదా కరవికర ప్రభావటల ప్రద్యంసితాసితవక్షదోషంబనియును నిరస్తదోషానుషంగ మంగళమహారత్నరాజినిరాజితవిపుల వివటివీధీవిహసితాలకా విలాసంబనియును మనోరమానేక సుఖానుభోగభాగి మహాభాగజనసమృద్ధంబనియును బుణ్య నదీప్రవాహాశోభితంబనియును వర్ణించి యప్పురంబునంద పాండునందనుల జాతకౌతూహలచిత్తలం జేసియున్నఁ గొందొకకాలంబునకు ధృతరాష్ట్రుండు దుర్యోధనదుష్టవచన ప్రబోధితుం డయి యొక్కనాఁడు

ధృతరాష్ట్రుండు పాండవుల వారణావత నగరంబునకుం బోవ నియమించుట

ఉ. పాండుకుమారులం బిలువఁ బంచి సుహృన్నివహంబునొద్ద న
ప్యాండుఁ దలంచి నిర్గత బాష్పకరాళకపోలయుగ్మఁ జై
పాండుమహీశుకంబు నతి భక్తుల మిమ్మొక్కఁ జేను బంచెదం
బాండుయశోధులాత యిది పథ్యమ కాఁగఁ దలంపుఁ జాత్యలోక.

క. విదితంబుగఁ బుణ్యామర, నదీ సమీపమున వారణావతనగరం
బది సర్వస్థానృద మని, వదలక వర్ణింతు రెల్ల వారును చానిన్.

క. మీరును గుంతియు సహపతి, వారమహామాత్యభృత్య వర్గుల రై నా
నారాజ్యలీలతోఁ జని, సారమతిం జేయుఁ డందు సతతోత్సవముల్.

వ. వశవతినివాసం బయినయప్పుణ్యస్థానంబునం బాండుహితంబుగా నగణ్యగోహరణ్యాదిమహావదానంబుల బ్రాహ్మణ తర్పణంబు పేసి యందుఁ గొందొక కాలంబుండివచ్చునది యనివంచిన వలైయని పాండవులు గాంధారి ధృత రాష్ట్రులకు మొక్కి వీడ్కొని దుర్యోధనాదుల నందఱుం బ్రియపూర్వకంబుగ నంభావించి భీష్మద్రోణవిదురకృపా దులకు మొక్కి యనేక వృద్ధబ్రాహ్మణులకు నమస్కారంబుపేసి వారలవలన దీర్ఘాయురారోగ్య స్వప్తివచనంబు లతోఁ బునర్వర్ణనం బయ్యెడమని దీవనలు పేకొనుచు జనసేవహితంబుగా వారణావతంబునకు గమనోన్ముఖు లయిన.

క. తనవగచినకార్యము దొరఁ కొనుటకు ధృతరాష్ట్రపుత్త్ర కుండు పొంగి పురో
చనుఁ బిలిపించి రహస్యంబున వానికిఁ గరము నెయ్య మున నిట్లనియెన్.
తెరలము. అలఘులేజుల వారణావత మన్యురంబునఁ బాండవే
యులఁ బ్రియంబున నుండఁ బంచె గుణోత్తరుండు కురువభుం
డలయ కిష్కంధ నీవు మున్ చని యందు వారికి నుండఁగా
నిలయముల్ రచియింపు నీదగు నేర్పుఁ జూతము చెచ్చెరన్.

వ. నాకుం బరమవిశ్వాసవిషయంబున వొక్కరుండవిది యనన్య విషయంబయిన కార్యంబు గాదనక నీవ దీనిం జేయ వలయు వాయుజనంబు లయిన రాసభంబులం బూనినయరదం బెక్కి నేడ చని వారణావతంబున లాక్షనర్హకర సమిశ్రంబైపుత్ర తైలార్ద్రంబయిన మృత్తికాపుంజంబున నొక్క చతుర్భుజంబు వికాలంబుగా నాయుధికాల సమీ పంబున మనోహరంబుగా నవిరళసుధాధవళితంబుగా నిర్మించి యందుఁ బాండవుల సునిచి వారలేమతి నమ్మి కొందొకకాలంబుండ విన్నోరులెఱుంగకుండ విమ్మయినయవనరంబునం దద్భుహవ్వారంబునందు దహనంబు దరికొలిపి పగరవంచత్వం బెఱింగి రమ్ము.

క. కార్యసిద్ధి యగుదును, నీకతమున నఖిలధారు ణీరాజ్యము నా
కేకాధిపతి మగు నిది, నీకును నిత్యోపభోగ నిలయమ కాదే.

వ. అని వంచినం బురోచనుం డతిత్వరితగతి నరిగి దుర్యోధనుకఱవినరూపున వారణావతంబున లాక్షగృహంబు రచియించు చుండె నిట యుద్ధిష్ఠిర భీమార్జునయముచుం గ్రమంబునం దొల్లి షోడశ వంచదశ వత్సర్హత్రయోదశ వర్షజాతులయి శతశృంగంబున నుండి హస్తీపురంబునకు వచ్చి యందుఁ గొరపులం గలసి యత్ప్రసిద్ధులం గఱచు చుంబదుమాదేండ్లుండియపుడు ధృతరాష్ట్రుని యోగంబున వారణావతంబునకు జనసేవహితంబుగాఁ బోవ నమకట్టి మహాజనవత్తసమేతంబు లయినహయంబులం బూనినరథంబు లెక్కి ధనుర్ధరు లయి హస్తీపురంబు వెలువడు నపు డప్పురంబునంగల బ్రాహ్మణక్షత్రియ ప్రముఖనేక జనంబులు శోకనంతప్రహృదయలయి.

ఆద్యంతాలనడుమ అరవింద

ప్రస్తుతాకా, కల్పటిక్కి, పచ్చటి ముఖాని! ఎరటి పెదవులూ—నన్నుగా, నాకేమొగలా నిలుచొని చూసింది.

ప్రసాదరావు కోసం చాలా కాలానికి మర్చిపోయిపోయాను. ఆ యిల్లం నిండుగా నవ్వుకున్నట్లు కనిపించింది.

వయ్యారంగా పిగ్గపడుతూ మళ్ళీ వచ్చి నట్లుగానే వెళ్ళిపోయింది.

మరొకరుంటూ ప్రసాదరావు వచ్చాడు.

“ఏమోయ్ నామ్మ! ఏమిటిలా ఉడికడావ్? రారా, మోసో! ఏమిటి వికేషాలు? ఎప్పుడొచ్చావు? ఉత్తరం ముక్కలా వాయలేదా?”

వచ్చునట్లు ప్రశ్నలు పరిపించాడు.

“నక్షత్రం వచ్చాడు యిలాంటి అమా!” అంటూ కాళ్ళ అమ్మగారిని పిలిచాడు. నాన్నగారూ, తమ్ముడూ, యింట్లో విగిరిన వాళ్ళిందరూ ఒక్క ముగ్గుడిగా చొప్పుకొని వచ్చారు. మామూరి వికేషాలూ, చుట్టాలూ, స్నేహితులూ అందరినీ పిలిచి సంఘములు మూట్ల దుకున్నాం. ఇంత కాలానికి మళ్ళీ పిల్లకున్న! కడుపు నిండినట్లు ముంది.

అతనికెల్లెలు కాఫీ తెచ్చివచ్చింది. ఇచ్చి వెళ్ళిపోయింది. పోవడం అంటే ప్రసాదరావు ఆమె చెయ్యిపట్టుకుని యిటులాగాడు. నవ్వుతూ మావైపు తిరిగింది.

“నీ చెవిలో తెలుసుకో అరవిందా?”

తెలియదన్నట్లు చూసింది.

“ఎప్పుడూ చూడలేదా?”

నవ్వుతోనే తదంది. ఆ నవ్వు కలగలకున్నది.

“నువ్వొసారి నెక్కిలు మీదనుంచి పడ్డావు కావకం ఉందా?”

“అఁ! కావకం వచ్చింది. ఈయనే నన్ను కనేకోడు. మోడెలిమిడ యింకా ముట్టుకూడా ఉంది.”

భకల్తు నవ్వుకున్నాడు. నవ్వుతూనే అరవిందా వెళ్ళింది.

“ఆ బొమ్మ నైక్కి నవ్వు పోయి తేస్తున్నా బ్రాహ్మణుల యింకా?”

“తదు. ఈ మధ్యే వాంబర్ ఒకటి కొన్నాను. పాతదాన్ని మరొక ముగ్గుడు లాంగడినుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను.”

“కాగానే ఉంది! ఇంకేమిటి వికేషాలు?”

“ఏమన్నాయి నాయనా? నవ్వు

పోరంకి దక్షిణామూర్తి

ఏమయినా పడేస్తావని ఇతనికి తెలుసుకొని వచ్చాడు.

“నీ ఇతలు మనపటికంటే నైజా పిరిగిరినట్లు కనబడతే!”

“పడేక్కలో మీ యిల్లు యెంత చూసిపోయిందిరా వాటి!”

“నునుమలే మారిపోతూ వుంటే యింకా యింట్లోనే ఉంటావా?”

“అప్పుడు నాకేమి ఉంటే అరవింద! ఇప్పుడు యెంత చూసిపోయిందో చూడు. ఇంకా వుట్టిక రోజున అక్కరాత్రి మనం చుంకిపోనికోసం వెళ్ళాం వ్వాపకం ఉందా?”

“అవును”

“వస్తాంటే నాకు నాల్గో రేలునా నట్టింది!”

బాధ పడుతున్నారా?

ఆ బాధ నిచ్చు దగ్గునకు
తప్పక విరామ మిచ్చు

టన్ననాల్

కాఫీ సీరప్సును
పుచ్చుకొనండి

★ ఆద్యంతాలనడుమ అరవింద ★

“అవు స్ట్రోమ్! మరి చేబోయాను. ఇప్పుడు ఏది చెల్లెళ్ళోనం నూ కాన్సు తెగపేదీ తెను నూం. నీ ఎటికలో ను క్రా డె క డె కా ర్నిం పే నూ ధూబానూ, అదిడ (మొక్కు) తీర్చుదాం!”

“చెల్లెడయ్యడం ఎంతకా? చితా వారి అభ్యాయిని చిటికెలా తీసుకు వత్తాం!”

నరేనా?!”

గది పక్క గోడలు కిలకలా వత్తాయి. మర్రి మూతేండ్లుగా ప్రసాదాన్ని కలుసుకోవడమే పడిందికాదు. ఆ రైతలు క్రాసుకోవడంలో పిక్చరిమించిన జాప్యం మరొకళ్ళకి ఉంది. అయినా విశేషాలేమీ లేనవ్వడం వాబులు క్రాసుకోవడంకూడా

చేసేకాదు నూను. ఆమగ్య ఒకసారి చల భారతిం ఒకటి వాడే క్రావాడు. అరవింద చెల్లెళ్ళోనం సంబంధాలనుంచి. చా వి కి జవ తే వాకు వ్రాసుడం పడినదికాదు.

చివ్వు పుటినంటి అరవింద మీదవాకోక విప్పమెసి అభిమానంఉంది. నూ చెల్లెళ్ళతో సమానమయిన ఆస్థాయితో ఉంది అమె పుటినప్పడు యింట్లో విచ్చటన్నీ చేసి, అడ వాళ్ళతో సమానంగా నిర్వహించాము, ప్రసాదమూ, నేనూ. భారసాలకి చానికి నేను బహుమితినిచ్చిన గొను నూడేళ్ళ వరకూ తోడుకుంటూనే ఉంది. రెడవార బడిలో వేళాడ; నూ వాన్సు గారికి ఆ పూరి నుంచి బదిలీఅయిపోయింది. ఆ నాటికి మర్రి మూతేళ్ళకిరిం కలుసుకున్నాను.

నూ చుట్టాల్లోనూ స్నేహితుల్లోనూ చాలామంది కుర్రాళ్ళే ఉన్నాడు. నేను చెప్పినదేమిటగా చెల్లి జరిగిపోవడానికి ఏమీ అధ్యంతరం ఉండదు. కాని వాళ్ళల్లో ఎవరూ చానికి తగినవాళ్ళని వాకు తప్పిస్తే కలగలేదు. అందినూ, చురునూ, తెలివి తేటలూ కలిగిన అమ్మాయిని కనపడ్డవాడితో కళ్యాణం చేయడం వాకు వచ్చదు. మరి కొన్నాళ్ళు పిక్చరిపడితే నుంచి చగవూ, సంస్కారమూ, అర్థ వా ఉన్నవాడుదొంక్క పోతాడా అని వా ధైర్యం. వా కంటే ప్రసాదానికి ఎక్కువ బాప్సరత ఉన్నా, వా అనుమతి పొందకుండా వాడూ నిను నిర్ణ యించడని వాకు తెలుసు.

అనుకోకుండా ఒకరోజున అరవింద పెండ్లికి ఆహ్వానం అందింది. పెండికోడుకును నుంచి నేను ఎప్పుడూ విడలేదు; చూసమూ లేదు. అవాంశ్రావణ కొన్ని రావడంతల చెల్లికి బళ్ళికే అభినందిస్తూ ఒక తింతి పంపాను.

నూటల సంవత్సరంలో యింట్లో అనుకోవ డమేకాని, మర్రి వాడేవర్నీ కలుసుకోవడమే వడిందికాదు.

తరువాత కొన్నేళ్ళకి మైదరావాడులో ఎగ్జిక్యూట్వూన్తూఉంటే, ఒకరోజున వాచా క్తుగా అభిషించింది అరవింద. తెంతేళ్ళవాన చంకలో వచ్చుకున్నది. కుర్రాడిని అమె భర్త ఎత్తుకున్నాడు. ఇంకో అమ్మాయి తిండి చేయిపట్టుకుని నడుస్తున్నది.

భర్తకు నన్ను వరి వయం చేసింది. అరినూ చాలా ఖులాసాగా మట్లాతాడు. మర్నాను వాకే యింటికి రమ్మని ఎడిను నూనా యిచ్చాడు. వాళ్ళ ముసురు పిల్లలకి బొమ్మలూ, గొనులూ కొనియిచ్చాను.

వాతోటిగాడిని న హితం కలింపజేసే అందం ఉండేది అరవిందకు. అమె ఫలానా అని చెప్పక, అంతకు ముందెప్పుడూ చూచి ఉండక పోయినట్లయితే—అమె ఫోటో వాచేటిచ్చి అభిప్రాయం అడిగితే, ఆ

షాలిమార్ సూపర్లాక్ పింథటిక్ ఎనామెల్

SHALIMAR PAINT, COLOUR & VARNISH CO., PRIVATE LTD.
Calcutta - Bombay - Madras - New Delhi - Kanpur

చక్కని మాటల్లో అది చెప్పలేక గిగిసి
లాడేసాడిది. దేవవేళ్ళులేలే నేమిగాక
రంభా, ఊర్వసులతో ఆమెను పోల్చడం
చాలా చిన్నతనం. అందమున్నది, ఇలా
ఉన్నది. అది నిర్ణయించి చెప్పడానికి ఏమి
లేవది. అది చూసేవాడి కళ్ళలో ఉంటుంది.
శరణం సినిమాలో చక్కని బొమ్మను చూసి
నలుకాడు. ఇది చూడడానికి ఆంధ్ర
దృష్టి కావాలి. నఖశిఖ పర్యంతము వరకే
సప్తర్షుల కాంతి సమ్యక్సమూ, ఆ
సంయోగాన్ని ఆయా అంశాలలో రీతిం
తగా, వయవేయగా చూడవలె కల్గే మతా;
సాధారణ రక్షణాంశాలతో నిండిన ఆ శరీ
రంలోని ఆత్మమువాల్లో—మనిషి మనసును
పట్టుకొని లాగి, నిరంతరము ఉత్సాహ
పంచి, ఎంతమాచివా, తాకివా, అనుభవం
చినా తిరగవది, తనివి తీరవది వాహం
పుట్టింది, రెట్టిందగిలే చక్కని ఒక
బొందికా; ఆ మనిషిని మెరురచేట్టు చేతు
నలగరి. అట్లా చేయగలిగే కీ ఆత్మపురి
సప్తర్షుల ఉంటుంది. కానీ అది చూడగలి
గిన కీ నువకు ఉండదు. నూరు రూపాయల
బొట్టు చిన్న పిల్లవాడి చేతికి యిస్తే
ను మూలుగానే ఆనుకుంటాడు. కానీ వాని
విలక మనకి మాత్రం సప్తర్షుల స్వప్న
లోనే ఉంటుంది.

ప్రాకృత అరవింద యింటికి వెళ్ళాను.
తన బంధువులందరినీ ఒకేసారి చూసినంత
సంతోషం కలిగింది ఆమెకు. అందమైన
రెడీయో పెట్టా, పెద్దపిల్లకి కొత్త నైలూ,
మృతాది క్రొంగురము చూపించాడు. వాళ్ళ
పిల్లల్లా పెద్దపిల్ల మూగడట. వాకు చాలా
బాలికలిగింది. అమ్మ తల్లిబాలిక! ఆ లోటు
పెట్టుకుంటా ఉంటే భగవంతుడికి నన్నమీ
లిగింజో! అఫీసు ప్రమాదస్థ గురించి,
పంతుళ్ళ ప్రజాశక్తి గురించి అతను చాలా
సత్తు మాట్లాడాడు. ఒకప్పుడు చాళ్ళ
యింటిలో గదిపి, ఆ సాయంత్రమే మళ్ళీ చా
ల్లారికి బయలుదేరాడు.

తెలివైన తెలియకుండా ఆయన
బొయ్యిందన్న నిర్ణయంతో నిల్చిపోతూ
అరవింద అంత సుఖమైన సంతోషం
గడుపుతోంది అంతకుముందు శ్రీను
ఉపాంతతే బోయాడు. చాల్లారింత ఆవా
యమా, అనుమానమున భర్తా, నిండయిన
సంతోషమా అడవికి అధ్యంతావు. అట్లా
దీ ఆ పెద్దపిల్లగురించి ఆమెలో దిగులు పడి
సింహ బోలేడు. ఇరవైయేళ్ళకేరం శ్రీను
ఉపాందిన అరవిందకి, యామే తాలా
శ్రేయం ఉంది, ఆమె రంగు చాలా చక్కని
తెరిగినది. నన్నగా వాక్యలాగున్నది. అయినా
వాళ్ళకుటుంబం వాళ్ళింకా యిప్పుడు బోయ
గానే కనిపించింది.

ఇంటికి వెళ్ళాక ఆమెకుతల్లికి ఉత్తరం
ప్రాకాడు. వాళ్ళ అతిథ్యానికి ఆహ్వానం

అప్పడప్పుడు యోగక్షేమాలు ప్రాస్తా
ఉండవలసివి.

చూచాయగా అతను ఒకసారి ప్రాకాడు.
అరవిందకు అప్పకొకంటా ఏదో జబ్బు
బయలుదేరిందని!

కొంపరేప (గాస్టింగ్ ఆల్బర్) కాదు
కాదు. అని భయపడాను. అది యిదే అయింది
కొంతకాలం హోమియోపతి మందులు
వాడారట. చివరికి ఆ పంచదార మంత్రంలో
నమ్మకం కుదరక యింగీ ఫు మందులు యిచ్చి
నున్నారట. 'ఎక్స్‌క్ల' చాల్లారి తీసేకుండా
వీడెవది స్పష్టంగా తెలిసిందికాదట. అది
చాలా ప్రమాదమయిన జత్యే అయినా,
తేతలో ఉంది కనుక పరియేన వైద్యం
చేయిస్తే తగ్గకపోవది వాకెందుకో నమ్మకం
కలిగింది.

అరవిందకి అలాటి జబ్బులుకన్నా
శ్రేయస్సయినా ఉపాంతతే. శరీరకత్తిం
అశ్రాగ్యమయినది. అయినా ఏ ఫుడిమకు
విడి అనుభవించాలా శ్రేయస్సి విర్నయించు
దానికి!

మంచి వైద్యుడే చేయిస్తున్నారనీ, తగు
మఖం పట్టవదనీ ప్రాకాడు అతను, సంతో
షించాను.

సప్తర్షుల శ్రేయస్సి ఒక రోజున చల్లగా
ఉత్తరం ఒకటి ప్రాకాడు ప్రవాదం.

అరవింద బొమ్మతోపడి మరణించిందట!
తలకెండులయ్యాను.

వంటకే హైదరాబాదు! ప్రయాణం
కట్టాడు. ఇంకా రెండుపనులు కల్పించు
కొని.

అరవింద భర్తకు వెన్న విరగగొట్టినట్లు
యింది!

ఆమె శూరత్వం ప్రబలమైన కారణాలు
వాళ్ళింకా తెలియవు. యాభియ్యతడిలో,
వా మెడకుకుడా శరీగా పనిచేయలేదు.
అతను తప్పింది చాలా అక్రమంగానే
ఉంది.

ఆ రోజు మధ్యాహ్నం వదిగంటలకు—
పేమెంటుందయా చాలామీదా వెళ్ళిపోతా
రనీ, బంబేకి ఉండవనీ, అంతకుముందు
ఇంట్లో తీరకా—చాప్లిన్ లోకు మందు
కోసం వెళ్ళిందట! ఆమె కూడా పెన్ పిల్ల
ఉన్నది. వా యంత్రం ఆమె చాటాక
యింట్లో కనిపించలేదు. చాల్లారి పదిగంటలకు
యింటికి అవతల బావిలో కనం నిద్రించిం
డట!

చాలా అగమ్యంగా ఉంది!

శ్రీను వెళ్ళిన రోజు చాల్లారి మూగిరికి
పునః స్వరం కాసింది. తండ్రికి వెళ్ళి చాల్లారి
కు తీసుకుని వచ్చాడు. అయినా మూసే
మఖం తిప్పవంది, ఆ పిల్ల. పొంటిమీద
తెయ్యితేనే శ్రేయస్సి త్రోసేసింది శోభా
మంజుశ్రీ కు శ్రుక్కున మెకామ్యాద
ఉన్నది. వాళ్ళకు తలవంతుకొని వెళ్ళి

బోయాడు. నయాన్సి, భయాన్సి చానీ
వొప్పించడానికి ప్రయత్నం కూడా చేశాడు
లేదు.

మర్నాటికి ఆ అమ్మాయి స్వరం చాలా
వరకూ తిగింది. బహుశా అది తల్లికోసం
తెంగా, భయమావల్ల వచ్చినదేమో అను
కున్నాము. ఆమె తండ్రి చాప్లిన్ లోయి
కుళ్ళి మందు తెచ్చాడు. ఈసారి ఆ పిల్ల
సీసాయే గిరకాపేసింది. అతను విసుక్కు
న్నాడు. శ్రీను మంచం దగ్గరకెళ్ళి కూర్చుని
తల నిమిరాను. నుడిచిపొద చేతులతోలు
మెల్లిగా కుడిచాను.

ఆ అమ్మాయికి మాటలురావు. మన
మాటలు మాత్రం అరం అవుతాయి. కానీ
వివక్షతే నడిస్తుంది. 'మందు ఎందుకు పోత
బోకొవని సంజ్ఞలుచేసి ఆమె భావలోనే
అడిగాను. చేతులు వెడల్పుగానూ, ఎత్తుగా
చూపించి, యీ చెవిలోనుంచి ఆ చెవిలోకి
సెరిస్తావు చాల్లారి. || మని యెదో
అంచి, శేలమీద కులకుక్కున ఉప్పుంది.

అప్పుడర్పమింది. చాల్లారిమీద ఆమెకి
అమితమైన కోపం ఉందని ఇంత చిన్న
పిల్లకు అంతటి కోపమా? అయితే ఆ కోపా
కారణం ఏమై ఉంటుందా అని ఆలో
చించాడు. వాకు అంతు పట్టలేదు. అర
విందకు ఉండివంత ఆత్మభిమానమా దీనికి
ఉన్నది! సంగతేమిటని ఆ పిల్ల తండ్రికి
అడిగాను. అతను తెలియదన్నాడు. ఎట్లా
గయినా దానిని ఒప్పించి మందు త్రాగించా
అనుకున్నాను. ప్రతిమాటాను. లాలకచెకాను.
మందు త్రాగితే రూపాయ యిస్తానన్నాను
నడిమిరా, వివరేను.

చేతితో ఏదో సంజ్ఞలు చేసింది. అమ్మ
ఫోటోకేసి కూడా చూచేట్టింది. వా చేయి
పట్టుకొనిలాగి, బుగ్గమీద ముద్దపెట్టుకున్నది
దిండులో తలచూర్చి పెక్కి పెక్కి
యేడ్చింది.

మూగపిల్ల జేమలనీ, అరవింద మరణానికి
ఏదో సంబంధం రిలగా నుర్చించింది. ★

పండిత డి గోపాలాచార్యులవారి

జీవామృతం

ఆర్గ్యనకి

బలనకి

అయ్యేదాశ్రమం(ప్రైవేట్) లిమిటెడ్,
మదరాసు, 17

ఇనన్నక్షరమ ఇంత విసదమ

ఓసారి ఏమయిందో, ఆ స్కూలుకి ఆ

ఇనన్నక్షరమగుట వచ్చేనుట. అయితే ఇలాంటి అలాంటి 'అరటిక్కెట్టుగాదు'— 'కాదు. కన్నెల్లి చూడవలసివేసి అది వచ్చేనుట. మహానుభావుడూ, అజానుభావమూను. పిళ్ళై కార్యకలాపమంతా ముగియక మర్రాళ్ళనీ, శురువునీ పీచోల మహాకెటి 'మీరు' మా పిల్లలకో పందేం ఇవ్వాలి' అన్నాడు మోహ్యులగాడు.

ఇనన్నక్షరమగు 'స్వపర దోళి' లాంటి పందేం ఇచ్చారు.

పైనుగా స్కూలు విడిచి వెళ్తు స్కూలుపైనుగా విద్యార్థులందరికీ ఒక్క మాట. చూడండి. పిల్లలూ, మహాశయంగా 'మార్చి' చేసుకుంటూ మార్చి పరీక్షలు మీ మీదం వచ్చావు. మీరు ఇప్పుడు చదివిన ప్రక్కలే మార్చి మార్చి మార్చిలో ఇస్తాడు. ఏమాత్రం ఏమార్చికా అన్నీ మర్చిపోయి చెప్పుకు చక్కా వస్తాడు. ఇలాంటివూడు ఎంతో ఏకాగ్రత అవసరం. ఒకేదాన్ని తెలుసుకు ధనవర్తిద్య చేయవచ్చు. కానీ అక్కడ ఎవరం బాలురే ఏకలత్యుడు అన్నాడు...

...అవునవును. మా అమ్మయ్య స్నేహితుడు యం. పి. రవణ ఒకటే దృష్టి తెట్టావని ఒకేపిల్లను ప్రేమించి ఎన్ని కాలాలు వచ్చినా, అమితే తెప్పి చేసుకున్నాడు. అందుకే కావాలి అరిచి అందరూ 'ఏకలక్ష్మయ్య' అని పిలుస్తారు! అందుకే మర్రాకాని కొంటె పోయి అందరూ వచ్చేరు.

'నైరెమ్మ' అన్నాడు, ఆమాట అవకుండా పోకం చెప్పలేని మోహం. ఇనన్నక్షరమగు మాదా తెగవర్తి...మళ్ళీ అందుకున్నాడు.

'ఏకలత్యుడు మాట వచ్చింది, కానీ అర్థమడి గొప్పదనం మాదా తెలుసాను. ఓసారి ప్రాణాచార్యులూడు కిచ్చులందరికీ

విలువిద్య చేయవచ్చు. దూరంగా తెలుసుకొని ఒక పక్షిచావు పెట్టి బాగంకో చావి తల ఎగరగొట్టుకున్నాడు. మొట్టమొదట ధర్మ కాళా బాగం వేస్తూంటే 'ఒకేయే ధర్మగా, పీకం కనిపిస్తోందిరా!' అని అడిగేడు. 'అడవిలో మోహం, వన్ను 'కెండ్ల ఫెలో' కింద కంటే రూ...పెద్ద చెట్టూ, చిన్న కొమ్మూ, బులి పక్షి'...

'ఇక చాలించు...నీవరా మర్యాదవం? 'పిడికంటె కాకుని వికారమౌపి ఉండినరు! ఒక్క చెట్టేనా...మట్టా అడవి, పక్కని పరమా, దూరంగా కొండలూ... ప్రాణాచార్యులు వచ్చుకొన్నాడు. మిగిలిన కిచ్చుల్ని ఎవరూడికా ఇంచుమించు ఇల్లాగే చెప్పేరు. అప్పుడు అర్థమడి అడిగాడు.

అవసరాల రామకృష్ణారావు

'అబ్బాయ్ అబ్బూ, పీకం కనిపిస్తోంది! 'మాట పక్షిల ఒక్కటే కనిపిస్తోంది. మోహం, ఇంతం కనిపించడం లేదు' 'నెర్రాక లేటా. అడివాలి! అని మోహం మన్నాడు రియ్యూడి పాకకని ప్రాణాచార్యులు గారు.

ఈ కథ మీలో చాలానుంది తెలిసే ఉంటుంది. ఇది ఇక్కడ ఎందుకు చెప్పవంటే మీ పరీక్షలు పట్టుకుని చదివేవారు మాదా లేవు. మీరు పోటీలేని మీ సత్వ వర్తివలల పాఠశాలకు చేరానీ ధరించలేని కీర్తి ప్రతిష్టలు తీసుకురాడం తరువాతిమాట. దీగిని బట్టి తరువా, సవాల్ని బట్టి ముఖమా కొలిచే పోరాటాల్లో పాఠ్యదయిన తెర్వం చేసిన బట్టి స్కూలు గొప్పదనం కొలిచారంటే పెద్ద ఆకర్షణమేమీ లేదు. అందరికీ నేను చెప్పేదేమిటంటే ప్రస్తుతం మీ గమ్య, లక్ష్యం, పర్యం ఒక్కటే. అదేమి

టంటే పట్టిక పరీక్షలో పాసవడమే. ఆ పాసవడదానికీ ఒడ్డు పాడుకూగాని, తెలివితేటాగాని కేవలం అవసరం. వడ మోయ రావాలి అంటే పీకా కట్టిన ప్రతివాడికి యావాలి పదివరకాలా పాఠ్యదయ అధికారం ఉంది. ఈ వాలికోవాలూ, రాత్రి పగలూ, అవకుండా చదువులే 'ఈడీ'గా పాఠ్యసాతారు. దుక్కంత వినుకు దుక్కంత సింహాన్ని చూసి ఎందుకు అదుముడంటారూ? సింహం పసిబట్టదానికీ క్లిరువు వని పట్టదానికీ తీసుకునే కాలం ఏమగదామలు తోలుకోదానీ, పిల్ల గొక్కదానికీ ఉపయోగిస్తుంది. ఏమరుపాటు ఉన్న అంత ఏమగ ఏకాగ్రత ఉన్న ఇంత సింహం దగ్గర ఒడిపోయిందే! పట్టుదలా, ఏకాగ్రత ఉంటే పరీక్ష పాసవడానికీ ఒక్కరోజు చాలదా! ఆ ఏకదృష్టి మీరందరూ అలవచ్చుకోవాలి. మీరు పట్టిక పరీక్షకి వదులున్నాడు. ఈ క్షణ విషయం మీరందరూకీ ఇప్పుడు మీరు ఏ ఫీలింగ్ ఉన్నారంటే—

- 'పట్టిక పరీక్ష కనిపిస్తోందా!'
 - 'ఓ!'
 - 'డిటెక్ట్ కలెక్టు కనిపిస్తున్నాయా!'
 - 'ఓ!'
 - 'సినిమా కలెక్టు కనిపిస్తున్నాయా!'
 - 'ఓ!'
 - 'సిగరెట్ రిటీలు కనిపిస్తున్నాయా!'
 - 'ఓ!'
 - 'బిల్-కేక కనిపిస్తున్నాయా!'
 - 'ఓ!'
 - 'సినిమాలోచ్చాయ్ కొత్తది, కనిపిస్తున్నాయా!'
 - 'ఓ!'
 - 'చివరి తెలివీ అమ్మాయి కొత్త పీక కొనుక్కుంది, కనిపిస్తోందా!'
 - 'ఓ!...'
- ఇలా ఎన్నేనా చెప్పాము. ఇలా మీరు జవాబు చెప్పేసిరిలో ఉంటే లాభంలేదు. పరీక్షమీద దునస్సు అన్నం చేసిన విద్యార్థి

ఇకనే కనిపించకపోయింది. కనీసం ఈ కొద్ది
కాలంలో అయినా పరీక్షకు సంబంధించిన
విషయాలమీద తప్ప—ఇక దేని మీదా
దృష్టి ఉండకూడదు. అందులో మీ సినిమా
బట్టి వలకొక్కడ ప్రమాణం చాటిపోయింది.
‘నేను ఒక పుస్తకంలో చదివిన చిన్న కథ
చెబుతాను. “నీ సారి నేను క్లెక్కున పనిచేసాడే!
అరిచి, తిరగకుండాగా ప్రేమించిన కొం
దెని విద్యార్థి ప్రేమకులు ఉత్తరం రాకారుట.
‘ఎటకొక్కడో!... అమ్మిటి నూటకం గాని
నమోదతరంగాలా ఉన్న మీ ప్రాసంగ
మాత్రం ముమ్మరినీ పిచ్చిపిచ్చిచేస్తోంది. ఆ
ఆ రోమరాజములకు నూటలలో వర్ణించనంది
కాదు. మీకు వైరంచేసే ముగ్గురి...నిజంగా
నీ జన్మలో ఏం భూమి చేశాడో...మీ రు
మీద రుంటుకాదు నూని ముక్కపెట్టే మీ
అతే ఏం నోమూనీచిందో...మీకు చిక్క
తీసేవారూ, పేలు నోక్కేవారూ ఎంత
అంపువకంతులో...కొక విరాజమానా!...
ఇక్కడి మీ ప్రాసంగ రుంటుకుంటే నూకు
మరిపోతోంది. కన్నుమూస్తే కాదు! కన్ను
తెరిస్తే కాదు! నూ అజ్ఞానమును ముప్పించి
నూకు కొస్తే ‘కాంపుర’ పంట నూ గృహం
పావం చెయ్యగలరా? ఈ చిన్న ఉపకా
రం చేస్తేరా మేము బతికే ఉన్నామన్నా
మీ నేను చెప్పకుని చాన్ని ప్రాణపదంగా
చాచుకుని మీకు సహా కృతజ్ఞాలమై ఉం
టాము. రసీకరాయా, ఇక కలవా? ఈవిధం
గా సాగింది ఉత్తరం. పాపం ఆ నటుడు

అధిగతవాడికి లేవకపోతే అంబర్ని ఆనంద
పరచాడు. ఈ సంగతి తెలిసిన అతని మిత్రుడు
కుర్యాద్, మొట్టో అన్నాడు.

‘అదేమిటి అప్పున్నా, అందరకీ రుల నెం
ట్రుకలు కలిపించి పంపుతున్నావుట, కొద్ది
రోజుల్లో నీ రుల రాగిచెంబు అయిపోయా?

‘నాకేం బాధ, నా నలకుక్కకి గాని!
అన్నట్లు ఆ మహాపటకుడు.’ కుర్రాన్నా,
నరువులూ, నరుచూలూ అందరూ నవ్వరు,

‘కాబట్టి నీ చెప్పేదేమిటంటే...సినిమా
నెత్రి అంత వివరంగా మీలో ఉంది!
సినిమాకే నడికే తప్పా? అంటే అదికాదు

నేనా నేని. సినిమా అంటే మీ అందరికంటే
ఎక్కువ నెత్రి ఉంది నాకు. ఇకా? ఇకా? నా
నకండు నా! నడికే నడకాను నూనాను...

మీరూ నల్లొచ్చు. కాని ఇప్పుడుకాదు.
మీ పరీక్షలు అయిపోయాక... ఈ కది
రోజులూ మాత్రం సినిమాకు నల్లొచ్చి పిల్లరి

కాదో నేనాకొంది. ఒక్క సినిమాయే
కాదు. పరీక్షలు మించి ఇంక పిల్లరికాదు
మీ ముర్రలో! రాకూడదు. అలా పట్టుదలతో

చదివికే అందరూ తప్పక పాస్ అవుతారు...
మీ నమ్మకానికి నూరుకాతం రాకాలని అధిక
వంతుల్లే ప్రార్థిస్తున్నాను...

అందరూ గట్టిగా చప్పట్లు కొట్టారు. ఆ
రోదలో ‘అవును...పట్టుదల ఉంటే పాస్ అవు
తేమిటి? అని జగ్గు అనుకోదం ఎంతో విని

పించలేదు.
* * *
కాత్రి తొమ్మిది చాటి ఉంటుంది. ఈరోజు
కొస్తే మూలగా ఉన్న బ్రావెలర్లు బంగ
మీలో ఇకన్నేరుగాయ నీగర్లు కొలుమా
ఈరోజునా కొలుమాద కొలెనుకుని పడు

మరి ఆలోచిస్తున్నాడు. ఏడుగురుండా
క్రొటమ్మ చెట్టు ఆకులు చప్పడయ్యాయి.
'ఎవరూ? ఎవరూ?'
'నమస్కారమండీ ... నేను ... ఆరక
భాగవత్ విశ్వాసమండీ... కామేశ్వరమ్మగారు
కానండి... అంతా జగూ అంటారు...
'ఏం ఎందుకూ కన్నీ ఏదీకా కన్నెవన్
కోసమా...'
'అమ్మే, అదికానండి... పొదుట మీరు
మామూలీ యిచ్చిన ఉత్సాహం చాలా
భాగవండాండీ... ఆ మాట మీతో చెప్తామని
చెప్పాను...'
ఇవన్నీకాదుగాని పరస్పరంగా కాలం
నడిచిపోయింది. ఆయన బుగ్గలు కొంచెం
ఎరుకెక్కియ్యాయి... నాడు రాళ్ళు విడిచాం,
ఒక్కటి తినులే చాలా? నాడు విడిచాం
తేనె, ఒక్కటి మెలుస్తే చాలా?
'చాలా సంతోషం ... అలా మామో

అమ్మ... ఇంకా చాలా చెప్తామను
కున్నాను, చెప్పగలను మామో... కాని
అప్పటికే వీరింత ప్రేమ అయిపోయింది.
ఇంకా మిమ్మల్ని విడిచిపెట్టడం ఇష్టంలేదు.
'... నిజమే లేండి ఆ మాట...'
'అలా ఏమిటి?'
'అలాంటిది, ఇక్కడకే ఏడుకున్నాం...
ఒక్కమాట మాత్రం కాదు కాగా నచ్చిం
దిండీ... ఒక సమీపము కున్నామంటే దాని
అంతు లేల్లాలి. అది అయ్యే చాకా రెండోది
ఏదైతే పరే ముఖాకాదాడు. ఆ భావమే
నన్ను మీ ముందుకు ఇంటిదూరం ఈ దుర్బ
కొచ్చింది... ఈ కుటుంబం చెక్చెప్పడతాను.
తిప్పకే ఫలితం కిచ్చి కానామో'
ఇవన్నీకాదుగాని మరో అంతమంది ఆయన
పోయారు.
'అమాట చెప్పదాని! ఇంతకా (రి
ఇక్కడి కొచ్చాకా?'
'అవునండీ ... మళ్ళీ 'నమస్కారం'
పొదుటే మీరు వెలివోతామటగా! వెలివోతే
ఏలా?'
'మళ్ళీ ఇంతకా (రి యింటికి ఎలా వెద
కావ?'
'ఈ పది రోజులూ కాశీపగలూ అన
కుండా కేవలమేమి మీరేగా చెబుతే?'
'అయితే పరే లే ... మామో నేనెందు
మో? నేలేయింది. ఈ టీ. టి. కాన్ మేన్
'శీవు'లో ఉన్నట్టు. మా ఫ్యాన్స్ బంధు
వుల్ని చూస్తామని ఉళ్ళోకి వెళ్ళేను. నే
ఒచ్చేదాకా చదువుకుంటూ ఉంటావు?
చలేస్తే లోపలికి క్లౌ పడుకో అమ్మ, మరేం
ఫరవాలేదు'
'అమ్మారేదండీ, వరంబాలో రైలు వెలి
గించుమని చెబుతుంటూంటాను. మీరు గదికి
గొళ్ళెం పెట్టి వెళ్ళిందండీ...'
మళ్ళీ రిలీజ్ ముఖాని క్యాటకీరైలు
వట్టకొని ఇవన్నీకాదుగాని వెళ్ళిపోయారు.
జగ్గ పని ప్రారంభించాడు.

జామ్-బుక్
పాదముల వాపు నొప్పిని
శమనపర్చి నివారించును

కాకావచ్చు, ప్రతిమలు, కుదుపులు, కాలివెచ్చులు
విషగాయములు, జామ్-బుక్ గొప్ప చర్మ ఆయిల్
మెంటోల్ త్వరలో మానును. జామ్-బుక్ చర్మం
లోకి పోయి, గుణమిచ్చే బాషరము దీనిలో జంతు
క్రొవ్వలు మానెలు లేవని గొర్రంటే చేయిందివది.
చర్మ వ్యాధి నివారణకు, ఇర్మ నిందర్యమునకు,
ఒక్కటే జామ్-బుక్ జగలగాలేని బాషర క్రిమిను
నాదికాదండి.

Zam-Buk
జామ్-బుక్
మూలికా బామ్
మరియు
బాషర (క్రిమి)
ఇది మంచి వ్యాపార ఉండవడను దొరుకును.
సి.సి. షర్మిస్టర్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
బొంబాయి.

పోత వీరెంటు: చావాడి కో,
88, ప్రైవేటు వాణిజ్య నిధి ముఖాను-8

కామావే నేరు... కాద్వష్టే నేరు... కా
ఏకాగ్రత అలాంటిది ... కా గ్రహణకే!
అటుకంటిది... పట్టుదల ఉంటే పట్టుబడినది
ఉందా ఇవన్నీగూరూ? ఆయన దృష్టి
ఇక్కడలేదు. తన ప్రాణాచార్యులు, జగ్గ
గాడు అర్జునుడు.
'వోంగ కనిపిస్తున్నావా?'
'లేదు'
'ఎవరేకా లోపలికి క్లౌడం? నిసింపించా?
'లేదు'
'కోటు నేమిటా? తాళాలు కనిపిం
చాయ?'
'లేదు'
'చాటుకు సాగుకు కనిపిస్తోందా?
'లేదు'
'మరేం కనిపిస్తోందీ?
'నేను చదువు కోవలసిన కోర్సు'
అమ్మడు చెప్పి
'నేను దొంగిలించ వలసిన వత్తు'
అంటున్నాడు లోపల.
ఇంత వేరేరే అయిన నీది నేను లో
వత్తు ఉంటుందా? పట్టు
చిరిగిపోయింది! 'మృతం నురుగునో' అన్న
పూర్వపు రోజులుకావు,
'మృతం నురుగునో' అనే రోజులు.
నీరొలికి! ఇంత తురిబాధలా!
నమస్కారం ఇవన్నీగూరూ, మీ
మేలు మరువను అమ్మడు జగ్గ ఆజాను
భావనాదు, మహామహోభయ అయిన—
కన్నెల్ని చూడవలసిన నిలువెత్తు ఇవన్నీకా
'ఇంత పడరా' అయి ఉరుకున్నాడు!

మీరు మలబార్ గ్లోరీ టాయిలెట్
వచ్చును ఎప్పుకొన్నది బాల మంచినీటి

మలబార్ గ్లోరీ
టాయిలెట్ వచ్చును

డి వెజిటబుల్ సోప్ వర్షన్
కో. కె. కో. 1.

* పూర్వఫల్యణి (పుబ్బ) *

(మో, టా, టీ, టూ)

ఈ వారము మీకు మంచి భాగ్య యోగము, అనుకున్నదట్లు చేరికనుండు. ఇబ్బందులు తగ్గుతాయి. దావాలలో గెలుపు పొందుతారు. నీలల అభివృద్ధికి చేతి ప్రయత్నాలు ఫలిస్తాయి. విజ్ఞానాభివృద్ధి కలుగు

తుంది. విద్యార్థులకు చదువు బాగా పాగు తుంది. వ్యాయామానులకు, వ్యాయాసాన ఉద్యోగులకు, పండితులకు, ఉపాధ్యాయులకు మేలుకలదు.

* ఉత్తరఫల్యణి (ఉత్తర) *

(ఘో, టో, పా, పీ)

ఈ వారము మీకు యోగదాయకము. ధన యోగము వుంటుంది. పంఠసభలు, కలితా గోష్ఠివంటి విశేషాలలో పాల్గొంటారు బంధు మిత్రులతో కలిసి ముష్టాన్న ఫోజనము జెంది పాత్రలలో చేస్తారు. కుభకార్యాలలో పాల్గొంటారు. నీటిమీద ప్రయాణము చేయవలసివస్తుంది. నూలు, బట్టలు, విద్యుత్తు, జెంది వర్తకులకు లాభము. విద్యార్థులకు ఉత్సాహముగా చదువు పాగుతుంది. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, నటీనటులకు మేలుకావుంటుంది.

* మాస్త [పూ, ప, ణ, త] *

ఈ వారమునాడ గతవారమువలె నే యోగదాయకముగా వుంటుంది. ఆసం పూర్తిగా వుండిపోయిన పనులు లాభదాయక ముగా మారుస్తాయి. కుభపుణ్యకార్యాలలో పాల్గొంటారు. నూతన గృహనిర్మాణమునకు ప్రయత్నాలు చేస్తారు. వాహనయోగము కలుగుతుంది. ఉద్యోగస్తులకు పదోదా పెరుగుతుంది. వర్తకులకు విలువగల వస్తువుల క్రయవిక్రయములలో ఎక్కువలాభము. వార మంతా కుభయోగములతో కూడివున్నా కుటుంబసభామండలి ఆందోళన కలుగుతుంది. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, నటీ నటులకు యోగం.

* చిత్త [వే, పో, రా, రీ] *

ఈ వారము రాబడి తక్కువ. ఖర్చులు ఎక్కువ. గృహోపసరములు తీరక స్పృహ వస్తాయి. ఆరోగ్యము చెడుచున్న చిహ్నాలు కనబడగానే ఔషధ చికిత్స పొందడం, రవికి కొంతి చేయించడం మంచిది. ఉద్యోగస్తులకు కొత్త పనుల స్వలు, వర్తకులకు ఆందోళన, విద్యార్థులకు చదువుపరిగా పాగుడు. వారమంతా భయానక దోషవలతో కూడివున్నా పిప్పికారీ సహాయము, కార్యలాభము, ప్రయోగము కలుగు తవి.

* స్వాతి [రూ, రే, రో, తా] *

ఈవారము నిరాశగావున్నా మిత్ర సహాయముకల్గి కార్యలాభము అవుతుంది. ఇంట్లోవున్నవారి ఆరోగ్య భంగమువల్ల

ధర లు:

నూలు వస్త్రములు, వస్త్రముగా పెరుగును.

నూనెనునూలు : పెరుగుదలచూపును. ఆహారధాన్యములు : వస్త్రముగా మారును.

నెలము, వందవార : వస్త్రముగా తగ్గును.

చింతపండు : తగుదలలో వుండును. పచ్చడినునూలు : మందముగావుండును జెంది, బంగారము : వస్త్రము లేదాలో వుండును.

* * *

జన్మవత్సరమునుబట్టిగాని, జన్మ వత్సరము నెగుగనినాడు నాను వత్సరము (వారివారి పేర్ల ననుసరించి పేరు మొదటియక్షరము)ను బట్టిగాని ఫలితాలు తెలుసుకొనునది. కృష్ణుడను పేరు నకు మృగశిరావత్సరమును, హృష్ణుడను పేరునకు సావరియు, శ్రీహరుడను పేరునకు చిత్రియును, శ్రీహరిమలకుడను పేరునకు హస్తయును, భీమకు, ధైరవుడు అనే పేర్లకు పూర్వాషాఠయున్నా చూచుకొనునది.

ఆందోళన కలుగుతుంది. ఉద్యోగస్తులకు వస్త్ర అనుకూలత. వర్తకులకు వారంతా మందు లాభము. వారమంతా ఉద్యోగముతో వుంటుంది. విద్యేయుల పరీక్షయును, అభ్యుదయ వస్తువుల సంపాదన వుంటుంది. 11 12 ఆధిక ఖర్చులు 17 ఆర్థియుల ఆరోగ్య భంగము. విద్యార్థులకు చదువుబాగా పాగుడు.

* విశాఖ [తీ, తూ, తే, తో] *

ఈ వారము మీకు మిత్రమయోగము. ఆశించిన సహాయము లభించక, అకసరములు తీరక అకాలి కలుగుతుంది. అయినను ఈశ్వరానుగ్రహమువల్ల కష్టములుగడిచి కార్య సిద్ధి పొందుతారు. వర్తకులకు చాందల్యము ఉద్యోగస్తులకు అధికారం అనాదిరణ. పుణ్యపుణ్యాల పొంగతీర్చుమువల్ల మనో వికాసము కలుగుతుంది. వారమంతా అకాలిగా వున్నా, నష్టద్రవ్య లాభము పొందుతారు. 11, 12 ఆకాలిగము, అధిక ఖర్చులు.

అనూరాధ [నా, నీ, నూ, నే] *

ఈవారం అనుకూలతన్న ప్రతిసారిక ఎక్కువ. ఇచ్చిపుచ్చుకొనేపట్ల వివాదాలు వచ్చి మనోవ్యసన కలుగుతుంది. కొద్ది వ్యయచరాలు అనుకూలించినా ఆ సంపాదము అమిత ఖర్చులకు లెకుండాపోతుంది. భార్యకు అనారోగ్యము కలిగే నూతన లున్నవి. మినుములు, కొర్రలు, రాసులు ఉప్పు, నువ్వులు, నూనె వ్యాపారస్తులకు

త ర చు గ మూత్ర విసర్జన

తరచుగా మూత్రము వెలువడుట మిక్కిలి ప్రమాదకరమైనదిగాను. కరిరాన్ని గుర్తించేయక మేకాకుండా యా వ్యాధి, తనవందలో దిక్కి వారిని అరోజుకొక మృత్యువుకు అవస్థుని చేయును. ప్రపంచదేశాల్ గారికీ మానసిక శ్రమలకు యుక్తిగలిగిండుటకు, నడుములో వొప్పి చూపు మాంద్యము, తొడల్లో తిమ్మరి, వరముల అలసానతతో యా వ్యాధి పొడచూపును. ప్రైవేటుములలోనాదిన వ్యాధికి వెంటనే తగిన చికిత్స చేయించుకొన్నచో, అధికదాహం, అకలి, గొంతు వోల యెండుట, దురిదిది, కాళ్ళలో నగుల్ల బాకంకగ్గడం, కరింమంతా పోట్లు, క్షిణి వోవ్వలు, కంటిపొరలు, క్షయ, గడ్డలు, రాది పుండ్లు, యిట్టి భయంకర దాహకరమైన వ్యాధులు మెస్తో పంభవించవచ్చును.

"వీనస్ థారమ్" మూత్రం వాడి, అనేక వేల మంది తనదాదల నుండి వివరణపొంది మృత్యు కరాళమునుండి రక్షించుకొని, "వీనస్ థారమ్" కొవ్వయి వద్దకులమీద, ప్రాచీన యూరప్లినైడ్ల విధానవికారం అమూల్య ఉన్నదం, కాకనదాళముల, ప్యాపాడి జిరముల పొరముతో తయారైనవి. "అమిత దాహం తగ్గి.... వలమారు మూత్రవనివలయు" అవసరము, 2 లేక 3 రోజులలోనే మీకు దాదాభాగము వివరణగును కొద్ది రోజులలోనే మీకు వగానికీవైగా వ్యస్తత చేకూరినట్లవిపించును. "వీనస్ థారమ్" కొద్ది వ్యయముతో, సుఖముగా, తేలికగా సేవించవచ్చును. దీనికి ప్రత్యేకవర్ణము లేదు. విరాహారముతో నుండే అవసరంలేదు. రోగులు వ్యక్తికరమైన ఆహారము తీసివేయకై రోగులు యిదివరకటికంటే యెక్కువరికాల ఆహారవద్దార్థములు తినికొనవచ్చును వివరములు గల ఇంగ్లీషు కర ఎత్రిములు అడిగినచో ఉచితముగా పంపగుడును

ధర: 50 మాత్రం పీసా రు. 6-75

ప్యాకింగ్ పోస్టేజీ ఉచితము.

లభించు స్థలము :

Venus Research Laboratory (A.P.W)
P. O. Box No 587, Calcutta.

లాభయోగము. ఇతర జాతులవల్ల గౌరవము కలుగుతుంది. 11, 12 బంధువులరాక. అధిక ఖగ్గులు. 17 భార్య ఆరోగ్యభంగము.

*** జ్యేష్ఠ [నో, యా, యీ, యూ] ***

ఈ వారము ఎంత ప్రయత్నించినా యెత్తు కార్యములకు అటంకములు కలుగుతున్న వుంటవి. అయిననూ పట్టుదలవల్ల కార్యలాభము పొందుతారు. పోషక సహాయమువల్ల ఒడిదుడుకులు నడుగుంటాయి. చెబ్బలు రిగిలే ప్రమాదము జాగ్రత్తవల్ల తప్ప వచ్చును. గనుల యజమానులకు, లోహ, ఖనిజ వ్యాపారులకు, వారినుకాఖ ఉద్యోగిలకు మేలుకలము. 17 న ప్రమాదభయం, అధిక ఖర్చులు.

*** మూల [యే, యో, బా, వీ] ***

ఈ వారము మీకు యోగదాయకము. ప్రయత్నించిన పనులు సరివేరుతవి. ధన లాభము కలుగుతుంది. ఈ కార్యదిక్కునుండి ట్రేనువారి రైలునుండి కుభికార్యములో పాల్గొంటారు. బంధుదర్శనము కలుగుతుంది. గణిత, బోధిషకాస్త్రచర్చలు జరుపుతారు. ప్రత్తి, దూది, నూలు, బట్టలు, ఇస్త్రీ, కంచు వస్తువులకు లాభదాయకము. కవులకు, కవులకు, చిత్రకారులకు, నటీ నటులకు మేలుకలము. 10, 11 అధిక ఖర్చు, అపైని ధనలాభము, కార్యసిద్ధి.

*** పూర్వాషాఢ [బూ, ధ, భా, దా] ***

ఈ వారము మీకు కుభయోగము. ఆశించిన డబ్బు చేతికి వస్తుంది. ఇంట్లో కుభికార్యాలకు ప్రయత్నించుట చేస్తారు. పుణ్య కార్యాలదరగా, కాస్త్రచర్చలు, ప్రభుత్వ సహాయము వంటివి జరుగుతవి. విద్యార్థులు మూలశాంకాలను నేర్చుకుంటారు. ఇంట్లో వున్నవారి ఆరోగ్యము బాగుపడుటచే ఆంధో శివ తోలుతుంది. పిల్లల ట్రేనులాభముల కొంకు కొన్ని యేర్పాట్ల చేస్తారు. వ్యాయామాదులకు, వ్యాయామ సాధన ఉద్యోగిలకు, పండితులకు, ఉపాధ్యాయులకు మేలుగా వుంటుంది.

*** ఉత్తరాషాఢ [బే, బో, బా, బీ] ***

ఈ వారము మీకు తిలపెట్టిన పనులలో జయము పొందుతారు. బంధుమిత్రులతో మృష్టాన్నభోజనముచేస్తారు. పర్యటనలలో పాల్గొంటారు. విద్యార్థులకు చదువు భుక్తి మాముగా పొగుతుంది. ప్రత్తి, దూది, నూలు, బట్టలు, వెండి, విశుద్ధము, ప్రదర్శనాభివృద్ధి వస్తువులకు వర్తకులకు లాభదాయకము. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, నటీనటులకు మేలుకలము.

*** శ్రవణము [జా, జే, జో, మా] ***

ఈ వారము మీకు యోగప్రదము. ధన

ధాన్యవృద్ధి వుంటుంది. వినాసదీ కుభికార్యాలలో చతురు ఫలప్రాప్తి పొందుతాయి. ఇషవస్తు లాభము, పశుపాలనమున కీర్తి కలుగుతాయి. విద్యార్థులకు చదువు మాముగా పొగుతుంది. ఖరీదైన వస్తువుల క్రయవిక్రయములలో వర్తకులకు ఎక్కువ లాభము కలుగుతుంది. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, నటీ నటులకు యోగదాయకము.

*** ధనిష్ఠ [గా, గీ, గూ, గే] ***

ఈ వారము కార్యకారము ఎక్కువ నింతిహితులు వినుట, పరాక్రమమువల్ల సుఖం, ప్రయాణము, ధనలాభము ఉండును. ఆకాల భోజనమువల్ల అవారోగ్యము కనబడగానే వ్యాగ రిపడుట మంచిది. ఉద్యోగిలకు స్వల్ప అనుకూలం. విద్యార్థులకు చదువు మాముగా పొగుడు. రాజకీయకారులకు వారముతో అలజడి తోపాటు అనుకూలం 13, 14, 15 పిత్తవర్ధనసహాయము, కార్యలాభము. 17 అవారోగ్యము.

*** శతభిషం [గో, సా, సీ, సూ] ***

ఈ వారము యెత్తు కార్యములకు అలసత్వము, వర్తకులకు లాభములెక్కువ. ఆశ్రియాల అవారోగ్యము చికాకు కలిగిస్తుంది. ఉద్యోగిలకు వస పర్యవేక్షించుటకు బదిలీ అయి నూచులెత్తుచి. రహస్యములను కనిపెట్టటకు వియోగించ బడుతారు. వారముతో చికాకుగా వున్న వారాంతములకు అజ్ఞాతిమిత్రుని సహాయమువల్ల కార్యసిద్ధి జరుగుతుంది.

*** పూర్వాభాద్ర [నే, సో, దా, దీ] ***

ఈ వారము కార్యకారము ఎక్కువ ఎవరి

సహాయమువల్ల కార్య సాధన చేదామునకు మన్నన పొందుతే ఆటంకములు కలుగుతాయి. అయినా దైవబలమువల్ల క్రమేణా కార్యసమూహం అవుతుంది. ఇంట్లోవారి ఆరోగ్యం బాగుంటుంది. ఉద్యోగిలకు ఒత్తిడి, వర్తకులకు నిరాశ. విద్యార్థులకు మంచితోజాలు కావు. వారముతో ఆంధోశివ వున్నా సాధు సాంగత్యము, పుణ్యక్షేత్ర సంచారము, దేశతదర్శనము, నష్టప్రవృత్తి లాభము కలుగును.

*** ఉత్తరాభాద్ర [దూ, శం, ఛా, ఛా] ***

ఈ వారము అనుకూలం కాదు ప్రతికూలం ఎక్కువ. యెత్తు కార్యములు క్రమేణా క్రమేణా ఫలప్రాప్తి. కొద్ది చావాట అనుకూలం ఉంది. పరోపకారానికి యెత్తుకడి సాగక నిందలు పొందుతారు. భార్య ఆరోగ్యము సరిగా వుండదు. ఇచ్చి వున్నాకే పట్ట వివాదాలు. ఉద్యోగిలకు అధికారుల ఒత్తిడి వున్నా తోటివారి సహకారము లభిస్తుంది. వర్తకులకు వారముతో నిరాశ. విద్యార్థులకు మాముగా పొగుడు.

*** రేవతి [దే, దో, దా, దీ] ***

ఈ వారము ఎన్ని అవంతరములు వచ్చిననూ పట్టుదలతో ప్రయత్నించి కార్యలాభమును పొందుతారు. ఆశించిన డబ్బు అనుకూలముగా అందక అప్పుచేస్తారు. పోషక సహాయము కలుగుతుంది. ఆశ్రియాలవల్ల నిందలు పొందుతారు. చెబ్బలు రిగిలే ప్రమాదము జాగ్రత్తవల్ల తప్పవచ్చును. గనుల యజమానులకు, భూస్వాములకు ఇంజనీరింగుకాఖ ఉద్యోగిలకు, లోహపు సామానుల వ్యాపారులకు కష్టముతో కూడిన లాభము. 17 న ప్రమాద భయం.

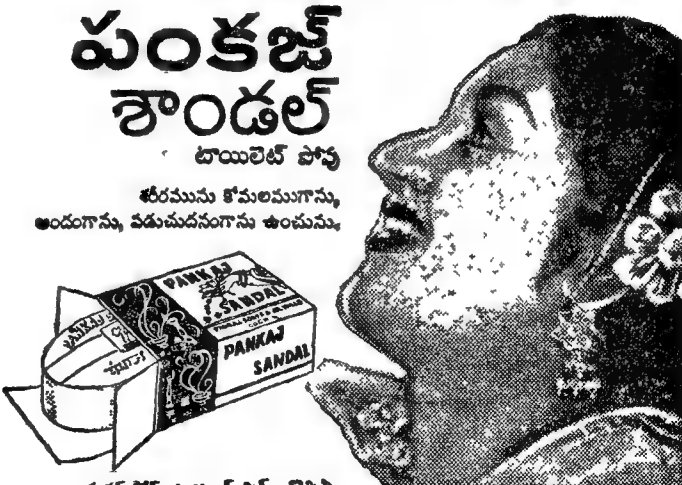

తాజాగాను, సువాసనగాను ఉండును

పంకజ్ శాండల్

బాయిలెట్ పావు

శరీరమును కోమలముగాను, అందంగాను, వదులుదనంగాను ఉంచుము.

మరిక దొడ్డు & అండ్ మిర్చి, కొంభి.

శ్రీమతి విధిచిస శక్తి

మృగంబులు అంటుంటే ముందే తెలిసి పోయింది! ఆ ముఖాంతాన్ని కళ్ళూ చూడడం అనవసరమనీ, లేక ఇష్టంలేనో, లేదనిపించేలా చూపించి అటు అంతం కావడమే.

ముందుగా పోయి మంచి స్థానంలో తిష్ట నియోగ్యులనే సంకల్పంతో, కావలసినంత బలవంతో, ఉన్నప్పుటికి—టిక్కెట్లు కొనేటప్పుడు—ఆ కొంటునదగ్గర—సర్దుచుట్టినా—బాకీపదార్థాలూ లేక ప్రవేశం తమ సంపాదించుకున్న కొంతవరకు ఉంటుంది తిరిగి వచ్చి పోయేటప్పుడు కూడా ఆ పొందడనూ, ఆ అక్కాన్నీ చూసేంతదానికి కారణమేమిటో బోధపడక నిర్బంధాత్మక ఆ ప్రేక్షకులనే అయోమయంగా చూస్తూ ముచ్చటపడేటట్టా!

ఆ తర్వాత వాళ్ళు, అనగా ఆ తర్వాత తరగతులలో ముచ్చటపడేటట్టా బోధనలను తాళడం ఇష్టంలేనో, లేక వాళ్ళను ప్రోత్సహించి నిర్బంధం అనవసరమనీ, అటు ప్రార్థనాత్మకమనీ వినక వాగరికుల ముఖానీ మునుష్యులు కొందరు వాగరికులూ చూసి ఉంది.

అది రెండో అటు అవడంతలో, లేక మరో క్షణంవల్ల అలాగే భయకొనుకు వచ్చిన వాడు బహు కొద్దమంది. అంతా కంటి ఇర్రైతుంది కంటే ఎక్కువైతే ఉండదు. నీనీహు ప్రార్థనలు లేట్లు వదిలేసికీ భయకొనులో నేను తప్ప మిగతావారేదు. గేలువాటి మెయిన్ గేలువగ్గరకు చేరుకున్నాడు ప్రేక్షకులు.

ఇక నేనూ ఇక్కడ తిప్పుకు. లేకపోతే పోయేటట్టా అనుభూతిగా పొచ్చుని చెప్పేస్తాడు. లేదని నుంచున్నాను. మూడవకులు ముందుకు చేసేను.

కళ్ళు కేగేలునున్నాయి! అక్కరపడేయను! ఆ మర్రి ప్రక్క మెయిన్లో అంతకు యిన 'నో రెస్'!

తీసి చేతులు వేసుకున్నాను. ప్రారంభ ముచ్చటపడేను. మునిసిపల్ ఆఫీసు నుంచువాటి—గంట ప్రభం దగ్గర కొచ్చేను. ఎక్కువ పోవాలి. చేరిం పోవాలి.

ఎటుపోవాలి!
"నో కా కా కా కా కా కా" అని అడిగే వాడు.

ఎటు వెళ్తా ఇంకా నిశ్చయించుకో లేదు కాబట్టి "అక్కర" దని వాడి! నూ ధానమిచ్చి—ఆ తీ పి మ కా యి దుకొనం ప్రక్క నున్న కిల్లీదుకొనం దగ్గరకు, నీగరల్ కేట్ కోమల్కో దానికి వెళుతా—ఇటు దుక్క గ్రహించేసేమ; నేనాతడు అన్నం తినిపోవడంలేదే ఆకలేమిచ్చుట.

కంకాక చోలలు 'ఓ వెస్' చేసే కుమార్తె చోలలు అని 'ఓ' నుంచేందనా నల్ల అలవాటు తప్పిపోయింది. కానీ రెండో అటు అయ్యే అనూ కంకాక చోలలు ఉండదు. వాలంటివాళ్ళు కొందరుంటారు కే నమ్మకంతో ఇర్రై వాళ్ళు గంటలూ

అ కు ం డి నా ర య బు మూ ర్తి

"డివెస్" చేసుంచేబుద్ధి ముహూర్తదిన చోలలువానికే ఉంది!

లోనికి వెళ్ళాను. లాటి, టి తెచ్చుని అర్పరిచ్చేను.

వాడు తెచ్చేలోగా నో రెస్ నుంచి కాగా అలాంటిదారి:

ఇంకీ ఇది ఎవరికా అని!

ముచ్చురంను చీకటి కులావీరంక రవికొడిగి అమ్మాయి అక్కడ ఆమర్రిలో ముచ్చున్నాడు. మనిషి లింగంగా అందంగా ఉంది. కేలీయిందో లేదో తెప్పడం కష్టం. ఆ అమ్మాయి మెడతీసి అంత వరకే అనగా మూడలేదు నేను. ఆ అమ్మాయి! ఇది ప్రక్కలా ముచ్చున్న వాడు అటు తల్లి కండువ కావచ్చు.

ఇంకీ అటు మెడతొంది ఈ నో రెస్ ఎలా క్రొవడమింది!

ఆ ప్రక్కనిద ఒక్కో ఓమూలేర్లి పిల్ల ముచ్చాడు. బహుశా రిమ్మపొచ్చు. రెండు మూడు పళ్ళాలు ఎక్కువంది. అటు మెడలో కేలానుకున్న నో రెస్ ని చూసి ముచ్చు

కడి వానిని పట్టుకొని అపిల్లడు అవడంగానీ సంభవించుంటుంటా! నీనీహు చూడడంలో నిమగ్నమయిన ఆ అమ్మాయి—ఆ నో రెస్ నిడి క్రొవడపడడం గమనించలేదా!

ఇక! నో రెస్ ఎలా క్రొవడమింది? నేం! ఆ నిమగ్నం చురించాలో చివరం అనవసరం. అవల ఆ అమ్మాయి ఎవర!

అటు ఇర్రైక్కడి!

ఆ 'నో రెస్' ని ఏం చెయ్యడం!

నువ్వదే కా వ్యంతం చేసుకోవడం! లేక అమెరల్ భాగ్యాలేసి అమెరు

భద్రంగా అందితే మడనా!

ఆ క్రొవడమే బదులు వారిని స్వేదనకు అప్పిల్లడమా!

కాగా అలాంటిది ఏదో ఓ నిశ్చయానికావాలి.

ఆ ప్రయత్నంగా లభ్యమయిన కుమార్తెను కులుకోడం తెలివితప్పు కలనం. ప్రభుత్వ దృష్టిలో ఇది నేరమవచ్చు. కానీ ఇందులో నే చెసిన నేరమేమిటంటే గతక అనాగ్రత్త కల్ల పాఠేమకుంటాను. వాడు దొరికింది. అడిగితే ఇచ్చేస్తాను. లేకపోతే భగవంతుడు వాడిచ్చిన ఓ బహుమతిగా భావించుకో దంలో నేరమేమిటంటే!

కానీ...

ఎందుకోమనను పీకుతుంది.

అన్యాయమని భయపెడుతుంది.

నేనోతకు మనిషిని కాదని ఇదివరకెవరూ అవలేదు. కా ఆకారం—నీ ముట్టానే భావనా ఉద్యోగం నన్నీ గౌరవనీయుడిగా, నీతి పడనిగా యువావు చేసున్నావ్! నుభా రానికి వరులసామ్యం అన్యాయంగా క్రొవడం తెయ్యడం ఇదివరలో అలవాటు లేదు వాడు. అందుకే ఈ సంకోచం.

ఇక కేలానుకు అప్రేక్షయా కన్యంతో లా మ్మ ఆఫీ నరు, నో రెస్ మార్తి నో ఇన్ స్పెక్టరు, టిక్కెట్ కలెక్టరు, ఓహో! చాలామందిని వాడు తెలుసు. వాళ్ళింకా తక్కువ ముచ్చులు. గౌరవనీయులు లోలట్లు మెడమార్పుకాక! బయటకేలా పొక్క పంతకాలం, ప్రభుత్వదృష్టిలో వడనంత కాలం అందయ్యా తక్కువ ముచ్చులే. అందయ్యా గౌరవనీయులే! అంతే ఈ నో రెస్ నిమగ్నం బయటకేలా పొక్కనివ్వకుంటా

రహస్యంగా ఉంచినంతకాలం వా గౌరవానికి భంగం వాటిల్లదు.

కానీ ఉది వా లాండ్ బుద్ధిమంతుల చెయ్యవలసిన పనేవా అది?

—అప్రయత్నంగా సువాహనంగా లభ్యమయిన ఆధారాన్ని, అనవసర ఆయాసాన్ని కొనితెచ్చుకున్నట్లుగా ఊర్లలో తిరిగి ఎంరికో తెలుసుకొని ఇచ్చే అవసరం వాకే ముంది గనక?

పోనీ ఒక వేళ అటువంటి ప్రతి పక్షేటం దుకు ఇవపడి నిర్దోషా, ఆ అమ్మాయిని శేను సరిగా పోల్చుకొగలవా అని? వివాదికా అమ్మాయి ముఖంకేసి అంతి పరిశీలనగా చూడలేదనలు. ఏదో ప్రక్కవాటుగా ఒకటి రెండు వసాలు చూస్తేనే గానీ—అమె రూపాన్ని మనస్సులో నిలింతుకోగలిగేటంత రుగా చూడలేదు. అంతేత ఆ అమ్మాయిని గుర్తుపట్టడం కష్టమైనది.

పోనీ స్వీడునుకొచ్చేస్తే? రిపోర్ట్ చేటం దుకు వాళ్ళి వాళ్ళు ఎలానూ వస్తాను. ఎంతో ఆపని చెయ్యడానికి మున్నరంక లేదు.

ఆ అమ్మాయి శ్రమంకుల కుటుంబంలో జన్మించి ఉంటుందని ఊహించేను. ఒక 'నెకరెన్' పోయినంతమాత్రంలో మున్నర కొనే స్థితి దిగిపోవాడు. తాత్కాలికంగా నిచారించినా త్వరలోనే ముచిపోవచ్చు. వెతుక్కోడం—తరువాత పోలికనుకు రిపోర్ట్ వ్వడం వగైరా వనులు అమె తయారువాటే చేస్తారు. ఈ 'నెకరెన్' ను నేనెక్కడికయినా అమ్మకానికి తీసుకెళ్లితేనే కదా చిక్కొస్తేంది? దివిరి శేను అమ్మడమనే ప్రశ్నలేదు! పెళ్ళియే కక్కా వా భార్య కంపేషన్లో అలంకరించావు. కాబట్టి ఈ భాగలా పెళ్ళిదింకగానూ పోక్కనియ్యకూడదుకున్నాను.

కానీ... ఆ అమ్మాయి ఎంత రొకవకుతున్నాదో ఏదిటో?

ఒక వేళ 'నెకుక్క' కేటండుకు చాలు కొచ్చింతో ఏదిటో! నిర్భయ నీవో?

పోయిందగ్గరకొమె వచ్చిఉంటే—నెకరే సరికాదు అక్కకుంటే—నెకరే తన ఆమెచేతికి శేనుకే ఎంతో అనందింతుంది. అనందించి అభినందనాల్పిస్తుంది. నెకరేన్ కంటే ఆ లావణ్యత తీసుకోవడం అభినందనాల్ప విలువెక్కువ. ఒక వేళ ఆమె నిర్భయని పితే అయితే... రకరకం ఊహలు, ముఖరమెన ఊహలు వా మదిలో మెదిలేయి!

కాటి రివడం, డీ (తాగడం) పూర్తయింది. నిల్లు పెల్లించేసి నాలుకేసి నడిక పొగించేను.

సరిగా గంటభంధం మగ్గర కళ్ళెరికి వా

మనస్సు వన్ను చెంబులాగింది.

ఒక వేళ ఆ అమ్మాయి వివాహితే అయితే వా ఊహలన్నీ ఏమవుతాయి? ఇంకికి ఆమె అనివాహిత అయినా కట్టుకొనుకలు—మితగోత్రాలు—తిరిదండ్రులు—అవ్వ చాల అవకాశం!—చట్ట ప్రతి మాత్రం దబ్బకుం!—

అంతేత భద్రంగా శేబూలో ఉంచి ఆశేషరాత్రి వెయిటింగ్ రూమ్లో గడితేనే తెల్లారక రాయ పూర్ ప్యాపింజరులో మారాయపుడా వెల్లిపోదానికి నిశ్చయించుకున్నాను.

* * * ఒక సంవత్సరం గడిచింది. పెళ్ళియింది కాదు.

దసరా వచ్చింది. మంచి చీర కొనమంది శ్రమితి.

"చీరమిటి!—అంతకంటే విలక్షణమైనది" అని గొప్పగా 'నెకరెన్' ని ఇచ్చేను.

ఆమె ఊహాశీరమయిన వస్తువ! ఆకర్షణ పోయింది.

"ఎప్పుడు కొన్నాది? వాతో ముందం దుకు చెప్పలేదు?" అడిగింది శ్రమితి నెకరెన్ వేపు ముచ్చటగా చూస్తూ.

"క్రితం ఆదివారం విజయనగరం వెళ్ళి వప్పుకు కొన్నాను. ఒక్కమాట నిన్ను ఆకర్షణలో ముంచెయ్యాలని ముందుగా చెప్పలేదు. బాగుందా?" అని అడిగేను.

"మీ రూపించి కక్కా ఎప్పుడ ఆకర్షణలోనే ముంచీనీరు వన్ను. సరిగా ఇలాంటి నెకరెన్ నే విజయనగరంలో సంతర్పితం క్రితం పొరెనుకున్నాను. మా అమ్మ, వామ్మ, చిన్న తమ్ముడూ, నేనూ నీనూ కళ్ళెం, వెళ్ళిపట్టుకుంది. మా లో మాదా ఉన్నట్లే ఉన్నది. తిరిగి వస్తున్నప్పుడు చూసుకున్నాను; లేదు. ఎక్కడయినా వార పోయి ఉంటే క ఎవరయినా దొంగిలించేస్తో? అది మరి దొంగదరి నిరాశ చెనుకున్నాను రెండి. తనూచ ఏమిటి. అంటే మళ్ళీ అటుకంటి 'నెకరెన్' మీరూ కొన్నాడు. కానీ ఈ రకం నెకరెన్ మీద వాకేవ్వడంత సరదా లేదు. మన పొరుగింటి సోజ ఆ మగ్గరతో నెకరెన్ కొనుక్కుంది. చాలా బాగుంది. వాతో మీరే విషయం ముందుగా చెప్పంటే నేనూ మీతోపాటు విజయనగరం వచ్చి వాకు వచ్చింది ఎంతుకోనుకే చానిని. ఇంకికి ఇది ఎన్ని కులాం బరువు? ఖరీదంతో అని అడిగింది.

తచ్చేను! వా అకస ఇతను చెప్పకుండా ఎన్ని కులాలో ఏమిటో? బడ్డ కాబు... ఇచ్చేమందు కూచి ఉండవలసింది. ఎంతో కొంత ఉజాయింతుగా నేనా వెచ్చితి. ఈపోతే మర్యాదా దిక్కులు. "మాకు

కులాలు!—మాకుకందల ఏళ్ళి రూపాయలు పోళ్ళతో కలిపి!" అన్నాను చెక్కుటూ.

"దిల్లా—పూచీ కట్టు చీటి వాగ్రతగా ఉంచేరా?"

చెక ప్రశ్నలూ ఇదివి. "ఎక్కడో పోయేయి!" అని సమాధానం ఇచ్చేను.

"పోయినా ఫరవాలేదు రెండి! ఆ పాపు వాడి దగ్గర ఓ దూచీ కేటు రసీడు లిలు దుంటుంది. ఏ కొట్టు మీద కొన్నావో నుగ్గుంటే చాలు. తచ్చే ఆదివారం మీకు వెల్లితే చా. ఇవ్వరం విజయనగరం వెళ్ళామా దిగిమివాటి కేలానూ వెళ్ళాలనుకున్నాను. కదా. ఓ రెండు రోజులు ముందయితే శేను రెండి మా వామ్మ గారికి విజయనగరంలో ఆ మాత్రం పలుకుబడుంది. తన్నుతని మార్చడానికి వాళ్ళు వచ్చుకుంటారు. ఒక వేళ అదవంగా ఏమయినా పట్టితే మా వామ్మ గారు ఇచ్చేస్తారు రెండి" అంది.

సందేహాల్లో పడ్డాను!—ఏం చెయ్యడం? ఆ బంగారు వర్తికులకు వాటికే! ఎక్కువ వాల్లు సంవత్సరాల క్రితం మెప్పుడో ఓ చిన్న ఉంగరం కొన్నా, ఆ వర్తికేసి, అతని ఊరునీ గుర్తుంచుకోవగలిగే ధీమంతులు. నేనా మా చెప్పి పెళ్ళిపందర్బంలో నెండి బంగారు పామానులతో నేనిమిదిం ఆ ఊళ్ళో ఉన్న మెచ్చులన్నీ తిరగడంవేరి శేను బాగావోకు పవయ మయినవాడినే. వాళ్ళెగ్గర వా దొంగరకం బతుకడక తప్పదు. కథ విషమించక ముందే విజయ చెప్పేస్తే—

"పూర్ణవాన్! మా ఆధియులకూ ఈ సంబంధం కలవడంలో నీ ఉద్దేశ్యం ఇదా?" అని మనస్సులో అనుకున్నాను.

కథ ఇంకా అనలేకగా రమాకు చెయ్యడం ఇష్టంలేక శ్రమితికి విజయ చెప్పేను!—

ఆమె అంతులేని ఆకర్షణతో—అదొక రకమయిన అనందంతో—"దొంగలు దొరికి పోయారు. శేరంచేసిన వాళ్ళు కేట వనధినిం చారి మరి!" అంది.

"ఇంకికి నేరేసిన తచ్చేమిటో?"

"దొరికింది వనధంగా అప్పకెప్పక పోడం ఓ తప్ప. కొన్నట్లు అబద్ధవాడడం రెండో తప్ప. చరకు నీ జం చెప్పేట కొబటి ఈ రెండు శేరాలకూ కలిసి ఒకే కేట విధిస్తున్నాను. ఈ నెకరెన్ నిలాగే ఉంచి నన్ను విజయనగరం తీసుకెళ్ళి నేనెంతు కొన్న నెకరెన్ కొవారి. ఏమంటారు?"

అనుమానాలు గడువడిగేను.

"కేటగానీ... ఇది నిర్భయో? ఇవ్వక ఇంతవరకూ వాచనంలో మీ ఉద్దేశ్యం?"

"అప్పుట్లో ఇదే వాకువతే ముంటుంది గనక! మా వామ్మ గారు పెట్టిన వాటిలో జనువుతుంది. అంతేత అప్పుట్లో ఇవ్వలేదు! అన్నీ మన కులంకే అన్నాను వాడెందో కానీ..." ఆమె వత్తుకున్నా వాకు వత్తువారేను. ★

బాలసాహిత్య

తల్లి ప్రేమ

చిట్టి చిట్టి పాపలార !
బడికిపోవు పిల్లలార !
చదువునంధ్య కటిపెట్టి,
అటపాట విడిచిపెట్టి,
రండిమీరు ఒక్కసారి;
కథ ఒక్కటి చెప్పుతాను.
చెప్పబోవు చిన్నగాథ
కల్లకాడు పిల్లలార !
నిజంగానే గుజరాతున
జరిగినట్టిగాథ అండి. —

రాజకోట చెలనున్న
చిన్న పల్లెటూరునందు
ఉన్నదొక్క మాతృమూర్తి,
పుణ్యవల్లి ప్రేమపెల్లి.
మూడుయేండ్లపిల్ల ఒకతె,
మూడునెలలపాప ఒకడు,
ఇంటి కెంతో వెలుగు అయిరి
ఆమె కడుపుపంట పండి.

పిల్ల, పాప భర్తతోను
పున్నంతలొ తృప్తిచెంది
గుట్టుగాను పుణ్యమూర్తి
కాపురంబు నేయుచుండు.
ఇటులుండగ ఒక్కరేయి
వీరిత ఒకటి జరిగెనండి.
వీరిత కాదు బాలలార !
వారిపాలి మృత్యువండి.
మాతృమూర్తి ప్రేమమూర్తి
చంటిపాప కంటికొరకు
కంటిపాప చలువకొరకు
కాటుక తా చేయనెంచి
వెలిగించెను నూనె ప్రవిడ.
నేయ్యమీర దివ్యపొగను
అద్దమునకు పట్టుచుండ

నిద్రపోవు చంటిబిడ్డ
నిద్రలేచి వడ్డసాగె.
బిడ్డయేడ్చు విన్నతోడ
దీపమచట విడిచిపెట్టి
ఒక్కపరుగుతీసె తల్లి
తన ముద్దులపట్టి దరికి.

ఇంతలోన గాలివీయ
చిలకకొయ్యకున్న చీరె
జారిదివ్యమీద పడగ
నిప్పుచీరె కంటుకొనియె.

గుడ్డ కాలువానన, తా
వసిగట్టిన మాతృమూర్తి
నంగ తేము తెలియలేక
బాబు నొదిలివచ్చిచూడ
చీర కంటుకున్న జ్వాల
ఇంటిచూరు కంటుకొనియె.

చూరుకంటుకున్న జ్వాల
కొప్పు కెగసిపోయెనండి.
భర్తచూడ జబ్బుతోడ
ఒక్కనంటి పట్టివుండె.
మంటచూడ నల్లిక్కుల
ఉవ్వెత్తుగ కమ్ముకొనియె.

ఏమిచేయగలదు ఆమె
ఊరు నిద్రపోవునేళ !
చంటిబిడ్డ చంకనత్తి
తాను భర్త రెక్కపట్టి
ఎల్లెట్లో ఎల్లెట్లో
తడుముకొంటు తూలుకొంటు

అగ్ని జ్వాలవారియండి
బ్రతికి బతుకొచ్చె 'తల్లి'.
బాబు బ్రతికెవాలు ననుచు
పొంగిపోయె కన్నతల్లి.
నిద్రపోవు పిల్లనైన
పిచ్చితల్లి మర్చిపోయి.
ఇంతలోన నిద్రపోవు
పెద్దపిల్ల గుర్తురాగ
తల్లిడిల్లిపోయెనండి
కన్నతల్లి వెన్న మనసు.
“బిడ్డ, బిడ్డ” అంటూనే
మిన్నునంటు మంటలోకి
ఒక్కసారి జొరబడియెను
మాతృమూర్తి ప్రేమమూర్తి.
తన నంగతి ఎరుగదామె
బిడ్డ బ్రతుకు తనకుగాని.
ఎగసినట్టి దీపశిఖలు
కమ్ముకొనెను ఆమెచుట్టు
అయిన నేమి కన్నకడుపు
నావగలద అగ్నిజ్వాలకి
ప్రేమకట్ట తెంచుకుంది;
దీపశిఖలు చీల్చుకుంది.
బిడ్డనరికి చేరుకుంది;
“తల్లి” అంటు హత్తుకుంది.
కమ్ముకొన్న అగ్నిజ్వాల
కాహూతైరి తల్లి, పిల్ల.
బిడ్డకొరకు కన్నతల్లి
ఆహూతయ్యె ఆశ్చర్యం !
కథకాదిది పిల్లలార
కన్నతల్లి కడుపుతీసి !

“రాజశ్రీ దేవి”

కూసేగాడిద

అందరికీ అందుకాటులో వుండే అనువైన జాగా చూసి అంగడి పెట్టాడు - చాకలిసీతయ్య. అనాటి నుండి అతని వ్యాపారం చిలవలూ వలవలూ వేసేచెట్టులా పెరగ పోగింది. కొట్టువీనాడైతే పెట్టాడో అనాటినుండే బట్టలు జేరవేసే విధానంకూడా మారిపోయింది—పూర్వం మూసినబట్టలన్నీ గాడిదవీపుమీద వేసి చాకీలేవుకీ వెల్లివచ్చి, ఉలికిన బట్టలన్నీ నత్తిన పెట్టుకుని ఇంటింటికీ వెళ్ళి యిచ్చివచ్చేవాడు. అలాంటిది ఇదివరకు ఒక గాడిద మోసిన బరువు యిప్పుడు అరడజను సైకిలు రిక్షాలకుపైగా మోస్తున్నాయి. తన యజమాని కుటుంబం ఎన్నోళ్ళు చూసినా గొర్రుబెత్తెమలోకలాకాకుండా నిత్యకల్యాణం పచ్చతోరణంగా వుండాలని—ఎంత బుద్ధి లేనిదైనా—చిన్ననాటినుండి సీతయ్యకు చాకీరీచేస్తున్న గాడిదకు తెలుసు. కాని కొత్తగా వచ్చిన మార్కులవల్ల తన ఆలనాపాలనా చూసేవారెవరూ లేకపోయేనరికి ఆ గాడిదకి దిక్కు తెన్నూ లోచకుండా పోయింది. ఇప్పుడీక తనకి యింత తిండిపెట్టేవాడు, ఎక్కడ తిరిగినా పట్టించుకునేవాడూ లేకపోవడంతో ఆ గాడిద వీధినవడినవడిక పోగింది. అంగమహాపట్టణంలో అన్ని తారురోడ్లు, సిమెంట్ రోడ్లే

నామో! ఎంత తిరిగినా కాళ్ళు మీదమే గాని కడుపునిండేదారి కనపడలేదాగాడిదకి. అక్కడక్కడ కలవారి యిల్లవాకిల్లముందు వచ్చగా పెరిగిన పచ్చికవుండీకూడ ఇనపకటకటాలు, ఎత్తైనగోడలు వుండడం మూలాన కేవలం చూపులతోనే కడుపునింపు

పసల గృష్టకుమార్

కోవలసిరావడంతో ఆ గాడిద ఆకలి మరింత ఎక్కువయ్యింది

ఒకచోటమాత్రం గేటు తీసివున్న దృశ్యం ఆగాడిదకెంతో ఆకళిగించింది. మెల్లగా అడుగులో అడుగేసు కూటూ గేటువాటి ఆవరణలోకి వెళ్ళి అందంకోసం పెంచుకున్న ఆ పచ్చికను ఆపురావురుమంటూ తిన పోయివుంది. కాని ఏనుగుగున్న

సాగింది. అంతలోనే సింహాల్లాంటి రెండుకుక్కలు, [బివేర్ ఆఫ్ డాగ్స్ అని ఇంగ్లీషులోను; కుక్కలున్నాయి జాగ్రత్త! అని అచ్చతెలుగులోను; నాయగళ్ జాగ్రత్త! అని అరవం లోను మూమహాప్రాలు స్పష్టంగా అందరికీ తెలిసేలా ఆగేటుకు కట్టి వున్నాయి. అన్ని భావలలో ఏ ఒక్క భావ వచ్చివున్నా ఆ గాడిద చచ్చినా ఆవరణలో అడుగు పెట్టివుండేదేకాదు.....] ఏనుగు గున్నలాంటి ఒక మనిషీ, మీదకి దూసుకువస్తుంటే గాడిద పరుగు పుచ్చుకోవలసిందే. కాని ఆకలి నందడిలో అదేమీ గమనించకుండా మేతమేయడంలోనే లీనమై పోయివుంది. కాని ఏనుగుగున్న

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

మీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోతున్నదన్నీ, మీ సరియైన ఐర్యనుగురించిన్నీ మీరు తెలుసుకొనగోరినట్లయితే ఒక పోగుకాల్సిన మీకు యిప్పుడు ఒక పుష్పము పేరున్నూ, మీరు వ్రాయు లేదీ, వేళ వివరములున్నూ, మీ సరియైన చిరునామాయున్నూ వెంటనే వ్రాసి పంపండి.

శ్యామిష కృష్ణములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, మీరు కాల్పవ్రాసిన లేదీలగాయకు 12మాసములలోను మీయొక్క అదృష్టము, లాభపదములు, జీవితమార్గము, వి వ్యవహారములో మీకు జయముకలుగునో, మీ ఉద్యోగం విషయంలో కుంచిచెట్టు, కూర్పులు, ఆరోగ్యవిషయము, పరదేశమునము, తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీసుఖము, సంతానము, విధివిధేయములు, లాంటి, ఆకస్మాద్రవ్యలాభము మొదలగు వానివిగురించి స్పష్టముగా మానవారీగా (వ్రాసి రు. 1-4-0 లకు మాత్రము 3. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. చాళిలు ప్రత్యేకం) గుడుగ్రహము లేకయినా పున్న యెడల కొంతిచ్చెయి విధానంకూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూచీపై పంపబడును. మేము పంపిన భోగటా మీకు తీవ్రంగా మంపియెడల పేకము వాడుక చెయబడును. ఒక పారిపరిక్షించి చూడుడు. మీ అప్రకు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Pt. DevDutt Shastri, Rai lyotishi (WP-13) Jullundur City.

★ కూ సే గా డి ద ★

లాంటి వ్యక్తి పూరుకుంటావా! కుక్కల వహాయంతో బాగా దేహ శుద్ధి చేసి గేటువాటించేశాడు.

అప్పటికి ఎన్ని రోజులు గడచాయో, అక్కడికి తనలా వచ్చిందో! ఒకనాడు కళ్లు తెరిచి చూసేసరికి గాడిదకి చుట్టూ వున్న వాతావరణమంతా కొత్తగా కనిపించింది. కనుచూపుమేర ఎటు చూసినా పోలారే. పుట్టుఅంధునికి

ఒక్కసారిగా దృష్టివచ్చినట్లు = పరివరాలను చూసేసరికి, తనకి తెలియకుండానే తనకాళ్ళు అలాంటి ప్రదేశంలోకి తీసుకువచ్చినందుకు ఎంతో పొంగిపోయింది. అవి వేనవికాలపు ఆరంభదినాలు కావడంవల్ల పొలాల్లో వచ్చిక అంతగా లేకపోయినా ఆ ఒక్కగాడిద కడుచే నింకక పోతుందా! అదలాగే తింటూ, తాగుతూ ఎక్కడికి వడిలే అక్కడికి పోనాగింది. అలా తిరుగుతున్న గాడిదకి ఒకనాడొక కాలవగట్టున చాకిరేవు, మాంచి కోలాహలంగా పనిచేసుకుంటున్న చాకళ్లు ఆ దరిదాపుల్లోనే నేలనంటిపెట్టుకొనిఅందీ

అందకుండా వున్న గరిక పరకల్ని బరుకుతున్న కొన్ని గాడిదలు, కనిపించాయి. ఈ గాడిద వాటిని సమీపించేసరికి అవన్నీ చుట్టూ చేరి తప్పిపోయిన తమ స్నేహితుడు కనిపించినట్లు కుశలప్రశ్నలు కురిపించసాగాయి. అవి చూపించే ఆదరం వల్ల కలిగే అంతరించి ఆనందం ఒక ప్రక్క, వాటి ప్రశ్నలమూలంగా గడచిపోయిన కష్టాలు జ్ఞాపకంరావడంవల్ల కలుగుతున్న బాధ ఒక ప్రక్క పటివల్ల ఉక్కిరి బిక్కిరి అయి పోతున్న నమయంలో—

“ఇదెక్కడిదెహ! యీ కూసే గాడిదొచ్చి మేనేగాడిద అన్నట్నీ పెడగొడతోంది” అంటూ ఒక చాకలి కావడిబద్ద బుజాన్నేసుకుని బయలుదేరాడు. ★

నారసింహ లేవ్యాము
ంగాడుతో చేరినది. మేహము,
విశాక, నివృత్తవశగైరా హరించి
లము రక్తవృద్ధి కలిగియున్నది. 28 మ
వృద్ధులు. 1-4-5. పోస్టేజీలు 1-1-5
1. 2. 3. అంతిమంపై అయిర్వేద వహుణం,
పెరిడి (PU) వెల్లూరిజిల్లా.

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక బొలల సంఘం [సభ్యత్వపు దరఖాస్తు]

GROUP
A లేక B

పర్యవ (పర్యవారి) పూర్తిపేరు (నిదివిడి అక్షరాలలో)

పుట్టినతేదీ, నెల, సంవత్సరం : జూలై 1 వాటికి వయస్సు

తండ్రి, లేక, సంరక్షకుని పూర్తిపేరు :

వీరిపేరు, జిల్లా, తాలూకా, పోస్టు [వీతి: నెంబరు]

* వదువుతున్న తరగతి, లేక, పాఠశాల :

పాఠశాల పేరు :

[వనానోపాధ్యాయునిపేరు (తెలిస్తే) :

ఆధారము :

అంతరిక్ష సచిత్ర వారపత్రిక కాలం సంఘములో నన్ను పర్యవనిగా/పర్యవరాలుగా చేర్చుకొన ప్రార్థన. నైస

[కేడీ : -1959] (సంకేతము)

* మరొక వి పాఠశాలలోనూగాక ఇంటివద్దనే ట్యూషన్ చెప్పించుకొనే కాలకాలికము కూడా పర్యవనిగా చేరవచ్చు. వదువుతున్న తరగతి అనే విషయాలివి ఎదురుగా 'పై' పేజీ పేజీ' అని (కాయాలి).

సంచిక: 11-3-59 | ఈ దరఖాస్తు 14-3-59 నాటికి మాకు చేరాలి |

డిబోర్కలో మొదటిసారి

ప్రతిభాపూరిత చతువుతున్నా నేను. ప్రతి పదిహేనురోజుల కొకసారి శుక్రవారం రోజున డిబోర్క జరుగుతూవుంటుంది క్లాసులో.

ఇంతకు పూర్వం నేనెప్పుడూ డిబోర్క లో మాట్లాడలేదు. ఈ దఫా మా రామం బలవంతం మీద నా పేరిచ్చారు. రామం నాకున్న యిద్దరు ముగ్గురు ప్రాణమిత్రుల్లో ఒకడు. వాడు బాగా మాట్లాడుతాడు. నన్ను కూడా మాట్లాడించాలని వాడి వట్టదల.

‘మొదటిసారి ఐనప్పటికీ చాలా బాగా మాట్లాడాడు’ అని పించుకోవాలని ప్రయత్నించాను.

ఆరోజు గురువారం. మరునాటి రోజునే డిబోర్క జరిగేది. అందుచేత నేను విషయ సేకరణకోసం చర్చ నీయాంశానికి సంబంధించిన పుస్తకాలు పోగు చేసి రాత్రి చాలా ప్రాద్దుపోయేవరకు నోట్సు రాస్తూనే వున్నాను.

డిబోర్క ప్రారంభమయ్యింది. కొందరు మాట్లాడినతర్వాత మాస్టరుగారు పేరు పిలిచారు. నేను లేచాను. చకచకా మాస్టరుగారి టేబుల్ దగ్గరకు వెళ్లాను. మాట్లాడడం ప్రారంభించాను. ప్రతిపక్షుల వాదాన్ని ఒక్కొక్క పాయింటు తినుకొని ఖండిస్తూ వా వాదం లో ప్రుండే బలాన్ని సాదాపూరితంగా రుజువుచేస్తూ అనర్గళంగా మాట్లా

డేస్తున్నాను క్లాసు లో మాట్లాడుతూ పోతున్నాయి. రామం నోరు తెరుచుకొని అట్లాగే చూస్తున్నాడు. మొదటిసారి నా వీడింత నల్లరువై బండిలాగా మాట్లాడేస్తున్నాడేమో! అని వాడి అబ్బురం. వాడి మిత్రులు? అందరి మొహాల్లోనూ అమిత ఆశ్చర్యం కనబడుతోంది. నాకిచ్చిన పైం యింకా పొడిగించారు మామానరు.

రాచబిత్తుల వీరరాఘవయ్య

ప్రతిపక్షుల వాదాన్ని తుత్తునియలు చేస్తూ మాట్లాడి నేను ముగించడం తోట పెద్దపెట్టన చప్పట్లు కొట్టడం ప్రారంభించారు.

“లేవజేమిరా యింకా ఎనిమిదిన్నర ఐతేనూ” అంటూ చప్పట్లు కొడుతూ నన్ను లేపుతున్న రామం

కనుపించాడు నా మంచందగ్గర నేను కళ్లు తెరిచి చూచేసరికి.

“ఓరి! యిదంతా కలటరా!” అంటూ లేచి కూర్చున్నాను నేను.

“ఏదో గొప్పకలే వచ్చిందిలా గుండే” అన్నాడు వాడు. “ఔను” అని నా కల వృత్తాంతమంతా చెప్పాను వాడికి.

నవ్వి “సరేలే. లే, చాలా ప్రాద్దు క్కింది. స్నానానికి పోదాం” అన్నాడు రామం. ప్రతిరోజు ప్రాద్దున్న రామం, నేను కాలవకు వెళ్లి స్నానం చేసి రావడం అలవాటు నేనులేదీ ఒక టవల్ కట్టుకొని యింకొక టవల్ వైనవేసికొని వయనమయ్యాను స్నానానికి...

తరగతిలో డిబోర్క ప్రారంభమయ్యింది.

ఉత్తేజకరమగు వసంతమును పూల పరిమళము!

తాగి ఉల్లాసాన్ని కలగించే కాష్మీర్ బౌకేట్ బాల్మమ్ పొడర్ రాసుకుంటే దాని పరిమళము వసంత ముఖపు పువ్వుల పరిమళంవలె, పేదదీర్చి, రంజింపజేస్తుంది. మీ ఆనందాన్ని ఇనుమడింపజేసి ఆకర్షణకర్తని అధికం చేసుంది!

కాష్మీర్ బౌకేట్
టాల్కమ్ పౌడర్
పువ్వులు వ్రేమించే పరిమళం

కాష్మీర్ - సామరించారి కెమెరి

★ డి బే ట్ లో మొదటి సారి ★

ఎవరెవరు మాట్లాడుతున్నారో అభ్యర్థుని సంబోధించి మాట్లాడుతూనేవున్నాను. కాని వాళ్ల డౌం ప్రారంభించారు. మేమి మాట్లాడుతున్నారో నాచెవిని వణడంలేదు 'మాట్లాడి విధానాన్ని రిహార్సల్ వేసికొంటోంది నా మనస్సు.

నాపేరు చదివారు మాస్టారు. నేను లేచాను. గబగబా మాస్టరు గారి ఊబల్ దగ్గరకు వెళ్లాను.

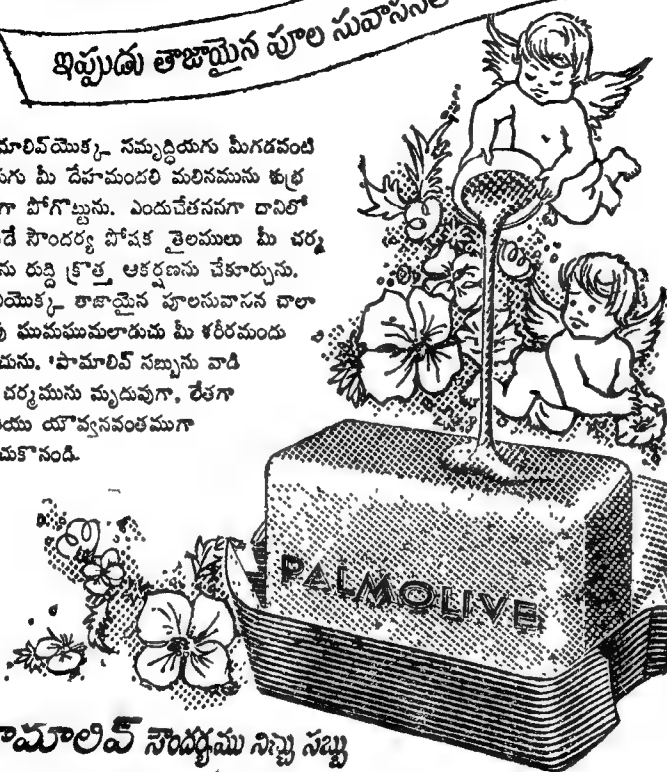
అరె! కాళ్లు గజగజా వణికి పోతున్నయ్యే? ఎన్నిపార్లు మన నం చేసికొన్నా మాట్లాడాలిని విషయాన్ని మరచిపోయానేం? జేబులోనుంచి హింట్స్ వ్రాసిన కాగితం తీశాను. కాగితంలోని అక్షరాలు మాత్రమే కనపడు

పామాలివ్ భారత దేశపు అపూర్వమగు సౌందర్య పోషక తైలములతో తయారైనది

మీ సౌందర్య పోషణ కొరకు!

ఇప్పుడు తాజామైన పూల సువాసనతో కూడినది!

పామాలివ్ యొక్క సమృద్ధియగు మిగడవంటి నురుగు మీ దేహమందలి మలినమును శుభ్రముగా పోగొట్టును. ఎందుచేతననగా దానిలో సుందే సౌందర్య పోషక తైలములు మీ చర్మమును రుద్ది క్రొత్త ఆకర్షణను చేకూర్చును. దానియొక్క తాజామైన పూలసువాసన చాలా సేపు మునుమునులాడుచు మీ శరీరమందు నిలడును. 'పామాలివ్' సబ్బును వాడి మీ దర్మమును మృదువుగా, లేతగా మరియు యౌవ్యవంతముగా ఉంచుకొనండి.

పామాలివ్ సౌందర్యము సబ్బు సబ్బు

సబ్బుకంటేగూడ... ఇది ఒక సౌందర్య పోషణ!

PSO/18/17

వేలం వెర్రి

వేలం పాట పూర్తయింది. అందరూ నమ్మదిగా వెల్లిపోతుండగా, వేలం పాడినవాడు హఠాత్తుగా "ఆగండి ఆగండి. ఇక్కడ ఈ పెద్దమనిషి వెయ్యి రూపాయల పర్సు పోగొట్టుకున్నారు. అది తెచ్చి ఇచ్చిన వారికి యాభై రూపాయలు బహుమతి ఇస్తామంటున్నారు" అన్నాడు.

"అరవై," అని వెనకనుంచి ఎవరో పాడారు.

తున్నాయి. అంతే తప్ప హింట్స్ కు సంబంధించిన విషయం మనస్సుకు తట్టడంలేదు. చేతిలోని కాగితం కంపించిపోతోంది. ఎట్లా అరికట్టి చేతివణుకు?

అందరి ముఖాల్లోను అపహాస్యం తొంగిచూస్తోన్నట్లుంది. ఊహయిక మాట్లాడలేను - నోరుకూడా పిడచకట్టుకు పోతోంది. ప్రతి పక్షుల వాదాన్ని తునా తునకలు చెయ్యాలి. నా నోటివెంట మాట వెగలక పోతోంటు!

మాట్లాడడం ముగించేసి నాచోటులోకి వెల్లి కూర్చున్నాను. ముఖమెత్తి ఎవరివంకా చూడలేక పోతున్నాను. నాతరివాత ఎవరు మాట్లాడింది కూడా నేను చెప్పలేను! అనలు ఆధ్యానలో వుంటేగా నేను? ఇంత ఆధ్యాన్నంగా మాట్లాడి అపహాస్యం పాలయ్యానే అనే చింత నా మనస్సును కలచివేస్తోంది.

స్కూలు విడిచిపెట్టారు.

"ఒరేయ్! ఆగరా!" అని వెనకరామం కేకేస్తూవున్నా ఆగకుండా గబగబా పడుస్తూ యింటికిచేరాను.

★

కందుకూరి వింగళమ్మ

సమర్థత

12

త్రివధాని కైలో 'సిక్తాసులో ఉన్నప్పుడు తనతర్వాత వచ్చిన రమణమూరిమీద ఎండకో తెలియకుండానే అనురాగం కలిగింది. ఎన్నో వారలకోసం ఎదురుచూస్తున్నట్లుగా వున్నతోటి వాళ్ళందరూ కొత్త ఖైదీమీద ప్రశ్నలవర్షం కరిపించేవరు.

అనధానివచ్చి ఆరు నెలలయ్యింది. ఇంచుమించుగా అడైకొలంలో తిక్కినవాళ్ళూ వచ్చేరు. ఈలోగా తెలివీ న విషయాల్లో గాంధీగారి ఆచరణ ఉపవాసదిక్షిత్వ ముకోవార్త వారికి అందనేలేదు. తనతర్వాత వచ్చిన అరణజనుమంది రమణమ్మ, కీచి, వెంకటామయ్యు మొదలైనవారి వార్తచేపు తారేమో అన్న ఆశతో ఎదురుచూడం, అది వృధాప్రయాస అయిపోవడంచేత అనధానికి మనస్సు ట్టెలితం అయిపోయింది.

రమణమ్మ 'ఈ సత్యాగ్రహంలో చేరడానికి ఒకవిధంగా తనుమనస్సును సమాధాన పరుచుకున్నాడు. కీచివిషయంలో, తనను ఆనహించిన విషయపరిస్థితులనకూడా అధిగమించగలిగాడు.

నిజంగా ఆలోచిస్తే కీచి ఆ ఇంట్లో కలాగఁజో తాగుతూ పడివుండేది. ఏదో ఉద్ధరించి సంస్కరణ సాగిద్దామని వీరాలు పట్టి వాన్ని తనతో తీసుకువచ్చేడు. ఈ తీసుకురావడం దానికి కల్యాణప్రదమై వుంటే తనమనస్సు ఇంత ప్రసంగిపోయి వుండేదికాదు. నేగా అలా తీసుకురావడం వల తను తండ్రికిదూరమై పోయేడు. ఈ భావం అనధానిని కృంగితిసింది.

ఆరాతితోటి ఖైదీలో కబుర్లు చెప్పకుం టున్నప్పుడు ఆతడు తనది గుంటూరుజిల్లాఅని

చదువు మానేసి దేశభ్రమని ఆదేశానుసారం ఉద్యమంలో చేరిపోయేనని చెప్పగా విని పట్టలేకంత సంకోచంకలిగింది.

"ఉన్నవ దంపతులు క్షేమమా?" అని అనధాని ప్రశ్నించాడు.

"వాళ్ళను ఎదురుగురా?" అని ఆ ఖైదీ ఎదురుప్రశ్ని చేశాడు.

"లేదు; మాలవల్లివాతం చదివేను."

దానిమీద ఏ చేసో మాలూ కబురూ అయ్యేయి. కొద్దిసేపాకి "రమణమ్మగార్ని మీరు ఎదుగుదరా?" అన్నాడు.

ఉరిక్కిపడ్డాడు అవధాని. అంతవరకూ వాలుక చివరివరకూ వచ్చేస్తున్న అడై ప్రశ్నను తాను అడగకుండా నివ్వరం చూపాలిగాడు.

తెలుపుతూనే 'కొన్నాళ్ళు ఒకేదశలో పని చేసేం."

"ఏమి దైర్యస్థురాలండి అనిడ! కా వాడే నీవులో ఉప్పు అమ్మి తీరుతానని పట్టుపట్టి, పోలీసుల్ని మూడు చెరువుల నీళ్ళు త్రాగించింది!"

"అలాగా!" అన్నాడే కాని మరెవీ మాట్లాడలేకపోయేడు. తనూ ఉప్పు తీయారు చేయగలేదు లాకపోట్లు తీసుకున్నా, కాని దాన్ని స్వతంత్రంగా అమ్మి నిధి ప్రాస చేయ్యలేకపోయేడు.

"ఆ విషయ వివరకాదు అయితే—కీచి గారుట—అనిడ నీ మృత ప కాడే!" అంటూ పరధ్యానంలో పడ్డాడు రమణమూరి.

తట్టేలేమిం అయింది అవధానికి.

"వొళ్ళిద్దరూ క్షేమమేనా నాయనా! ఈ పోలీసు మృగాలచేతుల్లో కాళ్ళూ

చేతులూ విరిగిపో మామూలుగా వున్నారా?"

■ మాలవలోని అంతరారం భటుకువ మెరవగా రమణమూరి "మీరు వారిని బాగా ఎదురుదురా?" అని ప్రశ్నించాడు.

"ఎరక్కేం? మానీ వాళ్ళనీ చాలాదగ్గర నంబం. వూళ్ళుకూడా దగ్గర," అని మొఖం తిప్పుకున్నాడు. తన కొర్రాచర టకు పనులూ కుంకుమ పెట్టి దివ్యజ్యోతి వెలిగించినవాళ్ళకు ఏ విధంగా కృతజ్ఞత చూపించాలో తెలియలేదు. కుంకుమభా ల్లోని అక్రమలు కనుపాట్లలో ప్రతిక్ర మయ్యేయి.

ఈ విచిత్రభావ పరిణామాలు అర్థం కాలేదు రమణమూరికి. కొంతసేపు మానం వహించి:

"కీచిగారి కేనూ, నాదీ ఒకేసోనా విచారణ జరిగేయి. ఆ విషయ ఎనిమిది నెలలు, నాకు సంవత్సరం. ఆ విషయోపాలు నన్నూ రాణువెల్లారే పంపమని కోగకున్నా, ఇటు త్రోవేసేరు" అన్నాడు. అందుబాది వాడ అనధానికి తగ్గక మైంది.

అనధాని ఉండబట్టలేక "నీకు పెళ్ళి అయిందా?" అన్న ప్రశ్ని తుర్కిపడేట్లు చేసింది, రమణమూరిని.

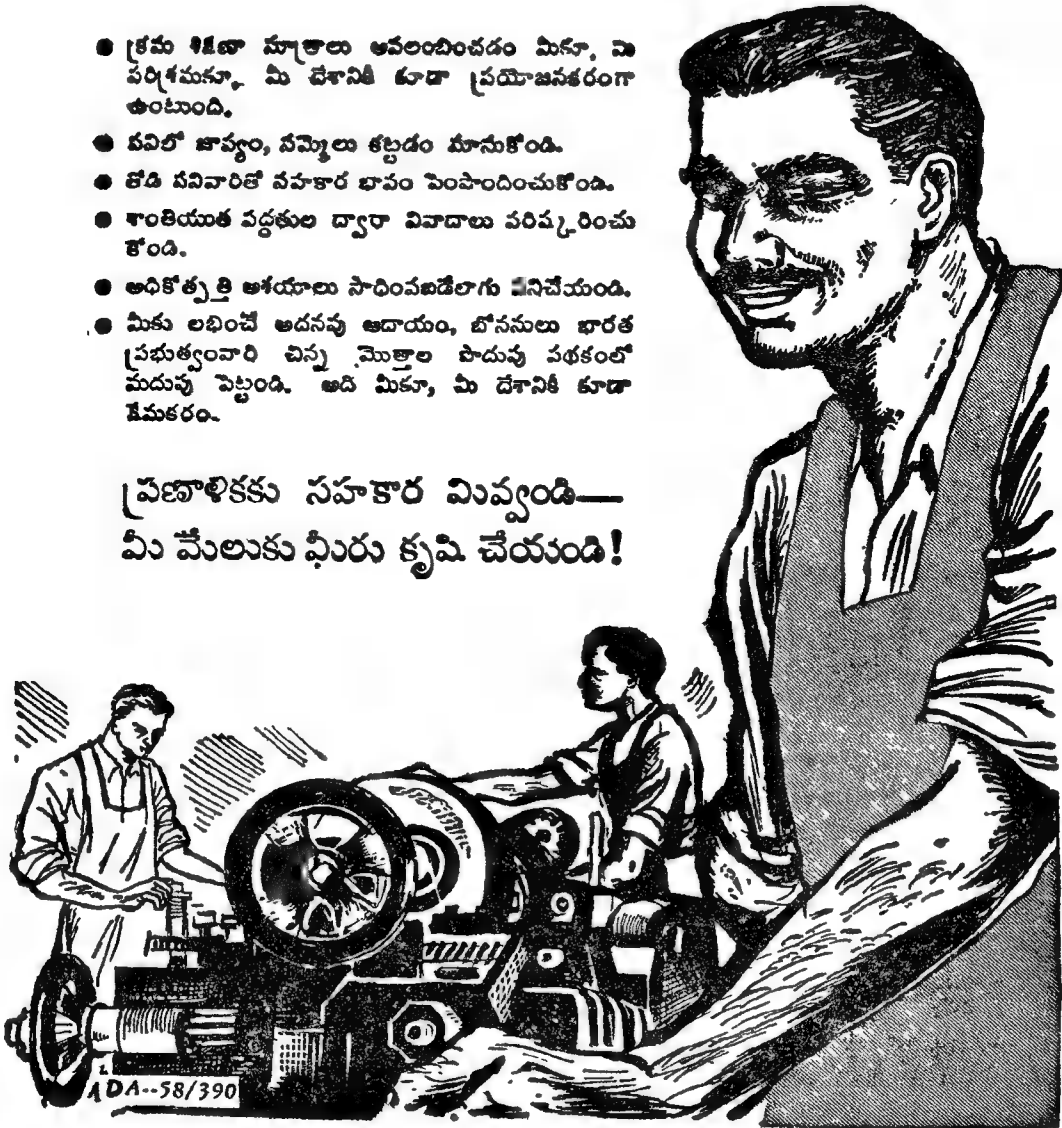
"లేదు. ఈ వరకాలోంచి విముక్తి వస్తే, నాకు అద్దవ్వరివుంటే కీచినే చేసుకుందామన్న ఆశ వుంది. అది ఫలిస్తే నేను చాలా అద్దవ్వనంతుడై" అని రహస్యంగా అనేసేడు. దాంతో అనిడతో తప్పనిసరి పరిణయం, కలసి సాగింన ఉద్యమ కలాపం, అనిడ ఆదేశాలలోని సతురంగపు టెక్టులు మొదలైన విషయా లన్నీ చెప్పేడు.

సుఖ జీవనానికీ కీలకం అధిక ఉత్పత్తి

ఈ దేశంలో కమ్యూనిస్టులతో కలసి, బాకర్లపై మీ ముఖ్యమం అధికారం ఉంటుంది. ఈ కమ్యూనిస్టులతో కలసి, బాకర్లపై మీ ముఖ్యమం అధికారం ఉంటుంది. ఈ కమ్యూనిస్టులతో కలసి, బాకర్లపై మీ ముఖ్యమం అధికారం ఉంటుంది.

- క్రమం వీలైనా మూలాలు అవలంబించడం మీకు, మీ పరిశ్రమకు, మీ దేశానికి కూడా ప్రయోజనకరంగా ఉంటుంది.
- కవిలో జాన్యం, పమ్మెలు కట్టడం మానుకోండి.
- కోడి నవీవారిలో నవకార భావం పెంపొందించుకోండి.
- కాంతియుత వర్తకుల ద్వారా వివాదాలు పరిష్కరించుకోండి.
- అధిక ఉత్పత్తి అభివృద్ధి సాధించబడేలాగు చేయండి.
- మీకు లభించే అదనపు ఆదాయం, బోనసులు భారత ప్రభుత్వంవారి చిన్న మొత్తాల పొదుపు పథకంలో మదుపు పెట్టండి. అది మీకు, మీ దేశానికి కూడా కేమకరం.

ప్రణాళికకు సహకార మివ్వండి—
మీ మేలుకు మీరు కృషి చేయండి!

అధాని అన్నీ విన్నాడు. ఒక్కొక్క విషయమే వింటుంటే కిరీరం మనస్సు లేక పట్టి అయ్యింది. ఒక్క అనుమానం కూడా లేకుండా "కేమింది?" అని అడగాలనుకున్నాడు. పైగా అతని ఇంటి పేరునుబట్టి మనీ కాభా భేదం కన్పడింది. ఈ కాభా భేదాల పట్టంపులు నుంటూరుజిల్లాలో చాలా ఎక్కువగా వున్నాయన్న ప్రతీతి ఒకటి వుంది. మరి ఓ వేళ ఇతను ఆమె ఒప్పుకున్నా. వాండ్ర వల్లు ఆమెదిస్తారని ఎక్కడుంది? పైగా కిరీరంకువని రమణ మూర్తి తెలుసాలేదో అన్న అనుమానం కూడా కలిగింది.

"అరిడ నిరంకువు. అది మీకు తెలుసా రమణమూర్తిగారూ?"

ఎగిరి గంభీరము రమణమూర్తి వెంటనే, "నిజంగా?" అని ప్రశ్నించాడు.

"అవును."
"ఎప్పుడూ అలా వ్యక్తమవుతే?"
"చిన్నప్పుడే పోయేడు. ఆమెకు తెలియనే లేదు."

రమణమూర్తి మానంలో వదిపోయేడు. ఆ రాత్రిలా అతను నలులకుద్వారంపై, మనస్సులోని సంఖ్య భారం నెట్టడాకే లేచి పడి, ఉదయం వచ్చే కనుపొలుకు వీచివుండి కళ్ళు ఎర్రగా వుండినంత అవధాని వదిలేసేడు.

తనూ తడవలేదు. ఆశించిన ఫలం తనకు కాకుండా మూడు మైదానం దేమో అన్న కల్లోలంలో వదిత తన ఏమంటాడు? ఒప్పుకుంటాడా? త్రోసివుచ్చేవాడా? ఈ ప్రశ్నకు ఒక వేళ త్రోసివుచ్చడమే సమాధానమైతే తన ఎలా సహించగలడు?

అయినా ఆ రాత్రి అతను చెప్పిన కిరీర నాటకాలను చర్చించు విధి ఎంతగా మారి పోయిందో అన్న భావం కలిగిన వాత్సల్యంలో కళ్ళు చాలావార్లు మడుచుకున్నాడు.

"మీరు సి. సి. సి ఎరుగుదురా?" అన్నాడు ఉదయం.
"అంటే?"

"చలవతి. కమ్యానిషన్ వాయిదాడు. ఆగ్రహారం పోయేదానికంటే కొడుకు."

"కమ్యానిషన్?"
"అవును. పెద్ద టిక్కెట్ గాడుకు వాయిదాడు అయిపోయేడు ఇప్పుడు. పైగా నీతి బాధిలేని ఆ రెడ్డి సీతమ్మని పెండ్లి పెనుకుని పథుత్వానికి ఉద్యోగం కూడా అయ్యేను!" అని రమణమూర్తి చెప్పడంతో అవధానికి దమ్ములిగి నటయ్యింది.

"వాడి వివాహమూ పెద్ద సంస్కరణ,

పెద్ద చెతవ్యంబు! వాడి వాక్కులు వేదాలు. విశ్వంవరూ కలసి వేదాన్ని మంట పెట్టేస్తున్నాడు."
"మరి...."

"ఉన్నవాళ్ళంతా కైళ్ళలో తున్నాడు. ఇంక మిగిలినవాళ్ళా పగవట్టిపల్లు తరమనకు తున్నాడు. మూడువాళ్ళ ముక్కుల గాక పోలే గదా విశ్వంబుకు!" అని అక్కణ్ణు ప్రదర్శించేడు.

తనూ ఎంత గొప్పరంకేమిలో తుట్టేను! ఒకేసారి రక్తం పండుకుని తుట్టిన వాళ్ళలో ఒకరు వంక శంకరాచార్యుల నడవడం, రెండోవాడు వ్యవసాయం చెయ్యడం, తన ఈ కావశ్యుల్లో కైళ్ళ ముగ్గురం, అతని వాడు పాశ్చాత్యుల వ్యాపారాల్లో వదిలితనకు బాటు పోగించడం విచిత్రంగానే తలెత్తింది.

ఇక ఆ మిగిలిన ఒక్క అడపడుమూ కూడా, తనలాగే వేళం, స్వాతంత్ర్యం అంటూ కీడులు అనుభవించడం అన్నది ప్రత్యేక పుష్టి వైచిత్ర్యంలాగే వుంది. తండ్రి హృదయం ఎంత అటమటించి పోతోందో, మార్పుచేత ఎంత కృంగి పోతోందో అన్న మానసిక మైకం అలవడి బయలుదేరింది.

వినుపాయలు ఎప్పుటికైనా కలుస్తాయో? అని మళ్ళీ ఆశంప చేతకుని అదిగిమడిగి వుంటాయా అన్నది పెద్ద సందిగ్ధంగా వుండి పోయింది అవధానికి.

చెతవ్యం, మార్పు, సంస్కరణ కావాలని ఏంత ఎలుగెత్తి అరచినా, ఆ మార్పు ఆ చెతవ్యం ఎందులో వేళ విషయం విరారణ కాకపోతోంది. పురోగమనం తోపాటు తిరోగమనం, వెలుగుతోపాటు నీడలా ఇరుకక్షలా ఎంతమానీనా ప్రతి దింబిస్తూనే వున్నాయి. సమస్యయిందాక నరమంమై పోతున్నా వున్నాయి.

మరే ప్రాబల్యం తగ్గదానికే నా ఆత్మ అపోహ కలిగింది. కర్మాశ్రమ ధర్మాలు లేకే లేవు. అవన్నీ చరిత్రలో అలాగే ఉండి పోయాయి. మరేచారాలూ అని ఎక్కడో నక్కుతు. ఇక మిగిలినవా?

తనూ చదివేడు కై ప్రవచుత గ్రంథం తెలియ మనమృదీయ పవిత్ర గ్రంథం ఖురాను క్రిస్తుదేవుడైతే జననం ఎవరికి అన్న విషయం కాని, పియ్యని నున్న విశేషాలతో కూడిన ఆచారాలను తిర్కించడం కాని అసభ్యంగా కన్పించింది. వాంఛో ఇవన్నీ ఓ సామాజిక వ్యవస్థ కోరకు పుష్టింప బడినట్లు కన్పించేయి.

ఇక హిందూమతమా? అదియగాల వాటి

నుండివుంది. వానిలో ఏమన్నదో ఏమో లేదో మాతా ఎవరికి తెలియకపోయినా విండుతుండ నరుగాని తిండికది. ఇక వాని విషయం కాస్తా మాస్తా తెలిసినవారు తమ స్వార్థ శంకృ ప్రయోగార్థ్యంకోసం వాన్ని శంభ్రుటికి రించేరు. భాషాగ్రామ పెట్టుకు. ఒక్కరుకూడా వాని పొలిమేరల్లోకి వెళ్ళి నట్లు కన్పించటంలేదు.

ఒకరిగొడవ ఎంచుకునే వాని రహస్య మేమిటో తానే తెలియదు. తెలియదని తనే ఒప్పుకోలేదు.

తనకుసూచితే తనే చెప్పకో వాలంటే మరెం, రాజకీయం, ప్రాతి, కీర్తికందూతి, శంక్రమంబయి యాత్రలేని మట్టివాళ్ళు లాగే వుండిపోవడం జరిగింది.

ఈమాతా వచ్చేసరికి అవధాని వటరాని వత్తు వచ్చేసింది. రమణమూర్తి తెల్లవోకూ "ఏం? అలా వత్తుకున్నావా?" అన్నాడు.
"యూగధర్మం." అన్నాడు.
"ఏమిటి?"

"ఇదంతా" ఓసారి చెయ్యక అయిపోయినా... అంతాకే రమణమూర్తి తికమక పడ్డాడు. ఆరిత్యాల వారం లో వా అడు మొలం కైలోవున్న కాంగ్రెసు వాళ్ళంతా "తెలు అధికారులు పెట్టేసోజనం గొడుగుకూడా తింపు. వాకు చూపించే కాకివ్యం మిరిమియోంది. నీట పరిహారార్థం సమిష్టిగా నిరాశర దీక్షకు పూనుకున్నార అన్న వార్త ఆమూలకుండి ఈ మూలకురూ ప్రాకే పోయింది. నుండేలో రైళ్ళు పరిగెత్తేయి; మూలు వప్పుకు ఎక్కువయ్యాయి. ముక్కు లోంచి పాలు నక్కించడంకూడా వచ్చాయి పోయింది.

ఇరవై వాయిదా ఘంటల్లో రమణమూర్తి రాజమండ్రి నెం టర్ కైలోవున్న విపో లేటెడ్ నెర్ లో పెట్టేందుకు ఉత్తర్యయి వచ్చేయి. —ఇంకావుంది!

ప్రేమ అంగీకారం సాధ్యమవుతుంది

డౌ. విలియంస్ పింక్ పిల్స్

ప్రెమియర్ విమిటేడ్

రాయపేట, మద్రాసు-14

అంగీకారం ఎంతా, మెచ్చు ఏతామెనెవరినో మెచ్చు ఏతెచ్చు ఏతెచ్చు, సికిందరాబాదు.

వనితాలకం

సుందరశిల్పాలతో

విలసిల్లు పానుగల్లు

నల్లగొండ జిల్లాలో పానుగల్లు అనే గ్రామము శిల్పకళకు ప్రసిద్ధిగాంచింది. మేముందరము దీనిని చూచుటకుగాను వెళ్ళి వాము. ఈ గ్రామమునందు మూడుదేవాలయములున్నాయి. (1) పాయల బోమన్న ఆలయము. (2) చెన్నకేశవాలయము (3) వెంకటేశ్వర్ల ఆలయము.

మేము మొదట పాయలబోమన్న ఆలయము చూచుటకు వెళ్ళాము. ఇది గ్రామమునకు తూర్పున ఉన్నది. ఈ ఆలయమున కన్నెచెవుల చలని మొదలి పిల్లకలవలు బయ్యారముతో ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. ఎల్లప్పుడు కోలాటాల అటపాటల కోలతో లంపినిపించే చతురాలీల కలకల ధ్వజము-తడుల కలకలారవములు, సాంపు నింపుచుండును. అటువైపు నడుచు కంటి తెలుపు దానిరూములనుండి ప్రవహించు జలముయొక్క ధ్వజములు, ఇటు ఆలయము మొదలి పెంకాయలోని నీగవలెనుండు తక్కువ కోనేరు, ఆ కోనేరుచుట్టూ కనులపండుక నేయు జమ్మిచ్చెల్లు, తుళ్ళితుళ్ళిచే చేపల మెగులులు....అంత అందమైన కలలా ఉంటుంది.

ఈ ఆలయముచుట్టు పెక్కిలలచే నిర్మించిన ప్రాకారము కలదు. ఈ ప్రాకార కుడ్యమునకు, తూర్పున, పడమర వజులు బోవుటకు చాదులున్నాయి. ఈ చాదులపై నుండెడములు నిర్మించారు. పడమటి చారిత్రక నిర్మించిన నుండెడముపై మరియొక నుండెడ పము నిర్మించారు. ఒకటోట కొన్ని వాగు పాముల విగ్రహములున్నాయి. వీనిని చూచినచో భయమకలుగును.

ప్రభావాలయములోని ప్రతిమ కెడరుగా

అబ్బురమున కలిగించు నొక వివరమైన వంది కలదు ఇది మూర్తిభించిన శిల్పకళా దేవతయో యనునట్లు చూచుచారని మును అనుచేస్తుంది. ఈ విగ్రహము శిల్పకళా మండితమై ప్రకాశించునట్లు శిలలను వెన్నపూస చేసుకుని శిల్పాలు తమ ప్రాధిమ్యము చూపిచారు. ఈ విగ్రహములో ప్రతి అంశమునందును సౌందర్యమును బోధపాపిచారు. ఈ విగ్రహము అద్భుతముననువుగా నున్నది. అచాడుపెట్టి మెఱుగు యిప్పటికిని చెక్కుచెదరక తిలకింపుర యును, చూచుచారి ప్రతిచింతములు

టి. వి. అననూయాదేవి

(సికిందరాబాద్)

కన్పించు నన్పించును. దీని మూర్తురము దృఢముగా, దీర్ఘముగానుండి వెనుతిరిగి, బాటి కోపెలమేటివలె కన్పించును. ఈ వంది మెడకు చుట్టబడిన గోలును చెక్కడము గాంచినచో నిజమైనగోలునే అనిపించును. దానిని బంధించి త్రాడు వేసినవిధము-ముల్లవేయు క్రమము, త్రాటినిర్మాణము మొదలగు విపులము అలంకరించిన గంటల వరుసలు, మువ్వలవరుసలు, గజైలవరుసలు దానిపై నున్న మెఱుపు తరవాతీతిము అనంది పరుం దినరీతి. దాని కాళ్ళమడుపులు చూచిన-యదార్థముగా విచ్చల నొక యాంబోతు కలుండిన దా యనిపించును. ఆ శిల్పమును చూచినచే తనివెలిగెను. కాని ఎంత చెప్పినను తక్కువ! ఈ శిల్ప విగ్ర

హము శిల్పకళ అనుపాలను చిరికి రిసికెనన్న వంటిది.

ఈ ఆలయమునందు ఇరు వది రెండు స్తంభములున్నవి. ఈ స్తంభములలో నొక దానిపై మూడంగుళముల దగ్గురములో-చేపలు, బల్లి, కాటేలు, మొసలి, ఏనుగు, ఎండ్రెకాయలు మొదలగు జంతువులున్నవి. అన్ని స్తంభములపైనా శిల్పకళతోపడుచున్నది. ఇచ్చట శిల్పములగాంచిన ఆ కృత్రిములోఉన్న పలువిధములైన ఆయుధములు, వాహనముల గురించి విశేషములు తెలిసికొనవచ్చును.

గర్భాలయములో ఎల్లప్పుడు లింగము మునుగునంతవరకు నిలుచుండును. ఈ ఆలయము నందొక చిత్రమైన విశేషముకలదు. అది ఏనుగుగా! ఆలయద్వారమునద్ద మనము నిలుచుండి చూచిన మననీడ లింగముపై ఒడక, లింగమున కెడమ, కుడిచెవుల మూర్తిము కలుగును. ద్వారము నద్ద మనము కుడిచక్కనుండి చూచిన మన నీడ లింగమున కెడమ పార్శ్వమున కన్పించును. ఎడమచక్కనుండి చూచిన లింగమునకు కుడిచెవుల నీడ పడును. లింగమునకు చక్కగా పై భాగమున స్తంభపునీడ పడును. ఇది ఏ స్తంభపు నీడో తెలుసుకోలేము. ప్రభావాలయమున కీ కాన్యముననున్న ఆలయములో మనము ద్వారమునద్ద నిలుచున్నప్పుడు మనకు యెదుట గోడపై మూడు నీడలు, ప్రక్క రెండు గోడలపై రెండు నీడలు, మొత్తము ఐదు నీడలు పడును. కప్పులోపలి చెవు తొప్పిద్ది విగ్రహములు ఉండేవిట, విడిది పించారీలు ధ్వంసం చేసారట. ఆ

పోపాత్ములకు చేతులెట్లా వచ్చాయో!
వానిని ఖండించబానికే.

* * *

ఈ ఆలయమును చూచినతరువాత పచ్చల పోమన్న ఆలయమునకు వెళ్ళాము. ఈ ఆలయము గ్రామమునకు దూరభాగమున నున్నది. ఈ ఆలయమునకు చుట్టూ పచ్చని చెట్లు చల్లని నీడ నిస్తూ తీర్థిగా ఉంటాయి. పూల మొక్కలు ఎప్పుడూ తెరిగి ఉండుర పరిమళాలు గుబాళినూ ఉంటాయి. ఇందరి శిల్పకళ అతిగొప్పది మైనది.

ఈ ఆలయమునకు చుట్టూనున్న కుడ్యము క్రిందినుండి పెద్దరశ్మి తామరేకులవలె చెక్కి మూలలుమూలలుగా ఒక గజమువరకు అమర్చారు. అపైన ఎనుగుల వరుసలు, ఇతిర జంతువుల వరుసలను చెక్కి వారు. అచ్చుల చుట్టూ కొన్ని చోట్ల చక్కని పనివాడితనం గల చిన్న చిన్న ద్వారములు కన్పించును. అపైన క్రమముగా వెడల్పు తగ్గుచు వైకి పోనుపోను శిఖరము అగుపడును. ఆలయ కుడ్యములపైన అనేక స్త్రీ పురుషుల రూపములు కన్పించును. స్త్రీలు అనేక వగలు ధరించియు, పలువిధములుగా నాట్యము చేయుచును కొన్పించురు. స్త్రీల సిగలకు, మెడలకు హారములవంటి వగలు, దండకడియములు, ముంచెలి కంకణములు, కొళ్ళకు కడియములు, గొలుసులు మల్లెలు చక్కగా చెక్కిరు. ఇంకను మొలనూలు వంటి ధారణములు, దండలు, శింఘలు, గోవీ కలిగ యొందిరిని నెవులకుకూడ చక్కని ఆధారములు కలిగియుండిరి తెలియును.

స్త్రీలు అప్పుడు చువ్వెనతో తమ శిశువు ముల ముడుచుకొనునట్టి శిల్పములు కలవు న్నవి. గీతవాద్యము లున్నట్లు తెలియును. మరల డక్క, వీణవంటి వాయిద్యములును, బాణము. అమ్మక, కుత్తి గొడ్డలి మొనలైన పనిముట్లను ప్రజలు వాడింట్లు గోచరించును.

స్త్రీలు పొడవైన జడలు కలిగి యున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇందరి స్త్రీ విగ్రహములన్నియు, నాట్యభంగిమలలో ఉన్నవి. వాటి ప్రజలు, కుక్కలను, పావురములను పెంచుచుండినట్లు యిందరి శిల్పములచే ద్యోతకమవును. బాలభానుని అగుణ కీర్ణములచే అప్పుడే వికసించి గాలి కల్లలాడినట్లు కనిపించు కుసుమార కుసుమములు చూపగుల తన్మయుల నొసగ్గను ఆ కాలమువాటి, రథగజ్జతురగ పదాతివికముల యుద్ధరీతులు చక్కగా చిత్రించారు.

ఇందరి స్తంభములపై రామాయణ, మహా భారతములలోని కొన్ని ఘట్టములను చక్కగా చిత్రించారు. దశావతార చిత్రిములు, క్షీర సాగరమగవము, దేవాసుర సంగ్రామము, అంజనసల నృత్యములు, సౌందర్యము తండ్రించునట్లు చిత్రించారు.

ఇంగు ఒక ప్రధానాలయము ఎనుగులు మోయుచున్న యన్నట్లు ద్వారమున కిగు ప్రక్కల రెండు ఎనుగుల తలలు మాత్రము కన్పించును. ఈ ఆలయములో మధ్యన ప్రఖ్యాతిచెందిన స్తంభములు నాలుగున్నవి. ఇవి యిప్పటికీని నునుపు, మెఱుపు చెక్కి చెదరక చక్కగా యున్నవి.

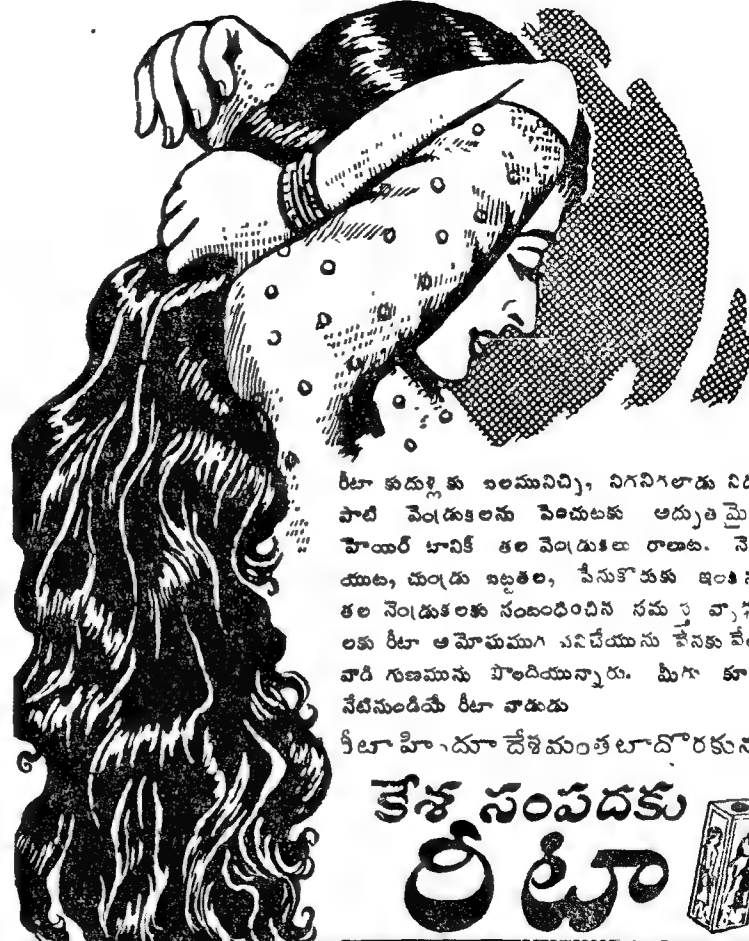
ఇంగు ఒక పెద్ద పండితలడు. ఈ పండితలను కొట్టి చూచిన లోహముల (కంచు) శిల్పము వినిపించును మిగిలిన భాగములో నల్ల విని పించును.

తదుపరి వెంకటేశ్వర ఆలయమునకు వెళ్ళాము. ఇది మిక్కిలి పున్నతమైనది ఈ ఆలయమునందు ముప్పదియొక స్తంభాలున్నాయి. ప్రధానాలయమునకు ప్రక్కన నొక రాతి ఫలకముమీద ఈ ఆలయమునకు సంబంధించిన విషయములు వ్రాయబడి పున్నాయి. ద్వారమున కిగు ప్రక్కన రాతిపై చక్కని మత్తల తోరణములు అలంకరించి నట్లు చెక్కబడినవి. ఆలయమునకు పై భాగమున దశావతారములు చెక్కబడినవి. ఆలయమునకు నాలుగు మూలలకును, మధ్య భాగ

ఆదిక ప్రేలాపన
ఒకడు: "మీ ఆశీసు లో బోనను ఇచ్చారటగా?"
మరొకడు: "ఏం లాభం? నిద్రలో విగ్గిరిగా మాట్లాడటం నాకలవాటు. ఆనింగతి కాస్తా మా ఆవిడ వికేసింది."

మునను రాక్షస విగ్రహములు వంగినట్లును, వారి విపులైన ఆలయము నిర్మింపబడినట్లుండును. క్రమశాస్త్రపు చేతిలో శింఖ చక్రములు చక్కగా నేటికిని మెయుచున్నట్లున్నవి.

ఇత శిలాఖండములను ఆశిల్పులెన్ని సంవత్సరము లెంతిమంది తమ శీలితములను ధారవోసే నిర్మించారోకాని నేటికిని ఈ అగ్గుత శిల్పకళ వారి నేర్పరితనమును చాటుచున్నది. ★

రీటా కుదుర్చుకు ఇలమునిచ్చి, నిగనిగలాడు నిడు పాటి వెండ్రుకలను పెంచుటకు అద్భుతమైన హెయిర్ బావిక్ తల వెండ్రుకల రాణి. నెరయుట, చురుగు ఇల్లతల, పేనుకొనుట ఇంకను తల వెండ్రుకలకు సంబంధించిన నమస్కృత్యానులకు రీటా ఆమోహముగ ఎనిచేయును వేనకు వేలు వాడి గుణమును పొందియున్నారు. మీగు కూడ నేటినుండిమే రీటా వాడుడు

రీటా హెయిర్ దేశమంతటా దొరకును

కేశ సంపదకు రీటా

దోక్త

కావలసిన పామగ్రి : పచ్చి కనగపప్పు, చాయమినప్పప్పు, బియ్యం యాదూ సమ పాళిలో తీసుకొని బావుచేసి మినుకులో నన్ను రవ్వ పట్టించాలి.

చెయ్య విధం : దోక్త ఉదయం చేస్తా మనగా రాత్రి ఒక కళాయిపాత్రలో చిటి కేసు పసుపు, తిగినంత టేబుల్ సాల్స్ వేసి, చిక్కని మజ్జిగతో గాని, పెరుగుతో గాని, యీ యాదూ, యిడిపిందివలె కలిపి, యాత వేసిఉంచి, ఉదయం చిటికేసు పాదావేసి కలిపి, యిడింతలె ఆరిమీద ఉడికించి, తిరు వారల పదునైన చాకుతీసుకొని దానికి నెయ్యి రాసి ద్రెమున్నుకోసి, కళాయిలో బావుచేసి నన్ను పెగలో పది నిమిషాలు వేగనిచ్చి, చాయంత్రం టిప్పెనుగా తీసుకోవచ్చు.

ఒకమాట : మినుకులో పట్టించిన రవ్వలో పిండి గనక ఉంటే పిండినల్లడతో జలించి తీయవూరి. బావుచేక, గరిటతో కలప కుండా గిన్నె పళింగా కుడపాయించాలి. గరి టతో కలియబెడితే ముక్కలు (డ్రెయిన్స్) చితికపోయి. సుజరాతీలు పాదాకు బులు పప్పిడితే అనేది వాడతారు. వారికి అది దొగు కుతుంది గనక. దానిని వారు అప్పుడల్లా, అప్పుడప్పుప్పుల్లోకి కూడా ఉపయోగిస్తారు.

చక్కి

పిండి కావలసిన పామాన్లు : సవా శేరు బంగారాదుంపలు, పాను సగ్గుబియ్యం, అర్ధ శేరు నన్ను ని బియ్యంరవ్వ.

తయారుచేసే సద్దతి : చక్కి ఉదయం తయారుచేస్తామనగా సగ్గు బియ్యం బాగుచేసి రాత్రి వానవెయ్యాలి. ఉదయం ఉర్లగడ్డలు పడికించి బొట్టు తీసి మెత్తిగా పిసికి రవ్వ జల్లెడలో (యినపది) యీ సుజా వేసి రుద్దితే క్రిందికి మెత్తిగా కాటుకివలె పడుతుంది. ఏమాత్రం ఉండ ఉండకూడదు. పిసికితే మెత్తిగానే ఉంటుందనుకోకండి. ఈ గుద్దిన ఉర్లగడ్డ నుజును ఒక ప్రక్క ఉంచి బియ్యం రవ్వ పిండి లేకుండా జల్లించి ఒక నైజా

రవ్వ (అంటే కొంచెం పెద్దది, కొంచెం చిన్నది కాకుండా నన్నుమాట) కళాయి గిన్నెలో ఉప్పువలె మెత్తిగా ఉడికించి (బావు అవసరంలేదు) వానిన సగ్గుబియ్యం కుంభంగా కడిగి, బంగారాదుంపల నుజు. ఉడి కించిన రవ్వ, కడిగిన సగ్గుబియ్యం, తిగినంత టేబుల్ సాల్స్ కొద్దిగా పచ్చి కారం, కొద్దిగా పాదా యిన్ను వేసి జంతుకలపిందివలె కలిపి పువ్వులబెజ్జయంజే చక్కలగొట్టంలో వేసి, తిడినపైమీద వడియాలవలె వత్తాలి. బాగా ఎండితగువారే, నుడకు వెనుకవైపు నీళ్లు చిలకొస్తూ ఉండిన పిండి పూట మళ్ళీ ఎండ నిచ్చి దబ్బాలో పాసుకొని, కావలసినప్పుడు కొంచెం తీసి, కళాయిలో చమురుపోసి పొయ్యిమీద పెట్టి కాగనిచ్చి యీ చక్కి వేస్తే పొంగుతవి. అప్పుడు తీసేసి తింటే ధిలె రుచిగా ఉంటుంది. అటువైపువారు పామంత్రం ఎవరియినా వస్తే 'ట్రి' చేసి యిది వేయించి నిమిషంలో అతిథిని

కొత్తపల్లి రాజ్యలక్ష్మి కొవ్వూరు

గారినిస్తారు. సుజరాతీవారు యీ బియ్యం రవ్వ బహుళం కొనుక్కుంటారు. చక్కగా రన్నుగా కుంభంగా ఉంటుంది వారి రవ్వ. మనం జాగ్రత్తిగా పట్టించుకొని ఒకమాదిరి సగ్గు చేసి తీసుకోవాలి. యీ చక్కి, టిప్పెను క్రింద, కూరలేపప్పుడు చాకులోకి, అధారంగా రెండువిధాలుగా ఉపయోగపడుతుంది.

బుర్రాటో వడ

కావలసిన విస్తువులు :- ఉర్లగడ్డలు సవా శేరు. తాళాకనగిండి అర్ధసవా శేరు. చాలా అంపాను, కొద్దిగా పచ్చి కారం, చిటికేసు పాదా.

చేసేవిధం :- ఉర్లగడ్డలు బాగా ఉడికించి బొట్టు తీసి, పిసికి ఒక ప్రక్కయించి, కళాయిలో కొంచెం నూనెగాని, చాలాగాని వేసి, కొద్దిగా ఉల్లిచెక్క పచ్చిమిర్చి చెక్క కొంచెం అవాలు, మినపప్పు కరివేపాకు వేసి వేగక, పిసికిన ఉర్లగడ్డ ముద్ది వేసి, తిగినంత మెత్తి ఉప్పు చిటికేసు పసుపు ని పదినిమిషాలు నన్ను పెగలో వేగనివ్వాలి. కారం ఎక్కువ కావలసినవారు, కొంచెం పచ్చి కారం నెయ్యివచ్చు. దించేముందు కొంచెం జీడిపప్పు చిన్న ముక్కలుచేసి విడివిడిగా అకులో పెట్టి, వెడల్పయిన నీలు

పాత్రలో మెత్తి ఉప్పు, కారం, పాదా కనగిండి వేసి, విశ్లేష్ గరిటవారుగా కలిపి, పొయ్యిపై బాగుచేట్టి, చాలావేసి కాగిన తిరువారి యీ బిల్లిల జాగ్రత్తిగా ఒకటొక టిగా, యీ పిండిలోనుంచి బాగులిలో వడ లాలి. రెండువైపులా దోరగా వేగనిచ్చి చక్కలతో దేని ఉమారంతా ఓడిపోయాక, వేరొక గిన్నెలో వేసుకోవాలి.

ఉర్లగడ్డలు ఉడికించి యివన్నీ తిప్పలు పడలేనివారు ఉర్లగడ్డ చెక్క తీసి, లేకపోతే గరుకు శేలకు వేసి రుద్దితే బాగు పొగుంది. చిన్నముక్కలు తరిగి, నూనూలుగా బావు వేసి, యీ ముక్కలువేసి, సరిపడినంత ఉప్పు కారం వేసి కొంచెం నీళ్లుజల్లి, యాత వేసి ఉంచాలి. నీళ్ళన్నీ యిగిరించి దించే ముందు కొంచెం గంంమసాలాజల్లి చల్లారేక మెత్తిగా పిసికిగాని, రోట్లావేసి రుద్దిగాని, అవి బిళ్ళలు బిళ్ళలుగాచేసి వైస చెప్పిన విధంగా నీ బటాటోవడ చేస్తారు.

చక్కరపాళి

కావలసినవి :- బావుశేరు తాళా గొధుమ పిండి ఒకన్నాను మిరియాలు తిగినంత ఉప్పు టేబుల్ నూను కారం. కారం ఎక్కువ తినేవారికి! లేకపోతే మిరియాలే చాలు. కొంచెం పసుపు, కొంచెం జీలకర్ర, పెసర గింజంత యింగున.

తయారుచేయడం :- జీలకర్ర, మిరి యాలు, యింగున బొడి వేసి గొధుమపిండి వెడల్పయిన పళ్ళెంలో వేసుకొని, తిగినంత ఉప్పు, పసుపు, వైస చెప్పిన బొడి వేసి బాగా కలియబెట్టి నిమ్మకాయంతి వెన్న గాని, కమ్మని పేరిన నెయ్యిగాని వేసి గట్టిగా రాయివలె తిడిపిపెట్టి గాలి వొంకకుండా మూత వేసి, రెండుగంటలు వాపనిచ్చి రోట్ల కర్రతో పలుచగా అప్పుడాలవలె చేసి, పెసంలో మన చపాతీవలె కౌల్చాలి బాగా నెయ్యిపోసి, రెండువులూ ఎర్రగాకొల్చి, ఒక దబ్బాలో గాలివారకుండా మూత వేసి ఉంచిన పది పది పానుకోజాలు నిలబడింటవి రోట్టి అంతా సమమైన నైజాలో చెయ్యాలి. లేకపోతే ఒకవైపు మెత్తిగా ఒకవైపు గట్టిగా ఉంటుంది. సుజరా తీవారి రోట్ల కర్రలు చూడ మచ్చలుగా ఉంటుంది. చక్కగా సన్నగా చిన్నవిగా ఉంటుంది. ఈ చక్కిర పాళి వే కొంపరు కటక రోట్టి అనికూడా అంటారు. ఇందులో మిరియాలు, జీలకర్ర వడింది కనక పిల్లలు ఎన్నిరిన్నా జబ్బు చెయ్యదు.

ఈ సేరిన చేసేమాస్తాడుమా! ఎవో చేశామంటే చేశామని గబగబా చేసేసి అపైస వాకు రాలేదంటే కాదు. నేను వ్రాసినట్లుగా జాగ్రత్తిగా చెయ్యండి మరి ఎందుకురాదో చూద్దాం! ఒకరిద్దరు పోలేగాని వైద్యుడు కాదన్నట్లు అసలు చేరగానివారు అక్లిష్ట

సోడానీరుతో కలిపి

ప్రగాటాల్

ఎల్లప్పుడు సేవించండి

గలవాడు మొట్టమొదటే అంతబాగా కుదరలేదని భయపడకండి! ఇందులో ఎక్కువ శ్రమపెట్టేవి ఏవీలేవు.

వెజిటబుల్ పరోటా

కొలపినపామాను:- కేలేజీ, బంగాళా దుంపలు, కాలీఫ్లవరు, నూలుకొలుసుంప, పచ్చిమిరపకాయలు, అల్లం, పుల్లిపాములు, కొద్దిగా పొపుపామాను, చాల్సాగాని, నేయిగాని, మంచిగొధుమపిండి.

చేయువిధం:- కేలేజీ సన్నగా తిరగాలి. (చెక్కలాగ మంచిపువ్వు తిరగాలి). నూలుకొలు సన్నగా కొయ్యాలి. మంచిబంగాళా దుంపలు తరిగి, అన్ని కూరలూ వేరువేరుగా కడగాలి. తరువాత వేరువేరుగానే పువ్వు పెట్టాలి. బంగాళాదుంప:- కైటోక్లత్రిసి అన్నిరకాల కూరలూ కలిపి తగినంత ఉప్పు వేసి ముద్దలాగ చెయ్యాలి. తరువాత గంట ముంసుగా గొధుమపిండి మంచిది మానుకొని చాల్సా వేసి విరిచి నీళ్లుపోసి పూరిల పిండిమాదిరిగా, కలిపాలి. తరువాత పుల్లిపాయలు, పచ్చిమిరపకాయలు అల్లం చిన్న ముక్కలు చెక్కలాగా తిరగాలి. తరువాత నూకుడుబొయ్యిమీద కొలవేసి తగ్గచాల్సా వేసి బొపు వేయించుకుని తరిగిపుంచుకున్న పుల్లి, పచ్చిమిరప, అల్లం, ముక్కలువేసి బాగా వేయించాలి. వాసవనచ్చిన చాకా వేయించి అన్నికలిపి అందులో కూరలముద్రను వేసి బాగా కలిపి దించుకొవాలి. తరువాత గొధుమ పిండి ముద్దను (చేతికి నేయిగాని, చాల్సాగాని రాసుకొని) బాగా మ్మంచాలి. పెద్ద నిమ్మకాయంత ముద్దలుచేసుకొని ఒక్కొక్కటి తీసుకొని అరచేతికి చాల్సారాసు కంటూ పిండిముద్దను చనునగా చరిచి అందులో కూరలముద్దను (చిన్న నిమ్మకాయంత) పెట్టి బొబ్బట్ల పూర్తిం పెట్టిన విధంగాపెట్టి, ముడిచి ఉండకట్టి మెల్లిగా అప్రచాల పీటమీద పిండివేసి వత్తాలి. కాస్తదళిసరిగావత్తాలి. పల్కగా అయితే చిరిగిపోతుంది. తరువాత తావామీద వేసి రెండుపక్కలా కొరిసి తరువాత చాల్సాగాని నేయిగానిపోసి వేయించాలి. దీనికి చాల్సాకాస్త ఎక్కువగా వేయించాలి. (పరోటా వేయించినట్లుగ). ఇవి చేయటానికి పరిశ్రమ ఎక్కువగాని, తినటానికి చాలా రుచిగా వుంటుంది. ఇవి రె, 4, 5 కాస్తా ఎక్కువ తినలేరు. కొంక ఎరి మ్మెనుసారం వారు వేసుకొనవచ్చును. గరం మసాలాగుండ కొద్దిగా కూరల ముద్దలో కలుపుకున్నా బాగుంటుంది.

గాదె శ్రీమాచలం జాజిపూరు,
(బరిస్సా)

★ ఎంబ్రాయిడరీ డిజైనులు ★

ఈ యాడు డిజైనులు పిల్లల లంగాలకు అక్కడక్కడా, ప్రాకులమీద, చోరీకైతే చేతులమీద వుంటాయి. ఈ మధ్యచాలామంది చీరలమీద ఎంబ్రాయిడరీ చేసుకుంటున్నారు. తెల్ల చీరలు, లేతరంగుచీరలు వాయిల్ లోగాని, క్రేకగాని తీసుకుని కుచ్చరిమీదకి వచ్చేట్లు 4 అం. వైస, కొంగుమీద, ముడుగు రంగువారములతో కుడిలేచాల చక్కగా ఉంటుంది. ఏ చీరమీద వుట్టుకున్నాలో, అదే డిజైను అదే రంగు చోరీకి కుడిచేతిమీద వుట్టుకుంటే బావుంటుంది. ఓపికవుండే, సరిచావున్నవారు వచ్చిన రంగులో ఎంబ్రాయిడరీ చేసుకోవచ్చు.

సి. రాధ, (హైదరాబాదు)

విక్యరాజ్య సమితి సహాయం

కుటుంబ నియంత్రణ సమస్యపై ఢిల్లీలో చర్చలు జరిపిన దేశీయ ప్రతినిధులు ఆఖరి కోణ గొప్పలో కొన్ని ముఖ్యతీర్మానాలు చేశారు.

తర్జుమాగా ఎవరికీ ఇవ్వం ఉన్నా లేకున్నా, ఈనాటి జనాభా, అది పెరుగుతున్న రింజా, భుక్తివ వారికి కొనిసిన అన్న వస్త్రాలూ, నాటిని ఉత్పత్తిచేసే అవకాశాలూ, అతను అన్న లేకపోవడం కంటే, ప్రతికుటుంబం, ప్రతిదేశం, తివ్వారా ప్రపంచం అంతా జనాభా పెరుగుదలను పరిమితం చేసుకోవడం లేవదు అని ఈ సభలో చర్చలూ, తీర్మానాలూ తేల్చాయి.

అందువల్ల ఈ వ్యవహారాన్ని విడివిడిగా విచారించి ఆ దేశం ఆలోచించుకోవడం కాకుండా, అన్ని దేశాలూ కలసి ప్రపంచ మంతటా ఈ సమస్యను గుర్తించాలనీ, అవై దీనిని పరిష్కరించుకోవాలనీ పిటి నాశాంశం. ఈ కారణంగా, ప్రపంచ దేశాలన్నీ కలసి నెలకొల్పుకోన్న విక్యరాజ్య సమితి అధికారతీర్మానం ఈ సమస్యను గుర్తించాలని ఢిల్లీలో సభవారు (గతవారం కొన్ని వివరాలు ప్రచురించాము) కోరారు.

మానవుల హక్కులు

మానవులు అందరికీ జన్మతః సంక్రమించే హక్కులను కేంద్రంగా మానవులందరూ విడివిడి మన్నించాలని సమితి ధర్మమాత్ర ప్రకాశిస్తూ పూర్వీకం. ఇప్పుడు సంతానాన్ని పరిమితం చేసుకోవడం, అలా చేయడానికి తగినవార్గాలను తెలుసుకోవడంకూడా మానవులందరికీ ఒక హక్కు అని అంగీకరిస్తూ, ఈ హక్కును ఆ ప్రకాశికలో చేర్చాలని ఢిల్లీలో అంతర్జాతీయ సభ వారు సమితికి నిజమై చేశారు. ఈ విధంగా ఈ ఉద్యమం బాగా సాగడానికి సమితి తోడ్పడాలని కోరారు.

అలాగే, సమితి ఆవరణాన పనిచేసే ఆహార వ్యవసాయ వ్యవహారాల సంస్థవారు ఆహార ఉత్పత్తి అభివృద్ధికి అమలు జరిపే కార్యక్రమాలలో, సంతాన నిరోధాన్ని ఒక ప్రచారాంశంగా చేర్చుకోవాలని కోరారు. అంటే, ఆహారం ఉత్పత్తి ఎంత పెంచా, మరొక వంక ఇంత వేగంగా జనాభా పెరుగుతూ ఉంటే ఈ సమస్య దారికీరారు అని నచ్చచెప్పడం.

ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ అని మరొకటి ఉంది. దేశీయాలలో వ్యాధుల నివారణకూ, చికిత్సకూ తోడ్పడడం దీని పని. సంతాన నిరోధం అవశ్యకతను అందరికీ నచ్చ చేసుకురా ప్రచారం చేయడానికి ఈ సంస్థ కూడా పూనుకోవాలని మరొక తీర్మానం లో కోరారు.

స్త్రీకి ఆధికారం ఇస్తే

నిజానికి, ఈ సమస్య పరిష్కారానికి ప్రచారం అంతముఖ్యమైన పని మరొకటి లేదు. మనకుటుంబ మనదేశం సంగతి ఆలోచిస్తే, బస్తీలో ఉన్న కొద్దిమందికి తప్ప, పల్లెలలో ఉన్న కొట్లాడి స్త్రీ పురుషులకు దీని గురించి విమోచితమైతే, చెప్పి వాతప్పకుంటారు. ఒక వేళ విన్నప్పటికీ, సంతానం పలు చిరకాలం గా ఉండి బాగా వంటబట్టిన భవాలు ఒక పట్టాన వదిలి పోవు, మరలవు. మరీ సంబంధమైన విశ్వాసాలకొక, కేవలం జీవితానికి సంబంధించిన ఆలోచనలూ, అవసరాలూ కూడా పిటిలో ముఖ్యపాత్ర పోషాయి. ముఖ్యంగా రెక్కడికే గాని దొక్కొడ్డని కుటుంబాలలో, ఒక విషయమైతే, 'తన పెట్టడానికి ఇంకో జీవితం అనుకోకు; మరి నాలుగురాళ్ళు గడించడానికి ఇంకో రెండు రెక్కలు అని సంతోషిస్తారు. ఇతరులలో కూడా తలదండ్రులకు ఓపిక సన్నగిలే సరిక, విషయం చేరికంది వచ్చి అడుగువాలనీ, సుఖపెట్టాలనీ ఉంటుంది. వెనక ఆస్తీపాస్తలు లేనివారికి వృద్ధాప్యంలో అన్నం పెట్టేసి బిడ్డలే అంటే కాదవగల వారెవరు?

వీరందరికీ మంచిచెడ్డలు నచ్చచెప్పాలి. కుటుంబ నియంత్రణం అంటే బోర్లగా సంతానం లేకుండా ఉండడం అనికాదు అని తెలియపరచాలి.

దీనికి ప్రచారం చాలా అవసరం. భారత ప్రభుత్వం మొదటి పంచవత్తి ప్రధానికొకే నీ దీనిగురించి ప్రచారం ఆరంభించింది. సంతాన నిరోధానికి సలహాల్ని, శిస్త్రచికిత్సలుచేసే కేంద్రాలను ఏర్పరచడం మొదలు పెట్టింది. అయితే ఈపని మూలం పదిపాళ్ళు గూడా కాలేదు. పల్లెలలో రెండు వేలూ పట్నాలలో ౮ వంతులూ

కుటుంబ నియంత్రణ కేంద్రాలు పెట్టాలి అనుకుంటే ఇప్పుటికి స్థాపించినవి దేశం మొత్తంమీద 785 మాత్రమే పిటిలో గ్రామాల కేంద్రాలు 498; బస్తీలలో 800 ఉన్నాయి. ఆరులక్షల గ్రామాలలో సగటున 40 కేంద్రాలు జనులకు అవసరమైనవి పడుకోయాలు జరగాలంటే నిజానికీ

ఈనాడు మనదేశంలో ఉన్న ఆస్పత్రులన్నీ చాలవు. దాకరందరూ పనిచేసేవా నాలుగు 50 లక్షలవోపున పెరుగుతున్న ఈ జనాభా సమస్య పూర్తిగా దారికీరారు. అందువల్ల ఈ పడుపాయాలన్నీ జరిగేలాగా మరొక వంక ప్రచారం బాగా జరగాలి. ఆదివారం ఈ సమస్య మంచిచెడ్డలు బాగా అర్థం కావాలి.

నిజానికి స్త్రీకేవలం ఈ విషయంలో అధికారం ఉంటే ఈ సమస్య చప్పున చక్కబడుతుందని ఒకప్పటికీ ప్రాసంది. కారణం ఏటేటా పుగుళ్ళు పూసుకోవడం, నీరసంతో తీసుకోవడం, పిల్లలలో, వాల్ జబ్బులలో సతమతం కావడం ఎంతకన్నమో ఆదిదానికే తెలుసు కాబట్టి, స్త్రీలు చప్పున ఈ సమస్య గొప్పతనాన్ని గ్రహించమంటారు, అధికారం ఉంటే, కుటుంబ నియంత్రణం అమలు జరిపించమంటారు...

మంచి యెడలలు

సంతాన నిరోధానికి అనుసరించతగ్గ మారాల మంచిచెడ్డలను పరిశీలించడానికి ఢిల్లీ సభ ఒక ప్రవీణుల సంఘాన్ని చేసింది. చాలా అనుభవం ఉన్నవారి సంతాన నిరోధం విషయంలో అనుభవం గల నైపుణ్యం, ఈ సమస్య మంచిచెడ్డలు బాగా ఆకళింపు చేసుకున్నవారు ఇందులో సభ్యులుగా ఉండి చర్చించారు. సంతాన నిరోధానికి "పెరి-జేవన్" (శిస్త్రచికిత్స ద్వారా సంతానంకలిగే అవకాశాలు తొలగించడం) చాలా మంచిచెడ్డలి అనీ, ఈ అపరేషన్ వల్ల ఎవరికీ హానికలుగదనీ, యోగ్యమైన విధానంగా దీన్ని అంగీకరించ వచ్చుననీ ఈ సంఘంవారు ఒక తీర్మానంచేసి మహాసభ ముందుపెట్టారు.

సభలో ఈ తీర్మానంమీద కొంత దుమారం లేగింది. "మిగతా వాటికన్న ఇది చాలా మంచివది" అనడం తనకు నచ్చలేదని ఇందుకు ఒప్పుకోననీ ప్రతినిధి సమితి రామ

రాజధాని కమిషన్

(5-వ పేజీ తరువాయి)

రేడియో పిల్లల కార్యక్రమం

ఈ సంస్థ సంవత్సరం పొడుగునా నిర్వహించే కార్యక్రమాలకు నడుంపెట్టి దేశంలో ఎన్నో వదంతులు వచ్చాయి. ఈ వదంతులు నిరాధారమైనవే కావచ్చు కాని, సంస్థలో సహకరించే మంత్రులకు, ఉద్యోగులకు గౌరవ ప్రదమైనవి కావు. ప్రదర్శన నిర్వహణను ప్రభుత్వం హస్తగతం చేసుకోవాలనే నా ఉద్దేశ్యం కాదు కాని కార్యనిర్వాహక వర్గంలో ఉద్యోగులను ప్రభుత్వ ప్రతినిధులుగా నియమించి, కార్యక్రమాలను అదుపులో ఉంచుకోవడం మంచిది. ఏ సంస్థకి బ్యాంకాధికారిమైన ప్రయోజనాలను పొందడానికి అర్హత ఉండకూడదు.

హైదరాబాదు ఆంధ్రప్రభుత్వ ప్రతినిధుల సమావేశాలు 1958 లో ఇక్కడ జరిగినప్పుడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ కేంద్ర సచివాలయ భవనాలు ఈ 82 ఎకరాల స్థలంలో నిర్మించబడాలనే పథకం ఆమోదించబడింది. ఆ పథకం ఇంకా ఉపసంహరించుకోబడలేదని ముఖ్యమంత్రి ప్రకటించారు. ఏదో ఒక నిర్ణయంపర్యంతం తీసుకోవడం సమంజసం.

అలిండియా రేడియో సంవత్సరాని కొకసారి 'రేడియో వారం' జరిగింది. ఈ సంవత్సరం పదికొండల రేడియో వారపు కార్యక్రమాలు ప్రసారం చేసింది ఆకాశవాణి, హైదరాబాదు.

ఉదయం ఎనిమిదిన్నరకి తెలుగులోను ఉర్దూలోను పిల్లల కార్యక్రమాలు ప్రదర్శించబడ్డాయి, ప్రసారం చేయబడ్డాయి. పిల్లల ఎలా చేసివా బాగానే ఉంటుంది. వాళ్లు బాగా చేయకపోతే కూడా బాగానే ఉంటుంది. ఈ సంవత్సరం పిల్లల కార్యక్రమాలు బాగా ఉండి, బాగా ఉన్నాయి.

ముఖ్యంగా చెప్పాలి కమరి డి. శృంగారాచారి వ్యక్తం. విద్యా సంవత్సరాల ఈ బాలిక కలతాంధకరం చేసి చూపించింది రంగస్థలంపై. తాళం తప్పకుండా ఆమె చేసిన వ్యక్తం ప్రేక్షకులను కరతశబ్దములకు పురికొల్పింది.

ఈ కార్యక్రమం బాగుందంటే విగిరినవి బాగులేని కాదు. అన్నీ చూడ ముచ్చటగా ఉన్నాయి. అన్నింటిలో అది ఎక్కువ ముచ్చటగా ఉంది. ఈ పిల్లలను చూస్తూంటే, 'ఈ పిల్లలు పెరిగి పెద్దవాళ్లు కాకుండా ఉంటే ఎంత బావుంటుంది!' అనిపిస్తుంది. ★

రావు (కుటుంబనియంత్రణ సంఘం అధ్యక్షుల రాలు) వాదించారు. ఈ ప్రరవీణుల సంఘం ఈ విభాగము సరాసరి సభ్యులను పెట్టడం బాగులేదని మహాసభలో ఏయే తీర్మానాలు చర్చకురావాలో నిర్ణయించే సంఘం ఒకటి ఉండగా దాన్ని తిప్పించి ఇలా తేకూడదని అనిది కార్యక్రమ విధానానికి సంబంధించిన అధ్యంతరంకూడా చెప్పారు. అక్కడినో ఆమె రికన్ ప్రతినిధి డా॥ బ్లాకర్ ను ద్రాసు ప్రతినిధి డా॥ ఆర్. ఎ. గోపాల స్వామి శ్రీమతి రామారావు గారి వాదం ను బదులు కొదవి వాదించారు. ఈ పద్ధతి మంచిది అని తేల్చిన సంఘంలో పెద్ద పెద్ద వైద్యులంతా ఉన్నారని వారు ఏకగ్రీవంగా ఇది మంచిదన్నారని ఎవరి ద్వారా వచ్చినారా బోయినా, ఈ పద్ధతి మంచిదేనని అనడానికేమీ సంశయం కలగదని వారు అన్నారు. ఇకపోతే 'మిగతావాటికన్నా ఇది మంచి పద్ధతి' అన్న మాటలు కొవాలంటే తొలగించడానికి నిర్ణయించి గోపాలస్వామి గారన్నారు సమస్య కోణాకోణా పెరిగిపోతూఉన్నప్పుడు ఈ పద్ధతిని గుర్తించి, ఇందుకు ఈ పద్ధతి మంచిది అని చెప్పకోవడం తప్పేమీ కాదన్నారు.

అలా అయితే ఈ తీర్మానం ప్రకటించకూడదు అని శ్రీమతి రామారావు అన్నారు.

చర్చ అంటూ జరిగిన తరువాతి ఆ సంగతి ప్రకటించడం వ్యాయమనీ, ఈ తీర్మానం

చేసేది కూడా అజననీ డా॥ బ్లాకర్ గారు అన్నారు.

బ్రిటిష్ కన్స్ట్రక్షన్ డా॥ జావియర్ మాక్స్ వీ మాటాడుకు తీర్మానాన్ని మహాసభ స్థూలంగా ఆమోదించాలన్నారు.

అయితే శ్రీమతి రామారావు తన వాదం విడదలేదు.

తీర్మానాలను బలవంతా ఆమోదించేయాలని తాము ప్రయత్నించడం లేదని, ఈనాడు పరిస్థితులు ఇలాంటి తీర్మానం చేయవలసి వచ్చే ఘటానికి వచ్చాయని ప్రపంచం గుర్తించడమే దీనిలక్ష్యమని గోపాలస్వామి

గారు అన్నారు.

ధ్వంతి రామారావుగారు ఒప్పుకోని కారణంగా, డా॥ గోపాలస్వామి, డా॥ బ్లాకర్ ఇలా వెక్కిరిస్తూ మాటలు పెట్టకపోవలసిన అగత్యం ఏమీకనిపించుట లేదని ఇంకో సభ్యుడు అన్నారు.

చివరికి తీర్మానాన్ని మహాసభ పాలక వర్గం పరిశీలనకు పంపారు.

అంతర్జాతీయ కుటుంబ నియంత్రణ సమాఖ్యకు కొత్త అధ్యక్షురాలుగా సి.ఎన్. మహిళ శ్రీమతి ఆటెన్ - జెన్ సన్ ను ఎన్నుకున్నారు. ☆

గర్భ సంరక్షణము

సంసార జీవితం అనుభవించుచు కూడ, ఆపరేషను, మందులు లేకుండా, పిల్లలు పుట్టకుండా చేసుకోవడానికి నవీనమైన 21 మార్గాలు 'సంతానము' అనే తెలుగు పుస్తకంలో వున్నాయి. అవుసరం లేనపుడు గర్భం రాకుండా చేసే మార్గాలు, అసలు సంతానమే లేనివారికి అందుకు కారణాలు, కలిగే మార్గాలు, సుఖప్రసవానికి గర్భిణి స్త్రీలు ముందుగా తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు, పసిపిల్లలను పుష్టిగా, ఆరోగ్యంగా ఎక్కువ ఖర్చులేకుండా పెంచే మార్గాలు అవుసరమైన వోట బొమ్మలతో సహా ఎ. ఎస్. మార్టి. యం. ఎ వారు 'సంతానం' అనే పుస్తకంలో వ్రాశారు. అనేక సంసార సమస్యలను తీర్చగల అత్యుత్తర గ్రంథం. మీరు చదివితీరవలసిన పుస్తకం. మార్టి మరియు వివాయకం, 83 పేజీల గొడ్డు, మద్రాసు-14 కు ఉత్తరం వ్రాస్తే వి. పి. ఖగ్యుతో సహా రు. 3-50 లకు మీకు కూడ ఒక పుస్తకం వెంటనే బొమ్మలతో పంపబడును.

SWASTIK

మనీషా వాణి

కుటుంబ నియంత్రణ సమస్యలపై, చక్కగా విమర్శగా వ్రాసి, లోటి సోదరి మణులను గృహమే స్వర్గసీమగా చెసుకోమని హెచ్చరిస్తూ సోదరిమణులకు, ముచ్చటగా ముగ్గులపిల్లతో వ్యాసం వ్రాసిన రచయిత్రికి, నా హృదయపూర్వక అభినందనములు.

పి. వి. సత్యవతి. (రాజ్ కోలు)

పద్మవతిగారు వ్రాసిన "ఎంతమంది పిల్లలు మీకు?" అన్న వ్యాసము చదివి ఎంతయో గర్వపడ్డాను. మగవాళాన్న అడ్రా వారే దీనికల్లు ఇంత శ్రద్ధవహించి చర్చించుట గర్వంచదగినది కొదా మరి?

దేశములోని వివాహితులంతా దీన్ని అవగతము చేసుకొని దేశం సుఖిక్షియమై కావడానికి దోహదము చేయగలవని ఆశిస్తాము. చక్కని వ్యాసము వ్రాసిన పద్మవతిగారికి నా మనఃపూర్వక అభినందనములు.

టి. జయలక్ష్మి - గుంటూరు.

"ఆపరేషన్ చేయించుకోవ్వు తనవారితో పిల్లలు పోలే?" అన్న ఆలోచనచేయడం కన్న నీదం మరొకటి లేదు. ధైర్యం ప్రధానం దీనికి నా.

ఈ విషయమిదా ముందే ప్రస్తావన జరిపిన ఆర్త్రగారికి నా ధన్యవాదాలు. అల్లాపంతుల సుకీలాదేవి (నాగపూర్).

రాజ్యలక్ష్మిగారు వ్రాసిన "ధర్మలను పోగొట్టే భార్యలు" అన్న వ్యాసం చాల సహజంగా ఉంది. వారు విభజించిన మూడు వాడుల్లోని మూడవరకపు స్త్రీలను గూర్చి వేగగూడ ఒక విషయం చెప్తాను. వారు కేవలం తమ ధర్మలను తిప్పటం మాత్రమే కాక తన పుట్టింటివారిని విపరీతంగా మెచ్చుకుంటాడు. వారు మాట్లాడే కోరికేమాత్రం తాను కాలపెట్టడంవలన తన

అతింటివాడు సంస్కరింపబడే పునీతులకు తానుకూడ భావం వ్యక్తమవుతుంది. తామర కొలనులోనుంచి బుడగుంటలోకి వచ్చామనే విషయాన్ని పరోక్షంగా వర్ణిస్తారు. మరి ఇట్టివాడు సంస్కరింపబడే దెన్నడో.

జి. శ్రీనివాసాచార్యులు.

ధర్మలను పోగొట్టే భార్యలు అన్న వ్యాసంలో మూడవ కాలవారిని రచయిత్రిగారు తెలిపేరు. మొత్తమిదా మూడవ కాలవారూ సమాజంలో మెచ్చుకోవలసినవే. ఇంక ఎటువంటివాడు సమాజానికి సరిపోతాలో అర్థం కావలసేను.

ధర్మలను చూపించే భార్యలు సామాన్యంగా చాలా తక్కువగా ఉంటారు. అందులో విచారపై చాలమటుకు అందుకు భర్త ప్రవర్తనే కారణంగా కనిపిస్తుంది. కొంతమంది పురుషులు స్నేహితులతో, బంధువులతో చాలామటుకగా ప్రవర్తనా మంచితారని పేరు తెచ్చుకుంటారు. కేవల విశ్వ సంగతిపట్ల వుంటుందంటే ఇంట్లో ఈగలమోత, కైట పల్లకిమోత. మనస్సుకుండే చికాకున్న ఇంట్లో భార్య బిడ్డల మీద చూపిస్తారు. అందరికీ ధర్మరాజుగా కనిపించే ఈ వ్యక్తి భార్య బిడ్డలపట్ల యమ ధర్మరాజుగా ప్రవర్తిస్తాడు. అటువంటి భర్తతో వేగటం ఎంత కష్టమో తోనావారిని చూచేవారికి అరం అవుతుంది. కొవి నలుగురిలో చెప్పకుంటే ఉపయోగ మేమున్నదని అనవచ్చును. కష్టంగానీ. సుఖంగానీ మిలిమిరిపెప్పుడు, మరొకరితో చెప్పకుంటే మనస్సు కొంత తేలికపడుతుంది. గుఱుము తచ్చిపెప్పుడు ఏదెవటం, సంతోషం వచ్చి పెప్పుడు నవ్వుటం మానవ సహజం. ఈ రెండు సుఖాలు లేనివాళ్లు మానవ వాతీతంగా ప్రవర్తించే వేదాంతాలు మాత్రమే.

జి. అంజనేయి, (కె. డి. పేట)

"ఒక్క గా నొక్క పిల్ల" అనువాసంపై విమర్శనా ఫిబరవరి 18 వ లేదీ పత్రికలో కె. రాధారాణిగారు (కరీంనగర్) వ్రాసిన లేఖ వాకు వచ్చింది. గా రా బం తల్లి పుట్టింట్లో పనిచేయకండా ఉంటే, అతివారింటికి వెళ్ళాక అలవాటులేక పని చేయడం కష్టమే అవుతుంది. గాని రాధా గారు దీనిలో తల్లితండ్రుల తప్పు ఉండడం పొరబాటు. తల్లితండ్రులు ఎంత చెప్పినా పనిచేయనివారు ఉంటారు కాబట్టి దీనిలో తల్లితండ్రుల తప్పు ఏమీ లేదు. ఎస్. సర్వోత్తముణి (రాజ్ కోలు).

మహిళాసంఘాలు

ఈ మధ్య మహిళా మండలి సభ్యురాలైన మంజులకు కుటుంబనియంత్రణ సమస్యపై దర్శించి అందులో నాధికార భావాల తెలుసుకోవడానికి ఒక ప్రత్యేక సమావేశం జరిపాము.

పురపాలక సంఘ ఆరోగ్యకాభివృద్ధి కమిటీ డాక్టర్ బి. సరస్వతి (ఎం. బి. టి. ఎస్.) గారు మా సభకు అధ్యక్షత వహించారు. మనమల్ని ఎత్తిన వృద్ధ మహిళలు, పిల్లలు లేని వారూ ఉన్న వారూ చాలా మంది ఈ సభకు వచ్చారు.

అధ్యక్షురాలు డా॥ సరస్వతిగారు, సంతోషం పెంకకుండా ముందు వాగ్దాని పడడం ఎందుకు అవసరమైందో, ఇది ఎంత పెద్ద సమస్యయో వివరించి చెప్పారు. దీనికి ప్రతిబలు ఎంతో పరిశోధించి కనిపెట్టిన మార్గాలు ఆచరణలో వాటి ఫలితం చూపిస్తామని చెప్పారు. ఇదంతా ఆచరణలోకి వచ్చి ప్రయత్నం పెగిలి అంటే మహిళలంతా నిద్ర మీద శిబిరమేకాని తెలియని వాటికి తెలియచెప్పి ప్రచారం చేయాలన్నాడు.

తరువాత కుటుంబనియంత్రణ విషయంలో మా అందరికీ సలహా, సహాయం కావాలని కోరుతూ ఒక తీర్మానం చేశాము. కొందరూ పెద్దలకు ఇది పూర్తిగా నచ్చకపోయినా, మొత్తమిదా మంచిదే అని తీర్మానం క్రింద వారు కూడా సంతకాలు చేశారు.

చాలా విజయం గా ఈ కాగితాన్నిపై అధికారిలను పంపి, ఇక్కడ కుటుంబ నియంత్రణ సహాయ కేంద్రం స్థాపించడానికి ఏర్పాటు చేయనున్నాడు.

గండికోట రాజేశ్వరి, (లేడీస్ రిక్రేయేషన్ క్లబ్ కార్యదర్శిని, పెద్దాపురం)

చల్లనిపాలతో కలిపి

ప్రగాటాల్

ఎల్లప్పుడు సేవించండి

మన జటిలముల కేకలంకరణ శిల్పం కొద్దిగా మారినట్లయితే, చలనచిత్రాలకి ఎవరెసు శిఖరాన్ని కాకపోయినా, కాంచనగంగా శిఖరం అంత ఎత్తుకే వా పెరుగుతుందని ఈ మధ్య ఒక తిమిర చిత్రాభిమాని అన్నారు. ఆయన పేరు సుర్రలేను. మాటవరసకి జగదలప్రేరదాబన్ అనుకుందాం. సవరు జగతిల ప్రతాపన్ గారు, ఏ సినిమాకి వెళ్ళినా హిరోలజాబ్బు చాలా ఎచ్చెట్టుగా

కొత్త 'ముఖాలు'

కనిపిస్తోందట. జానపద హీరోఅయితే చెంపలమీదకి దిగిన తిమ్మెలు, గిరజాలూ వగైరాలున్నూ, సోషల్ హీరో అయితే అప్పుడే తలంటి పోసుకున్నట్టు చింపిరి జాట్లున్నూ ఉంటాయిట. వాటి అడుగున,

తోంగిమానువ్వుట్టుగా ముఖాలు కనిపిస్తాయి ఒకసారి అయితే అనుకోవచ్చు. ఏకీకరించి ఇలాగే ఉంటుంది. సుభ్యరంగ్గా పాపిట తీసి మన్నగా తలనువ్వుకు నీ వాడి కథలు రావేల అని ఆయనలూధ. హీరోయిన్ల స్థితి కూడా ఇదే. అబూర్య సింహామణి దగ్గర్నుంచి, అంటుతో మే సెందామరై చాకో అందరూ మేరీ ఆంటో నెట్ మా దుక్కు హాయిర్ స్టయిర్ (వీలైతేకోసం పైన్ చెత్ చేయించుకోవడం)కు సన్నెరూ తగ్గనివారే. సినిమా కళ్యాణాదు నోగమూసుకు కథయాపి అనందించి, కరిగిన గుండెతోనో, బయవెక్కిన గుండెతోనో ఇంటికివాకుండా ఇలాజాబ్బు పట్టుకు బెంగెట్టుకు ఇదవడం ఏమిటి మరీ ఇది కాకపోతే అని మనం ఇది కావచ్చు. కాని ఏం చెప్తాం. జగదల ప్రతాపన్ గారి రిహాస్యాద సకి ఈ జాట్లు ఎచ్చెట్టుగాతోచి అడ్డు తిరులు తొంది కొడోలు. ఒహూ నటులభావాలు దీనిచాటున మరుగై పోతున్నాయి కాబోలు. లేదా వారే అన్నట్టు విసుగేసి ఉండినూ వచ్చు. లాకో భిన్నగుచి: అందులో తిమిర చిత్ర ప్రేక్షకుల అభిరుచులు ముకేల అనుకుందాం. అయితే ఒక చిక్క. నోలెడు తిమిర చిత్రాలు తిరుమా అయి మనకు వస్తున్నాయి. పోనీ అనుకున్నా, తెలుగు చిత్రాలంటే మోజుల ఒక వెంకటేశ్వరరావుగారు కూడా ఇలాటి ఫీర్మాదీ చెబుతున్నాడు! వాగే శ్వరరావు దగ్గరనించి ఎయనప్పన్ చాకో, పాతికేళ్ళ ముర్రాడివేదం వస్తే ఒకే తిరిపో క్రాపింకు అని!

వికల్ ప్రొడక్షన్సువారి 'జయ విజయ' లో కాంతారావు, కృష్ణకుమారి.

* * *
ఈద్విష్టా, ఇటీవల ఒక ఫీలింగ్ ముఖుడు కొద్ది 'ముఖాల' కోసం చేసిన ప్రకటన గమనార్హమైనది.
హీరో హీరోయిన్ వాత్రెలు ధరించడా కొత్త ఎటులు కావాలని ఆకంఠిని ఒక హెచ్చుక వేసింది.
ఇందుకు ఆశించే యువతీ యువకులకు సినిమామీద చాలు మైన మోజుఉండడం, హీనపక్షం మెట్రిక్ చాకో దగువుఉండడం, కాస్తా మాస్తా రంగస్థల, లేక నటనాసాధికం (60-వ పేజీ చూడండి)

★ చిత్రలేఖలు ★

ఆర్యా,

మన సంస్కృతిని, కళనూ సినిమాలూ పెంచి పోషించటంలేదని విశ్వసించి నిత్య పనిచే వారితో నేను ఏకీభవించను. మన ప్రాచీన కౌవ్యాలు, నవీన చిత్రాలు చాలా

చదివి, చూశాను. కౌవ్యాల్లో హీరోయిన్లు విప్లవంధంలో ఉన్నప్పుడల్లా చంద్రోపా లంధం చేసుటం బాకొస్తోన్నా (తం. ఈ మూతాన్నే మన సినిమాలూ అనుసరిస్తున్నాయి. తెలుగులో ఏ వానపది,

సాంఘిక, పౌరాణిక, పౌరాంఘిక వాన చిత్రం చూసివా చంద్రుడిమీద ఒకటో రెండో పాటలు పాడిని హీరోయిన్లు కనిపించును. ఇది మన ప్రాచీన సంస్కృతిని పోషించటం కాక మరేమిటో? చంద్రుడు పూటో జైకో, పూటో జైకో అని నాడో మన సినిమావారు గురించారు. ప్రేమపీడ రావటం భయం, అగ్ని చంద్రుడి మీద హిస్టోరిక్ టైట్ విసుర్నూ హీరోయిన్లు పాటపాడుతుంది. సినిమా తీయటానికే ధనం ముఖ్యమనీ, కథా కథనం ముఖ్యమనీ కొందరు అంటారుగాని నాకు నమ్మకంలేదు. బృందావన చందమామా, ఆనంద చందమామా మొదలైన తెలుగు సంస్కృతిపదాలు మిళాయింది పాటలు ముందు రాసుకుని వాటి చుట్టూ కథ అల్లి సినిమా తీస్తే ఎండుకు బాగా వావు? 'చందమామా' పాటలు ఎక్కడగా ఉన్న సినిమాకు—అమెరికాలో ఆస్కార్ బహుమతు లిచ్చిస్తాయి—ఇండియాలో కేసార్ బహుమతు లివ్వాలని నా మాదివ.

“మ్యూజిక్స్”

[కాబోయే మ్యూజిక్ డైరెక్టర్]

* * *

ఆర్యా,

ముఖస్తుతి అనేది ఎల టివారీకేనా కాస్త ఇబ్బంది. అహంకారంలేనివారికి మనసు అంగవల్ల అటువంటి సందర్భాలలో ఎవరేనా మొహంమీద చెడపొగిడేస్తే అటు వంటివారు, “నేను మీరన్నంత గొప్పవాణ్ణి/దాన్ని కాను” అంటారు విప్లవతి అభినయించి. అయితే ఇది అన్నిటికీ బాగుంటుందా అని సందేహం. ఆమెయ్య ఒక పురాణచిత్రంలో ఒక మహాపతి కలిమి పట్టుకొని ఆవిడభర్త, దేవతలు మెచ్చేసుకొనే సరికి, అక్షయం కసింతరి, పాతీకన్య మహాకన్యలో ఒక చిటికెడు మోడస్ (విశ్రమతి) మిళాయిస్తే బావుంటుందన్న తత్వ ర్యంతో కాబోయే “అ. బాదు రూ...మీ రంత ఏదో నామీద అభిమానంతో అలా అంటున్నారాగాని, నేను మీరనుకున్నంత పతికలిమి కానురండి” అవభావానికి సవిలాసంగా అభినయంపట్టింది!

ఇదేమన్నా “సెన్సార్” పక్షింగావుందా అని మా అవిడ అంటోంది.

సెన్సార్.

* * *

ఆర్యా,

చలనచిత్రములలో బీదవాడి ఇల్లు సెట్టు కూడా జమీందారు భవనంలా పెద్దగా, పినిమా సెటింగులా అధునాతనంగా ఉంటున్నదని ప్రజలు హేళన చేస్తున్నట్లు కనిపిస్తున్నది. ప్రజలు పాపముపగలల్లా అపకృష్టావహతారు. పూర్ ఇళ్ళలో వుంటారు. అందు కల్ల అందమైన పెద్దపెద్ద సెటింగులు చూట్టా మొహంవాచి ఉంటారు. కథలో బీద

సుధాకర్ ఫిలింస్ వారి “వచ్చినకోడలు వచ్చింది” లో ఎన్. టి. రామారావు, జమున.

పుత్తూరు, వెన్నెల, సంగీతం, పాడు గింటివారి పాపాయి, స్నేహం, సంగీతం, కాలేజీ వెళ్ళు అమ్మాయి, మంగళపురం, సంగీతం, డబ్బు, ప్రశంసావాక్యం, శ్రీ కృష్ణడికథలు, సంగీతం. రాజేశ్వరరావు పాట ఎలప్పుడూ, ఎప్పుటికప్పుడూ మనసుకు చూచుచే తీయని వస్తువుల కొలహావి. వయసుకు, వాగ్దానికీ లొంగనివి.

నిఘంటువులో 'కావ్యసంగీతం' అనే మాటకి అర్థం 'వాయదానికి మాటలు వెలికి పేర్చుటగులు రాజేశ్వరరావు అని టూకీగా రానే చాలు అని చాలామంది నమ్మకం.

అల వారికిధిగా చివరింటి మేడమొదనో, మెలువ్విర దూరానకిన్న బమ్మసాంతుడగర కాఫీకబ్బులలోనో రాజేశ్వరరావు రికార్డు పెడుతున్నారట అని విని, "అంతదూరము

వాడివారిగదా అని వూరిగుడినె కడితే వాళ్ళ కలలు కలలయిపోతూ? ఈ సంగతి తెలుసుకోకుండా ప్రజల ఆకలి గ్రహించకుండా ప్రజలు నీనిమా నెట్లని తిట్టడం వాగులేదు.

ఇదన్నీ ఎలాఉన్నా ఆ పలు ప్రజలు గొర్రెలమంద తంటివారు.

ప్రజాభిప్రాయం అంటే ప్రజలేమనుకుంటున్నారో అన్నదికాదు; ప్రజలేమనుకుంటున్నారో అన్నదిమయమై ప్రజలేమనుకుంటున్నారో అనే ప్రజాభిప్రాయం. ఇది గ్రహించమని ప్రజలకు హెచ్చరిక.

ఒక సెట్ జన్

మ ధు ర గా య కు డు సం గీ త ద ర్న కు డు

రా జే శ్వ ర రా మ

పసుగట్టుకల్లి పాటవిని పొంగిపోతూ పసుగట్టుకల్లి పోయేవాడని" అని చిన్నవాటి ముచ్చటలు చెప్పేవారిలో ఈ వాడు లాయర్లు, డాక్టర్లు, యాక్టర్లు, గాయకులూ, సంగీతకళింబా ఎందరో ఉన్నారు. లలిత సంగీతభిమానులకు, గాయకులలో రాజేశ్వరరావు జేవరిలలో కృష్ణుడి తంటి వాడు. భక్తి గౌరవాతేకాక, ప్రేమను సంపాదించుకొన్న కంఠం ఆయనది. మధుర స్వర సహనంలో రాజసంపలా సౌగముగా రింగా, పూదోటలో తేటిలా ఉహకి అంతంత వేగంగా విహరిస్తుంది రాజేశ్వరరావు కంఠం.

అన్యులకూ ఆయనకూ గల ఒక ముఖ్య భేదం, రాజేశ్వరరావు సంగీతరచనా ప్రతిభ. ఓహో విభావరీ, కలగంటి కలగంటి, కోప మేలరాధా, హాయిగా పాడుదువా, ఒంటిగా నుయ్యాల లూగితివా, పావరింటిలోనుండి మొదలైనవి రాజేశ్వరరావు సంగీతరచనా నైపుణ్య కుడా ఎప్పుడూ పచ్చని విదర్బ నాలుగా నిలిచే ముచ్చతునకలు. ఈ

పాటలలో ఏది అన్నిటికన్న వాగుండేది అవిసయిరన్న కనుక్కుంటే, అన్నిటికీ అన్ని ఓట్లా వచ్చేస్తాయి.

చలనచిత్రాలలో సంగీత దర్శకుడుగా రాజేశ్వరరావు ఏవాడో ఎన్నో కొత్తకొత్త పోకడలుపోయి ఎన్నో మనోహర విన్యాసాలు చేశాడు. అనువాదనం అనిపితే నేటి బొంబాయి సినిమా సంగీతంలో ఆర్కెస్ట్రేస్ట్రాయ్జేషన్ శిల్పాన్ని రాజేశ్వరరావు అలవాటి రికార్డులలోనే ప్రయోగించి అన్యుత మైన ఫలితాలు సాధించాడు. ఈ వాటికి ఐవివ వాద్యాలకీ స్నేహంకలిపి, అవి ఒక దానినొకటి వెక్కిరించుకోకుండా మేళ వించేవారిలో రాజేశ్వరరావుకు విశిష్టస్థానం ఉంది.

ఏ వాద్యానికి, ఏ స్వరానికి ఎక్కడ యాద్యెయ్యాలో, ఎక్కడ 'పరి' (కాంటర్) వెయ్యాలో చెప్పగల ఛందము రాజేశ్వరరావు కాంపొజిషన్. పాటకి వాద్యం, వాద్యానికి వాద్యం చేసికీ ఎది ఎక్కడ పరమైపోసంధినిర్మమ, శోభికి సంతోషం

సంగీతదర్శకుడు రాజేశ్వరరావు

తెళ్ళుచూ చెప్పగల వ్యాకరణాలు అవి
వాటి! మధురాతి మధురాలైన దృశ్యం
తాళం అయినా తాళపరస్పర జరిగావాడని
పాటలు "...రహితుల జంతుగా తిరుగుతారని
దించు విమల గాంధర్వంబు విద్మమాట" అని
భూషిస్తాయి ఆ యుగళ గీతగీతాలు.

అయినప్పటికీ ఈ లోకాన చాలామంది
(అయిన అభిమానులునూ) రాజేశ్వరరావు
చేతున్న సినిమా పాటలని వినితప్పా
వడుతున్నారు. కొందరునిస్సహాయ "ఇతిమ
గోపూతామహాకాని, గోపూతూజాక
దైత్యేక రాజేశ్వర" అనుకునే పరిస్థితు
న్నాయి. "మల్లీశ్వరి" "మిస్సమ్మ" వంటి
చిత్రాలలో సంగీతం గుర్తుకు వచ్చినపుడు
మాత్రం వారికి గుర్తుకొని, "ఇలా
మహాకాని" అనుకుంటున్నారు. సినిమా పరి
శ్రమలో ఉండి సాగుక బాగాలు తెలిసిన
వారు ఈ మాటలో ఏకీభవిస్తారు. ఈ వాడు
బాక్సాఫోను మాత్రం అందరూ కళాకారుల
నూ బంధించి వేసినట్లే రాజేశ్వరరావునూ
చుట్టుముట్టాయి. ఇతిమల సేతులని తెనే,
అయినా బొంబాయి హిట్ రికార్డులను
"రీ.రికార్డు" డియమం బాక్సాఫోన్ మాత్ర
ధారులు కాసిస్తున్నారు.

అయితే బాధ్యతల కళాకారుడు ఎట్టిగా
తలచుకుంటే ఈ సినీ భవనంధారలను ఇట్టే
తెంచుకునేది నిలకలదు. రాజేశ్వరరావుకు
ఆ క్షిప్ర లేవనలేమకాని ఆసక్తి లేదనిమానవి
పరిశ్రమగిరిగిన వారంటారు. అతనికి సంగీత
ప్రపంచం వేరే ఉంది. అందులో కులా
పాగా తిరుగుతాడు.

ఒకసారి టాక్సీమీద ఒక మిత్రుడింటికి
వచ్చినది, టాక్సీ దొరకక ఆటోకి వెళ్లి
గంటపేట ప్రాక్సీకోసం తిరిగిన మనిషి
రాజేశ్వరరావు. అందుకే, అతన్ని అపు
రూప సంగీత సమ్మానావహాస్త్రంగా ఎరిగిన
వి. ఎన్. రెడ్డి, వాసన్ వంటివాడు, లాలించి,
బుజగించి మంచి పాటలు చేయించాడు.
ఈ వాటి పరిస్థితులు అలాటివికావు.

కవులూ గాయకులూ దుస్థితిలో ఉన్న
ట్లుయితే, ఆ దుస్థితి వాడున్న పీఠను ఏలే
రావాడే తప్ప వారికి అంటుంది ఒకమనీషి
అన్నాడు....

అంటే అన్నాడుగాని, ఇటు రాజేశ్వర
రావు. అటు అయినను బుక్ చేసుకునే
దిర్ఘ నిర్మాతలూమాడా ఈ పరిస్థితులను
మార్చడానికి ప్రయత్నిస్తే, తెలుగు
వారంతా ఆనందింపజేస్తుంటారు.

నవత్ర క్రిఫిలింస్ వారి 'మాయింటి మహాలక్ష్మి' లో
గుమ్మడి, జమున, మారనాథ్.

నాగేశ్వరరావు పేరిట కళాశాలకు నామకరణం

శ్రీ అక్కినేని నాగేశ్వరరావు పేరిట
గుడివాడ కళాశాలకు ఫిబ్రవరి 26 న
నామకరణం చేశారు.

"ఈ కళాశాల నిర్మాణానికి ఎందరందరూ
వికారాలిచ్చారు. దీనికి నాపేరు పెట్టడం
నా అవ్యవస్థగా భావించి ఆనందిస్తున్నాను"
అని ఆరోజు ఉత్సవంలో తన తరపున,
తన అభిమానుల సంఘం తరపున లక్ష్మ
దూపాయల వికారాన్ని కళాశాల పాలక
వర్గం అధ్యక్షుడు శ్రీ పర్వతేశ్వరి వెంకట
రత్నంగారికి సమర్పిస్తూ నాగేశ్వరరావు
అన్నారు.

విశువేలమంది హాజరైన సభలో మార్గ
ధ్యవాలుమిన్ను ముట్టాయి. సభకు, కేంద్ర
ప్రభుత్వరక్షణకాళ ఉపసంక్రమి శ్రీ కొన్ని
రఘురామయ్య అధ్యక్షుడి విహించారు.
ఆరోజునే కళాశాలలో నూతన సభన న
నిర్మాణా వానికి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ
ఉపాధ్యక్షుడు డా॥ వి. ఎన్. కృష్ణ
శంకుస్థాపన జరిపారు. శ్రీయుతులు రఘు

రామయ్య, డా॥ కృష్ణ, మేకా రంగ
య్యప్పారావు మొదలగు వక్తలంతా శ్రీ
నాగేశ్వరరావు జ్ఞాపార్యన్ని ప్రశంసించి
అయినను అభినందించారు. కేంద్ర మం
త్రులు డా॥ పంజాబ్ రామ్ దేశ్ ముఖ్, శ్రీ
కె. సి. రెడ్డి, చలపతిరెడ్డి పరిశ్రమనుండి
శ్రీయుతులు ఎన్. టి. రామారావు, రేలంగి
వెంకటరామయ్య, బి. ఎన్. రెడ్డి. ఎ. ఆది
నాగాయలరావు. శివాజీ గజేశన్, జెమినీ
గజేశన్, శ్రీమతి సావిత్రి, పూర్ణా, గమేరి
యా, వాహినీసంస్థలూ, విలూరు సి. ఆర్.
రెడ్డి కళాశాల, విజయవాడ ఎన్.ఆర్.ఆర్.,
సి. వి. ఆర్., కళాశాల, గుంటూరు వైద్య
కళాశాలల అధ్యక్షులూ నాగేశ్వరరావును
అభినందిస్తూ సందేశాలు పంపారు.

గుడివాడ కళాశాలకు లక్ష్మీ దూపాయల
వికారం ఇచ్చిన వారిపేరు పెట్టాలని లోగడ
పాలకవర్గం తీర్మానించింది.

అప్పట్లో నాగేశ్వరరావు 25వేల వికారం
ఇవ్వగలమని తెలియచేశారు. ఆచైన నాగ

వార్తాపరచణం

సుజనాఫిలింస్ వారి పాతాళి చిత్రం 'నల్లతులసి' మార్చి 7 న విడుదలకాగలదని తెలుస్తోంది. ఎన్. కరలక్ష్మి, గుమ్మడి వెంకటేశ్వరరావు, కృష్ణకుమారి, మాళి సీత, లక్ష్మీశివ కె.వి.ఎస్. శర్మ, రామకృష్ణ వద్దివాళం, కుటుంబరావు మిక్కిలిశివ, పెగ్గూళ్ళు, అమర్ నాథ్, మొదలగువారు ఇందులో పాల్గొన్నారు. మాటలు తొండ్ర నుబహ్మణ్యం, పాటలు ఆరుద్ర. తొండ్ర నుబహ్మణ్యం వ్రాశారు. సంగీతం పామర్ర వృత్తాన్ని కేసుగోపాల్. దర్శకుడు ఎ. కుటుంబరావు.

* * *
శేషవర్ షిక్వర్స్ వారి 'అంతాపెద్దా' త్వరలో విడుదలకాబోతుంది శివాజీ థియేటర్ లలో, తింగవేలు, ఎం.ఎన్. రాజం వీరప్ప నటించారు. రచయిత బైరాగి. సంగీతం నుబహ్మణ్యం రచా. దర్శకుడు ఆర్. రఘునాథ్.

* * *
ప్రసాద్ ఆర్ట్ షిక్వర్స్ వారి 'ఇల్లరిం' నిర్మాణం పూర్తిఅయింది తొలిశివ ప్రకాశరావు దర్శకత్వన రియూనైస్ ఈ చిత్రంలో నాగేశ్వరరావు జమున ముఖ్య

కర్తరవు అభిమానులు కొందరు ఒక సంఘంగా ఏర్పడి మిగతా 75 వేలూ పూర్తి చేసి, లక్ష రూ.లు నాగేశ్వరరావు చేతికి అందిచేయి సంకల్పించినట్లు పాలకర్నూరికి తెలియజేశారు. వారు అందుకు అంగీకరించాగా మొన్న సభలో నాగేశ్వరరావు ఈ మొత్తాన్ని సమర్పించారు.

1957 లో ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయానికి 25 వేలు ఇచ్చిన నాగేశ్వరరావు, అక్కడితో ఆగక ఈయన దాని ఈ కళా కాలకు నిరాశం ఇవ్వడం, ఇంక నుబాను విశ్వవిద్యాలయానికి, విజయవాడలో రంగస్థల నిర్మాణానికి నిరాశాలు ఇవ్వడలచినట్లు ప్రకటించి ఉండడం గొప్ప విషయం. సీనిమా పరిశ్రమకి ఇది గర్వకారణం...

* * *
సుడివాడ సభ తిరువార, భూమాగోళం, ఆకివీడు గ్రామాలలో నాగేశ్వరరావుకు వన్యానాలు జరిగాయి. పరిసర గ్రామాల నుండి వేలాది ప్రజలు వచ్చి ఆయనను ఆభివందించారు.

విజయవాడలో నవయుగ ఫిలింస్ వారు నాగేశ్వరరావు గౌరవాం విందుచేశారు.

పాత్రలు నిర్వహించారు. రచయిత ఆరుద్ర సంగీత దర్శకుడు చలపతిరావు.

ఎన్. సి. ఫిలింస్ వారి సంగీత వృత్తి ప్రధాన ప్రేమాణ్యంలో ఇటీవల పైకెక్కిన అమిత తొలిసారి భరత్ భూషణ్ ఈ నాయకా నటించింది. ఆదలా సందేష్, జీవన్, మజ్నూ మొదలగువారు పాల్గొంటున్నారు. ఈ చిత్రానికి దర్శకుడు రమేష్ తినారి. సంగీతదర్శకుడు హన్స్ రాజ్ రెహమాన్.

వివాహమూరి భర్త అగ్రహారీ, 'దిల్ ఆఫ్ ది డోర్ ప్రీట్ పరాయ్' అనే చిత్రం నిర్మిస్తున్నారు. స్క్రీన్ ప్లే ఆయన వ్రాశారు. ఇందులో వివాహమూరి, రాజ్ కుమార్ (మదరిండియా) నాయకానాయ

కులు. నదీరా, హాలెన్, ప్రతిమాగిరి, కమ్మి కేవీనాజ్, కున్కున్, ఓంప్రకాష్ జగదీష్ క్వాతర్ ఇతర నటులు. దర్శకత్వం కిశోర్ నామ. సంగీతం కింకర్, జైకిషన్లు.

దర్శక నిర్మాత కత్తిసమంత కొత్త చిత్రం 'ఇన్ పాన్ జాగ్ ఉగా'లో ముఖ్య నటులు మధుబాల, సునీల్ దత్. సంగీతం సచిన్ జేట్ ఖర్చు.

శరణ్ నాహ్నీ, మినామంతాజ్, జానీవాకర్, నిలాఫర్, కమ్మి పాల్గొన్న 'బ్లాక్ కాట్' గతవారం ఉత్తరాధిప విడుదల అయింది. అపరాధ పరిశోధన కథానవ్వు. దర్శకుడు ఎన్. ఎన్. అన్నారీఇందులో ఒక ప్రముఖపాత్రకూడా నిర్వహించారు.

ప్రదీప్ కుమార్ స్వంతచిత్రం 'ఏక్ హాలా' గతవారం బొంబాయిలో విడుదల అయింది. మాలాసిన్హా, ప్రదీప్ కుమార్, కుభాభోజే, ధుమర్, కేవీనాజ్, హనీ ఇరానీ మొదలగువారు నటించారు.

సంగీతం మదన్ మోహన్ సమకూర్చారు.

సుజనాఫిలింస్ వారి 'నల్లతులసి' లో కుటుంబరావు, కృష్ణకుమారి.

కొత్త ముఖాలు

(50-వ పేజీ తరువాయి)

(ఉండెరీరాలని లేదని ఛెర్లం చెప్పారు)
ఉండెంపం వగైరా పురుషులు పెట్టారు.

అన్నిటికన్న ముఖ్యమైనది : నేటి మేటి
నటులకు పోలికలు మాత్రం ఉండకూడదు
అన్నది!

* * *

“వాడి అమ్మ దిరిగ్ మర కు జ్ఞాపిట్టు”
అనో, “ఏడి ప్రాసైర గా దేవానంద్ పోలి
కలున్నట్లు అనుమానంగా ఉంది స్త్రీ” అనో,
“నేను నైజాయలీలా దాన్య చేయగలను”
అనో, “ఎడిటర్ నేను ఆనోక మహర్ లా
ఉంటానని నేనూ, వాగేర్వరవావులాంటా
నని నా మిత్రుడూ వాదించుంటున్నాము.

‘జయవిజయ’ చిత్రంలో ఆచార్య.

నెను మద్రాసు/బొంబాయి వస్తే కాన్పు
లంబయ్యా” అనో పోలికలు చెప్పకుని,
అవే అప్పరితమకుని నీనిమాలో చెరనోయే
వారికి ఇది వార్షికుకొవయ్యే దింబోపాటు
నేటి మేటి నటులమీద విమర్శకూడా వినిపి
స్తోంది అని కొందరు గిట్టనివాళ్ళి-కు-కొంక.
అంటే, ఇప్పుడు చెలామణీలో ఉన్న నటి
నటుల ముఖాలు బాగులేననిగాని, భావాలు
బట్టాడా చెప్పేందుకు వాటిలో సదుపా
యాలు లేవనిగాని, విమగ్నత్వమైనా ఉని
గాని అవలేము. ఎందుకంటే, వారిలో చాల
మంది తమ ఉన్నత స్థాయికి అర్హత ఉన్నదని
గాజాల్లి చేసుకొన్నారని ఫేస్ వాల్యూ
ఎక్కువే అని వేరే చెప్పవచ్చులేదు.

అయితే ఈ విమర్శకుల భావం ఏమిటి
అంటే, ఈపాట ముఖాలలోనే కొత్తదనం
కనిపిస్తే కావుంటుంది అని.

మనహీనలూ హయిర్ స్టయిల్ (అనగా
క్రాపింగులు) గనకమారీస్తే, హామింగ్ అన
బడే ‘డెట్రా’ నటుల మాగుతుందనీ, జ్ఞాపిట్లు
తిప్పరిసరిగా పెట్టవలసినట్టే ప్లాక్ పోజులు
మాగుతాయనీ, ఇవి గనకమారీలే మెరిగా
ఫోటోగ్రఫీ. చేతులుబాలూ, చండుకూడా
సాంఘ్య, ఆవైకథా కళామిషా, అగరి
మేజా చలనచిత్ర సృరూప కృతావారేమారి
కొత్త మార్గంలో ముందుకు సాగగలననీ ఈ
నరం అలివాడం.

ఈ పరిస్థితికి ఎదురు ఎంతవరకు రాధ్యులు,
ఏది ఎంతవరకు కారణం?

ఏది అయినా, మిగతా వాళ్ళానిన
మాత్రంలే పేరిట “దాన్య తలకా వారే
జనం రాదు నీకు తెలియదా”
అన్నట్లుగా, దీనికి కారణాన్ని
కూడా ప్రజల నెత్తిన ఉంచడం మటుకు పరి
కాదు. ఫాషన్లకు నరనడి దిద్దగల నీనీతంల
అలంకరణలో జనం నేన్ని అనుకరించినా
మానినా, రిండుల క్రాపింగుల మీద మాత్రం
మోజాల్ విరగబడి అనుకరించడం లేదు.
అందువల్ల, కూడు కొంజాలు ఉండవయ్యే.
ఒకటి : ఎవరూ దాన్ని ఇంపించి పట్టించు
కోక మామూలుగానే పని సాగించడం.

రెండు : పెద్దనటులకు చెప్పితే బాగుండి
దనో, చెప్పినా దినరనో దిర్భా నిర్మాకలు
అనుకోవడం.

మూడు : ఈ పెద్దనటులు సరెణ ప్రతి
పాదాలకు అంగీకరించక పోవడం.

ఈమూటిలో ఏదో ఒకటి కారణం అను
కోలేము. పరిశ్రమ స్థితిగతులు మాస్తే కేర
లం ఈ క్రాపింగు వంటి వాటిని నిషయా
లోనే కోక, అన్నిటా ఈ మూడు లక్షణా
దగ్గరగా మెరిసిపోతున్నాయని పరిశ్రమగ
ఉన్న వారి అంటున్నాయి.

పని మనిషి నేవం నేనీన ■ పెద్దనటి
షి ఫాన్ చీరకట్టి మరీ అంటు వోమతానని
పట్టుబట్టిందిట, చీర చిరిగినట్టు చూపాలంటే,

సత్యజిత్ రాయ్ భారతం

పథేర పాంచాలి, అపరాజితి చిత్రాల
దర్శక నిర్మాత సత్యజిత్ రాయ్ మహాభా
తాన్ని వర్ణచిత్రంగా నిర్మించ సంతర్పిం
చాడు.

పౌరాణిక చిత్రాలనుమానీ చూసి, ఆ
నదలుకొన్న పలువురికి, రాయ్ వంటి కృత్రి
భారతంవంటి కవువును చేపట్టాడని విన్న
వుకు, కొద్దికాలం కలిగియి. వస్తు గాడ్
వాన్ని మన్నించి, దక్షిణతో కృతహారిత
గల మనిషి ఒకడు ఈ పనికి ప్రావీణ్యాడని
అందం, ఇందులో నెగ్గుకు రావాలన్న ఆ
కౌంతు కలిగియి.

రాయ్ ఇందులో మనశ్శైలి ఘట్టాన్ని
ప్రధాన కృత్రంగా తీసుకోగలడని, రచన
తీర్చిలోనే అరంభం కాగెదనీ తెలిసింది.
ఈ చిత్రాన్ని ఆయన స్వయంగా నిర్మిస్తా
డట. నిర్మాణం బహుళా మద్రాసులో
జరుగవయ్యేట.

విమల్ రామాయణం

తెరవాడకెక్కి ప్రయత్నంలో రచన
ఘట్టంలోఉన్న మరో మహాకృత్యం
‘రామాయణం’ విమల్ రాయ్ ఈ చిత్రాన్ని
నిర్మిస్తున్నారు.

దానిమీద ఇంకో నైలాన్ ఉద్దోహానీకలు
వేసితిరాలిట. పోస్టుమానో పోలిపో వాయ్య
ల్పం ఒక పెద్దనటుడు గాబ్బన్ యూని
ఫారం తప్ప తొడగనదీ దిద్దగొట్టా భా
నరుకు నిరించడం పగువు తిక్కుననీ ప్రక
టించాడట.

■ పరిశ్రమైనదనీ, అరిడ కోసం జీవి
తాన్ని అంకితంగటా ఇస్తామనీ ఫోటో
జెవిక గా మల్ల జేవారూ, వాస్తవికతను
పోషించి అనుగమిగునా జీవించి ప్రతిపించింప
చేసెయ్యడం తమ లక్ష్యమని ఉద్ఘాటించేవా
రూ ఇలాంటి అద్భుతాలు చేస్తుంటే, నైవ
చెప్పిన జగదలప్రతాపన జాట్లు గురించి అం
తిగా పట్టించుకోవడం, ఈ వాక్యకౌయడు
ఇన్ని అక్షరాలు వ్రాయడం అదృశ్యం అని
పించుకొను.

నిజానికి క్రాపింగులకధ హాస్యాస్పదమైన
చిన్న సమస్యగా సరదాగా లేక గా కలుద్దు
చెప్పకోదానికి పరిపాయే సంగతిగా కనిపిం
చినా నేటి చలనచిత్ర పరిశ్రమకు సంబం
ధించిన అన్ని కాఖలలోనూ ఉన్న పెద్ద
సమస్యలన్నిటికీ ఇది చిహ్నం.

ఇలాటి చిన్న చిన్న లోపాలు సర్దుకోవ
డంతో అరంభించిన చిత్ర పరిశ్రమ కొన్నా
శికి మరింతమెరుగు తెలగలదని పలువురు
చిత్రాభిమానుల పేరాక.

చెల్లని మోసం

“కాళ్లులేని కబోదిని బాబయ్యా! కాండబ్బు దర్శించేయండి.”

“కాళ్లు పోయినా ఫరవాలేదులే. కళ్లులేకపోతే మరికవ్వం. ఇంద బిసుకో కాఫీ.”

“నిజమేనండి. నేను గుడ్డొడ్డిగా వుండేరోజుల్లో అంతా చెల్లని డబ్బులేనేవోరండి.”

శిరాత్రి మహాపర్యం

(26 వ పేజీ తరువాయి)

కు తెలియజేస్తూ తన అసమర్థతను చెల్లించెను. బ్రహ్మ అట్లు నిజమును ఒప్పుకొనిక గమయొక్క శిరోభాగమును జూచించితి ననియు బొంకి నిజమని మొగలి పువ్వుతో సొత్తుమిప్పించెను. ఇదింతయును కవి పెట్టుచు నే డన్న పరమశివుడు ప్రత్యక్షమై కోపగించి బ్రహ్మకు పూజ లేకుండునట్లును, మొగలిపూవు తన పూజకు పనికిరాకుండునట్లును కపించెను. అందుచేతనే అన్ని దైవములు ఆలయము లున్నచిగావి బ్రహ్మశివునకు మాత్రము ఆలయము లేదు. పూజయు లేదు. అప్పటినుండి శివపూజకు మొగలిపూవు మాత్రము పనికిరాకుండబోయెను.

ఏది ఏమైనను శివరాత్రి మహాపర్యదినము లో అగస్తాసమే ఆకమించుచున్నది. వేనోళ్ళ పురాణము లన్నియు శివరాత్రి మహాత్మ్యమును కొనియాడుచున్నవి.

పూర్వము సుకుమారుడైన బ్రాహ్మణుండు మహా పాపంబులుచేసి కడికు మహాశివరాత్రి వాటి వ్రతాలొకనంబున సర్వపాపవిముక్తుడై శివపురంబున కరిగనని పుణ్యగాథ కలదు.

కొబట్టి హిందువు లున్నంతవరకు ఆనాది సిద్ధమైన ఆర్య సాంప్రదాయములు హిందువుల రక్షణకై ముల ప్రవహించు వరకు శివరాత్రి ముఖ్యమైన పర్యదినముగా నిలిచేయె యుండును. ఎంతిమంది వాస్తీకులును, ఎన్ని వాస్తీకమత ప్రభావములును చెలరేగినను ఇట్టి పర్యదినములను కదిలింపజాలవు.

పాశ్చాత్య వాగికిత సాంప్రదాయంలో మనకలిడుచు దారితెన్ను కానలేక చీకాకు కడుచున్న అసహాయుల కెప్పటికైనను ఈ పర్యదినములే చుక్కనుల్లి పాచీన సాంప్రదాయముల వంకకు మర్పించి హిందూమతము యొక్క గౌరవమును యినుమడింప జేయగల వనుటలో అతిశయోక్తి యేమున్నది. ★

ఆంధ్ర వారపత్రిక

క్రొత్త డిజైను సీసా

తాతావారి జనప్రియమైన తల నూనెలు

మరియు షాంపూ యిప్పుడు పట్టుకొనుటకు వీలైన

అందమైన క్రొత్త సీసాలలో దొరకుతున్నాయి!

కేసులను విగవిగారుతుూ మెత్తగా ఉండేలా ఉండుతాయి.

ది తాతా ఆయిల్ మిర్చి కంపెనీ లిమిటెడ్

TEL. 7348

(23-వ పేజీ తరువాయి)

రెండవ కొడుకుకు రంగనాయకుల కుమార్తెను చేసుకొనే ఉద్దేశంతో, పిల్లదానిని చూసుకుండి జగన్నాయకులు మెట్టూరు వచ్చాడు. మెట్టూరులో అతడు చూడుకోవా లాగిపావన వచ్చింది.

విశాల హృదయులకు స్వార్థ పూరిత కుట్రలతో నిండిన మనస్తత్వము వెంట వెంటనే బోధపడవు. జగన్నాయకులన్న వ్యర్థకాలంలో మెట్టూరుగ్రామ వాతావరణం పరిశీలనగా చూడలేదు. దేశమూర్తిం నాయకులయినా తిరిగి చూడడు. అతిడిగి బ్రాహ్మణవిధిలేవు అగాధంగా, రాతిపనులతో నిండి భయంకరంగా కనబడ్డది. కూడబిడి లేవు ఏయేటి కొయ్యలు కోసుకు పోతూ, దరిద్రపు నిగవయోగమే అయి పోయింది. గ్రామస్థులు పావంచాలు చేయించుకుంటూ ఈ రెండులేవునూ ఎందు కిలా ఉంచివేళారా అని అతిడి కళ్ళిర్యం చేసింది. ధర్మకార్యం, ఈ రెండులేవులకూ రాతికట్టలో పావంచాలు కట్టిస్తే బాగుంటుందని అతిడి తోచింది.

* * *

జగన్నాయకులు కొందరు రైతులనెంటు దొంగిలి బ్రాహ్మణవిధిలోకి వచ్చాడు. మొట్టమొదటి యిల్లు విశాలమైంది ముందు వరండా గచ్చుది చెడల్పగా కూడావుంది. తన అనుదగ్గలో జగన్నాయకులు వరండాలో కూర్చున్నాడు. మనుష్యుల అతికిడి విని ఇంటిలోపలినుంచి లక్ష్మయ్య బాబు వచ్చి అందరినీ కుకలప్రశ్నలు చేస్తూనే, వరండాలో పెద్ద జంబుఖానా పరిపించి వచ్చినవారి సందర్శన కూర్చున్నాడు. ఆయేడు పక్షే వర్షాలతో సంభావన ప్రారంభమై భావ్యం పెరవరలు, పిస్తచదావుల మీదుగా నడిచి చివరికి ఏటేటా పెద్దయి వరదలవల్ల భూములకు కలుగుతున్న నష్టం మిగిల చాలానేవు నిలిచింది. జగన్నాయకులన్నాడు:

“లక్ష్మయ్య బాబూ, ఏటేటా వరద

లాస్తున్నాయి, నిజమే. ఇందులో నవం స్వర్తిం, తిండి ఏం చేయగలం? ఎవళ్ళో కొందరు, లేకపోతే ఓ గ్రామంవాళ్ళు చేయగలిగిన పనా ఇది? మన కష్టాలన్నీ చెప్తున్నా గవర్న మెంటువాళ్ళకు మహజన్లు పెట్టకుంటే వాళ్ళు కర్తవ్య తాపిలాక్కో పంపించి తిరిగి వేయించరు ఇలాంటి మోటు పనుల సంగతిటుంచి, మన గ్రామస్థులమే స్వర్తిం, తిండి చేసుకోగలిగిన పనులు మన మెండుకు చేసుకోవూడను?”

లక్ష్మయ్యబాబు తలతటిస్తూ చిరువ్రవ్వు నవ్వాడు. మెట్టూరుగ్రామానికి మకుటంలేని రాజుని లక్ష్మయ్యబాబునే చెప్పాలి. ఇందు కనేక కారణాలున్నాయి. భూభామందు లందరికంటే లక్ష్మయ్యబాబుకే హెచ్చు భూము లున్నాయి. హెచ్చు భావ్యం వస్తాయి. ఇద్దరు తమ్ములన్నాడు, పెద్ద ఉద్యోగాలలోనే. అతి డింగీవు బాగా చదివగలడు, వ్రాయగలడు, మాట్లాడగలడు. తిండివెంట బాల్కనంపించి తిగుతున్నా కొన్ని పద్ధతులూ, రెవిన్యూ రూల్స్ తుట్టంగా అవగాహన చేసుకున్నాడు. అతిడికి నాలుగు జిల్లాలలో పెద్దహోదా, పలుకుబడి గల బంధువు లున్నాడు. ఇవన్నీ ఉంచి, నిజంగానే భేదవానికో లక్ష్మయ్యబాబు గొప్ప కళావాదకుడనీ దైవకౌర్యపక్తి పడడనీ చేరు తెచ్చుకున్నాడు. సంవత్సరములో వచ్చే వకరాత్రిపూజలన్నీ తనయింట జరిపిస్తాడు. వవరాత్రిలలో హరికథలూ, బుద్ధకథలూ గావకచేటిలా, పిదపాట కాలూ, భాగవతాలూ, గీతకలాపాలూ, భరితనాట్య మేళాలూ, ప్రతిరోజూ ఒకటో రెండో తిప్పనిసరిగా వుంటుంది తోమ్మిడి రోజులూ సన్నాయిమేళం ఉంటుంది. ప్రతిరోజూ గ్రామసంతోషం తిప్పనిసరి. ఆఖరిరోజున మట్టుపక్కల గ్రామాలవాళ్ళందరికీ ఆహ్వానాలువెళ్ళి, వేలకొద్దీ సమస్త జాతులవారికీ భూరిసంతోషం ఏర్పాటుతుంది ఆ ఒక్కరోజే నేవుడికి కట్నాలక్రింద అనమం ముచ్చె వేల యాపాతులకు తిక్కిన తేకుండా వస్తాయని ప్రతీతి. ఈ తోమ్మిడి రోజులూ గ్రామం కొలావలంగా పెళ్ళి చేసుకోలేవున్న పేకనకుతుంది. ఇందులో చిత్రమేమంటే లక్ష్మయ్యబాబు ప్రతిఏడూ కళాకారులకు వార్షికాలంటూ ఎంత స్వల్ప మొత్తం ముట్టజెప్పినా వాళ్ళు మారుమూటాడ లేక వెళ్ళిపోతారు. ఇవన్నీ కాక చిటికెనూ గారడీన కూర్చు, పాములనాటూ, కొడుల భాగవతాలూ, ఎలుగుబంటి ఆటలూ ఆయా పక్కల గ్రామంలోకి వచ్చినప్పుడు

మెట్టూరువచ్చి లక్ష్మయ్యబాబు దర్శనం చేసేతరుతారు మట్టుపక్కల గ్రామాలకు ఏ గవర్న మెంటు ఆఫీసరు వచ్చినా బస మాత్రం మెట్టూరులో లక్ష్మయ్యబాబుగారింట్లోనే. ఇక్కడైతే ఆఫీసర్లు స్నానపాన భోజన కేయనాదులకు మంచి దుపాయంగా ఉంటుంది. ఆఫీసర్లూ ఇతర అగంతకులకూ లక్ష్మయ్యబాబు విగ్రహపుష్టి, గంభీర ముఖమూ, గాంభీర్యమూ రజసయూ ఉట్టి పడే మాటలూ అతిడిమీద ఒకవిధమైన గౌరవం పుట్టస్తాయి. అందరిదగ్గరూ యంత పలుకుబడిగా మెనులుకువస్తూ లక్ష్మయ్య బాబు స్వగ్రామంలో మాత్రం కిక్కిరూ స్వార్థపక్షదూ అన్న అపవిత్ర తిప్పలేదు. ఇందుకు కారణాలూ లేకపోలేదు. అతడు తన భూములన్నీ స్వంత వ్యవసాయంలోకి తీసుకురావడానికి ఏలగా కొందరివిభూముల నుంచి తప్పించాడు. దీనిమీద వెలరేగిన దానాలలో చూడకొద్దలలా నూతనపక్షిమే తీర్పు వచ్చింది. మరి నష్టపడిన కుటుంబాలకు ఇతిడిమీద అభిమాన మెలా వుంటుంది? భూభామందన్నవాడికి గ్రామంలో కొన్ని లోటుపాట్లండడం సహజం. లక్ష్మయ్య బాబుగారింట బసచేస్తున్న ఆఫీసర్లు అతిడి దగ్గర ఉపాయంగా యా భోజన అంతా సంగ్రహించి వెళ్ళిపోతారు. ఒక్కొక్కప్పు డివి చిక్కులకు దారిస్తాయిగాదా! అందుకే ఇతిడింటే తొడిభూభామందులకు కొంచెం అయిష్టమూ. గ్రామంలో ఏ రయితూ, భూభామందూ అతి డింటికి తగవుగా వెళ్ళికు, వెళ్ళినా పావకళింగా మాట్లాడిన మాట్లాడడు, తోవలో కనిపిస్తే మాత్రం నమస్కారంచేసి తిప్పుకోవడమే పరిపాటి.

* * *

“అయ్యో, మాట నవ్వనాలా జగన్నాయకులూ!” అన్నాడు లక్ష్మయ్య బాబు.

“మాటవానికి, ఈ విధి రోడ్డుండి చూడండి—” అంటూ ప్రారంభించాడు జగన్నాయకులు.

“అదా మిరంటున్నది? విధుల మర ముర్తు పని ఎవళ్ళింయో? అది గవర్న మెంటు వాడిది. ఆ పేరూ ఈ పేరూ చెప్పి సర్కారువాళ్ళు వేలకు వేలా మనదగ్గర నుంజు కుంటున్నాడు. ఏమంటావో?”

“ఎప్పుడో సర్కారువాళ్ళు చేయిస్తారని మనం నిత్యం అవస్థపడి చూస్తూ ఉరుకోవడ మేవా? ఏ పాటి డెబ్బు ఖర్చవుతుంది గనక?”

“ఖర్చు కెవడేడికాడయ్యో? ఇలా వాళ్ళ పనులు మనం చేసేసుకుంటూ ఉంటే, రెప్పాదున్న పెద్ద పనుల దగ్గరికి వచ్చేసరికి వాళ్ళు కాళ్ళు తేలవె వ్యర్థబయ్యో?”

“ఏ కారణం చేతో సర్కారు వాళ్ళు చెయ్యలేదనుకోండి. వాళ్ళతో చూస్తు

RATNAM'S 'N' OIL

సేవించిన తూర్తి సంతోష సౌఖ్యము లనుభవించగలరు. 1 పిసా రూ. 11-4-0.

ఎడ్యూన్సుతో జాలు వ్రాయండి.

డాక్టర్. రెన్నెం ఫిన్స్,

మలక పేట లిలింగ్స్, ఆజంపురా మార్కెట్ వద్ద—వైద్యులవారు 2.

తన భార్య మరి చాకిరి చెయ్యలేనంటూ ఘోష పెడుతూ ఉంటే వివర తప్పలేదు. వ్యక్తాలం రాకముందే విస్ఫయ్య అన పోకో పీల్చు పసంతో ఒక శిష్యుడి పరంగా వప్పజెప్పి, భార్యతోకలిసి అక్కడికి పారిక మైళ్ళ దూరంలో ఉన్న తన రెండువోడుకు దగ్గరికి వెళ్ళిపోయాడు.

* * *

తొలకరి చినుకులు ప్రారంభించగా నే నైతులందరూ పొలం పనులలోపడి, ఆ సంద డ్దలో ప్రతినిత్యమూ పడుతున్న ఈతిబాటలు కొంతకాలంపాటు మరిచిపోయారు. కొంతగా మాసంలో పెద్ద వర్షాలూ పడ్డాయి, ఏరూ వచ్చింది. దీనితో కూడలేవు పూర్తిగా లోతుకుపోయి ఆ స రే పనికిరాకుండా పోయింది. బ్రాహ్మణ శిష్యుల రాతి పలుకు తే స్థితిలో ఉన్నాయో ఎవరికీ తెలియదు. నీళ్ళమాత్రం బాగా అందుబడిలో ఉన్నాయి. ఆ సంతోషం వర్షాధికంగా నే ఉన్నాయి. ఏడు రెండు గట్టి తీసి పొరుగున్నది. ఉల్లో పడ్డ వర్షపునీరు ఎట్లాకీ పోవడానికి వీలులేక పోయింది. ఎక్కడ నీరక్కడే నీలైపోయి, గట్టిం గోతులలో కట్టి ఉంటే ధరించరాని దుర్గంధం వెదజల్లుతున్నది. దొమలబాగ మితి మారి పోయింది. దీనితోడు ఏదో రకం విషజ్వరాలు గ్రామాలలో వ్యాపించి చిన్న పిల్లల నేకులు వచ్చిపోయారు. మెట్టూరు గ్రామానికి ఆసుప్రతి ఆసుమం ఎనిమిది మైళ్ళ దూరమేనా ఉంటుంది. అయినా గ్రా మంలో ఉన్న ఏడెనిమిది వందల జనానికి ఆసుప్రతి మందులంటే న మృత కం లేదు. నమృతమున్న మోతుబరులుమాత్రం బల్లెతో బస్తీలకవెళ్ళి డాక్టర్ల చేతి కిక్కిన చేయిమ

కుంటున్నారు. ఉల్లోపున్న ఒకరిద్దగు సంగి కట్టు నైదులే ఊరంతటికీ కండాగతి. గ్రామాలలో మంచి వ్యాప్తిగా ఉన్న ఈ సంచితబ్బు నైదులలో ఒక గొప్ప తనమంది. నైదు లది తరతరాలనుంచీ వస్తన్న అనుభవ ప్రద్యము. నైదులకు తక్షణం వెబ్బు చెల్లించ నక్కరే. వాళ్ళకు వార్షికాలున్నాయి. మంగు ఖర్చు వారు మాత్రమే ఎప్పుడు పిలిస్తే అప్పుడు. ఎన్ని పాగు పిలిస్తే అన్ని పాగు వచ్చి గోగిని చూస్తూ, ధైర్యం చెప్తూ, అద్భుతం బాగుంటే గోగం పడుతుంది. కుమరకపోతే నైదులు నింపల పాలు కాదు. తమ సహజ ప్రరాగ్య స్వభావంతో గ్రామస్థులు తమ కర్మమ నిందించుకుంటారే గాని నైద్య లాపమని మనస్సులో నేనా అనుకోరు.

* * *

మరికీర మాసం వచ్చేసరికి ఏడు బాగా తీసిపోయింది. ఏడు తీసి పోగా నే గ్రామం లోని నిలవ నీరు చాలామట్టుకు ఇగిరి పోయింది. ఈ నెలలో నే లక్ష్యయ్య బాబు గారి రెండు కుమార్తె వివాహం. పెద్ద భూఖామందింటి పెళ్ళిగడం ఊరంతా వారం గోజాలనుంచీ ఒక పే కొలహాలంగా ఉంది. వీధిలో వికాలమైన పందిరి వసీ సుందరంగా అలంకరించారు. రెండు మూడిట్టు కాళి చెయించి విడిది ఏర్పాటు చేశారు. నలుగురు వంటవాళ్ళూ సహాయంగా ఇరులు నలు గురూ ఏర్పాటయ్యారు. పెళ్ళివాడ వందల సంఖ్యలో ఉన్నప్పుడు నీటి ఖర్చు చాలా ఉంటుంది. ఇందు నిమిత్తం ఇంకా పెద్ద గంగాళాలు తెప్పించి వంట పందిరిలోనూ, విడిది ఇళ్ళలోనూ పెట్టించారు. లక్ష్యయ్య బాబుగారి యిలు ఏటి వొడునే ఉంది. అయినా నీళ్ళుమాత్రం అందుబడిగాలేవు. బండితో నీళ్ళు తేవడానికి ఆ గ్రామంలో వీలులేదు. అందుచేత లక్ష్యయ్య బాబుగారు బస్తీనించి పెచ్చలుగా రామయ్య అనే బ్రాహ్మణ యువకుడిని గోజుకు పది రూపా యలిచ్చే యేర్పాటుమీద కుదుర్చుకొని పొన్నమాసమూ గంగాళాలన్నీ ఏటి నీటితో నింపేసి అతిడికి నిర్ణయించారు.

పెలా పచ్చీసులో ఉన్న రామయ్య మంచి బలాడుగుడు. లోగడ ఒకసారి రెండు భుజాలమీదా రెండు కావిల్లించుకొని నీళ్ళు తొగకకుండా వాలుగు ఫర్లాంగులు పరుగున వెళ్ళిపోగినందుకు రజతిపాత్ర బహుమానం

పరుసవేది

బస్సుకోసం 'క్యూ' లో నుంచున్న ఒక పెద్దమనిషిని కుర్రాడొకడు అడిగాడు : "సార్, మీ పరుసుపోయిందా?"

పెద్దమనిషి జేబులు తడుము కుని "అవునోయ్, పోయింది. నీకేమన్నా దొరికిందా?" అన్నాడు

"దొరకలేనండీ. ఇవాళ పరుసు పోగొట్టుకున్నవాళ్ళు మీ తో కలిపి పదిహేను మందయ్యారు," అన్నాడు కుర్రాడు.

పొందినవాడు. పెళ్ళివాడగు రామయ్య కావిడి వేసుకొని రాతి పలుకులమీదనించి లేడిలా అవలీలగా ఎక్కుతూ దిగుతూ వాలుగు కావిళ్ళనీగు మోసి వేశాడు. ఏదో కావిడి మోస్తూ కిందనుంచి మూడు పలుకులు దాటాడు. వాలుగన పలుకు మీద అడుగు వేసేసరికి అది కొద్దిగా అటూ ఇటూ ఉండింది. రామయ్య భుజంమీద కావిడి కొద్దిగా వెనక్కు జారింది. అది మళ్ళీ పరిచేసుకో నే గాభిరాలో రామయ్య అంగులు తివబడ్డాయి. తక్షణమే అతిడి ఎడమ కాలు రాతి పలుకుమీదనుంచి జారిపోయి, కావిడి, బిందెలతోపాటే అతడు క్రింది రాతి పలుకు మీద పడ్డాడు. రాతి పలుకుకు తల బలంగా మోసే వెంటనే చెక్కలైపోయింది. ఒక నీళ్ళ బిందె అతిడి కడుపుమీద పడి, కడుపు కూడా చిలికిపోయింది.

ఆ సమయంలో పెళ్ళి పందిరిలో అట్టహాసంగా బ్యాండు మోగుతున్నది. అప్పుడే స్నాతకం ప్రారంభించారు. పందిరిలో పిన్నా పెద్దా పెళ్ళివారు కిటికీ లోడు కున్నారు. లక్ష్యయ్యబాబు కీరాబ్ధి భోవతి కట్టి, పై మీది పట్టవోణి సర్దుకుంటూ నియ్యకుండితో ఛలాల్తులాడుతూ విరగబడి నవ్వుకున్నాడు. అది తక్షణంలో నాక రోకడు పరుగెత్తుకుంటూవచ్చి ఏటి గట్టన రామయ్య బుగ్గం పగిలి వచ్చిపోయాడన్న ఘోర విషాదవార్త. అతిడి చెవులో వేశాడు. లక్ష్యయ్యబాబు ఉన్నపాటునే మొదలు జరికిన చెంలా కూలిపోయాడు. పండ్లతో ఉన్న యావన్నెది ఏటి గట్టకు పగుల గల్గారు.

మీ సౌందర్యపోషణకు రవి టూయెల్ట్)
 రవి గ్లెసరీన్ సోప్
 మీ శరీరలావణ్యమును వృద్ధి చేయును
 రవి టెజిటయర్ హేరాయిల్ :
 మీ కేశములను విరివిగా పెంపొందించును.
 రవి స్ప్రే. మీ ముఖ విలాసమును అభివృద్ధి చేయును.
 సోల్ పెజంట్లు :
 ది న్యూ స్టార్ & కో. మద్రాసు-21.

THE NEW STAR AND COMPANY.
 CHANDRANATHA MUDALI STREET, MADRAS-21.

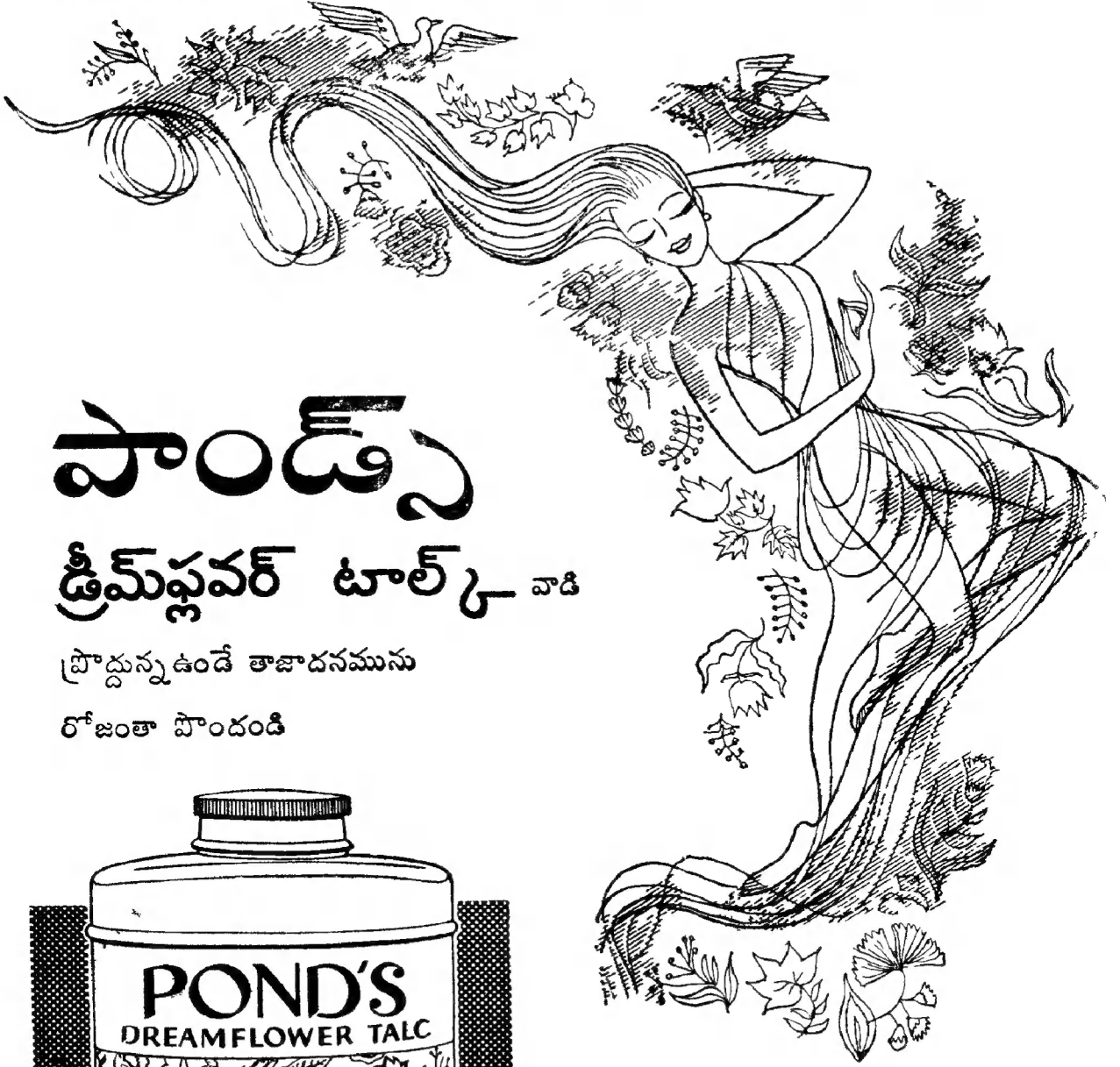
SWASTIK

'పెంద్రవొకలో యేమి సీతమున్నాడే.'

'వాంకపోగానే మా వోదొస్తడమ్మా.'

—చిత్రం: విశ్వజిత్తు అచ్యుతరావు, పుల్లెటిమ్మడ!

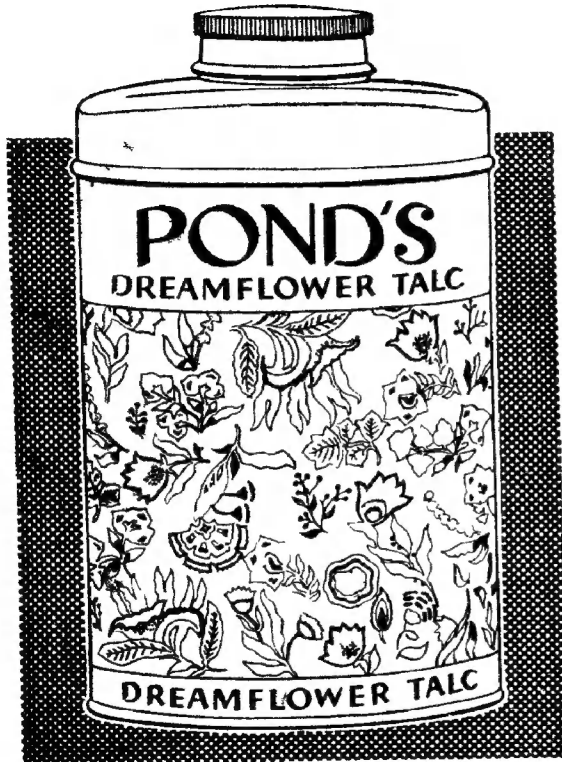

పాండ్స్

డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్ వాడి

ప్రొద్దున్న ఉండే తాజాదనమును

రోజంతా పొందండి

స్నానముచేసిన తరువాత పాండ్స్ డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్ పొదరును రాసుకొంటే రోజంతా తాజాగా మరియు హాయిగా ఉండగలరు!

తేలికైన సువాసనగల పాండ్స్ డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్ పొదరు ఎంతో మృదువుగా ఉంటుంది మరియు చెమటను పీలుస్తుంది దీనిని రాసుకొని తాజాదనపు హాయిని రోజంతా అనుభవించండి!

చీఫ్ ట్రో-పాండ్స్ ఇన్ కార్పొరేషన్ (పరిమితమైన బాగానా ము ౧౯౯౯ లో స్థాపించబడినది)